

TRAKTAT Z AMSTERDAMU

ZMIENIAJĄCY TRAKTAT O UNII EUROPEJSKIEJ, TRAKTATY USTANAWIAJĄCE WSPÓLNOTY
EUROPEJSKIE I NIEKTÓRE ZWIĄZANE Z NIMI AKTY

JEGO KRÓLEWSKA MOŚĆ KRÓL BELGÓW,
JEJ KRÓLEWSKA MOŚĆ KRÓLOWA DANII,
PREZYDENT REPUBLIKI FEDERALNEJ NIEMIEC,
PREZYDENT REPUBLIKI GRECKIEJ,
JEGO KRÓLEWSKA MOŚĆ KRÓL HISZPANII,
PREZYDENT REPUBLIKI FRANCUSKIEJ,
KOMISJA UPOWAŻNIONA NA PODSTAWIE ARTYKUŁU 14 KONSTYTUCJI IRLANDII DO
WYKONYWANIA KOMPETENCJI I FUNKCJI PREZYDENTA IRLANDII,
PREZYDENT REPUBLIKI WŁOSKIEJ,
JEGO KRÓLEWSKA WYSOKOŚĆ WIELKI KSIĄŻĘ LUKSEMBURGA,
JEJ KRÓLEWSKA MOŚĆ KRÓLOWA NIDERLANDÓW,
PREZYDENT FEDERALNY REPUBLIKI AUSTRII,
PREZYDENT REPUBLIKI PORTUGALSKIEJ,
PREZYDENT REPUBLIKI FINLANDII,
JEGO KRÓLEWSKA MOŚĆ KRÓL SZWECJI,
JEJ KRÓLEWSKA MOŚĆ KRÓLOWA ZJEDNOCZONEGO KRÓLESTWA WIELKIEJ BRYTANII I
IRLANDII PÓŁNOCNEJ,

POSTANOWILI zmienić Traktat o Unii Europejskiej, Traktaty ustanawiające Wspólnoty Europejskie i
niektóre związane z nimi akty

i w tym celu powołali jako swych pełnomocników:

JEGO KRÓLEWSKA MOŚĆ KRÓL BELGÓW:
Erika Derycke'a,
Ministra Spraw Zagranicznych;

JEJ KRÓLEWSKA MOŚĆ KRÓLOWA DANII:
Nielsa Helvega Petersena,
Ministra Spraw Zagranicznych;

PREZYDENT REPUBLIKI FEDERALNEJ NIEMIEC:
dr. Klaus Kinkel,
Federalnego Ministra Spraw Zagranicznych i Wicekanclerza;

PREZYDENT REPUBLIKI GRECKIEJ:

Theodorosa Pangalosa,
Ministra Spraw Zagranicznych;

JEGO KRÓLEWSKA MOŚĆ KRÓL HISZPANII: Juana Abela Matutesa,
Ministra Spraw Zagranicznych;

PREZYDENT REPUBLIKI FRANCUSKIEJ: Huberta Védrine’a,
Ministra Spraw Zagranicznych;

KOMISJA UPOWAŻNIONA NA PODSTAWIE ARTYKUŁU 14 KONSTYTUCJI IRLANDII DO
WYKONYWANIA KOMPETENCJI I FUNKCJI PREZYDENTA IRLANDII: Raphaela P. Burke’a,
Ministra Spraw Zagranicznych;

PREZYDENT REPUBLIKI WŁOSKIEJ:

Lamberto Diniego,
Ministra Spraw Zagranicznych;

JEGO KRÓLEWSKA WYSOKOŚĆ WIELKI KSIAŻĘ LUKSEMBURGA:

Jacques’a F. Poosa,
Wicepremiera,
Ministra Spraw Zagranicznych, Handlu Zagranicznego i Współpracy

JEJ KRÓLEWSKA MOŚĆ KRÓLOWA NIDERLANDÓW: Hansa van Mierlo,
Wicepremiera i Ministra Spraw Zagranicznych;

PREZYDENT FEDERALNY REPUBLIKI AUSTRII: Wolfganga Schüssla, Federalnego Ministra Spraw
Zagranicznych i Wicekanclerza;

PREZYDENT REPUBLIKI PORTUGALSKIEJ: Jaime Game, Ministra Spraw Zagranicznych;

PREZYDENT REPUBLIKI FINLANDII: Tarię Halonen, Ministra Spraw Zagranicznych;

JEGO KRÓLEWSKA MOŚĆ KRÓL SZWECJI: Lenę Hjelm-Wallen, Ministra Spraw Zagranicznych;

JEJ KRÓLEWSKA MOŚĆ KRÓLOWA ZJEDNOCZONEGO KRÓLESTWA WIELKIEJ BRYTANII I
IRLANDII PÓŁNOCNEJ:

Douglasa Hendersona, Sekretarza Stanu, Ministra Spraw Zagranicznych i Wspólnoty Brytyjskiej;

KTÓRZY, po wymianie swych pełnomocnictw uznanych za należyte i sporządzone we właściwej formie, UZGODNILI, CO NASTĘPUJE:

CZĘŚĆ PIERWSZA

ZMIANY RZECZOWE

Artykuł 1

W Traktacie o Unii Europejskiej wprowadza się zmiany zgodnie z postanowieniami niniejszego artykułu.

1) Po trzecim akapicie preambuły dodaje się następujący akapit:

„POTWIERDZAJĄC swe przywiązanie do podstawowych praw socjalnych określonych w Europejskiej Karcie Społecznej, podpisanej w Turynie 18 października 1961 roku, oraz we Wspólnotowej Karcie Socjalnych Praw Podstawowych Pracowników z 1989 roku,”

2) Dotychczasowy siódmy akapit preambuły otrzymuje brzmienie:

„ZDECYDOWANI popierać postęp gospodarczy i społeczny swych narodów poprzez urzeczywistnienie rynku wewnętrznego oraz umacnianie spójności i ochrony środowiska naturalnego, przy uwzględnieniu zasady stałego rozwoju, oraz prowadzenia polityk, które zapewnią, że integracji gospodarczej towarzyszyć będzie równoczesny postęp w innych dziedzinach,”

3) Dotychczasowe akapity dziewiąty i dziesiąty preambuły otrzymują brzmienie:

„ZDECYDOWANI realizować wspólną politykę zagraniczną i bezpieczeństwa, w tym stopniowo określać wspólną politykę obronną, która mogłaby prowadzić do wspólnej obrony, zgodnie z artykułem J.7, wzmacniając w ten sposób tożsamość i niezależność Europy w celu wspierania pokoju, bezpieczeństwa oraz postępu w Europie i na świecie,

ZDECYDOWANI ułatwić swobodny przepływ osób, przy zapewnieniu bezpieczeństwa swym narodom, poprzez ustanowienie przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości, zgodnie z postanowieniami niniejszego Traktatu.”

4) W artykule A drugi akapit otrzymuje brzmienie:

„Niniejszy Traktat wyznacza nowy etap w procesie tworzenia coraz ściślejszego związku między narodami Europy, w którym decyzje podejmowane są z możliwie najwyższym poszanowaniem zasady otwartości i jak najbliżej obywateli.”

5) Artykuł B otrzymuje brzmienie:

„Artykuł B

Unia stawia sobie następujące cele:

– popieranie postępu gospodarczego i społecznego oraz wysokiego poziomu zatrudnienia i doprowadzenie do zrównoważonego i trwałego rozwoju, zwłaszcza poprzez utworzenie przestrzeni bez granic wewnętrznych, umocnienie gospodarczej i społecznej spójności oraz ustanowienie unii gospodarczej i walutowej, obejmującej docelowo jedną walutę, zgodnie z postanowieniami niniejszego Traktatu;

– potwierdzanie swej tożsamości na arenie międzynarodowej, zwłaszcza poprzez realizację wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa, w tym stopniowe określanie wspólnej polityki obronnej, która zgodnie z artykułem J.7 mogłaby prowadzić do wspólnej obrony;

– umacnianie ochrony praw i interesów obywateli Państw Członkowskich poprzez ustanowienie obywatelstwa Unii;

– utrzymanie i rozwijanie Unii jako przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości, w której zagwarantowana jest swoboda przepływu osób, w powiązaniu z właściwymi środkami w odniesieniu do kontroli granic zewnętrznych, azylu, imigracji oraz zapobiegania i zwalczania przestępczości;

– pełne zachowanie dorobku wspólnotowego i jego rozwój, z uwzględnieniem zakresu, w jakim polityki i formy współpracy, ustanowione niniejszym Traktatem, wymagają zmiany w celu zapewnienia skuteczności mechanizmów i instytucji Wspólnoty.

Unia osiąga swe cele zgodnie z postanowieniami niniejszego Traktatu, określonymi w nim warunkami i harmonogramem, z poszanowaniem zasady pomocniczości, określonej w artykule 3b Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską”.

6) W artykule C drugi akapit otrzymuje brzmienie:

„Unia czuwa, w szczególności, nad spójnością całości swych działań zewnętrznych, podejmowanych w ramach polityk w dziedzinie stosunków zagranicznych, bezpieczeństwa, gospodarki i rozwoju. Rada i Komisja są odpowiedzialne za zapewnienie spójności w tym zakresie i współpracują w tym celu. Gwarantują one realizację tych polityk w ramach swoich kompetencji.”

7) Artykuł E otrzymuje brzmienie:

„Artykuł E

Parlament Europejski, Rada, Komisja, Trybunał Sprawiedliwości i Trybunał Obrachunkowy realizują swe uprawnienia zgodnie z warunkami i celami przewidzianymi z jednej strony w postanowieniach Traktatów ustanawiających Wspólnoty Europejskie oraz późniejszych traktatów i aktów zmieniających i uzupełniających je, z drugiej zaś strony w innych postanowieniach niniejszego Traktatu.”

8) W artykule F wprowadza się następujące zmiany:

a) ustęp 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Unia opiera się na zasadach wolności, demokracji, poszanowania praw człowieka i podstawowych wolności oraz państwa prawnego, które są wspólne dla Państw Członkowskich.”

b) dotychczasowy ustęp 3 otrzymuje oznaczenie 4 i dodaje się następujący nowy ustęp 3:

„3. Unia szanuje tożsamość narodową Państw Członkowskich.”

9) Na końcu tytułu I dodaje się następujący artykuł:

„Artykuł F.1

1. Rada zebrana w składzie szefów państw lub rządów, stanowiąc jednomyślnie na wniosek jednej trzeciej Państw Członkowskich lub na wniosek Komisji i po uzyskaniu zgody Parlamentu Europejskiego, może stwierdzić, po wezwaniu rządu Państwa Członkowskiego do przedstawienia swoich uwag, poważne i stałe naruszenie przez to Państwo Członkowskie zasad określonych w artykule F ustęp 1.

2. Po takim stwierdzeniu Rada, stanowiąc większością kwalifikowaną, może zdecydować o zawieszeniu niektórych praw wynikających ze stosowania niniejszego Traktatu dla tego Państwa Członkowskiego, łącznie z prawem do głosowania przedstawiciela rządu tego Państwa Członkowskiego w Radzie. Rada uwzględnia przy tym możliwe skutki takiego zawieszenia dla praw i obowiązków osób fizycznych i prawnych.

Zobowiązania, które ciążą na tym Państwie Członkowskim na mocy niniejszego Traktatu, pozostają w każdym razie wiążące dla tego Państwa.

3. Rada może następnie, stanowiąc większością kwalifikowaną, zdecydować o zmianie lub uchyleniu środków podjętych na podstawie ustępu 2, w przypadku zmiany sytuacji, która doprowadziła do ich ustanowienia.

4. Do celów niniejszego artykułu Rada stanowi nie biorąc pod uwagę głosu przedstawiciela rządu danego Państwa Członkowskiego. Wstrzymanie się od głosu członków obecnych lub ich reprezentantów nie stanowi przeszkody w podjęciu decyzji określonych w ustępie 1. Większość kwalifikowana jest określona jako taki sam udział głosów ważonych danych członków Rady jak ustalony w artykule 148 ustęp 2 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską.

Niniejszy ustęp stosuje się również w przypadku zawieszenia prawa do głosowania zgodnie z ustępem 2.

5. Do celów niniejszego artykułu Parlament Europejski stanowi większością dwóch trzecich oddanych głosów, reprezentującą większość jego członków.”

10) Tytuł V otrzymuje brzmienie:

„Tytuł V

Postanowienia dotyczące wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa

Artykuł J.1

1. Unia określa i realizuje wspólną politykę zagraniczną i bezpieczeństwa, obejmującą wszystkie dziedziny polityki zagranicznej i bezpieczeństwa, której celami są:

- ochrona wspólnych wartości, podstawowych interesów, niezawisłości i integralności Unii, zgodnie z zasadami Karty Narodów Zjednoczonych;
- umacnianie bezpieczeństwa Unii we wszelkich formach;
- utrzymanie pokoju i umacnianie bezpieczeństwa międzynarodowego zgodnie z zasadami Karty Narodów Zjednoczonych oraz Aktu Końcowego z Helsinek i celami Karty Paryskiej, w tym dotyczącymi granic zewnętrznych;

- popieranie współpracy międzynarodowej;
- rozwijanie oraz umacnianie demokracji i państwa prawnego, a także poszanowanie praw człowieka i podstawowych wolności.

2. Państwa Członkowskie popierają, aktywnie i bez zastrzeżeń, politykę zewnętrzną i bezpieczeństwa Unii w duchu lojalności i wzajemnej solidarności.

Państwa Członkowskie działają zgodnie na rzecz umacniania i rozwijania wzajemnej solidarności politycznej. Powstrzymują się od wszelkich działań, które byłyby sprzeczne z interesami Unii lub mogłyby zaszkodzić jej skuteczności jako spójnej siły w stosunkach międzynarodowych.

Rada czuwa nad poszanowaniem tych zasad.

Artykuł J.2

Unia osiąga cele określone w artykule J.1 poprzez:

- określanie zasad i ogólnych wytycznych wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa;
- decydowanie o wspólnych strategiach;
- przyjmowanie wspólnych działań;
- przyjmowanie wspólnych stanowisk;
- umacnianie systematycznej współpracy między Państwami Członkowskimi w prowadzeniu ich polityki.

Artykuł J.3

1. Rada Europejska określa zasady i ogólne wytyczne wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa, łącznie ze sprawami mającymi wpływ na kwestie polityczno-obronne.

2. Rada Europejska decyduje o wspólnych strategiach wprowadzanych w życie przez Unię w dziedzinach, w których Państwa Członkowskie mają ważne wspólne interesy.

Wspólne strategie określają ich cele, czas trwania i środki, które mają być przekazane do dyspozycji przez Unię i Państwa Członkowskie.

3. Na podstawie określonych przez Radę Europejską ogólnych wytycznych Rada podejmuje decyzje niezbędne do określenia i wprowadzenia w życie wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa.

Rada zaleca Radzie Europejskiej przyjęcie wspólnych strategii i wprowadza je w życie, zwłaszcza przyjmując wspólne działania i wspólne stanowiska.

Rada zapewnia jednolitość, spójność i skuteczność działań Unii.

Artykuł J.4

1. Rada przyjmuje wspólne działania. Dotyczą one pewnych sytuacji, w których niezbędne jest podjęcie działań operacyjnych. Wspólne działania określają ich zasięg, cele, zakres i środki, jakie mają być oddane do dyspozycji Unii, warunki wprowadzania ich w życie oraz – w razie potrzeby – czas ich trwania.

2. Jeżeli nastąpiła zmiana okoliczności mająca wyraźny wpływ na kwestię stanowiącą przedmiot wspólnego działania, Rada dokonuje przeglądu zasad i celów tego działania oraz podejmuje niezbędne decyzje. Dopóki Rada nie podejmie stosownej decyzji, wspólne działanie pozostaje w mocy.

3. Wspólne działania wiążą Państwa Członkowskie w odniesieniu do zajmowanych przez nie stanowisk i prowadzonych działań.

4. Rada może zażądać od Komisji przedłożenia jej wszelkich właściwych propozycji dotyczących wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa w celu zapewnienia wprowadzenia w życie wspólnego działania.

5. O wszelkim zajęciu krajowego stanowiska lub podjęciu jakiegokolwiek krajowego działania należy poinformować w takim czasie, aby możliwe było – w razie potrzeby – wcześniejsze przeprowadzenie w Radzie uzgodnień. Obowiązek wcześniejszego poinformowania nie dotyczy środków stanowiących jedynie proste wykonanie decyzji Rady na płaszczyźnie krajowej.

6. W przypadku bezwzględnej konieczności wynikającej z rozwoju sytuacji i wobec braku decyzji Rady Państwa Członkowskie mogą zastosować w trybie pilnym niezbędne środki, uwzględniając ogólne cele wspólnego działania. Państwo Członkowskie, które stosuje takie środki, informuje o nich niezwłocznie Radę.

7. W przypadku poważnych trudności w wykonaniu wspólnego działania Państwo Członkowskie powiadamia o nich Radę, która rozważa je i poszukuje właściwych rozwiązań. Nie mogą być one sprzeczne z celami wspólnego działania ani szkodzić jego skuteczności.

Artykuł J.5

Rada przyjmuje wspólne stanowiska. Określają one podejście Unii do danego problemu o charakterze geograficznym lub przedmiotowym. Państwa Członkowskie zapewniają zgodność swych polityk krajowych ze wspólnymi stanowiskami.

Artykuł J.6

Państwa Członkowskie w ramach Rady informują się wzajemnie i uzgadniają wszelkie kwestie polityki zagranicznej i bezpieczeństwa, stanowiące przedmiot ogólnego zainteresowania, w celu zapewnienia możliwie najskuteczniejszego wpływu Unii poprzez zgodne i zbieżne działania.

Artykuł J.7

1. Wspólna polityka zagraniczna i bezpieczeństwa obejmuje wszelkie sprawy dotyczące bezpieczeństwa Unii, w tym stopniowe określanie wspólnej polityki obronnej, zgodnie z drugim akapitem, która mogłaby doprowadzić do wspólnej obrony, jeśli Rada Europejska tak zadecyduje. W takim przypadku Rada Europejska zaleca Państwom Członkowskim podjęcie decyzji zgodnie z ich odpowiednimi wymogami konstytucyjnymi.

Unia Zachodnioeuropejska (UZE) stanowi integralną część rozwoju Unii, zapewniając Unii dostęp do zdolności operacyjnej, zwłaszcza w związku z ustępem 2. Wspomaga Unię w określaniu aspektów obronnych wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa, stosownie do niniejszego artykułu. W związku z tym Unia zachęca do ustanowienia ściślejszych stosunków instytucjonalnych z UZE, mając na względzie możliwość włączenia UZE do Unii, jeśli Rada Europejska tak zadecyduje. W takim przypadku Rada Europejska zaleca Państwom Członkowskim podjęcie decyzji zgodnie z ich odpowiednimi wymogami konstytucyjnymi.

Polityka Unii, określona w niniejszym artykule, nie uchybia specyficznemu charakterowi polityki bezpieczeństwa i obronnej niektórych Państw Członkowskich. Szanuje ona wynikające z Traktatu Północnoatlantyckiego zobowiązania Państw Członkowskich, które uważają, że ich wspólna obrona jest

wykonywana w ramach Organizacji Traktatu Północnoatlantyckiego (NATO) oraz jest zgodna z przyjętą w tych ramach wspólną polityką bezpieczeństwa i obroną.

Stopniowe określanie wspólnej polityki obronnej będzie wspierane, w zakresie, w jakim Państwa Członkowskie uznają to za właściwe, współpracą między nimi w dziedzinie zbrojeń.

2. Sprawy określone w niniejszym artykule obejmują misje humanitarne i ratunkowe, misje utrzymania pokoju oraz misje zbrojne służące zarządzaniu kryzysami, w tym przywracaniu pokoju.

3. Unia zwracać się będzie do UZE w celu opracowania i wykonywania swych decyzji oraz przedsięwzięć mających wpływ na kwestie polityczno-obronne.

Kompetencja Rady Europejskiej do określania wytycznych zgodnie z artykułem J.3 przysługuje również wobec UZE w sprawach, w których Unia ma prawo zwracać się do UZE.

W przypadku gdy Unia zwraca się do UZE w celu opracowania i wykonania swych decyzji dotyczących misji określonych w ustępie 2, wszystkie Państwa Członkowskie mają prawo w pełni uczestniczyć w tych misjach. Rada, w porozumieniu z instytucjami UZE, przyjmuje praktyczne ustalenia, niezbędne do umożliwienia wszystkim Państwom Członkowskim wnoszącym wkład w te misje uczestniczenia w pełnym i równoprawnym zakresie w planowaniu i podejmowaniu decyzji w UZE.

Decyzje mające wpływ na kwestie polityczno-obronne, które są przedmiotem niniejszego ustępu, są podejmowane bez uszczerbku dla polityk i zobowiązań określonych w ustępie 1 akapit trzeci.

4. Niniejszy artykuł nie stanowi przeszkody w zacieśnianiu współpracy między dwoma lub wieloma Państwami Członkowskimi na poziomie dwustronnym oraz w ramach UZE i Sojuszu Atlantyckiego, o ile współpraca ta nie jest sprzeczna i nie utrudnia współpracy przewidzianej w niniejszym tytule.

5. Dla wspierania realizacji celów ustalonych w niniejszym artykule, jego postanowienia zostaną poddane przeglądowi zgodnie z artykułem N.

Artykuł J.8

1. Prezydencja reprezentuje Unię w sprawach objętych wspólną polityką zagraniczną i bezpieczeństwa.

2. Prezydencja jest odpowiedzialna za wprowadzanie w życie decyzji podejmowanych zgodnie z niniejszym tytułem; z tej racji wyraża co do zasady stanowisko Unii w organizacjach międzynarodowych i podczas konferencji międzynarodowych.

3. Prezydencja jest wspomagana przez sekretarza generalnego Rady, pełniącego funkcję wysokiego przedstawiciela do spraw wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa.

4. Komisja jest w pełni włączana w zadania określone w ustępach 1 i 2. Prezydencja jest wspierana, w miarę potrzeby, w wykonywaniu tych zadań przez Państwo Członkowskie, które w następnej kolejności przejmie Prezydencję.

5. Rada może, w każdym przypadku gdy uzna to za niezbędne, mianować specjalnego przedstawiciela, któremu powierza się mandat w odniesieniu do poszczególnych spraw politycznych.

Artykuł J.9

1. Państwa Członkowskie koordynują swe działania w organizacjach międzynarodowych i podczas konferencji międzynarodowych, podtrzymując na tym forum wspólne stanowiska.

Jeżeli w organizacjach międzynarodowych lub podczas konferencji międzynarodowych nie są reprezentowane wszystkie Państwa Członkowskie, uczestniczące Państwa Członkowskie podtrzymują wspólne stanowiska.

2. Bez uszczerbku dla postanowień ustępu 1 i artykułu J.4 ustęp 3, Państwa Członkowskie reprezentowane w organizacjach międzynarodowych lub podczas konferencji międzynarodowych, w których nie uczestniczą wszystkie Państwa Członkowskie, informują te ostatnie o wszelkich sprawach będących przedmiotem wspólnego zainteresowania.

Państwa Członkowskie, które są także członkami Rady Bezpieczeństwa Organizacji Narodów Zjednoczonych, będą działać zgodnie i wyczerpująco informować pozostałe Państwa Członkowskie. Państwa Członkowskie, które są stałymi członkami Rady Bezpieczeństwa, przy wykonywaniu swoich funkcji zapewniają obronę stanowisk i interesów Unii, bez uszczerbku dla ich zobowiązań wynikających z postanowień Karty Narodów Zjednoczonych.

Artykuł J.10

Misje dyplomatyczne i konsularne Państw Członkowskich oraz delegacje Komisji w państwach trzecich i na konferencjach międzynarodowych, a także ich przedstawicielstwa w organizacjach międzynarodowych współpracują ze sobą, tak aby zapewnić poszanowanie i wprowadzenie w życie wspólnych stanowisk oraz wspólnych działań przyjętych przez Radę.

Umacniają one współpracę, wymieniając informacje, dokonując wspólnych ocen oraz przyczyniając się do wprowadzania w życie postanowień przewidzianych w artykule 8c Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską.

Artykuł J.11

Prezydencja konsultuje z Parlamentem Europejskim najważniejsze kwestie i podstawowe kierunki wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa oraz czuwa, aby poglądy Parlamentu Europejskiego zostały należycie uwzględnione. Prezydencja i Komisja regularnie informują Parlament Europejski o rozwoju polityki zagranicznej i bezpieczeństwa Unii.

Parlament Europejski może kierować do Rady pytania lub formułować pod jej adresem zalecenia. Corocznie przeprowadza on debatę o postępach w realizacji wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa.

Artykuł J.12

1. Każde Państwo Członkowskie lub Komisja mogą się zwracać do Rady ze wszelkimi pytaniami dotyczącymi wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa oraz przedkładać Radzie propozycje.

2. W przypadkach wymagających szybkiej decyzji Prezydencja zwołuje, z inicjatywy własnej lub na żądanie Komisji bądź Państwa Członkowskiego, w ciągu 48 godzin lub - w razie bezwzględnej potrzeby - w krótszym terminie nadzwyczajne posiedzenie Rady.

Artykuł J.13

1. Decyzje, o których mowa w niniejszym tytule, Rada podejmuje stanowiąc jednomyślnie. Wstrzymanie się od głosu przez członków obecnych lub reprezentowanych nie stanowi przeszkody w podjęciu takich decyzji.

Każdy członek Rady, który wstrzymuje się od głosu, może - zgodnie z niniejszym akapitem - jednocześnie złożyć formalne oświadczenie. W takim przypadku nie jest on zobowiązany do wykonania decyzji, ale akceptuje, że decyzja ta wiąże Unię. W duchu wzajemnej solidarności to Państwo Członkowskie powstrzymuje się od wszelkich działań, które mogłyby być sprzeczne lub utrudnić działania Unii podejmowane na podstawie tej decyzji. Pozostałe Państwa Członkowskie szanują jego stanowisko. Decyzja nie zostaje podjęta, jeżeli członkowie Rady, którzy złożyli oświadczenie w związku z powstrzymaniem się od głosu, mają więcej niż jedną trzecią głosów ważonych zgodnie z artykułem 148 ustęp 2 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską.

2. Na zasadzie odstępstwa od postanowień ustępu 1 Rada stanowi większością kwalifikowaną w sytuacji, gdy:

- na podstawie wspólnych strategii przyjmuje wspólne działania i wspólne stanowiska lub podejmuje inne decyzje;
- podejmuje decyzję wykonującą wspólne działanie lub wspólne stanowisko.

Głosowanie nie dochodzi do skutku, jeżeli członek Rady oświadczy, że z ważnych powodów polityki krajowej, które musi określić, zamierza się sprzeciwić przyjęciu decyzji podejmowanej większością kwalifikowaną. Rada, stanowiąc większością kwalifikowaną, może zażądać przedłożenia tej kwestii Radzie Europejskiej w celu podjęcia decyzji jednomyślnie.

Głosy członków Rady wazone są zgodnie z artykułem 148 ustęp 2 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską. Decyzje wymagają do ich przyjęcia co najmniej 62 głosów „za”, oddanych przez co najmniej 10 członków.

Niniejszego ustępu nie stosuje się do decyzji mających wpływ na kwestie wojskowe lub polityczno-obronne.

3. W kwestiach proceduralnych Rada przyjmuje uchwały większością głosów swoich członków.

Artykuł J.14

Jeżeli do wykonania postanowień niniejszego tytułu niezbędne jest zawarcie umowy z jednym lub z większą liczbą państw bądź z organizacjami międzynarodowymi, Rada może, stanowiąc jednomyślnie, upoważnić Prezydencję, wspieraną w miarę potrzeby przez Komisję, do podjęcia rokowań w tym celu. Umowy takie są zawierane przez Radę stanowiącą jednomyślnie na podstawie zalecenia Prezydencji. Umową nie jest związane Państwo Członkowskie, którego przedstawiciel w Radzie oświadczył, że musi ono stosować się do własnych postanowień konstytucyjnych; inni członkowie Rady mogą uzgodnić, że umowa ta będzie miała do nich zastosowanie tymczasowo.

Postanowienia niniejszego artykułu mają zastosowanie również do dziedzin uregulowanych tytułem VI.

Artykuł J.15

Bez uszczerbku dla postanowień artykułu 151 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską, Komitet Polityczny obserwuje sytuację międzynarodową w dziedzinach objętych wspólną polityką zagraniczną i bezpieczeństwa oraz przyczynia się do określania polityk, wydając opinie dla Rady – na jej żądanie lub z inicjatywy własnej. Czuwa on również nad wprowadzaniem w życie uzgodnionych polityk, bez uszczerbku dla kompetencji Prezydencji i Komisji.

Artykuł J.16

Sekretarz generalny Rady, wysoki przedstawiciel do spraw wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa, wspomaga Radę w sprawach objętych wspólną polityką zagraniczną i bezpieczeństwa, zwłaszcza przyczyniając się do formułowania, opracowania i wprowadzania w życie decyzji politycznych, a w stosownych przypadkach, działając w imieniu Rady i na zlecenie Prezydencji prowadząc dialog polityczny ze stronami trzecimi.

Artykuł J.17

Komisja jest w pełni włączana w prace w dziedzinie wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa.

Artykuł J.18

1. Artykuły 137, 138, 139-142, 146, 147, 150-153, 157-163, 191a i 217 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską mają zastosowanie do postanowień dotyczących dziedzin uregulowanych w niniejszym tytule.

2. Wydatki administracyjne ponoszone przez instytucje w związku z wykonywaniem postanowień zawartych w niniejszym tytule są pokrywane z budżetu Wspólnot Europejskich.

3. Wydatki operacyjne ponoszone w związku z wprowadzaniem w życie tych postanowień są również pokrywane z budżetu Wspólnot Europejskich, z wyjątkiem wydatków przypadających na operacje mające wpływ na kwestie wojskowe lub polityczno-obronne oraz przypadków, gdy Rada, stanowiąc jednomyślnie, postanowi inaczej.

Jeśli wydatki nie są pokrywane z budżetu Wspólnot Europejskich, ponoszą je Państwa Członkowskie według kryterium produktu krajowego brutto, chyba że Rada, stanowiąc jednomyślnie, postanowi inaczej. Państwa Członkowskie, których przedstawiciele w Radzie złożyli formalne oświadczenie, na podstawie artykułu J.13 ustęp 1 drugi akapit, nie są zobowiązane do wnoszenia wkładu w finansowanie operacji mających wpływ na kwestie wojskowe lub polityczno-obronne.

4. Procedurę budżetową określoną w Traktacie ustanawiającym Wspólnotę Europejską stosuje się do wydatków pokrywanych z budżetu Wspólnot Europejskich”.

11) Tytuł VI otrzymuje brzmienie:

„Tytuł VI

POSTANOWIENIA O WSPÓŁPRACY POLICYJNEJ I SĄDOWEJ W SPRAWACH KARNYCH

Artykuł K.1

Bez uszczerbku dla kompetencji Wspólnoty Europejskiej, celem Unii jest zapewnienie obywatelom wysokiego poziomu bezpieczeństwa osobistego w przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości, przez wspólne działanie Państw Członkowskich w dziedzinie współpracy policyjnej i sądowej w sprawach karnych oraz poprzez zapobieganie i zwalczanie rasizmu i ksenofobii.

Cel ten jest osiągany poprzez zapobieganie i zwalczanie przestępczości zorganizowanej lub innej, zwłaszcza terroryzmu, handlu ludźmi i przestępstw przeciwko dzieciom, nielegalnego handlu narkotykami oraz nielegalnego handlu bronią, korupcji i nadużyć finansowych, dzięki:

– ściślejszej współpracy policji, organów celnych oraz innych właściwych organów w Państwach Członkowskich, prowadzonej zarówno bezpośrednio, jak i za pośrednictwem Europejskiego Urzędu Policji (Europol), zgodnie z postanowieniami artykułów K.2 i K.4;

– ściślejszej współpracy organów sądowych oraz innych właściwych organów w Państwach Członkowskich, zgodnie z postanowieniami artykułu K.3 litery a) - d) i artykułu K.4;

– zbliżaniu, w miarę potrzeby, norm prawa karnego w Państwach Członkowskich, zgodnie z postanowieniami artykułu K.3 lit. e).

Artykuł K.2

1. Wspólne działanie w dziedzinie współpracy policyjnej obejmuje m.in.:

- a) współpracę operacyjną właściwych organów Państw Członkowskich, w tym służb policji, służb celnych oraz innych wyspecjalizowanych organów ścigania, w zapobieganiu, wykrywaniu i ściganiu przestępstw;
- b) gromadzenie, przechowywanie, przetwarzanie, analizowanie i wymianę istotnych informacji, w tym informacji organów ścigania – zwłaszcza za pośrednictwem Europolu – o podejrzanych transakcjach finansowych, z zastrzeżeniem właściwych przepisów o ochronie danych osobowych;
- c) współpracę i wspólne inicjatywy w dziedzinie szkolenia, wymiany oficerów łącznikowych, delegacji służbowych, korzystania z wyposażenia i badań kryminalistycznych;
- d) wspólną ocenę poszczególnych technik śledczych dotyczących wykrywania poważnych form przestępczości zorganizowanej.

2. Rada popiera współpracę prowadzoną za pośrednictwem Europolu, a w ciągu pięciu lat po wejściu w życie Traktatu z Amsterdamu w szczególności:

- a) umożliwia Europolowi ułatwianie i wspieranie przygotowania oraz zachęcania do koordynacji i wprowadzania w życie specyficznych działań śledczych prowadzonych przez właściwe organy Państw Członkowskich, w tym działań operacyjnych wspólnych zespołów z udziałem przedstawicieli Europolu, pełniących funkcje wspierające;
- b) przyjmuje środki w celu umożliwienia Europolowi żądania od właściwych organów Państw Członkowskich prowadzenia i koordynowania śledztw w określonych sprawach, pogłębiania specyficznej wiedzy fachowej, która może być udostępniana Państwom Członkowskim jako pomoc w śledztwach dotyczących przestępczości zorganizowanej;
- c) sprzyja ustanowieniu kontaktów między funkcjonariuszami organów ścigania lub dochodzenia, wyspecjalizowanych w zwalczaniu przestępczości zorganizowanej i działających w ścisłej współpracy z Europolem;
- d) tworzy sieć badawczą, dokumentacyjną i statystyczną dotyczącą przestępczości transgranicznej.

Artykuł K.3

Wspólne działanie w dziedzinie współpracy sądowej w sprawach karnych obejmuje między innymi:

- a) ułatwianie i przyspieszanie współpracy między ministerstwami i organami sądowymi lub odpowiednimi organami Państw Członkowskich w zakresie procedury sądowej i wykonywania orzeczeń;
- b) ułatwianie ekstradycji między Państwami Członkowskimi;
- c) zapewnianie, w zakresie niezbędnym do usprawnienia tej współpracy, zgodności norm stosowanych w Państwach Członkowskich;
- d) zapobieganie sporom o właściwość między Państwami Członkowskimi;
- e) stopniowe przyjmowanie środków ustanawiających minimalne normy dotyczące znamion przestępstw i kar w dziedzinach przestępczości zorganizowanej, terroryzmu i nielegalnego handlu narkotykami.

Artykuł K.4

Rada ustala warunki i granice, w jakich właściwe organy, o których mowa w artykułach K.2 i K.3, mogą podejmować działania na terytorium innego Państwa Członkowskiego, w powiązaniu i za zgodą organów tego państwa.

Artykuł K.5

Niniejszy tytuł nie uchybia wykonywaniu przez Państwa Członkowskie obowiązków dotyczących utrzymania porządku publicznego i ochrony bezpieczeństwa wewnętrznego.

Artykuł K.6

1. W dziedzinach objętych niniejszym tytułem Państwa Członkowskie wzajemnie się informują i konsultują ze sobą w ramach Rady, mając na względzie koordynację swych działań. W tym celu ustanawiają współpracę między swymi właściwymi jednostkami administracyjnymi.

2. Rada, w stosownej formie i według właściwych procedur przewidzianych w niniejszym tytule, przyjmuje środki i sprzyja współpracy, przyczyniając się do osiągnięcia przez Unię jej celów. W związku z tym, stanowiąc jednomyślnie z inicjatywy Państwa Członkowskiego lub Komisji, Rada może:

- a) przyjmować wspólne stanowiska ustalające sposób postępowania Unii w określonej sprawie;
- b) podejmować decyzje ramowe w celu zbliżania przepisów ustawowych i wykonawczych. Decyzje ramowe wiążą Państwa Członkowskie w odniesieniu do rezultatu, który ma być osiągnięty, pozostawiają jednak organom krajowym swobodę wyboru formy i środków. Nie mogą one wywoływać skutku bezpośredniego;
- c) podejmować decyzje dla osiągnięcia jakichkolwiek innych rezultatów zgodnych z celami niniejszego tytułu, z wyłączeniem zbliżania przepisów ustawowych i wykonawczych Państw Członkowskich. Decyzje te są wiążące i nie mogą wywoływać skutku bezpośredniego. Rada, stanowiąc większością kwalifikowaną, przyjmuje środki niezbędne do wykonania tych decyzji na poziomie Unii;
- d) sporządza konwencje, których przyjęcie zaleca Państwom Członkowskim, zgodnie z ich odpowiednimi wymogami konstytucyjnymi. Państwa Członkowskie wszczynają właściwe procedury w terminie ustalonym przez Radę.

Jeśli te konwencje nie stanowią inaczej, wchodzi one w życie po ich przyjęciu przez co najmniej połowę Państw Członkowskich w tych Państwach. Rada przyjmuje środki wykonawcze do tych konwencji większością dwóch trzecich Państw-Stron.

3. Jeżeli przyjęcie uchwały przez Radę wymaga większości kwalifikowanej, głosy jej członków wazone są zgodnie z artykułem 148 ustęp 2 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską. Uchwały Rady wymagają do ich przyjęcia co najmniej 62 głosów „za”, oddanych przez co najmniej 10 członków.

4. W kwestiach Rada przyjmuje uchwały większością głosów swoich członków.

Artykuł K.7

1. Trybunał Sprawiedliwości Wspólnot Europejskich, z zastrzeżeniem warunków określonych w niniejszym artykule, jest właściwy do orzekania w trybie prejudycjalnym o ważności i wykładni decyzji i decyzji ramowych, wykładni konwencji sporządzonych na mocy niniejszego tytułu oraz ważności i wykładni środków wykonawczych do tych konwencji.

2. Każde z Państw Członkowskich może, w oświadczeniu złożonym w chwili podpisywania Traktatu z Amsterdamu lub w jakimkolwiek późniejszym terminie, uznać właściwość Trybunału Sprawiedliwości do orzekania w trybie prejudycjalnym na warunkach określonych w ustępie 1.

3. Państwo Członkowskie, składając oświadczenie na podstawie ustępu 2, wskazuje, że:

a) każdy sąd tego państwa, którego orzeczenia nie podlegają zaskarżeniu według prawa krajowego, może zwrócić się do Trybunału Sprawiedliwości z wnioskiem o rozpatrzenie w trybie prejudycjalnym pytania podniesionego w sprawie przed nim zawisłej i dotyczącego ważności lub wykładni aktu, o którym mowa w ustępie 1, jeżeli sąd ten uzna, że decyzja w tej kwestii jest niezbędna do wydania wyroku;

b) każdy sąd tego państwa może zwrócić się do Trybunału Sprawiedliwości z wnioskiem o rozpatrzenie w trybie prejudycjalnym pytania podniesionego w sprawie przed nim zawisłej i dotyczącego ważności lub wykładni aktu, o którym mowa w ustępie 1, jeżeli sąd ten uzna, że decyzja w tej kwestii jest niezbędna do wydania wyroku.

4. Każde Państwo Członkowskie – niezależnie od tego, czy złożyło oświadczenie na mocy ustępu 2 - ma prawo przedkładać Trybunałowi Sprawiedliwości memoriały lub uwagi na piśmie w sprawach, o których rozstrzyga on na podstawie ustępu 1.

5. Trybunał Sprawiedliwości nie jest właściwy w sprawie oceny zgodności z prawem lub proporcjonalności działań policji bądź innych organów ścigania jednego z Państw Członkowskich ani wykonywania przez Państwa Członkowskie obowiązków dotyczących utrzymania porządku publicznego i ochrony bezpieczeństwa wewnętrznego.

6. Trybunał Sprawiedliwości jest właściwy w zakresie kontroli legalności decyzji ramowych i decyzji, jeżeli skargę wniosło Państwo Członkowskie lub Komisja, podnosząc zarzut braku kompetencji, naruszenia istotnych wymogów proceduralnych, naruszenia niniejszego Traktatu lub jakiegokolwiek reguły prawnej związanej z jego stosowaniem bądź nadużycia władzy. Skargi przewidziane w niniejszym ustępie powinny być wniesione w terminie dwóch miesięcy od daty publikacji zaskarżanych decyzji ramowych i decyzji.

7. Trybunał Sprawiedliwości jest właściwy do orzekania w sprawie wszelkich sporów między Państwami Członkowskimi dotyczących wykładni lub stosowania aktów przyjętych na podstawie artykułu K.6 ustęp 2, o ile spór ten nie został rozstrzygnięty przez Radę w ciągu sześciu miesięcy od daty jego wniesienia pod obrady przez jednego z jej członków. Trybunał Sprawiedliwości jest również właściwy do orzekania w sprawie wszelkich sporów między Państwami Członkowskimi a Komisją dotyczących wykładni lub stosowania konwencji sporządzonych na mocy artykułu K.6 ustęp 2 lit. d).

Artykuł K.8

1. Niniejszym ustanawia się Komitet Koordynacyjny, w którego skład wchodzi wyżsi urzędnicy. Oprócz sprawowania funkcji koordynacyjnej Komitet:

- wydaje opinie dla Rady, na jej wnioski lub z własnej inicjatywy;
- przyczynia się, bez uszczerbku dla artykułu 151 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską, do przygotowywania prac Rady w dziedzinach, o których mowa w artykule K.1.

2. Komisja jest w pełni włączana w prace w dziedzinach określonych w niniejszym tytule.

Artykuł K.9

Państwa Członkowskie, reprezentowane w organizacjach międzynarodowych i podczas konferencji międzynarodowych, podtrzymują wspólne stanowiska przyjęte na mocy niniejszego tytułu.

Artykuły J.8 i J.9 stosuje się odpowiednio w sprawach objętych niniejszym tytułem.

Artykuł K.10

Umowy, o których mowa w artykule J.14, mogą obejmować sprawy regulowane niniejszym tytułem.

Artykuł K.11

1. Przed przyjęciem środków wymienionych w artykule K.6 ustęp 2 litery b), c) i d) Rada zasięga opinii Parlamentu Europejskiego. Wydaje on opinie w terminie, który może określić Rada, nie krótszym jednak niż trzy miesiące. W przypadku braku opinii w tym terminie Rada może stanowić samodzielnie.

2. Prezydencja i Komisja regularnie informują Parlament Europejski o pracach prowadzonych w dziedzinach wymienionych w niniejszym tytule.

3. Parlament Europejski może kierować do Rady pytania lub formułować pod jej adresem zalecenia. Co roku przeprowadza on debatę w sprawie postępów w dziedzinach objętych niniejszym tytułem.

Artykuł K.12

1. Państwa Członkowskie, które zamierzają ustanowić między sobą wzmocnioną współpracę, mogą – w poszanowaniu artykułów K.15 i K.16 – być upoważnione do korzystania z instytucji, procedur i mechanizmów przewidzianych w Traktatach, pod warunkiem że proponowana współpraca:

- a) szanuje kompetencje Wspólnoty Europejskiej oraz cele określone w niniejszym tytule;
- b) ma na celu umożliwienie Unii szybszego przekształcenia się w przestrzeń wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości.

2. Upoważnienia przewidzianego w ustępie 1 udziela Rada, stanowiąc większością kwalifikowaną, na wniosek zainteresowanych Państw Członkowskich i po zwróceniu się do Komisji o wyrażenie opinii. Wniosek jest przesyłany również do Parlamentu Europejskiego.

Głosowanie nie dochodzi do skutku, jeżeli członek Rady oświadczy, że z ważnych względów polityki krajowej, które musi określić, zamierza się sprzeciwić upoważnieniu udzielonemu większością kwalifikowaną. Rada, stanowiąc większością kwalifikowaną, może zażądać przedłożenia tej kwestii Radzie Europejskiej w celu podjęcia decyzji jednomyślnie.

Głosy członków Rady wazone są zgodnie z artykułem 148 ustęp 2 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską. Decyzje wymagają do ich przyjęcia co najmniej 62 głosów „za”, oddanych przez co najmniej 10 członków.

3. Każde Państwo Członkowskie, które pragnie uczestniczyć we współpracy ustanowionej na mocy niniejszego artykułu, notyfikuje swój zamiar Radzie i Komisji. W terminie trzech miesięcy od otrzymania tej notyfikacji Komisja przedkłada Radzie opinię, mogącą zawierać zalecenia dotyczące przepisów szczególnych, które może uznać za niezbędne, aby dane Państwo Członkowskie mogło uczestniczyć w tej współpracy. W terminie czterech miesięcy od tej notyfikacji Rada podejmuje decyzję w sprawie wniosku oraz o przepisach szczególnych, które może uznać za niezbędne. Decyzję uważa się za przyjętą, chyba że Rada, stanowiąc większością kwalifikowaną, zadecyduje o jej zawieszeniu; w tym przypadku Rada uzasadnia swoją decyzję oraz określa termin jej powtórnego rozpatrzenia. Do celów niniejszego ustępu Rada stanowi zgodnie z warunkami określonymi w artykule K.16.

4. Postanowienia artykułów K.1-K.13 stosuje się do wzmocnionej współpracy przewidzianej w niniejszym artykule, chyba że artykuł ten lub artykuły K.15 i K.16 stanowią inaczej.

Postanowienia Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską w sprawie kompetencji Trybunału Sprawiedliwości Wspólnot Europejskich i wykonywania tych kompetencji stosuje się w odniesieniu do ustępów 1, 2 i 3.

5. Artykuł niniejszy nie narusza postanowień Protokołu włączającego dorobek Schengen w ramy Unii Europejskiej.

Artykuł K.13

1. Artykuły 137, 138, 138e, 139-142, 146, 147, artykuł 148 ust. 3, artykuły 150-153, 157-163, 191a i 217 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską mają zastosowanie do postanowień uregulowanych dziedzin określonych w niniejszym tytule.

2. Wydatki administracyjne ponoszone przez instytucje w związku z wykonywaniem postanowień zawartych w niniejszym tytule są pokrywane z budżetu Wspólnot Europejskich.

3. Wydatki operacyjne ponoszone w związku z wprowadzaniem w życie, tych postanowień są również pokrywane z budżetu Wspólnot Europejskich, z wyjątkiem przypadków, gdy Rada zdecyduje inaczej. Jeśli wydatki nie są pokrywane z budżetu Wspólnot Europejskich, ponoszą je Państwa Członkowskie według kryterium produktu krajowego brutto, chyba że Rada, stanowiąc jednomyślnie, postanowi inaczej.

4. Procedurę budżetową określoną w Traktacie ustanawiającym Wspólnotę Europejską stosuje się do wydatków pokrywanych z budżetu Wspólnot Europejskich.

Artykuł K.14

Rada, stanowiąc jednomyślnie z inicjatywy Komisji lub Państwa Członkowskiego, po zasięgnięciu opinii Parlamentu Europejskiego, może zdecydować, że działania w dziedzinach wskazanych w artykule K.1 podlegają tytułowi IIIa Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską i jednocześnie może określić warunki głosowania, które są z tym związane. Zaleca ona Państwom Członkowskim przyjęcie tej decyzji zgodnie z ich odpowiednimi wymogami konstytucyjnymi.”

12) Dodaje się następujący nowy tytuł:

„Tytuł VIa

Postanowienia o wzmocnionej współpracy

Artykuł K.15

1. Państwa Członkowskie, które zamierzają ustanowić między sobą wzmocnioną współpracę, mogą korzystać z instytucji, procedur i mechanizmów przewidzianych niniejszym Traktatem oraz Traktatem ustanawiającym Wspólnotę Europejską, pod warunkiem że współpraca ta:

- a) zmierza do wspierania celów Unii oraz ochrony i służenia jej interesom;
- b) szanuje zasady tych Traktatów oraz jednolite ramy instytucjonalne Unii;
- c) jest wykorzystywana tylko w ostateczności, gdyby cele tych Traktatów nie mogły być osiągnięte przez zastosowanie odpowiednich procedur w nich ustalonych;
- d) dotyczy przynajmniej większości Państw Członkowskich;
- e) nie narusza dorobku wspólnotowego oraz środków przyjętych na podstawie postanowień tych Traktatów;

f) nie narusza kompetencji, praw, obowiązków i interesów Państw Członkowskich nie biorących w niej udziału;

g) jest otwarta w stosunku do wszystkich Państw Członkowskich i pozwala im przyłączyć się do współpracy w każdej chwili, jeśli zastosują się do decyzji podstawowej oraz decyzji już podjętych w ramach tej współpracy;

h) spełnia specyficzne kryteria dodatkowe, określone w artykule 5a Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską i w artykule K.12 niniejszego Traktatu, w zależności od dziedziny, której dotyczy, oraz prowadzona jest zgodnie z określonymi w tych artykułach procedurami.

2. Państwa Członkowskie stosują, jeśli ich to dotyczy, akty i decyzje podjęte w celu wprowadzenia w życie współpracy, w której uczestniczą. Państwa Członkowskie, które nie biorą udziału w tej współpracy, nie przeszkadzają w wprowadzaniu w życie współpracy uczestniczącym Państwom Członkowskim.

Artykuł K.16

1. W celu przyjęcia aktów i decyzji koniecznych do wprowadzenia w życie współpracy określonej w artykule K.15 stosuje się odpowiednie postanowienia instytucjonalne niniejszego Traktatu oraz Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską. O ile jednak wszyscy członkowie mogą uczestniczyć w obradach Rady, o tyle w podejmowaniu decyzji biorą udział tylko przedstawiciele Państw Członkowskich uczestniczących we wzmocnionej współpracy. Większość kwalifikowana jest określona jako taki sam udział głosów ważonych danych członków Rady jak ustalony w artykule 148 ustęp 2 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską. Jednomyślność jest osiągana jedynie głosami tych członków Rady.

2. Wydatki wynikające z wprowadzania w życie tej współpracy, inne niż koszty administracyjne ponoszone przez instytucje, obciążają uczestniczące we współpracy Państwa Członkowskie, chyba że Rada stanowiąc jednomyślnie, zadecyduje inaczej.

Artykuł K.17

Rada i Komisja regularnie informują Parlament Europejski o rozwoju wzmocnionej współpracy, ustanowionej na podstawie niniejszego tytułu.”

13) Artykuł L otrzymuje brzmienie:

„Artykuł L”

Postanowienia Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską, Traktatu ustanawiającego Europejską Wspólnotę Węgla i Stali oraz Traktatu ustanawiającego Europejską Wspólnotę Energii Atomowej, dotyczące właściwości Trybunału Sprawiedliwości Wspólnot Europejskich i wykonywania tej właściwości, stosuje się do następujących postanowień niniejszego Traktatu:

a) postanowień zmieniających Traktat ustanawiający Europejską Wspólnotę Gospodarczą w celu ustanowienia Wspólnoty Europejskiej, Traktat ustanawiający Europejską Wspólnotę Węgla i Stali oraz Traktat ustanawiający Europejską Wspólnotę Energii Atomowej;

b) postanowień tytułu VI, na warunkach przewidzianych w artykule K.7;

c) postanowień tytułu VIa, na warunkach przewidzianych w artykule 5a Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską oraz w artykule K.12 niniejszego Traktatu;

d) artykułu F ustęp 2 w odniesieniu do działań instytucji, jeśli Trybunał Sprawiedliwości jest właściwy na mocy Traktatów ustanawiających Wspólnoty Europejskie i na mocy niniejszego Traktatu;

e) artykułów L-S”

14) W artykule N skreśla się ustęp 2, a ustęp 1 pozostaje bez oznaczenia.

15) W artykule O pierwszy akapit otrzymuje brzmienie:

„Każde państwo europejskie, które szanuje zasady określone w artykule F ustęp 1, może się ubiegać o członkostwo w Unii. W tym celu składa ono swój wniosek Radzie, która podejmuje decyzje, stanowiąc jednomyślnie po zasięgnięciu opinii Komisji oraz po otrzymaniu zgody Parlamentu Europejskiego, udzielonej bezwzględną większością głosów jego członków.”

16) W artykule S dodaje się następujący nowy akapit:

„Na mocy Traktatu o Przystąpieniu z 1994 roku, teksty niniejszego Traktatu w językach fińskim i szwedzkim są również autentyczne”.

Artykuł 2

W Traktacie ustanawiającym Wspólnotę Europejską wprowadza się zmiany zgodnie z postanowieniami niniejszego artykułu.

1) W preambule po ósmym akapicie dodaje się akapit w brzmieniu:

„ZDECYDOWANI popierać rozwój możliwie najwyższego poziomu wiedzy swych narodów poprzez szeroki dostęp do edukacji oraz stałe uaktualnianie wiedzy,”

2) Artykuł 2 otrzymuje brzmienie:

„Artykuł 2

Zadaniem Wspólnoty jest, przez ustanowienie wspólnego rynku, unii gospodarczej i walutowej oraz urzeczywistnianie wspólnych polityk lub działań określonych w artykułach 3 i 4, popieranie w całej Wspólnocie harmonijnego, zrównoważonego i stałego rozwoju działalności gospodarczej, wysokiego poziomu zatrudnienia i ochrony socjalnej, równości mężczyzn i kobiet, stałego i nieinflacyjnego wzrostu, wysokiego stopnia konkurencyjności i konwergencji dokonań gospodarczych, wysokiego poziomu ochrony i poprawy jakości środowiska naturalnego, podwyższania poziomu i jakości życia, spójności gospodarczej i społecznej oraz solidarności między Państwami Członkowskimi.”

3) W artykule 3 wprowadza się następujące zmiany:

a) dotychczasową treść oznacza się jako ustęp 1;

b) w nowym ustępie 1 lit. d) otrzymuje brzmienie:

„d) środki dotyczące wjazdu i przemieszczania się osób zgodnie z tytułem IIIa;”

c) w nowym ustępie 1 po lit. h) dodaje się następującą nową lit. i):

„i) wspieranie koordynacji polityk zatrudnienia Państw Członkowskich w celu wzmocnienia ich efektywności poprzez realizację wspólnej strategii zatrudnienia;”

d) w nowym ustępie 1 dotychczasowa lit. i) otrzymuje oznaczenie lit. j); oznaczenie pozostałych liter zmienia się odpowiednio;

e) dodaje się następujący ustęp:

„2. We wszystkich działaniach określonych w niniejszym artykule Wspólnota zmierza do zniesienia nierówności oraz wspierania równości mężczyzn i kobiet.”

4) Dodaje się następujący artykuł:

„Artykuł 3c

Przy ustalaniu i realizacji polityk i działań Wspólnoty, o których mowa w artykule 3, w szczególności w celu wspierania stałego rozwoju, muszą być brane pod uwagę wymogi ochrony środowiska naturalnego.”

5) Dodaje się następujący artykuł:

„Artykuł 5a

1. Państwa Członkowskie, które zamierzają ustanowić między sobą wzmocnioną współpracę, mogą, w poszanowaniu artykułów K.15 i K.16 Traktatu o Unii Europejskiej, być upoważnione do korzystania z instytucji, procedur i mechanizmów przewidzianych niniejszym Traktatem, pod warunkiem że proponowana współpraca:

- a) nie dotyczy dziedzin objętych wyłączną kompetencją Wspólnoty;
- b) nie narusza polityk, działań lub programów Wspólnoty;
- c) nie dotyczy obywatelstwa Unii i nie pociąga za sobą dyskryminacji między obywatelami Państw Członkowskich;
- d) pozostaje w granicach kompetencji powierzonych Wspólnocie niniejszym Traktatem
- e) nie stanowi dyskryminacji ani ograniczenia w handlu między Państwami Członkowskimi oraz nie zakłóca warunków konkurencji między nimi.

2. Upoważnienia przewidzianego w ustępie 1 udziela Rada, stanowiąc większością kwalifikowaną, na wniosek Komisji i po konsultacji z Parlamentem Europejskim.

Głosowanie nie dochodzi do skutku, jeżeli członek Rady oświadczy, że z ważnych względów polityki krajowej, które musi określić, zamierza się sprzeciwić upoważnieniu udzielonemu większości kwalifikowaną. Rada, stanowiąc większością kwalifikowaną, może zażądać przedłożenia tej kwestii Radzie zebranej w składzie szefów państw lub rządów w celu podjęcia decyzji jednomyślnie.

Państwa Członkowskie zamierzające ustanowić wzmocnioną współpracę, o której mowa w ustępie 1, mogą skierować wniosek do Komisji, która może przedłożyć Radzie odpowiednią propozycję. Jeżeli Komisja nie przedłoży takiej propozycji, zawiadamia o tym zainteresowane Państwa Członkowskie, podając uzasadnienie.

3. Każde Państwo Członkowskie, które pragnie uczestniczyć we współpracy ustanowionej na mocy niniejszego artykułu, notyfikuje swój zamiar Radzie i Komisji, która przedkłada Radzie opinię w tej sprawie w terminie trzech miesięcy od otrzymania tej notyfikacji. W terminie czterech miesięcy od tej notyfikacji Komisja podejmuje decyzję w tej sprawie oraz o przepisach szczególnych, które może uznać za niezbędne.

4. Akty i decyzje niezbędne do wykonywania działań w ramach współpracy podlegają wszystkim odpowiednim postanowieniom niniejszego Traktatu, chyba że niniejszy artykuł oraz artykuły K.15 i K.16 Traktatu o Unii Europejskiej stanowią inaczej.

5. Niniejszy artykuł nie narusza postanowień Protokołu włączającego dorobek Schengen w ramy Unii Europejskiej.”

6) W artykule 6 ustęp 2 otrzymuje brzmienie:

„Rada, stanowiąc zgodnie z procedurą określoną w artykule 189b, może przyjąć wszelkie przepisy w celu zakazania takiej dyskryminacji.”

7) Dodaje się następujący artykuł:

„Artykuł 6a

Bez uszczerbku dla innych postanowień niniejszego Traktatu i w granicach kompetencji, które Traktat powierza Wspólnocie, Rada, stanowiąc jednomyślnie na wniosek Komisji i po konsultacji z Parlamentem Europejskim, może podjąć środki niezbędne w celu zwalczania wszelkiej dyskryminacji ze względu na płeć, rasę lub pochodzenie etniczne, religię lub światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną.”

8) Na końcu części pierwszej dodaje się następujący artykuł:

„Artykuł 7d

Bez uszczerbku dla artykułów 77, 90 i 92 oraz zważywszy na miejsce, jakie usługi świadczone w ogólnym interesie gospodarczym zajmują wśród wspólnych wartości Unii, jak również ich znaczenie we wspieraniu jej spójności społecznej i terytorialnej, Wspólnota i Państwa Członkowskie, każde w granicach swych kompetencji i w granicach stosowania niniejszego Traktatu, zapewniają, aby te usługi funkcjonowały na podstawie zasad i na warunkach, które pozwolą im wypełniać ich zadania.”

9) Artykuł 8 ustęp 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Ustanawia się obywatelstwo Unii. Obywatelem Unii jest każda osoba mająca przynależność Państwa Członkowskiego. Obywatelstwo Unii uzupełnia obywatelstwo krajowe, nie zastępując go jednak.”

10) Artykuł 8a ustęp 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Rada może wydać przepisy ułatwiające wykonywanie praw określonych w ustępie 1; jeżeli niniejszy Traktat nie stanowi inaczej, Rada stanowi zgodnie z procedurą określoną w artykule 189b. Rada stanowi jednomyślnie w toku całej procedury.”

11) W artykule 8d dodaje się następujący akapit:

„Każdy obywatel Unii może zwracać się pisemnie do każdej instytucji lub organu określonego w niniejszym artykule lub w artykule 4 w jednym z języków wskazanych w artykule 248 oraz otrzymywać odpowiedź w tym samym języku.”

12) Artykuł 51 otrzymuje brzmienie:

„Artykuł 51

Rada, stanowiąc zgodnie z procedurą określoną w artykule 189b, przyjmuje w dziedzinie zabezpieczenia społecznego środki niezbędne do ustanowienia swobodnego przepływu pracowników; w tym celu Rada ustanawia system umożliwiający pracownikom migrującym oraz uprawnionym osobom od nich zależnym:

a) zaliczenie wszystkich okresów uwzględnianych w prawie poszczególnych państw, w celu nabycia i zachowania prawa do świadczenia oraz naliczenia wysokości świadczenia,

b) wypłatę świadczeń osobom mającym miejsce zamieszkania na terytoriach Państw Członkowskich.

Rada stanowi jednomyślnie w toku całej procedury określonej w artykule 189b.”

13) Artykuł 56 ustęp 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Rada, stanowiąc zgodnie z procedurą określoną w artykule 189b, uchwała dyrektywy w celu koordynacji powyższych postanowień.”

14) Artykuł 57 ustęp 2 otrzymuje brzmienie:

„2. W tym samym celu Rada, stanowiąc zgodnie z procedurą określoną w artykule 189b, uchwała dyrektywy zmierzające do koordynacji przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych Państw Członkowskich dotyczących podejmowania i wykonywania działalności prowadzonej na własny rachunek. Rada, stanowiąc jednomyślnie w toku całej procedury określonej w artykule 189b, decyduje w sprawach dyrektyw, których wykonanie w przynajmniej jednym Państwie Członkowskim spowoduje zmianę istniejących zasad ustawowych regulujących wykonywanie zawodów w odniesieniu do kształcenia zawodowego i warunków dostępu osób fizycznych. W innych przypadkach Rada stanowi większością kwalifikowaną.”

15) Dodaje się następujący tytuł w części trzeciej:

„Tytuł IIIa

Wizy, azyl, imigracja i inne polityki związane ze swobodnym przepływem osób

Artykuł 73i

W celu stopniowego ustanowienia przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości Rada przyjmuje:

- a) w ciągu 5 lat od chwili wejścia w życie Traktatu z Amsterdamu - środki zmierzające do zapewnienia swobodnego przepływu osób zgodnie z artykułem 7a, wraz ze środkami towarzyszącymi bezpośrednio związanymi ze swobodnym przepływem osób, dotyczące kontroli granic zewnętrznych, azylu i imigracji, zgodnie z postanowieniami artykułu 73j punkty 2 i 3 oraz z artykułem 73k punkt 1 lit. a) i punkt 2 lit. a), jak również środki służące zapobieganiu i zwalczaniu przestępczości zgodnie z artykułem K.3 lit. e) Traktatu o Unii Europejskiej,
- b) inne środki w zakresie azylu, imigracji i ochrony praw obywateli państw trzecich, zgodnie z artykułem 73k;
- c) środki w dziedzinie współpracy sądowej w sprawach cywilnych przewidziane w artykule 73m;
- d) właściwe środki służące wspieraniu i wzmocnieniu współpracy administracyjnej, zgodnie z artykułem 73n;
- e) środki w dziedzinie współpracy policyjnej i sądowej w sprawach karnych mające na celu zapewnienie wysokiego poziomu bezpieczeństwa przez zapobieganie i zwalczanie przestępczości w Unii, zgodnie z postanowieniami Traktatu o Unii Europejskiej.

Artykuł 73j

Rada, stanowiąc zgodnie z procedurą przewidzianą w artykule 73o, przyjmuje w ciągu 5 lat od chwili wejścia w życie Traktatu z Amsterdamu:

1) środki zmierzające do zapewnienia, zgodnie z artykułem 7a, iż osoby będące obywatelami Unii lub obywatelami państw trzecich nie podlegają jakiegokolwiek kontroli przy przekraczaniu granic wewnętrznych;

2) środki dotyczące przekraczania granic zewnętrznych Państw Członkowskich, które określają:

- a) normy i procedury, których powinny przestrzegać Państwa Członkowskie przy wykonywaniu kontroli osób na tych granicach,
- b) reguły dotyczące wiz na pobyt nie dłuższy niż 3 miesiące, włączając w to:
 - (i) listę państw trzecich, których obywatele podlegają obowiązkowi wizowemu w celu przekroczenia granic zewnętrznych oraz państw trzecich, których obywatele są zwolnieni z tego obowiązku,
 - (ii) procedury i warunki wydawania wiz przez Państwa Członkowskie,
 - (iii) jednolity wzorzec wizy,
 - (iv) reguły dotyczące wizy jednolitej;

3) środki określające warunki, na których obywatele państw trzecich mają swobodę podróżowania po terytorium Państw Członkowskich w okresie nie dłuższym niż 3 miesiące.

Artykuł 73k

Rada, stanowiąc zgodnie z procedurą przewidzianą w artykule 73o, przyjmuje w ciągu 5 lat od chwili wejścia w życie Traktatu z Amsterdamu:

1. środki dotyczące azylu, zgodnie z Konwencją genewską z 28 lipca 1951 roku i Protokołem z 31 stycznia 1967 roku dotyczącymi statusu uchodźców, jak również z innymi odpowiednimi traktatami w następujących dziedzinach:

- a) kryteria i mechanizmy ustalania Państwa Członkowskiego odpowiedzialnego za badanie wniosku o azyl złożonego przez obywatela państwa trzeciego w jednym z Państw Członkowskich,
- b) minimalne normy w sprawie przyjmowania w Państwach Członkowskich osób ubiegających się o azyl,
- c) minimalne normy dotyczące warunków, które powinni spełnić obywatele państw trzecich, by mogli ubiegać się o przyznanie statusu uchodźcy,
- d) minimalne normy dotyczące procedury przyznania lub cofnięcia statusu uchodźcy w Państwach Członkowskich;

2) środki dotyczące uchodźców i wysiedleńców w następujących obszarach:

- a) minimalnych norm dotyczących przyznania tymczasowej ochrony wysiedleńcom z państw trzecich, którzy nie mogą powrócić do państw swego pochodzenia, oraz osobom, które z innych powodów potrzebują ochrony międzynarodowej,
- b) środków zmierzających do zapewnienia równowagi wysiłków uzgodnionych przez Państwa Członkowskie, związanych z przyjęciem uchodźców i wysiedleńców oraz z jego następstwami;

3) środki dotyczące polityki imigracyjnej w następujących obszarach:

- a) warunki wjazdu i pobytu oraz normy dotyczące procedur wydawania przez Państwa Członkowskie długoterminowych wiz i dokumentów pobytowych, w tym dla celów łączenia rodzin,

- b) nielegalnej imigracji i nielegalnego pobytu, w tym odsyłanie osób przebywających nielegalnie;

4) środki określające prawa i warunki, na których obywatele państw trzecich przebywający legalnie w jednym Państwie Członkowskim mogą przebywać w innych Państwach Członkowskich.

Środki przyjęte przez Radę na podstawie punktów 3 i 4 nie ograniczają Państwa Członkowskiego w utrzymywaniu lub wprowadzaniu w danych dziedzinach przepisów krajowych zgodnych z niniejszym Traktatem i z umowami międzynarodowymi.

Określony powyżej termin 5 lat nie dotyczy środków uchwalonych na podstawie punktu 2 lit. b), punktu 3 lit. a) i punktu 4.

Artykuł 73l

1. Niniejszy tytuł nie narusza wykonywania przez Państwa Członkowskie obowiązków dotyczących utrzymania porządku publicznego i ochrony bezpieczeństwa wewnętrznego.

2. W przypadku gdy jedno lub więcej Państw Członkowskich znajdzie się w nadzwyczajnej sytuacji charakteryzującej się nagłym napływem obywateli państw trzecich, Rada, stanowiąc większością kwalifikowaną na wniosek Komisji, może, z zastrzeżeniem ustępu 1, przyjąć środki tymczasowe na korzyść zainteresowanych Państw Członkowskich na okres nie przekraczający 6 miesięcy.

Artykuł 73m

W zakresie niezbędnym do zapewnienia należytego funkcjonowania rynku wewnętrznego środki z zakresu współpracy sądowej w sprawach cywilnych, mające skutki transgraniczne, które powinny być podjęte zgodnie z artykułem 73o, zmierzają m. in. do:

- a) poprawy i uproszczenia:
 - systemu transgranicznego dostarczania aktów sądowych i pozasądowych;
 - współpracy w dziedzinie gromadzenia dowodów;
 - uznawania i wykonywania orzeczeń w sprawach cywilnych i handlowych, w tym decyzji pozasądowych;
- b) wspierania zgodności norm mających zastosowanie w Państwach Członkowskich w dziedzinie kolizji ustaw i sporów o właściwość;
- c) usuwania przeszkód w należyтым biegu procedur cywilnych, wspierając w razie potrzeby zgodność norm procedury cywilnej mających zastosowanie w Państwach Członkowskich.

Artykuł 73n

Rada, stanowiąc zgodnie z procedurą określoną w artykule 73o, przyjmuje środki w celu zapewnienia współpracy między właściwymi służbami administracyjnymi Państw Członkowskich w dziedzinach określonych w niniejszym tytule, jak również między tymi służbami a Komisją.

Artykuł 73o

1. W okresie przejściowym pięciu lat od chwili wejścia w życie Traktatu z Amsterdamu, Rada stanowi jednomyślnie na wniosek Komisji lub z inicjatywy Państwa Członkowskiego oraz po konsultacji z Parlamentem Europejskim.

2. Po tym pięcioletnim okresie:

– Rada stanowi na wniosek Komisji; Komisja analizuje każde żądanie Państwa Członkowskiego przedłożenia przez nią wniosku Radzie,

– Rada, stanowiąc jednomyślnie po konsultacji z Parlamentem Europejskim, podejmuje decyzję w celu zapewnienia, by procedura z artykułu 189b miała zastosowanie do wszystkich lub niektórych dziedzin objętych niniejszym tytułem, oraz dostosowania przepisów dotyczących właściwości Trybunału Sprawiedliwości.

3. Na zasadzie odstępstwa od ustępów 1 i 2 środki określone w artykule 73j ustęp 2 litera b) punkty i) oraz iii), począwszy od wejścia w życie Traktatu z Amsterdamu są przyjmowane przez Radę, stanowiącą większością kwalifikowaną na wniosek Komisji i po konsultacji z Parlamentem Europejskim.

4. Na zasadzie odstępstwa od ustępu 2 środki określone w artykule 73j ustęp 2 litera b) punkty ii) oraz iv), po upływie pięciu lat od wejścia w życie Traktatu z Amsterdamu, są przyjmowane przez Radę, stanowiącą zgodnie z procedurą określoną w artykule 189b.

Artykuł 73p

1. Artykuł 177 stosuje się do niniejszego tytułu w następujących okolicznościach i na następujących warunkach: gdy pytanie w sprawie wykładni niniejszego tytułu lub ważności i wykładni aktów przyjętych przez instytucje Wspólnoty na podstawie niniejszego tytułu jest podniesione w sprawie zawisłej przed sądem krajowym, którego orzeczenia nie podlegają zaskarżeniu według prawa wewnętrznego, sąd ten, jeśli uzna, że decyzja w tej kwestii jest niezbędna do wydania wyroku, zwraca się do Trybunału Sprawiedliwości o rozpatrzenie tego pytania.

2. W żadnym razie Trybunał Sprawiedliwości nie jest właściwy do orzekania w sprawie środków lub decyzji podjętych na podstawie artykułu 73j ustęp 1 dotyczących utrzymania porządku publicznego i ochrony bezpieczeństwa wewnętrznego.

3. Rada, Komisja lub Państwo Członkowskie mogą zwrócić się do Trybunału Sprawiedliwości z wnioskiem o rozpatrzenie pytania w sprawie wykładni niniejszego tytułu lub aktów przyjętych przez instytucje Wspólnoty na jego podstawie. Wyrok wydany przez Trybunał Sprawiedliwości w odpowiedzi na taki wniosek nie ma zastosowania do orzeczeń sądów Państw Członkowskich, które korzystają z powagi rzeczy osądzonej.

Artykuł 73q

Niniejszy tytuł stosuje się z zastrzeżeniem postanowień Protokołu w sprawie stanowiska Zjednoczonego Królestwa i Irlandii oraz Protokołu w sprawie stanowiska Danii i bez uszczerbku dla Protokołu w sprawie stosowania niektórych aspektów artykułu 7a Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską do Zjednoczonego Królestwa i Irlandii.

16) W artykule 75 ustęp 1 początkowa część otrzymuje brzmienie:

„1. W celu wykonania artykułu 74 i z uwzględnieniem specyficznych aspektów transportu Rada, stanowiąc zgodnie z procedurą określoną w artykule 189b i po konsultacji z Komitetem Ekonomiczno-Społecznym i Komitetem Regionów, ustanawia:”

17) W artykule 100a ustępy 3, 4 i 5 zastępuje się następującymi ustępami:

„3. Komisja w swoich wnioskach przewidzianych w ustępie 1 w dziedzinie ochrony zdrowia, bezpieczeństwa, ochrony środowiska naturalnego i ochrony konsumentów przyjmie jako podstawę wysoki poziom ochrony, uwzględniając w szczególności wszelkie zmiany oparte na faktach naukowych. W ramach swoich odpowiednich kompetencji Parlament Europejski i Rada starają się również osiągnąć ten cel.

4. Jeśli po przyjęciu przez Radę lub Komisję środka harmonizującego Państwo Członkowskie uzna za niezbędne utrzymanie przepisów krajowych uzasadnionych ważnymi względami określonymi w artykule 36 lub dotyczącymi ochrony środowiska naturalnego, lub środowiska pracy, notyfikuje je Komisji, wskazując powody ich utrzymania.

5. Ponadto, bez uszczerbku dla ustępu 4, jeśli po przyjęciu przez Radę lub Komisję środka harmonizującego Państwo Członkowskie uzna za niezbędne wprowadzenie przepisów krajowych opartych na nowych dowodach naukowych dotyczących ochrony środowiska naturalnego lub środowiska pracy ze względu na specyficzny problem tego Państwa, który pojawił się po przyjęciu środka harmonizującego, notyfikuje ono Komisji projektowane środki oraz powody ich wprowadzenia.

6. W terminie 6 miesięcy od notyfikacji określonych w ustępach 4 i 5 Komisja zatwierdza lub odrzuca przepisy krajowe, o których mowa, po sprawdzeniu, czy są one środkiem arbitralnej dyskryminacji lub ukrytym ograniczeniem w handlu między Państwami Członkowskimi i czy stanowią one przeszkodę w funkcjonowaniu rynku wewnętrznego.

W przypadku braku decyzji Komisji w tym terminie przepisy krajowe określone w ustępach 4 i 5 są uważane za zatwierdzone.

W przypadku gdy jest to uzasadnione złożonością sprawy i nie ma niebezpieczeństwa dla zdrowia ludzkiego, Komisja może notyfikować danemu Państwu Członkowskiemu, że okres, o którym mowa w niniejszym ustępie, może być przedłużony na kolejny okres trwający do 6 miesięcy.

7. W przypadku gdy w zastosowaniu ustępu 6 Państwo Członkowskie zostaje upoważnione do utrzymania lub wprowadzenia przepisów krajowych uchylających środek harmonizujący, Komisja bada niezwłocznie, czy należy zaproponować dostosowanie tego środka.

8. W przypadku gdy Państwo Członkowskie zgłosi szczególny problem zdrowia publicznego w dziedzinie, która uprzednio stała się przedmiotem środka harmonizującego, informuje o tym Komisję, która bada niezwłocznie, czy należy zaproponować Radzie właściwe środki.

9. Na zasadzie odstępstwa od procedury przewidzianej w artykułach 169 i 170 Komisja i każde Państwo Członkowskie mogą wnieść sprawę bezpośrednio do Trybunału Sprawiedliwości, jeśli uznają, że inne Państwo Członkowskie nadużywa uprawnień przewidzianych w niniejszym artykule.

10. Powyższe środki harmonizujące obejmują, w odpowiednich przypadkach, klauzulę ochronną upoważniającą Państwa Członkowskie do podjęcia, z jednego lub więcej powodów pozagospodarczych, o których mowa w artykule 36, środków tymczasowych poddanych wspólnotowej procedurze kontrolnej.”

18) Uchyła się artykuły 100c i 100d.

19) Po tytule VI dodaje się następujący tytuł:

„Tytuł VIa

ZATRUDNIENIE

Artykuł 109n

Państwa Członkowskie i Wspólnota działają, zgodnie z niniejszym tytułem, w celu wypracowania strategii dla zatrudnienia, a w szczególności w celu wsparcia siły roboczej wykwalifikowanej, przeszkolonej i zdolnej do dostosowania się, jak również rynków pracy reagujących na zmiany gospodarcze, mając na względzie osiągnięcie celów określonych w artykule B Traktatu o Unii Europejskiej i artykule 2 niniejszego Traktatu.

Artykuł 109o

1. Państwa Członkowskie swoimi politykami zatrudnienia przyczyniają się do osiągnięcia celów określonych w artykule 109n w sposób zgodny z ogólnymi kierunkami polityk gospodarczych Państw Członkowskich i Wspólnoty, przyjętymi w wykonaniu artykułu 103 ustęp 2.

2. Państwa Członkowskie, uwzględniając praktyki krajowe związane z funkcjami partnerów społecznych, uważają wspieranie zatrudnienia za przedmiot wspólnego zainteresowania i koordynują swoje działania w tym względzie w ramach Rady, zgodnie z artykułem 109q.

Artykuł 109p

1. Wspólnota przyczynia się do urzeczywistnienia wysokiego poziomu zatrudnienia, zachęcając do współpracy Państwa Członkowskie i, w razie potrzeby, wspierając i uzupełniając ich działanie. Czyniąc to, szanuje ona w pełni kompetencje Państw Członkowskich w tej dziedzinie.

2. Cel osiągnięcia wysokiego poziomu zatrudnienia brany jest pod uwagę przy definiowaniu i wykonywaniu polityk i działań Wspólnoty.

Artykuł 109q

1. Rada Europejska bada co roku sytuację zatrudnienia we Wspólnocie i przyjmuje konkluzje w tym przedmiocie na podstawie wspólnego sprawozdania rocznego Rady i Komisji.

2. Na podstawie konkluzji Rady Europejskiej, Rada, stanowiąc większością kwalifikowaną na wniosek Komisji i po konsultacji z Parlamentem Europejskim, Komitetem Ekonomiczno-Społecznym, Komitetem Regionów i Komitetem ds. zatrudnienia określonym w artykule 109s, opracowuje co roku wytyczne, które Państwa Członkowskie uwzględniają w swoich politykach zatrudnienia. Wytyczne te są zgodne z ogólnymi kierunkami przyjmowanymi w wykonaniu artykułu 103 ustęp 2.

3. Każde Państwo Członkowskie przesyła do Rady i Komisji roczne sprawozdanie w sprawie podstawowych środków, jakie przyjęło w celu wykonania swej polityki zatrudnienia w świetle wytycznych określonych w ustępie 2.

4. Na podstawie sprawozdań określonych w ustępie 3 i po uzyskaniu opinii Komitetu ds. zatrudnienia, Rada corocznie analizuje w świetle wytycznych dotyczących zatrudnienia wykonanie polityk zatrudnienia Państw Członkowskich. Rada, stanowiąc większością kwalifikowaną na zalecenie Komisji, może, jeśli uzna to za właściwe w kontekście dokonanej analizy, skierować zalecenia do Państw Członkowskich.

5. Na podstawie wyników tej analizy Rada i Komisja kierują do Rady Europejskiej wspólne sprawozdanie roczne dotyczące sytuacji zatrudnienia we Wspólnocie i urzeczywistnienia wytycznych dotyczących zatrudnienia.

Artykuł 109r

Rada, stanowiąc zgodnie z procedurą określoną w artykule 189b i po konsultacji z Komitetem Ekonomiczno-Społecznym i Komitetem Regionów, może podjąć działania zachęcające, zmierzające do sprzyjania współpracy między Państwami Członkowskimi oraz wspierania ich działań w dziedzinie zatrudnienia poprzez inicjatywy mające na celu rozwijanie wymiany informacji i najlepszych praktyk, dostarczając analizy porównawcze i porady, jak również popierając podejścia nowatorskie i oceniając doświadczenia, zwłaszcza przez odwołanie się do projektów pilotażowych.

Środki te nie obejmują harmonizacji przepisów ustawowych i wykonawczych Państw Członkowskich.

Artykuł 109s

Rada, po konsultacji z Parlamentem Europejskim, ustanawia Komitet ds. zatrudnienia o charakterze doradczym w celu promowania koordynacji między Państwami Członkowskimi polityk zatrudnienia i w zakresie rynku pracy. Zadania Komitetu to:

- śledzenie rozwoju sytuacji zatrudnienia i polityk zatrudnienia w Państwach Członkowskich i we Wspólnocie;
- bez uszczerbku dla artykułu 151, formułowanie opinii na żądanie Rady lub Komisji, bądź z inicjatywy własnej, oraz przyczynianie się do przygotowania działań Rady określonych w artykule 109q.

W wypełnianiu swojego mandatu Komitet konsultuje się z partnerami społecznymi.

Każde Państwo Członkowskie i Komisja mianują po dwóch członków Komitetu.”

20) W artykule 113 dodaje się następujący ustęp:

„5. Rada, stanowiąc jednomyślnie na wniosek Komisji i po konsultacji z Parlamentem Europejskim, może rozszerzyć zastosowanie ustępów 1-4 na rokowania i umowy międzynarodowe dotyczące usług i praw własności intelektualnej w zakresie, w jakim nie są one objęte tymi ustępami.”

21) Po tytule VII dodaje się następujący tytuł:

„Tytuł VIIa

WSPÓŁPRACA CELNA

Artykuł 116

W zakresie stosowania niniejszego Traktatu Rada, stanowiąc zgodnie z procedurą określoną w artykule 189b, podejmuje środki w celu wzmocnienia współpracy celnej między Państwami Członkowskimi i między nimi a Komisją. Środki te nie dotyczą ani stosowania krajowego prawa karnego, ani krajowej administracji wymiaru sprawiedliwości.”

22) Artykuły 117-120 zastępuje się następującymi artykułami:

„Artykuł 117

Wspólnota i Państwa Członkowskie, świadome podstawowych praw socjalnych wyrażonych w Europejskiej Karcie Społecznej, podpisanej w Turynie 18 października 1961 roku, oraz we Wspólnotowej Karcie Socjalnych Praw Podstawowych Pracowników z 1989 roku, mają na celu promowanie zatrudnienia, poprawę warunków życia i pracy, tak aby umożliwić ich wyrównanie, z jednoczesnym zachowaniem postępu, odpowiednią ochronę socjalną, dialog między partnerami społecznymi, rozwój zasobów ludzkich pozwalający podnosić i utrzymać poziom zatrudnienia oraz przeciwdziałanie wyłączeniu.

W tym celu Wspólnota i Państwa Członkowskie wprowadzają w życie środki, które uwzględniają różnorodność praktyk krajowych, w szczególności w dziedzinie stosunków umownych, jak również potrzebę utrzymania konkurencyjności gospodarki Wspólnoty.

Uważają one, że taki rozwój będzie wynikał nie tylko z funkcjonowania wspólnego rynku, który będzie sprzyjał harmonizacji systemów społecznych, ale też z procedur przewidzianych w niniejszym Traktacie oraz ze zbliżenia przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych.

Artykuł 118

1. Mając na względzie urzeczywistnienie celów określonych w artykule 117, Wspólnota wspiera i uzupełnia działania Państw Członkowskich w następujących dziedzinach:

- polepszanie w szczególności środowiska pracy w celu ochrony zdrowia i bezpieczeństwa pracowników;
- warunki pracy;
- informacja i konsultacja z pracownikami;
- integracja osób wyłączonych z rynku pracy, bez uszczerbku dla artykułu 127;
- równość mężczyzn i kobiet w odniesieniu do ich szans na rynku pracy i traktowania w pracy.

2. W tym celu Rada może przyjąć, w drodze dyrektyw, minimalne wymagania stopniowo wprowadzane w życie, z uwzględnieniem warunków i norm technicznych istniejących w każdym z Państw Członkowskich. Dyrektywy te unikają nakładania administracyjnych, finansowych i prawnych ograniczeń, które utrudniałyby tworzenie i rozwijanie małych i średnich przedsiębiorstw.

Rada stanowi zgodnie z procedurą określoną w artykule 189b i po konsultacji z Komitetem Ekonomiczno-Społecznym i Komitetem Regionów.

Rada, stanowiąc zgodnie z tą samą procedurą, może przyjąć środki w celu zachęcania do współpracy między Państwami Członkowskimi w drodze inicjatyw zmierzających do pogłębiania wiedzy, rozwijania wymiany informacji i najlepszych praktyk, wspierania podejść nowatorskich oraz oceny doświadczeń w celu zwalczania wyłączenia społecznego.

3. Jednakże Rada stanowi jednomyślnie, na wniosek Komisji i po konsultacji z Parlamentem Europejskim, Komitetem Ekonomiczno-Społecznym i Komitetem Regionów, w następujących dziedzinach:

- zabezpieczenie społeczne i ochrona socjalna pracowników;
- ochrona pracowników w przypadku wypowiedzenia umowy o pracę;
- reprezentacja i obrona zbiorowa interesów pracowników i pracodawców, w tym współzarządzania, z zastrzeżeniem ustępu 6;
- warunki zatrudnienia obywateli państw trzecich legalnie przebywających na terytorium Wspólnoty;
- wkłady finansowe zmierzające do promowania zatrudnienia i tworzenia miejsc pracy, bez uszczerbku dla przepisów dotyczących Funduszu Społecznego.

4. Państwo Członkowskie może powierzyć partnerom społecznym, na ich wspólne żądanie, wykonanie dyrektyw przyjętych w zastosowaniu ustępów 2 i 3.

W tym przypadku dane Państwo Członkowskie, będąc zobowiązanym do przedsięwzięcia wszelkich środków pozwalających mu w każdej chwili na zagwarantowanie realizacji celów dyrektywy, zapewnia, że najpóźniej w dniu, w którym dyrektywa powinna być przetransponowana zgodnie z artykułem 189, partnerzy społeczni przyjęli niezbędne środki w drodze porozumienia.

5. Przepisy uchwalone na mocy niniejszego artykułu nie stanowią przeszkody dla Państwa Członkowskiego w utrzymaniu lub ustanawianiu bardziej rygorystycznych środków ochronnych zgodnych z niniejszym Traktatem.

6. Postanowienia niniejszego artykułu nie mają zastosowania do wynagrodzeń ani do prawa zrzeszania się, ani do prawa strajku, ani do prawa lokautu.

Artykuł 118a

1. Komisja ma zadanie popierania konsultacji między partnerami społecznymi na poziomie wspólnotowym i podejmuje wszelkie właściwe środki w celu ułatwienia ich dialogu, zapewniając stronom zrównoważone wsparcie.

2. W tym celu Komisja, przed przedstawieniem wniosków w dziedzinie polityki społecznej, konsultuje się z partnerami społecznymi w sprawie możliwego kierunku działania wspólnotowego.

3. Jeśli Komisja po przeprowadzeniu tej konsultacji uzna, że działanie wspólnotowe jest pożądane, konsultuje się z partnerami społecznymi w sprawie treści rozważanego wniosku. Partnerzy społeczni przesyłają do Komisji opinię lub, w odpowiednim przypadku, zalecenie.

4. Przy okazji tej konsultacji partnerzy społeczni mogą informować Komisję o swojej woli rozpoczęcia procesu przewidzianego w artykule 118b. Czas trwania procedury nie może przekraczać dziewięciu miesięcy, chyba że partnerzy społeczni i Komisja wspólnie zadecydują o jego przedłużeniu.

Artykuł 118b

1. Dialog między partnerami społecznymi na poziomie wspólnotowym może prowadzić, jeśli oni sobie tego życzą, do nawiązania stosunków umownych, w tym umów zbiorowych.

2. Wykonywanie umów zbiorowych zawartych na poziomie wspólnotowym odbywa się bądź zgodnie z procedurami i praktykami właściwymi dla partnerów społecznych i Państw Członkowskich, bądź, w dziedzinach podlegających artykułowi 118, na wspólne żądanie stron-sygnatariuszy, w drodze decyzji Rady na wniosek Komisji.

Rada stanowi większością kwalifikowaną, z wyjątkiem przypadku gdy dana umowa zbiorowa zawiera jeden lub więcej przepisów dotyczących jednej z dziedzin określonych w artykule 118 ustęp 3, kiedy to stanowi jednomyślnie.

Artykuł 118c

Mając na względzie osiągnięcie celów określonych w artykule 117 i bez uszczerbku dla innych postanowień niniejszego Traktatu, Komisja zachęca do współpracy między Państwami Członkowskimi oraz ułatwia koordynację ich działań we wszystkich dziedzinach polityki społecznej w ramach niniejszego rozdziału, a zwłaszcza w sferach dotyczących:

- zatrudnienia;
- prawa pracy i warunków pracy;
- kształcenia i doskonalenia zawodowego;
- zabezpieczenia społecznego;
- ochrony przed wypadkami i chorobami zawodowymi;
- higieny pracy;

– prawa zrzeszania się w związki zawodowe i sporów zbiorowych między pracodawcami i pracownikami.

W tym celu Komisja działa w ścisłym kontakcie z Państwami Członkowskimi, przeprowadzając badania, wydając opinie i organizując konsultacje zarówno w sprawie problemów pojawiających się na poziomie krajowym, jak i tych, które interesują organizacje międzynarodowe.

Przed wydaniem opinii przewidzianych niniejszym artykułem Komisja konsultuje się z Komitetem Ekonomiczno-Społecznym.

Artykuł 119

1. Każde Państwo Członkowskie zapewnia stosowanie zasady równości wynagrodzeń dla pracowników płci męskiej i żeńskiej za taką samą pracę lub pracę tej samej wartości.

2. Do celów niniejszego artykułu przez wynagrodzenie rozumie się zwykłą podstawową lub minimalną płacę albo uposażenie oraz wszystkie inne korzyści w gotówce lub w naturze, otrzymywane przez pracownika bezpośrednio lub pośrednio, z racji zatrudnienia, od pracodawcy.

Równość wynagrodzenia bez dyskryminacji ze względu na płeć oznacza, że:

- a) wynagrodzenie przyznane za taką samą pracę na akord jest określane na podstawie takiej samej jednostki miary;
- b) wynagrodzenie za pracę na czas jest takie samo na tym samym stanowisku.

3. Rada, stanowiąc zgodnie z procedurą określoną w artykule 189b i po konsultacji z Komitetem Ekonomiczno-Społecznym, przyjmuje środki zmierzające do zapewnienia stosowania zasady równości szans i równości traktowania mężczyzn i kobiet w dziedzinie zatrudnienia i pracy, w tym zasadę równości wynagrodzeń za taką samą pracę lub pracę takiej samej wartości.

4. W celu zapewnienia pełnej równości między mężczyznami i kobietami w życiu zawodowym zasada równości traktowania nie stanowi przeszkody dla Państwa Członkowskiego w utrzymaniu lub przyjmowaniu środków przewidujących specyficzne korzyści, zmierzające do ułatwienia wykonywania działalności zawodowej przez osoby płci niedostatecznie reprezentowanej bądź zapobiegania niekorzystnym sytuacjom w karierze zawodowej i ich kompensowania.

Artykuł 119a

Państwa Członkowskie dokładają starań, aby utrzymać istniejącą równowagę systemów płatnych urlopów.

Artykuł 120

Komisja opracowuje co roku sprawozdanie w sprawie postępów w osiąganiu celów określonych w artykule 117, w tym sytuacji demograficznej we Wspólnocie. Przesyła ona to sprawozdanie do Parlamentu Europejskiego, Rady i Komitetu Ekonomiczno-Społecznego.

Parlament Europejski może wezwać Komisję do opracowania sprawozdań w sprawie poszczególnych problemów dotyczących sytuacji społecznej.”

23) Artykuł 125 otrzymuje brzmienie:

„Artykuł 125

Rada, stanowiąc zgodnie z procedurą określoną w artykule 189b i po konsultacji z Komitetem Ekonomiczno-Społecznym oraz Komitetem Regionów, podejmuje decyzje wykonawcze dotyczące Europejskiego Funduszu Społecznego.”

24) Artykuł 127 ustęp 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Rada, stanowiąc zgodnie z procedurą określoną w artykule 189b i po konsultacji z Komitetem Ekonomiczno-Społecznym i Komitetem Regionów, przyjmuje środki przyczyniające się do osiągnięcia celów określonych w niniejszym artykule, z wyłączeniem jakiegokolwiek harmonizacji przepisów ustawowych i wykonawczych Państw Członkowskich.”

25) Artykuł 128 ustęp 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Wspólnota uwzględnia aspekty kulturalne w swoim działaniu na podstawie innych postanowień niniejszego Traktatu, zwłaszcza w celu poszanowania i popierania różnorodności jej kultur.”

26) Artykuł 129 otrzymuje brzmienie:

„Artykuł 129

1. Przy określaniu i urzeczywistnianiu wszystkich polityk i działań Wspólnoty zapewnia się wysoki poziom ochrony zdrowia ludzkiego.

Działanie Wspólnoty, które uzupełnia polityki krajowe, nakierowane jest na poprawę zdrowia publicznego, zapobieganie chorobom i dolegliwościom ludzkim oraz usuwanie źródeł zagrożeń dla zdrowia ludzkiego. Działanie to obejmuje zwalczanie epidemii, poprzez wspieranie badań nad ich przyczynami, sposobami ich rozprzestrzeniania się oraz zapobiegania im, jak również informacji i edukacji zdrowotnej.

Wspólnota uzupełnia działanie Państw Członkowskich w celu zmniejszenia szkodliwych dla zdrowia skutków narkomanii, włącznie z informacją i profilaktyką.

2. Wspólnota zachęca do współpracy między Państwami Członkowskimi w dziedzinach określonych w niniejszym artykule oraz, jeśli to niezbędne, wspiera ich działania.

Państwa Członkowskie, w powiązaniu z Komisją, koordynują między sobą własne polityki i programy w dziedzinach określonych w ustępie 1. Komisja może podjąć, w ścisłym kontakcie z Państwami Członkowskimi, każdą użyteczną inicjatywę w celu wsparcia tej koordynacji

3. Wspólnota i Państwa Członkowskie sprzyjają współpracy z państwami trzecimi i kompetentnymi organizacjami międzynarodowymi w dziedzinie zdrowia publicznego.

4. Rada, stanowiąc zgodnie z procedurą określoną w artykule 189b i po konsultacji z Komitetem Ekonomiczno-Społecznym oraz Komitetem Regionów, przyczynia się do osiągnięcia celów określonych w niniejszym artykule, przyjmując:

- a) środki ustanawiające wysokie standardy jakości i bezpieczeństwa organów i substancji pochodzenia ludzkiego, krwi i pochodnych krwi; środki te nie stanowią przeszkody dla Państwa Członkowskiego w utrzymaniu lub ustanawianiu bardziej rygorystycznych środków ochronnych;
- b) na zasadzie odstępstwa od artykułu 43, środki w dziedzinach weterynaryjnej i fitosanitarnej, mające bezpośrednio na celu ochronę zdrowia publicznego;
- c) środki zachęcające, zmierzające do ochrony i poprawy zdrowia ludzkiego, z wyłączeniem jakiegokolwiek harmonizacji przepisów ustawowych i wykonawczych Państw Członkowskich.

Rada, stanowiąc większością kwalifikowaną na wniosek Komisji, może również przyjąć zalecenia służące osiągnięciu celów określonych w tym artykule.

5. Działanie Wspólnoty w dziedzinie zdrowia publicznego w pełni szanuje odpowiedzialność Państw Członkowskich za organizację i świadczenie usług zdrowotnych i opieki medycznej. W szczególności środki określone w ustępie 4 lit. a) nie naruszają przepisów krajowych dotyczących pozyskiwania organów i krwi lub ich wykorzystywania do celów medycznych.”

27) Artykuł 129a otrzymuje brzmienie:

„Artykuł 129a

1. Dążąc do popierania interesów konsumentów i zapewnienia wysokiego poziomu ochrony konsumentów, Wspólnota przyczynia się do ochrony zdrowia, bezpieczeństwa i interesów gospodarczych konsumentów, jak również wspierania ich prawa do informacji, edukacji i organizowania się w celu zachowania ich interesów.

2. Wymogi ochrony konsumentów są uwzględniane przy określaniu i urzeczywistnianiu innych polityk i działań Wspólnoty.

3. Wspólnota przyczynia się do osiągnięcia celów określonych w ustępie 1 poprzez:

- a) środki, które przyjmuje na podstawie artykułu 100a w ramach urzeczywistniania rynku wewnętrznego;
- b) środki, które wspierają, uzupełniają i nadzorują politykę prowadzoną przez Państwa Członkowskie.

4. Rada, stanowiąc zgodnie z procedurą określoną w artykule 189b i po konsultacji z Komitetem Ekonomiczno-Społecznym, przyjmuje środki określone w ustępie 3 lit. b).

5. Środki przyjęte na podstawie ustępu 4 nie stanowią przeszkody dla Państwa Członkowskiego w utrzymaniu lub ustanawianiu bardziej rygorystycznych środków ochronnych. Środki te muszą być zgodne z niniejszym Traktatem. Są one notyfikowane Komisji.”

28) W pierwszym akapicie artykułu 129c ustęp 1 pierwsza część trzeciego tiret otrzymuje brzmienie:

„– może wspierać projekty będące przedmiotem wspólnego zainteresowania, popierane przez Państwa Członkowskie, a wskazane w ramach wytycznych określonych w pierwszym tiret, w szczególności poprzez analizy możliwości wykonania, gwarancje kredytowe lub bonifikaty oprocentowania;”

29) W artykule 129d wprowadza się następujące zmiany:

a) pierwszy akapit otrzymuje brzmienie:

„Wytyczne i inne środki określone w artykule 129c ustęp 1 są przyjmowane przez Radę, stanowiącą zgodnie z procedurą określoną w artykule 189b i po konsultacji z Komitetem Ekonomiczno-Społecznym oraz Komitetem Regionów.”

b) skreśla się trzeci akapit.

30) W artykule 130a drugi akapit otrzymuje brzmienie:

„W szczególności Wspólnota zmierza do zmniejszenia dysproporcji w poziomach rozwoju różnych regionów oraz zacofania regionów lub wysp najmniej uprzywilejowanych, w tym obszarów wiejskich.”

31) W artykule 130e pierwszy akapit otrzymuje brzmienie:

„Decyzje wykonawcze dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego są podejmowane przez Radę, stanowiącą zgodnie z procedurą określoną w artykule 189b i po konsultacji z Komitetem Ekonomiczno-Społecznym oraz Komitetem Regionów.”

32) W artykule 130i ustęp 1 pierwszy akapit otrzymuje brzmienie:

„1. Wieloletni program ramowy określający wszystkie działania Wspólnoty jest uchwalany przez Radę, stanowiącą zgodnie z procedurą określoną w artykule 189b po konsultacji z Komitetem Ekonomiczno-Społecznym”.

33) Artykuł 130o otrzymuje brzmienie:

„Artykuł 130o

Rada, stanowiąc większością kwalifikowaną na wniosek Komisji i po konsultacji z Parlamentem Europejskim oraz Komitetem Ekonomiczno-Społecznym, uchwała przepisy określone w artykule 130n.

Rada, stanowiąc zgodnie z procedurą określoną w artykule 189b i po konsultacji z Komitetem Ekonomiczno-Społecznym, uchwała przepisy określone w artykułach 130j, 130k i 130l. Przyjęcie programów uzupełniających wymaga zgody zainteresowanych Państw Członkowskich.”

34) Artykuł 130r ustęp 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Polityka Wspólnoty w dziedzinie środowiska naturalnego stawia sobie za cel wysoki poziom ochrony, z uwzględnieniem różnorodności sytuacji w różnych regionach Wspólnoty. Opiera się na zasadzie ostrożności oraz na zasadach działania zapobiegawczego, naprawiania szkody w pierwszym rzędzie u źródła i na zasadzie „zanieczyszczający płaci”.

W tym kontekście środki harmonizujące odpowiadające wymogom w dziedzinie ochrony środowiska obejmują, w odpowiednich przypadkach, klauzulę zabezpieczającą, która pozwala Państwom Członkowskim na podejmowanie, z pozagospodarczych względów związanych ze środowiskiem naturalnym, środków tymczasowych, podlegających wspólnotowej procedurze kontrolnej.”

35) W artykule 130s wprowadza się następujące zmiany:

a) ustęp 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Rada, stanowiąc zgodnie z procedurą określoną w artykule 189b i po konsultacji z Komitetem Ekonomiczno-Społecznym oraz Komitetem Regionów, decyduje o działaniu służącym osiągnięciu celów określonych w artykule 130r, które ma być podjęte przez Wspólnotę.”

b) początkowa część ustępu 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Na zasadzie odstępstwa od procedury decyzyjnej przewidzianej w ustępie 1 i bez uszczerbku dla artykułu 100a Rada, stanowiąc jednomyślnie na wniosek Komisji i po konsultacji z Parlamentem Europejskim, Komitetem Ekonomiczno-Społecznym i Komitetem Regionów, uchwała:”

c) pierwszy akapit ustępu 3 otrzymuje brzmienie:

„3. W innych dziedzinach ogólne programy działania określające cele priorytetowe, które mają być osiągnięte, uchwalane są przez Radę, stanowiącą zgodnie z procedurą określoną w artykule 189b i po konsultacji z Komitetem Ekonomiczno-Społecznym oraz Komitetem Regionów.”

36) Artykuł 130w ustęp 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Z zastrzeżeniem innych postanowień niniejszego Traktatu, Rada, stanowiąc zgodnie z procedurą określoną w artykule 189b, przyjmuje środki niezbędne do osiągnięcia celów określonych w artykule 130u. Środki takie mogą przyjąć postać programów wieloletnich.”

37) W artykule 137 dodaje się następujący akapit:

„Liczba członków Parlamentu Europejskiego nie przekracza 700.”

38) W artykule 138 wprowadza się następujące zmiany:

a) w ustępie 3 pierwszy akapit otrzymuje brzmienie:

„3. Parlament Europejski opracowuje projekt mający na celu umożliwienie przeprowadzenia powszechnych wyborów bezpośrednich zgodnie z jednolitą procedurą we wszystkich Państwach Członkowskich lub zgodnie z zasadami wspólnymi dla wszystkich Państw Członkowskich.”

b) dodaje się następujący ustęp:

„4. Parlament Europejski, po zasięgnięciu opinii Komisji i za zgodą Rady stanowiącej jednomyślnie, określa status i ogólne warunki wykonywania funkcji jego członków.”

39) Artykuł 151 otrzymuje brzmienie:

„Artykuł 151

1. Komitet złożony ze stałych przedstawicieli Państw Członkowskich odpowiada za przygotowanie prac Rady i wykonywanie zadań powierzonych mu przez Radę. Komitet może podejmować decyzje proceduralne w przypadkach przewidzianych w regulaminie wewnętrznym Rady.

2. Radę wspomaga Sekretariat Generalny, działający pod kierunkiem sekretarza generalnego, wysokiego przedstawiciela do spraw wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa, któremu pomaga zastępca sekretarza generalnego odpowiedzialny za zarządzanie Sekretariatem Generalnym. Sekretarz generalny i zastępca sekretarza generalnego są mianowani przez Radę stanowiącą jednomyślnie.

Rada decyduje o organizacji Sekretariatu Generalnego.

3. Rada uchwała swój regulamin wewnętrzny.

W celu zastosowania artykułu 191a ustęp 3 Rada opracowuje w tym regulaminie warunki publicznego dostępu do dokumentów Rady. W celu wykonania niniejszego ustępu Rada określa przypadki, w jakich powinna być uważana za działającą w charakterze prawodawcy, aby umożliwić lepszy dostęp do dokumentów w tych przypadkach, przy zachowaniu skuteczności swojego procesu decyzyjnego. W każdym razie, gdy Rada działa jako prawodawca, wyniki i objaśnienia głosowań, jak również oświadczenia wpisywane do protokołu są jawne.”

40) W artykule 158 ustęp 2 akapity pierwszy i drugi otrzymują brzmienie:

„2. Rządy Państw Członkowskich nominują za wspólnym porozumieniem osobę, którą zamierzają mianować przewodniczącym Komisji; nominacja ta jest zatwierdzana przez Parlament Europejski

Rządy Państw Członkowskich, za wspólnym porozumieniem z nominowanym przewodniczącym, nominują inne osoby, które zamierzają mianować członkami Komisji.”

41) W artykule 163 dodaje się następujący akapit jako akapit pierwszy:

„Komisja działa pod politycznym kierownictwem jej przewodniczącego.”

42) W artykule 173 trzeci akapit otrzymuje brzmienie:

„Trybunał Sprawiedliwości jest właściwy, na tych samych warunkach, do orzekania w zakresie skarg wniesionych przez Parlament Europejski, przez Trybunał Obrachunkowy i przez EBC, zmierzających do zapewnienia ochrony ich prerogatyw.”

43) W artykule 188c wprowadza się następujące zmiany:

a) Drugi akapit ustępu 1 otrzymuje brzmienie:

„Trybunał Obrachunkowy przedkłada Parlamentowi Europejskiemu i Radzie oświadczenie o wiarygodności rachunków, jak również legalności i prawidłowości operacji leżących u ich podstaw, które jest publikowane w Dzienniku Urzędowym Wspólnot Europejskich.”

b) Pierwszy akapit ustępu 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Trybunał Obrachunkowy kontroluje legalność i prawidłowość dochodów i wydatków oraz upewnia się co do należytego zarządzania finansami. Czyniąc to, sygnalizuje w szczególności wszelkie nieprawidłowości.”

c) Ustęp 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Kontrola dotyczy dokumentów, a w razie potrzeby przeprowadzana jest na miejscu w innych instytucjach Wspólnoty, w pomieszczeniach każdego organu zarządzającego dochodami i wydatkami w imieniu Wspólnoty oraz w Państwach Członkowskich, w tym w pomieszczeniach każdej osoby fizycznej lub prawnej otrzymującej płatności z budżetu. Kontrolę w Państwach Członkowskich przeprowadza się w powiązaniu z krajowymi instytucjami kontrolnymi lub, jeśli nie mają one niezbędnych uprawnień, z właściwymi służbami krajowymi. Trybunał Obrachunkowy oraz krajowe instytucje kontrolne Państw Członkowskich współpracują na zasadzie wzajemnego zaufania, zachowując swoją niezależność. Instytucje te lub służby zawiadamiają Trybunał Obrachunkowy, czy zamierzają uczestniczyć w kontroli.

Inne instytucje Wspólnoty, organy zarządzające dochodami i wydatkami w imieniu Wspólnoty, osoby fizyczne lub prawne otrzymujące płatności z budżetu oraz krajowe instytucje kontrolne bądź, jeśli nie mają one niezbędnych uprawnień, właściwe służby krajowe, przekazują Trybunałowi Obrachunkowemu, na jego żądanie, wszelkie dokumenty lub informacje niezbędne do wykonywania jego zadania.

W odniesieniu do działalności Europejskiego Banku Inwestycyjnego związanej z zarządzaniem dochodami i wydatkami wspólnotowymi, prawo dostępu Trybunału do informacji posiadanych przez Bank jest regulowane umową zawartą między Trybunałem, Bankiem oraz Komisją. W przypadku braku umowy Trybunał ma wszakże dostęp do informacji niezbędnych do przeprowadzania kontroli dochodów i wydatków wspólnotowych zarządzanych przez Bank.”

44) Artykuł 189b otrzymuje brzmienie:

„Artykuł 189b

1. W przypadku gdy w niniejszym Traktacie czyni się odwołanie do niniejszego artykułu w celu przyjęcia aktu, stosowana jest następująca procedura.

2. Komisja przedstawia projekt Parlamentowi Europejskiemu i Radzie.

Rada, stanowiąc większością kwalifikowaną po uzyskaniu opinii Parlamentu Europejskiego,

- jeśli przyjmuje wszystkie poprawki zawarte w opinii Parlamentu Europejskiego, może uchwalić akt zmieniony w ten sposób;
- jeśli Parlament Europejski nie proponuje żadnej poprawki, może uchwalić projektowany akt;
- w innych przypadkach uchwała wspólne stanowisko i przekazuje je Parlamentowi Europejskiemu. Rada informuje w pełni Parlament Europejski o powodach, które doprowadziły ją do uchwalenia wspólnego stanowiska. Komisja informuje w pełni Parlament Europejski o swoim stanowisku.

Jeśli w terminie trzech miesięcy od tego przekazania Parlament Europejski:

a) zatwierdzi wspólne stanowisko lub nie wypowiada się, dany akt uważa się za uchwalony zgodnie z tym wspólnym stanowiskiem;

b) odrzuci bezwzględną większością głosów swoich członków wspólne stanowisko, projektowany akt uważa się za nieprzyjęty;

c) zaproponuje bezwzględną większością swoich członków poprawki do wspólnego stanowiska, zmieniony tekst jest przesyłany do Rady i Komisji, która wydaje opinię w przedmiocie tych poprawek.

3. Jeśli w terminie trzech miesięcy od otrzymania poprawek Parlamentu Europejskiego Rada, stanowiąc większością kwalifikowaną, przyjmuje wszystkie te poprawki, akt uważa się za uchwalony w postaci wspólnego stanowiska zmienionego w ten sposób; jednakże Rada stanowi jednomyślnie w sprawie poprawek, które stały się przedmiotem negatywnej opinii Komisji. Jeśli Rada nie przyjmie wszystkich poprawek, przewodniczący Rady, w porozumieniu z przewodniczącym Parlamentu Europejskiego, zwołuje komitet pojednawczy w terminie sześciu tygodni.

4. Komitet pojednawczy, w którego skład wchodzi członkowie Rady lub ich przedstawiciele oraz taka sama liczba przedstawicieli Parlamentu Europejskiego, ma za zadanie doprowadzić do porozumienia w sprawie wspólnego projektu większością kwalifikowaną członków Rady lub ich przedstawicieli oraz większością głosów przedstawicieli Parlamentu Europejskiego. Komisja uczestniczy w pracach komitetu pojednawczego i podejmuje wszelkie niezbędne inicjatywy na rzecz zbliżenia stanowisk Parlamentu Europejskiego i Rady. W celu wywiązania się z tego zadania komitet pojednawczy analizuje wspólne stanowisko na podstawie poprawek zgłoszonych przez Parlament Europejski.

5. Jeśli w terminie sześciu tygodni od jego zwołania komitet pojednawczy zatwierdzi wspólny projekt, Parlament Europejski i Rada mają termin sześciu tygodni od tego zatwierdzenia na uchwalenie danego aktu zgodnie ze wspólnym projektem, jeśli chodzi o Parlament Europejski – bezwzględną większością oddanych głosów, a jeśli chodzi o Radę – większością kwalifikowaną. Jeżeli jedna z tych dwóch instytucji nie zatwierdzi proponowanego aktu w przewidzianym terminie, uważa się go za nieprzyjęty.

6. W przypadku gdy komitet pojednawczy nie zatwierdzi wspólnego projektu, proponowany akt uważa się za nieprzyjęty.

7. Terminy trzech miesięcy i sześciu tygodni przewidziane w niniejszym artykule są przedłużone najwyżej, odpowiednio, o miesiąc i o dwa tygodnie, z inicjatywy Parlamentu Europejskiego lub Rady.”

45) Dodaje się następujący artykuł:

„Artykuł 191a

1. Każdy obywatel Unii i każda osoba fizyczna lub prawna mająca miejsce zamieszkania lub siedzibę w Państwie Członkowskim ma prawo dostępu do dokumentów Parlamentu Europejskiego, Rady i Komisji, z zastrzeżeniem zasad i warunków określonych zgodnie z ustępami 2 i 3.

2. Zasady ogólne i ograniczenia, które, z uwagi na interes publiczny lub prywatny, regulują korzystanie z tego prawa dostępu do dokumentów, są określone przez Radę, stanowiącą zgodnie z procedurą określoną w artykule 189b, w ciągu dwóch lat od wejścia w życie Traktatu z Amsterdamu.

3. Każda instytucja wskazana powyżej opracowuje w swoim regulaminie wewnętrznym przepisy szczególne dotyczące dostępu do jej dokumentów.”

46) W artykule 198 dodaje się następujący akapit:

„Komitet może być konsultowany przez Parlament Europejski.”

47) W artykule 198a trzeci akapit otrzymuje brzmienie:

„Członkowie Komitetu oraz w równej liczbie zastępcy członków są mianowani na okres czterech lat przez Radę, stanowiącą jednomyślnie, na wniosek odpowiednich Państw Członkowskich. Ich mandat jest odnawialny. Nie mogą być oni równocześnie członkami Parlamentu Europejskiego.”

48) W artykule 198b drugi akapit otrzymuje brzmienie:

„Uchwala on swój regulamin wewnętrzny.”

49) W artykule 198c wprowadza się następujące zmiany:

a) pierwszy akapit otrzymuje brzmienie:

„Komitet Regionów jest konsultowany przez Radę lub Komisję w przypadkach przewidzianych w niniejszym Traktacie oraz we wszelkich innych przypadkach, w szczególności gdy mają związek ze współpracą transgraniczną, o ile jedna z tych dwóch instytucji uzna to za stosowne.”

b) po trzecim akapicie dodaje się następujący akapit:

„Komitet Regionów może być konsultowany przez Parlament Europejski.”

50) W artykule 205 pierwszy akapit otrzymuje brzmienie:

„Komisja wykonuje budżet zgodnie z przepisami rozporządzeń wydanych w wykonaniu artykułu 209, na własną odpowiedzialność i w granicach przyznanych środków, zgodnie z zasadą należytego zarządzania finansami. Państwa Członkowskie współpracują z Komisją w celu zapewnienia, aby środki były wykorzystywane zgodnie z zasadą należytego zarządzania finansami.”

51) Artykuł 206 ustęp 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Parlament Europejski, na zalecenie Rady, która stanowi większością kwalifikowaną, udziela Komisji absolutorium z wykonania budżetu. W tym celu Rada i Parlament kolejno badają rachunki i bilans finansowy określone w artykule 205a, roczne sprawozdanie Trybunału Obrachunkowego, wraz z odpowiedziami kontrolowanych instytucji na uwagi Trybunału Obrachunkowego, oświadczenie o wiarygodności określone w artykule 188c ustęp 1 drugi akapit, jak również odpowiednie sprawozdania specjalne Trybunału Obrachunkowego.”

52) Artykuł 209a otrzymuje brzmienie:

„Artykuł 209a

1. Wspólnota i Państwa Członkowskie zwalczają nadużycia finansowe i wszelkie inne działania nielegalne naruszające interesy finansowe Wspólnoty za pomocą środków podejmowanych zgodnie z niniejszym artykułem, które mają skutek odstrasżający i zapewniają skuteczną ochronę w Państwach Członkowskich.

2. Państwa Członkowskie podejmują takie same środki do zwalczania nadużyć finansowych naruszających interesy finansowe Wspólnoty, jakie podejmują do zwalczania nadużyć finansowych naruszających ich własne interesy finansowe.

3. Z zastrzeżeniem innych postanowień niniejszego Traktatu, Państwa Członkowskie koordynują swoje działania zmierzające do ochrony interesów finansowych Wspólnoty przed nadużyciami finansowymi. W tym celu organizują z Komisją ścisłą i regularną współpracę między właściwymi władzami.

4. Rada, stanowiąc zgodnie z procedurą określoną w artykule 189b, po konsultacji z Trybunałem Obrachunkowym, uchwala niezbędne środki w dziedzinach zapobiegania nadużyciom finansowym naruszającym interesy finansowe Wspólnoty i zwalczania tych nadużyć w celu zapewnienia skutecznej i równoważnej ochrony w Państwach Członkowskich. Środki te nie dotyczą ani stosowania krajowego prawa karnego, ani krajowej administracji wymiaru sprawiedliwości.

5. Komisja, we współpracy z Państwami Członkowskimi, kieruje corocznie do Parlamentu Europejskiego i Rady sprawozdanie w sprawie środków podjętych w celu wykonania niniejszego artykułu.”

53) Dodaje się następujący artykuł:

„Artykuł 213a

1. Z zastrzeżeniem artykułu 5 Protokołu w sprawie Statutu Europejskiego Systemu Banków Centralnych i Europejskiego Banku Centralnego, Rada, stanowiąc zgodnie z procedurą określoną w artykule 189b, uchwala środki w celu tworzenia statystyk, jeżeli jest to konieczne do wykonywania działań Wspólnoty.

2. Tworzenie statystyk odbywa się w poszanowaniu bezstronności, rzetelności, obiektywizmu, niezależności naukowej, efektywności pod względem kosztów oraz poufności informacji statystycznych; nie powinno to pociągać za sobą nadmiernych obciążeń dla podmiotów gospodarczych.”

54) Dodaje się następujący artykuł:

„Artykuł 213b

1. Począwszy od 1 stycznia 1999 roku, akty wspólnotowe dotyczące ochrony osób fizycznych w odniesieniu do przetwarzania danych osobowych oraz swobodnego przepływu tych danych mają zastosowanie do instytucji i organów ustanowionych niniejszym Traktatem lub na jego podstawie.

2. Przed nadejściem daty określonej w ustępie 1 Rada, stanowiąc zgodnie z procedurą określoną w artykule 189b, ustanawia niezależny organ kontrolny odpowiedzialny za nadzorowanie stosowania tych aktów wspólnotowych do instytucji i organów wspólnotowych oraz, w odpowiednim przypadku, przyjmuje wszelkie inne właściwe przepisy.”

55) Artykuł 227 ustęp 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Postanowienia niniejszego Traktatu stosują się do francuskich departamentów zamorskich, Azorów, Madery i Wysp Kanaryjskich.

Jednakże, biorąc pod uwagę strukturalną sytuację gospodarczą i społeczną francuskich departamentów zamorskich, Azorów, Madery i Wysp Kanaryjskich, pogorszoną ich oddaleniem, charakterem wyspiarskim, niewielkimi rozmiarami, trudną topografią i klimatem, ich zależnością gospodarczą od niewielkiej liczby produktów, podczas gdy trwałość i łączne występowanie tych czynników poważnie szkodzą ich rozwojowi, Rada, stanowiąc większością kwalifikowaną na wniosek Komisji i po konsultacji z Parlamentem Europejskim, przyjmuje specyficzne środki zmierzające w szczególności do określenia warunków stosowania niniejszego Traktatu do tych regionów, w tym wspólnych polityk.

Rada, przyjmując środki określone w drugim akapicie, uwzględnia takie dziedziny, jak polityki celne i handlowe, polityka fiskalna, strefy wolnocłowe, polityki w dziedzinach rolnictwa i rybołówstwa, warunki zaopatrzenia w surowce i dobra konsumpcyjne pierwszej potrzeby, pomoc państwową i warunki dostępu do funduszy strukturalnych oraz programów horyzontalnych Wspólnoty.

Rada przyjmuje środki określone w drugim akapicie, biorąc pod uwagę szczególne cechy charakterystyczne i ograniczenia regionów peryferyjnych, bez podważania integralności i spójności wspólnotowego porządku prawnego, w tym rynku wewnętrznego i wspólnych polityk.”

56) W artykule 228 wprowadza się następujące zmiany:

a) drugi akapit ustępu 1 otrzymuje brzmienie:

„W wykonywaniu uprawnień przyznanych jej niniejszym ustępem Rada stanowi większością kwalifikowaną, z wyjątkiem przypadków przewidzianych w ustępie 2 pierwszy akapit, w których Rada stanowi jednomyślnie.”

b) ustęp 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Z zastrzeżeniem uprawnień przyznanych Komisji w tej dziedzinie, o podpisaniu, któremu może towarzyszyć decyzja o tymczasowym stosowaniu przed wejściem w życie, jak również o zawarciu umów decyduje Rada, stanowiąca większością kwalifikowaną na wniosek Komisji. Rada stanowi jednomyślnie, gdy umowa dotyczy dziedziny, w której do przyjęcia przepisów wewnętrznych wymagana jest jednomyślność, jak również, gdy chodzi o umowy określone w artykule 238.

Na zasadzie odstępstwa od reguł ustępu 3, te same procedury mają zastosowanie do decyzji o zawieszeniu stosowania umowy, jak również do ustalenia stanowisk, które mają być zajęte w imieniu Wspólnoty w organie stworzonym przez umowę opartą na artykule 238, gdy organ ma przyjąć decyzje mające skutki prawne, z wyjątkiem decyzji uzupełniających lub zmieniających ramy instytucjonalne umowy.

Parlament Europejski jest natychmiast i w pełni informowany o każdej decyzji podjętej na mocy niniejszego ustępu, dotyczącej tymczasowego stosowania lub zawieszenia umów lub ustalenia stanowiska wspólnotowego w organie stworzonym przez umowę opartą na artykule 238.”

57) Dodaje się następujący artykuł:

„Artykuł 236

1. Jeżeli zadecydowano o zawieszeniu prawa do głosowania przedstawiciela rządu Państwa Członkowskiego, zgodnie z artykułem F.1 ustęp 2 Traktatu o Unii Europejskiej, prawo to jest również zawieszone w odniesieniu do niniejszego Traktatu.

2. Poza tym, jeżeli istnienie poważnego i stałego naruszenia przez Państwo Członkowskie zasad wyrażonych w artykule F ustęp 1 Traktatu o Unii Europejskiej stwierdzono zgodnie z artykułem F.1 ustęp 1 tego Traktatu, Rada, stanowiąc większością kwalifikowaną, może zdecydować o zawieszeniu niektórych praw wynikających ze stosowania niniejszego Traktatu dla tego Państwa Członkowskiego. Rada uwzględni przy tym możliwe skutki takiego zawieszenia dla praw i obowiązków osób fizycznych i prawnych.

Zobowiązania, które ciążyą na tym Państwie Członkowskim na mocy niniejszego Traktatu, pozostają w każdym przypadku wiążące dla tego Państwa.

3. Rada może następnie, stanowiąc większością kwalifikowaną, zdecydować o zmianie lub uchyleniu środków podjętych na podstawie ustępu 2, w przypadku zmiany sytuacji, która doprowadziła do ich ustanowienia.

4. Podejmując decyzje przewidziane w ustępach 2 i 3, Rada stanowi nie biorąc pod uwagę głosów przedstawiciela rządu danego Państwa Członkowskiego. Na zasadzie odstępstwa od artykułu 148 ustęp 2 większość kwalifikowana oznacza taki sam udział głosów ważonych danych członków Rady jak ustalony w artykule 148 ustęp 2.

Niniejszy ustęp stosuje się również w przypadku zawieszenia prawa do głosowania zgodnie z ustępem 1. W tych przypadkach decyzja wymagająca jednomyślności podejmowana jest bez głosu przedstawiciela rządu danego Państwa Członkowskiego.”

58) Traci moc Protokół w sprawie polityki społecznej i załączone do niego Porozumienie w sprawie polityki społecznej.

59) Traci moc Protokół w sprawie Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów.

Artykuł 3

W Traktacie ustanawiającym Europejską Wspólnotę Węgla i Stali wprowadza się zmiany zgodnie z postanowieniami niniejszego artykułu.

1) W artykule 10 ustęp 2 akapity pierwszy i drugi otrzymują brzmienie:

„2. Rządy Państw Członkowskich nominują za wspólnym porozumieniem osobę, którą zamierzają mianować przewodniczącym Komisji; nominacja ta jest zatwierdzana przez Parlament Europejski.

Rządy Państw Członkowskich, za wspólnym porozumieniem z nominowanym przewodniczącym, nominują inne osoby, które zamierzają mianować członkami Komisji.”

2) W artykule 13 dodaje się następujący akapit jako akapit pierwszy:

„Komisja działa pod politycznym kierownictwem jej przewodniczącego.”

3) W artykule 20 dodaje się następujący akapit:

„Liczba członków Parlamentu Europejskiego nie przekracza 700.”

4) W artykule 21 wprowadza się następujące zmiany:

a) w ustępie 3 pierwszy akapit otrzymuje brzmienie:

„3. Parlament Europejski opracowuje projekt mający na celu umożliwienie przeprowadzenia powszechnych wyborów bezpośrednich zgodnie z jednolitą procedurą we wszystkich Państwach Członkowskich lub zgodnie z zasadami wspólnymi dla wszystkich Państw Członkowskich.”

b) dodaje się następujący ustęp:

„4. Parlament Europejski, po zasięgnięciu opinii Komisji i za zgodą Rady stanowiącej jednomyślnie, określa status i ogólne warunki wykonywania funkcji jego członków.”

5) Artykuł 30 otrzymuje brzmienie:

„Artykuł 30

1. Komitet złożony ze stałych przedstawicieli Państw Członkowskich odpowiada za przygotowanie prac Rady i wykonywanie zadań powierzonych mu przez Radę. Komitet może podejmować decyzje proceduralne w przypadkach przewidzianych w regulaminie wewnętrznym Rady.

2. Radę wspomaga Sekretariat Generalny, działający pod kierunkiem sekretarza generalnego, wysokiego przedstawiciela do spraw wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa, któremu pomaga zastępca sekretarza generalnego odpowiedzialny za zarządzanie Sekretariatem Generalnym. Sekretarz generalny i zastępca sekretarza generalnego są mianowani przez Radę stanowiącą jednomyślnie.

Rada decyduje o organizacji Sekretariatu Generalnego.

3. Rada uchwała swój regulamin wewnętrzny.”

6) W artykule 33 czwarty akapit otrzymuje brzmienie:

„Trybunał Sprawiedliwości jest właściwy, na tych samych warunkach, w zakresie skarg wniesionych przez Parlament Europejski i przez Trybunał Obrachunkowy, zmierzających do zapewnienia ochrony ich prerogatyw.”

7) W artykule 45c wprowadza się następujące zmiany:

a) drugi akapit ustępu 1 otrzymuje brzmienie:

„Trybunał Obrachunkowy przedkłada Parlamentowi Europejskiemu i Radzie oświadczenie o wiarygodności rachunków, jak również legalności i prawidłowości operacji leżących u ich podstaw, które jest publikowane w Dzienniku Urzędowym Wspólnot Europejskich.”

b) pierwszy akapit ustępu 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Trybunał Obrachunkowy kontroluje legalność i prawidłowość dochodów i wydatków oraz upewnia się co do należytego zarządzania finansami. Czyniąc to, sygnalizuje w szczególności wszelkie nieprawidłowości.”

c) Ustęp 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Kontrola dotyczy dokumentów, a w razie potrzeby przeprowadzana jest na miejscu w innych instytucjach Wspólnoty, w pomieszczeniach każdego organu zarządzającego dochodami i wydatkami w imieniu Wspólnoty oraz w Państwach Członkowskich, w tym w pomieszczeniach każdej osoby fizycznej lub prawnej otrzymującej płatności z budżetu. Kontrolę w Państwach Członkowskich przeprowadza się w powiązaniu z krajowymi instytucjami kontrolnymi lub, jeśli nie mają one niezbędnych uprawnień, z właściwymi służbami krajowymi. Trybunał Obrachunkowy oraz krajowe instytucje kontrolne Państw Członkowskich współpracują na zasadzie wzajemnego zaufania, zachowując swoją niezależność. Instytucje te lub służby zawiadamiają Trybunał Obrachunkowy czy zamierzają uczestniczyć w kontroli.

Inne instytucje Wspólnoty, organy zarządzające dochodami i wydatkami w imieniu Wspólnoty, osoby fizyczne lub prawne otrzymujące płatności z budżetu oraz krajowe instytucje kontrolne bądź, jeśli nie mają one niezbędnych uprawnień, właściwe służby krajowe przekazują Trybunałowi Obrachunkowemu, na jego żądanie, wszelkie dokumenty lub informacje niezbędne do wykonywania jego zadania.

W odniesieniu do działalności Europejskiego Banku Inwestycyjnego związanej z zarządzaniem dochodami i wydatkami wspólnotowymi, prawo dostępu Trybunału do informacji posiadanych przez Bank jest regulowane umową zawartą między Trybunałem, Bankiem oraz Komisją. W przypadku braku umowy Trybunał ma wszakże dostęp do informacji niezbędnych do przeprowadzania kontroli dochodów i wydatków wspólnotowych zarządzanych przez Bank.”

8) W artykule 78c pierwszy akapit otrzymuje brzmienie:

„Komisja wykonuje budżet zgodnie z przepisami rozporządzeń wydanych w wykonaniu artykułu 78h, na własną odpowiedzialność i w granicach przyznaných środków, zgodnie z zasadą należytego zarządzania finansami. Państwa Członkowskie współpracują z Komisją w celu zapewnienia, aby środki były wykorzystywane zgodnie z zasadami należytego zarządzania finansami.”

9) Artykuł 78g ustęp 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Parlament Europejski, na zalecenie Rady, która stanowi większością kwalifikowaną, udziela Komisji absolutorium z wykonania budżetu. W tym celu Rada i Parlament kolejno badają rachunki i bilans finansowy określone w artykule 78d, roczne sprawozdanie Trybunału Obrachunkowego, wraz z odpowiedziami kontrolowanych instytucji na uwagi Trybunału Obrachunkowego, oświadczenie o wiarygodności określone w artykule 45c ustęp 1 drugi akapit, jak również odpowiednie sprawozdania specjalne Trybunału Obrachunkowego.”

10) Dodaje się następujący artykuł:

„Artykuł 96

1. Jeżeli zdecydowano o zawieszeniu prawa do głosowania przedstawiciela rządu Państwa Członkowskiego, zgodnie z artykułem F.1 ustęp 2 Traktatu o Unii Europejskiej, prawo to jest również zawieszone w odniesieniu do niniejszego Traktatu.

2. Poza tym, jeżeli istnienie poważnego i stałego naruszenia przez Państwo Członkowskie zasad wyrażonych w artykule F ustęp 1 Traktatu o Unii Europejskiej stwierdzono zgodnie z artykułem F.1 ustęp 1 tego Traktatu, Rada, stanowiąc większością kwalifikowaną, może zdecydować o zawieszeniu niektórych praw wynikających ze stosowania niniejszego Traktatu dla tego Państwa Członkowskiego. Rada uwzględnia przy tym możliwe skutki takiego zawieszenia dla praw i obowiązków osób fizycznych i prawnych.

Zobowiązania, które ciążyą na tym Państwie Członkowskim na mocy niniejszego Traktatu, pozostają w każdym przypadku wiążące dla tego państwa.

3. Rada może następnie, stanowiąc większością kwalifikowaną, zdecydować o zmianie lub uchyleniu środków podjętych na podstawie ustępu 2, w przypadku zmiany sytuacji, która doprowadziła do ich ustanowienia.

4. Podejmując decyzje przewidziane w ustępach 2 i 3, Rada stanowi nie biorąc pod uwagę głosów przedstawiciela rządu danego Państwa Członkowskiego. Na zasadzie odstępstwa od artykułu 28 czwarty akapit większość kwalifikowana oznacza taki sam udział głosów ważonych danych członków Rady jak ustalony w artykule 28 czwarty akapit.

Niniejszy ustęp stosuje się również w przypadku zawieszenia prawa do głosowania zgodnie z ustępem 1. W tych przypadkach decyzja wymagająca jednomyślności podejmowana jest bez głosu przedstawiciela rządu danego Państwa Członkowskiego.”

Artykuł 4

W Traktacie ustanawiającym Europejską Wspólnotę Energii Atomowej wprowadza się zmiany zgodnie z postanowieniami niniejszego artykułu.

1) W artykule 107 dodaje się następujący akapit:

„Liczba członków Parlamentu Europejskiego nie przekracza 700.”

2) W artykule 108 wprowadza się następujące zmiany:

a) w ustępie 3 pierwszy akapit otrzymuje brzmienie:

„3. Parlament Europejski opracowuje projekt mający na celu umożliwienie przeprowadzenia powszechnych wyborów bezpośrednich zgodnie z jednolitą procedurą we wszystkich Państwach Członkowskich lub zgodnie z zasadami wspólnymi dla wszystkich Państw Członkowskich.”

b) dodaje się następujący ustęp:

„4. Parlament Europejski, po zasięgnięciu opinii Komisji i za zgodą Rady stanowiącej jednomyślnie, określa status i ogólne warunki wykonywania funkcji jego członków.”

3) Artykuł 121 otrzymuje brzmienie:

„Artykuł 121

1. Komitet złożony ze stałych przedstawicieli Państw Członkowskich odpowiada za przygotowanie prac Rady i wykonywanie zadań powierzonych mu przez Radę. Komitet może podejmować decyzje proceduralne w przypadkach przewidzianych w regulaminie wewnętrznym Rady.

2. Radę wspomaga Sekretariat Generalny, działający pod kierunkiem sekretarza generalnego, wysokiego przedstawiciela do spraw wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa, któremu pomaga zastępca sekretarza generalnego odpowiedzialny za zarządzanie Sekretariatem Generalnym. Sekretarz generalny i zastępca sekretarza generalnego są mianowani przez Radę stanowiącą jednomyślnie.

Rada decyduje o organizacji Sekretariatu Generalnego.

3. Rada uchwała swój regulamin wewnętrzny.”

4) W artykule 127 akapity pierwszy i drugi ustępu 2 otrzymują brzmienie:

„2. Rządy Państw Członkowskich nominują za wspólnym porozumieniem osobę, którą zamierzają mianować przewodniczącym Komisji; nominacja ta jest zatwierdzana przez Parlament Europejski.

Rządy Państw Członkowskich, za wspólnym porozumieniem z nominowanym przewodniczącym, nominują inne osoby, które zamierzają mianować członkami Komisji.”

5) W artykule 132 dodaje się następujący akapit jako akapit pierwszy:

„Komisja działa pod politycznym kierownictwem jej przewodniczącego.”

6) W artykule 146 trzeci akapit otrzymuje brzmienie:

„Trybunał Sprawiedliwości jest właściwy, na tych samych warunkach, w zakresie skarg wniesionych przez Parlament Europejski, przez Trybunał Obrachunkowy i przez EBC, zmierzających do zapewnienia ochrony ich prerogatyw.”

7) W artykule 160c wprowadza się następujące zmiany:

a) drugi akapit w ustępie 1 otrzymuje brzmienie:

„Trybunał Obrachunkowy przedkłada Parlamentowi Europejskiemu i Radzie oświadczenie o wiarygodności rachunków, jak również legalności i prawidłowości operacji leżących u ich podstaw, które jest publikowane w Dzienniku Urzędowym Wspólnot Europejskich.”

b) pierwszy akapit w ustępie 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Trybunał Obrachunkowy kontroluje legalność i prawidłowość dochodów i wydatków oraz upewnia się co do należytego zarządzania finansami. Czyniąc to, sygnalizuje w szczególności wszelkie nieprawidłowości.”

c) ustęp 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Kontrola dotyczy dokumentów, a w razie potrzeby przeprowadzana jest na miejscu w innych instytucjach Wspólnoty, w pomieszczeniach każdego organu zarządzającego dochodami i wydatkami w imieniu Wspólnoty oraz w Państwach Członkowskich, w tym w pomieszczeniach każdej osoby fizycznej lub prawnej otrzymującej płatności z budżetu. Kontrolę w Państwach Członkowskich przeprowadza się w powiązaniu z krajowymi instytucjami kontrolnymi lub, jeśli nie mają one niezbędnych uprawnień, z właściwymi służbami krajowymi. Trybunał Obrachunkowy oraz krajowe instytucje kontrolne Państw Członkowskich współpracują na zasadzie wzajemnego zaufania, zachowując swoją niezależność. Instytucje te lub służby zawiadamiają Trybunał Obrachunkowy, czy zamierzają uczestniczyć w kontroli.

Inne instytucje Wspólnoty, organy zarządzające dochodami i wydatkami w imieniu Wspólnoty, osoby fizyczne lub prawne otrzymujące płatności z budżetu oraz krajowe instytucje kontrolne bądź, jeśli nie mają one niezbędnych uprawnień, właściwe służby krajowe przekazują Trybunałowi Obrachunkowemu, na jego żądanie, wszelkie dokumenty lub informacje niezbędne do wykonywania jego zadania.

W odniesieniu do działalności Europejskiego Banku Inwestycyjnego związanej z zarządzaniem dochodami i wydatkami wspólnotowymi, prawo dostępu Trybunału do informacji posiadanych przez Bank jest regulowane umową zawartą między Trybunałem, Bankiem oraz Komisją. W przypadku braku umowy Trybunał ma wszakże dostęp do informacji niezbędnych do przeprowadzania kontroli dochodów i wydatków wspólnotowych zarządzanych przez Bank.”

8) W artykule 170 dodaje się następujący akapit:

„Komitet może być konsultowany przez Parlament Europejski.”

9) W artykule 179 pierwszy akapit otrzymuje brzmienie:

„Komisja wykonuje budżet zgodnie z przepisami rozporządzeń wydanych w wykonaniu artykułu 183, na własną odpowiedzialność i w granicach przyznanych środków, zgodnie z zasadą należytego

zarządzania finansami. Państwa Członkowskie współpracują z Komisją w celu zapewnienia, aby środki były wykorzystywane zgodnie z zasadami należytego zarządzania finansami.”

10) Artykuł 180b ustęp 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Parlament Europejski, na zalecenie Rady, która stanowi większością kwalifikowaną, udziela Komisji absolutorium z wykonania budżetu. W tym celu Rada i Parlament kolejno badają rachunki i bilans finansowy określone w artykule 179a, roczne sprawozdanie Trybunału Obrachunkowego, wraz z odpowiedziami kontrolowanych instytucji na uwagi Trybunału Obrachunkowego, oświadczenie o wiarygodności określone w artykule 160c ustęp 1 drugi akapit, jak również odpowiednie sprawozdania specjalne Trybunału Obrachunkowego.”

11) Dodaje się następujący artykuł:

„Artykuł 204

1. Jeżeli zdecydowano o zawieszeniu prawa do głosowania przedstawiciela rządu Państwa Członkowskiego, zgodnie z artykułem F.1 ustęp 2 Traktatu o Unii Europejskiej, prawo to jest również zawieszone w odniesieniu do niniejszego Traktatu.

2. Poza tym, jeżeli istnienie poważnego i stałego naruszenia przez Państwo Członkowskie zasad wyrażonych w artykule F ustęp 1 Traktatu o Unii Europejskiej stwierdzono zgodnie z artykułem F.1 ustęp 1 tego Traktatu, Rada, stanowiąc większością kwalifikowaną, może zdecydować o zawieszeniu niektórych praw wynikających ze stosowania niniejszego Traktatu dla tego Państwa Członkowskiego. Rada uwzględni przy tym możliwe skutki takiego zawieszenia dla praw i obowiązków osób fizycznych i prawnych.

Zobowiązania, które ciążą na tym Państwie Członkowskim na mocy niniejszego Traktatu, pozostają w każdym razie wiążące dla tego państwa.

3. Rada może następnie, stanowiąc większością kwalifikowaną, zdecydować o zmianie lub uchyleniu środków podjętych na podstawie ustępu 2, w przypadku zmiany sytuacji, która doprowadziła do ich ustanowienia.

4. Podejmując decyzje przewidziane w ustępach 2 i 3, Rada stanowi nie biorąc pod uwagę głosów przedstawiciela rządu danego Państwa Członkowskiego. Na zasadzie odstępstwa od artykułu 118 ustęp 2, większość kwalifikowana oznacza taki sam udział głosów ważonych danych członków Rady jak ustalony w artykule 118 ustęp 2.

Niniejszy ustęp stosuje się również w przypadku zawieszenia prawa do głosowania zgodnie z ustępem 1. W tych przypadkach decyzja wymagająca jednomyślności podejmowana jest bez głosu przedstawiciela rządu danego Państwa Członkowskiego.”

Artykuł 5

W Akcie dotyczącym wyboru przedstawicieli do Parlamentu Europejskiego w powszechnych wyborach bezpośrednich dołączonym do decyzji Rady z 20 września 1976 roku wprowadza się zmiany zgodnie z postanowieniami niniejszego artykułu.

1) W artykule 2 dodaje się następujący akapit:

„W przypadku zmian w niniejszym artykule liczba przedstawicieli wybieranych w każdym Państwie Członkowskim powinna zapewniać właściwą reprezentację narodów państw należących do Wspólnoty.”

2) W artykule 6 ustęp 1 po piątym tiret dodaje się następujące tiret:

„– członka Komitetu Regionów,”

3) Artykuł 7 ustęp 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Do czasu wejścia w życie jednolitej procedury wyborczej lub procedury opartej na wspólnych zasadach oraz z zastrzeżeniem innych postanowień niniejszego Aktu, procedura wyborcza w każdym Państwie Członkowskim podlega przepisom krajowym.”

4) Artykuł 11 otrzymuje brzmienie:

„Do czasu wejścia w życie jednolitej procedury wyborczej lub procedury opartej na jednolitych zasadach, o których mowa w artykule 7, Parlament Europejski weryfikuje mandat przedstawicieli. W tym celu odnotowuje rezultaty ogłoszone urzędowo przez Państwa Członkowskie i rozstrzyga spory, jakie mogą wyniknąć na tle postanowień niniejszego Aktu, inne aniżeli wynikające z przepisów krajowych, do których niniejszy Akt się odnosi.”

5) Artykuł 12 ustęp 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Do czasu wejścia w życie jednolitej procedury wyborczej lub procedury opartej na jednolitych zasadach, o których mowa w artykule 7 oraz z zastrzeżeniem innych postanowień niniejszego Aktu, każde Państwo Członkowskie ustanowi właściwe procedury w celu zapewnienia wakatu powstałego podczas pięcioletniego okresu, o którym mowa w artykule 3, na pozostałą część tego okresu.”

CZĘŚĆ DRUGA

UPROSZCZENIE

Artykuł 6

W Traktacie ustanawiającym Wspólnotę Europejską wraz z załącznikami i protokołami, wprowadza się zmiany zgodnie z postanowieniami niniejszego artykułu w celu skreślenia wygasłych postanowień tego Traktatu i dostosowania treści niektórych jego postanowień.

I. Tekst artykułów Traktatu

1) W artykule 3 litera a) wyraz „zniesienie” zastępuje się wyrazem „zakaz”.

2) Skreśla się artykuł 7.

3) W artykule 7a wprowadza się następujące zmiany:

a) akapity pierwszy i drugi stają się ustępami i otrzymują oznaczenie 1 i 2;

b) w nowym ustępie 1 skreśla się następujące odesłania: „7b”, „70 ustęp 1” i „i 100b”; przed zacytowaniem artykułu 100a przecinek zastępuje się spójnikiem „i”;

c) dodaje się ustęp 3 o treści drugiego akapitu artykułu 7b, w brzmieniu :

„3. Rada, stanowiąc większością kwalifikowaną na wniosek Komisji, ustala wytyczne i warunki niezbędne do zapewnienia zrównoważonego postępu we wszystkich odpowiednich sektorach.”

4) Skreśla się artykuł 7b.

5) W artykule 8b wprowadza się następujące zmiany:

a) w ustępie 1, wyrazy „warunków, jakie zostaną ustalone przed 31 grudnia 1994 roku” zastępuje się wyrazami „warunków ustalonych”;

- b) w ustępie 2, pierwsze zdanie, odniesienie do artykułu 138 ustęp 3 zastępuje się odniesieniem do artykułu 138 ustęp 4;
- c) w ustępie 2, wyrazy „warunków, jakie zostaną ustalone przed 31 grudnia 1993 roku” zastępuje się wyrazami „warunków ustalonych”.
- 6) W artykule 8c, drugie zdanie, skreśla się wyrazy „Przed 31 grudnia 1993 roku”
- 7) W artykule 8e, pierwszy akapit, skreśla się wyrazy „Przed 31 grudnia 1993 roku i następnie”, a zdanie rozpoczyna się od wielkiej litery „Co trzy lata....”.
- 8) W artykule 9 ustęp 2 wyrazy „Postanowienia rozdziału 1 sekcja 1 i rozdziału 2...” zastępuje się wyrazami „Postanowienia artykułu 12 i rozdziału 2...”.
- 9) W artykule 10, skreśla się ustęp 2, a ustęp 1 pozostaje bez oznaczenia.
- 10) Uchyla się artykuł 11.
- 11) W rozdziale 1, Unia celna, skreśla się nagłówek „Seksja 1 – Znoszenie celi między Państwami Członkowskimi.”
- 12) Artykuł 12 otrzymuje brzmienie:
- „Artykuł 12
- Cła przywózowe i wywózowe lub opłaty o skutku równoważnym są zakazane między Państwami Członkowskimi. Zakaz ten stosuje się również do cel o charakterze fiskalnym.”
- 13) Uchyla się artykuły 13-17.
- 14) Skreśla się nagłówek „Seksja 2 – Ustanowienie wspólnej taryfy celnej ”.
- 15) Uchyla się artykuły 18-27.
- 16) Artykuł 28 otrzymuje brzmienie:
- „Artykuł 28
- Rada określa cła wspólnej taryfy celnej, stanowiąc większością kwalifikowaną, na wniosek Komisji.”
- 17) W początkowej części artykułu 29 wyrazy „niniejszej sekcji” zastępuje się wyrazami „niniejszego rozdziału”.
- 18) W tytule rozdziału 2 wyraz „Znoszenie” zastępuje się wyrazem „Zakaz”.
- 19) W artykule 30 wyrazy „są, bez uszczerbku dla poniższych postanowień, zakazane” zastępuje się wyrazami „są zakazane”
- 20) Uchyla się artykuły 31, 32 i 33.
- 21) W artykule 34 skreśla się ustęp 2, a ustęp 1 pozostaje bez oznaczenia.
- 22) Uchyla się artykuł 35.
- 23) W artykule 36 wyrazy „Postanowienia artykułów 30-34” zastępuje się wyrazami „Postanowienia artykułów 30 i 34”.

- 24) W artykule 37 wprowadza się następujące zmiany:
- a) w ustępie 1, pierwszy akapit, skreśla się wyraz „stopniowo” i wyrazy „z upływem okresu przejściowego”;
 - b) w ustępie 2 wyraz „zniesienia” zastępuje się wyrazem „zakazu”;
 - c) skreśla się ustępy 3, 5 i 6, a ustęp 4 otrzymuje oznaczenie 3;
 - d) w nowym ustępie 3 skreśla się wyrazy „uwzględniając tryb możliwych dostosowań oraz niezbędnych specjalizacji”, a przecinek po wyrazie „producentów” zastępuje się kropką.
- 25) W artykule 38 wprowadza się następujące zmiany:
- a) w ustępie 3, pierwsze zdanie, odniesienie do załącznika II zastępuje się odniesieniem do załącznika I i skreśla się drugie zdanie zaczynające się od słów „W okresie dwóch lat od wejścia w życie...”;
 - b) w ustępie 4 skreśla się wyrazy „między Państwami Członkowskimi”.
- 26) W artykule 40 wprowadza się następujące zmiany:
- a) skreśla się ustęp 1, a ustępy 2, 3 i 4 otrzymują oznaczenie 1, 2 i 3;
 - b) *nie dotyczy niniejszej wersji językowej*
 - c) w nowym ustępie 2 odniesienie do ustępu 2 zastępuje się odniesieniem do ustępu 1;
 - d) w nowym ustępie 3 odniesienie do ustępu 2 zastępuje się odniesieniem do ustępu 1;
- 27) W artykule 43 wprowadza się następujące zmiany:
- a) w ustępie 2, trzeci akapit, wyrazy „stanowiąc jednomyślnie w pierwszych dwóch etapach, a w okresie późniejszym większością kwalifikowaną” zastępuje się wyrazami „stanowiąc większością kwalifikowaną”;
 - b) w ustępach 2 i 3 odniesienia do artykułu 40 ustęp 2 zastępuje się odniesieniami do artykułu 40 ustęp 1.
- 28) Uchyla się artykuły 44, 45 i artykuł 47.
- 29) W artykule 48 ustęp 1, skreśla się wyrazy „najpóźniej z dniem upływu okresu przejściowego”.
- 30) W artykule 49 wprowadza się następujące zmiany:
- a) w początkowej części, wyrazy „Z chwilą wejścia w życie niniejszego Traktatu Rada,...” zastępuje się wyrazem „Rada,...”, a wyraz „stopniowego” skreśla się;
 - b) w literach b) i c) skreśla się odpowiednio wyrazy „stopniowo zgodnie z planem”.
- 31) W pierwszym akapicie artykułu 52 wprowadza się następujące zmiany:
- a) w pierwszym zdaniu wyrazy „są stopniowo znoszone w ramach poniższych postanowień w okresie przejściowym” zastępuje się wyrazami „są zakazane w ramach poniższych postanowień”;
 - b) w drugim zdaniu wyrazy „Ten stopniowy proces znoszenia ograniczeń” zastępuje się wyrazami „Zakaz ten”.

- 32) Uchyla się artykuł 53.
- 33) W artykule 54 wprowadza się następujące zmiany:
- a) skreśla się ustęp 1, a ustępy 2 i 3 otrzymują oznaczenie 1 i 2;
 - b) w nowym ustępie 1 wyrazy „wprowadzenia w życie programu ogólnego lub, w przypadku braku takiego programu, w celu wykonania zadań danego etapu w zakresie urzeczywistnienia” zastępuje się wyrazem „urzeczywistnienia”.
- 34) W artykule 59, akapit pierwszy, wyrazy „stopniowo znoszone w okresie przejściowym” zastępuje się wyrazem „zakazane”.
- 36) Uchyla się artykuł 62.
- 35) W artykule 61 ustęp 2 skreśla się wyraz „stopniową”
- 37) W artykule 63 wprowadza się następujące zmiany:
- a) skreśla się ustęp 1, a ustępy 2 i 3 otrzymują oznaczenie 1 i 2;
 - b) w nowym ustępie 1 wyrazy „wprowadzenia w życie programu ogólnego lub w przypadku braku takiego programu, w celu wykonania zadań jednego etapu w zakresie” zastępuje się wyrazem „zapewnienia”, a wyrazy „jednomyslnie przed upływem pierwszego etapu, a większością kwalifikowaną w okresie późniejszym” zastępuje się wyrazami „większością kwalifikowaną”;
 - c) w nowym ustępie 2 odniesienie do ustępów 1 i 2 zastępuje się odniesieniem do ustępu 1.
- 38) W artykule 64, pierwszy akapit, odniesienie do artykułu 63 ustęp 2 zastępuje się odniesieniem do artykułu 63 ustęp 1.
- 39) Uchyla się artykuły 67-73a, artykuł 73e oraz artykuł 73h.
- 40) Skreśla się artykuł 75 ustęp 2, a ustęp 3 otrzymuje oznaczenie 2.
- 41) W artykule 76, wyrazy „w dniu wejścia w życie niniejszego Traktatu” zastępuje się wyrazami „na dzień 1 stycznia 1958 roku lub, dla państw przystępujących, na dzień ich przystąpienia”.
- 42) W artykule 79 wprowadza się następujące zmiany:
- a) w ustępie 1 wyrazy „zakazana jest przed upływem drugiego etapu” zastępuje się wyrazami „zakazana jest”;
 - b) w ustępie 3, skreśla się wyrazy „w terminie dwóch lat od wejścia w życie niniejszego Traktatu”.
- 43) W artykule 80 ustęp 1 wyrazy „Od początku drugiego etapu zakazane” zastępuje się wyrazem „Zakazane”.
- 44) W artykule 83 wyrazy „bez uszczerbku dla kompetencji sekcji transportu Komitetu Ekonomiczno-Społecznego” zastępuje się wyrazami „bez uszczerbku dla kompetencji Komitetu Ekonomiczno-Społecznego.”.
- 45) W artykule 84 ustęp 2, drugi akapit, wyrazy „postanowienia proceduralne artykułu 75 ustęp 1 i 3” zastępuje się wyrazami „postanowienia proceduralne artykułu 75”.

46) W artykule 87 dwa akapity ustępu 1 zostają połączone w jeden ustęp. Ten nowy ustęp otrzymuje brzmienie:

„1. Rada, stanowiąc większością kwalifikowaną na wniosek Komisji i po konsultacji z Parlamentem Europejskim, wydaje rozporządzenia lub dyrektywy w celu zastosowania zasad ustanowionych w artykułach 85 i 86.”

47) W artykule 89 ustęp 1 skreśla się wyrazy „wraz z podjęciem swych funkcji”.

48) Po artykule 90, skreśla się nagłówek „Sekcja 2 – Stosowanie dumpingu”.

49) Uchyla się artykuł 91.

50) Przed artykułem 92 nagłówek „Sekcja 3” zastępuje się nagłówkiem „Sekcja 2”.

51) W artykule 92 ustęp 3 litera c), skreśla się drugie zdanie zaczynające się od wyrazów „Wszelka pomoc dla przemysłu stoczniowego...”, a pozostała część lit. c) zostaje zakończona średnikiem.

52) W artykule 95 skreśla się trzeci akapit.

53) Uchyla się artykuł 97 i artykuł 100b.

54) W artykule 101, drugi akapit, wyrazy „stanowiąc jednomyślnie w pierwszym etapie, a w późniejszym okresie większością kwalifikowaną” zastępuje się wyrazami „stanowiąc większością kwalifikowaną”.

55) W artykule 109e ustęp 2 litera a), pierwsze tiret, skreśla się wyrazy „bez uszczerbku dla artykułu 73e”.

56) W artykule 109f wprowadza się następujące zmiany:

a) w ustępie 1, drugi akapit, wyrazy „na zalecenie, w zależności od przypadku, Komitetu Prezesów banków centralnych Państw Członkowskich (zwanego dalej „Komitetem Prezesów”) lub Rady EIW” zastępuje się wyrazami „na zalecenie Rady EIW”;

b) w ustępie 1 skreśla się czwarty akapit, w brzmieniu „Komitet Prezesów zostaje rozwiązany z początkiem drugiego etapu.”

c) w ustępie 8 skreśla się drugi akapit w brzmieniu „W przypadku gdy niniejszy Traktat przyznaje EIW rolę doradczą, odniesienia do EIW należy, przed 1 stycznia 1994 roku, rozumieć jako odniesienia do Komitetu Prezesów.”

57) W artykule 112 wprowadza się następujące zmiany:

a) w ustępie 1, pierwszy akapit, skreśla się wyrazy „przed końcem okresu przejściowego”;

b) w ustępie 1, drugi ustęp, wyrazy „stanowiąc jednomyślnie do końca drugiego etapu, a w okresie późniejszym większością kwalifikowaną” zastępuje się wyrazami „stanowiąc większością kwalifikowaną”.

58) W artykule 129c ustęp 1, pierwszy akapit, trzecie tiret, skreśla się wyrazy „nie później niż 31 grudnia 1993 roku”.

59) W artykule 130d, drugi akapit, wyrazy „Rada, stanowiąc zgodnie z tą samą procedurą, ustanowi przed 31 grudnia 1993 r. Fundusz Spójności, aby wspierał” zastępuje się wyrazami „Fundusz Spójności, stworzony przez Radę zgodnie z tą samą procedurą, wspiera”.

60) W artykule 130s, ustęp 5, drugie tiret, wyrazy „Funduszu Spójności, który zostanie utworzony nie później niż 31 grudnia 1993 roku, zgodnie” zastępuje się wyrazami „Funduszu Spójności utworzonego zgodnie”.

61) W artykule 130w, ustęp 3, wyrazy „konwencji AKP-EWG” zastępuje się wyrazami „konwencji AKP-WE”.

62) W artykule 131, pierwszy akapit, skreśla się wyrazy „Belgią” i „Włochami”, a odniesienie do załącznika IV zastępuje się odniesieniem do załącznika II.

63) W artykule 133 wprowadza się następujące zmiany:

- a) w ustępie 1 wyrazy „podlegają stopniowemu znoszeniu” zastępuje się wyrazami „są zakazane”;
- b) w ustępie 2 wyrazy „stopniowo znoszone zgodnie z postanowieniami artykułów 12-15 i 17” zastępuje się wyrazami „zakazane zgodnie z postanowieniami artykułu 12”;
- c) w ustępie 3, drugi akapit, wyrazy „są stopniowo zmniejszane do” zastępuje się wyrazami „nie mogą przewyższać”, a drugie zdanie zaczynające się od słów „Procenty i tempo...” skreśla się;
- d) w ustępie 4, skreśla się wyrazy „w chwili wejścia w życie niniejszego Traktatu”.

64) Artykuł 136 otrzymuje brzmienie:

„Artykuł 136

Rada, stanowiąc jednomyślnie, ustanawia, na podstawie doświadczeń nabytych w ramach stowarzyszenia krajów i terytoriów ze Wspólnotą oraz zasad ustanowionych w niniejszym Traktacie, przepisy dotyczące sposobów i procedury stowarzyszenia krajów i terytoriów za Wspólnotą.”

65) W artykule 138 wprowadza się następujące zmiany, tak aby objął on artykuł 1, artykuł 2, zmieniony przez artykuł 5 niniejszego Traktatu, oraz artykuł 3 ustęp 1 Aktu dotyczącego wyboru przedstawicieli do Parlamentu Europejskiego w powszechnych wyborach bezpośrednich, załączonego do decyzji Rady z 29 sierpnia 1976 roku; załącznik II do tego Aktu ma w dalszym ciągu zastosowanie:

- a) w miejsce ustępów 1 i 2, które wygasły zgodnie z artykułem 14 Aktu dotyczącego wyboru przedstawicieli do Parlamentu Europejskiego, wprowadza się treść artykułów 1 i 2 tego Aktu jako ustępy 1 i 2; w rezultacie nowe ustępy 1 i 2 otrzymują brzmienie:

„1. Przedstawiciele do Parlamentu Europejskiego narodów państw należących do Wspólnoty są wybierani w powszechnych wyborach bezpośrednich.

2. Liczbę przedstawicieli wybieranych w każdym Państwie Członkowskim ustala się następująco:

Belgia	25
Dania	16
Niemcy	99
Grecja	25
Hiszpania	64
Francja	87
Irlandia	15
Włochy	87
Luksemburg	6
Niderlandy	31
Austria	21
Portugalia	25
Finlandia	16
Szwecja	22
Zjednoczone Królestwo	87

W przypadku zmian w niniejszym ustępie liczba przedstawicieli wybieranych w każdym Państwie Członkowskim powinna zapewniać właściwą reprezentację narodów państw należących do Wspólnoty.”

b) po nowych ustępach jako ustęp 3 wprowadza się treść artykułu 3 ustęp 1 wyżej wymienionego Aktu; nowy ustęp 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Przedstawiciele są wybierani na okres pięciu lat.”;

c) dotychczasowy ustęp 3, zmieniony artykułem 2 niniejszego Traktatu, otrzymuje oznaczenie 4;

d) ustęp 4 dodany przez artykuł 2 niniejszego Traktatu, otrzymuje oznaczenie 5.

66) Skreśla się artykuł 158 ustęp 3.

67) W artykule 166, pierwszy akapit, wyrazy „od daty przystąpienia” zastępuje się wyrazami „od 1 stycznia 1995 roku”.

68) W artykule 188b ustęp 3, drugi akapit, zaczynający się wyrazami „Jednakże po dokonaniu pierwszych mianowań ...” skreśla się.

69) W artykule 197, drugi ustęp, zaczynający się wyrazami „Posiada on w szczególności” skreśla się.

70) W artykule 207 akapity drugi, trzeci, czwarty i piąty skreśla się.

71) W artykule 212 dotychczasową treść zastępuje się treścią artykułu 24 ustęp 1, drugi akapit, Traktatu ustanawiającego Jedną Radę i Jedną Komisję Wspólnot Europejskich; nowy artykuł 212 otrzymuje zatem brzmienie:

„Artykuł 212

Rada, stanowiąc większością kwalifikowaną na wniosek Komisji i po konsultacji z innymi zainteresowanymi instytucjami, określa regulamin pracowniczy urzędników Wspólnot Europejskich oraz warunki zatrudnienia innych pracowników Wspólnot.”

72) W artykule 218 wprowadza się treść dostosowanego artykułu 28, pierwszy akapit, Traktatu ustanawiającego Jedną Radę i Jedną Komisję Wspólnot Europejskich; nowy artykuł 218 otrzymuje zatem brzmienie:

„Artykuł 218

Wspólnota korzysta na terytorium Państw Członkowskich z przywilejów i immunitetów niezbędnych do wykonywania jej zadań, na warunkach określonych w Protokole z 8 kwietnia 1965 roku w sprawie przywilejów i immunitetów Wspólnot Europejskich. Jest tak również w przypadku Europejskiego Banku Centralnego, Europejskiego Instytutu Walutowego i Europejskiego Banku Inwestycyjnego.”

73) W artykule 221 wyrazy „W terminie trzech lat od wejścia w życie niniejszego Traktatu, Państwa Członkowskie przyznają...” zastępuje się wyrazami „Państwa Członkowskie przyznają...”

74) W artykule 223 ustępy 2 i 3 łączy się i zastępuje ustępem 2 w brzmieniu:

„2. Rada, stanowiąc jednomyślnie na wniosek Komisji, może wprowadzać zmiany do sporządzonej przez siebie 15 kwietnia 1958 roku listy produktów, do których mają zastosowanie postanowienia ustępu 1 litera b).”

75) Uchyla się artykuł 226.

76) W artykule 227 wprowadza się następujące zmiany:

a) w ustępie 3 odniesienie do załącznika IV zastępuje się przez odniesienie do załącznika II

b) po ustępie 4 dodaje się nowy ustęp w brzmieniu:

„5. Postanowienia niniejszego Traktatu stosują się do Wysp Alandzkich, zgodnie z postanowieniami Protokołu nr 2 do Aktu dotyczącego warunków przystąpienia Republiki Austrii, Republiki Finlandii i Królestwa Szwecji.”

c) dawny ustęp 5 otrzymuje oznaczenie 6, a jego lit. d), dotycząca Wysp Alandzkich skreśla się; lit. c) kończy się kropką.

77) W artykule 229, pierwszy akapit, wyrazy „organami Organizacji Narodów Zjednoczonych i jej organizacjami wyspecjalizowanymi oraz z organami Układu Ogólnego w sprawie Cel i Handlu” zastępuje się wyrazami „organami Organizacji Narodów Zjednoczonych i jej organizacjami wyspecjalizowanymi.”

78) w artykule 234, pierwszy akapit, wyrazy „przed wejściem w życie niniejszego Traktatu” zastępuje się wyrazami „przed 1 stycznia 1958 roku lub, wobec Państw przystępujących, przed datą ich przystąpienia,”

79) Skreśla się nagłówek poprzedzający artykuł 241, zatytułowany „Utworzenie instytucji”.

80) Uchyla się artykuły 241-246.

81) W artykule 248 dodaje się nowy akapit w brzmieniu:

„Na mocy Traktatów o Przystąpieniu teksty niniejszego Traktatu w językach angielskim, duńskim, fińskim, greckim, hiszpańskim, irlandzkim, portugalskim i szwedzkim są również autentyczne.”

II. ZAŁĄCZNIKI

- 1) Załącznik I „Listy A-G, o których mowa w artykułach 19 i 20 Traktatu,” skreśla się.
- 2) Załącznik II „Lista, o której mowa w artykule 38 Traktatu”, otrzymuje oznaczenie I.
- 3) Załącznik III „Lista transakcji niewidocznych, o których mowa w artykule 73h Traktatu”, skreśla się.
- 4) Załącznik IV „Kraje i terytoria zamorskie objęte postanowieniami części IV Traktatu” otrzymuje oznaczenie II. Uaktualniony, otrzymuje brzmienie:

„ZAŁĄCZNIK II

KRAJE I TERYTORIA ZAMORSKIE

objęte postanowieniami
części IV Traktatu

- Grenlandia,
- Nowa Kaledonia i terytoria zależne,
- Polinezja Francuska,
- Francuskie Terytoria Południowe i Antarktyczne,
- Wyspy Wallis i Futuna,
- Mayotte,
- Saint Pierre i Miquelon,
- Aruba,
- Antyle Niderlandzkie
 - Bonaire,
 - Curaçao,
 - Saba,
 - Sint-Eustasius,
 - Sint-Maarten,
- Anguilla,
- Kajmany,
- Falklandy,
- Georgia Południowa i Wyspy Sandwich Południowy,
- Montserrat,
- Pitcairn,
- Święta Helena i terytoria zależne,
- Brytyjskie Terytorium Antarktyczne,
- Brytyjskie Terytorium Oceanu Indyjskiego,
- Wyspy Turks i Caicos,
- Brytyjskie Wyspy Dziewicze,
- Bermudy”.

III. Protokoły i inne akty

- 1) Tracą moc następujące protokoły i akty:
 - a) Protokół (nr 7) zmieniający Protokół w sprawie przywilejów i immunitetów Wspólnot Europejskich;
 - b) Protokół w sprawie wewnętrznej wymiany handlowej Niemiec i związanych z nią spraw;
 - c) Protokół w sprawie niektórych postanowień dotyczących Francji;
 - d) Protokół w sprawie Wielkiego Księstwa Luksemburga;
 - e) Protokół w sprawie traktowania, jakiemu podlegają produkty, objęte Europejską Wspólnotą Węgla i Stali w odniesieniu do Algierii i innych departamentów zamorskich Republiki Francuskiej ;
 - f) Protokół w sprawie olejów mineralnych i ich niektórych pochodnych;
 - g) Protokół w sprawie stosowania Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską do pozaeuropejskich części Królestwa Niderlandów;
 - h) Konwencja Wykonawcza w sprawie Stowarzyszenia Krajów i Terytoriów Zamorskich ze Wspólnotą:
 - Protokół w sprawie kontyngentów taryfowych na import bananów (poz. 08.01 nomenklatury brukselskiej);
 - Protokół w sprawie kontyngentów taryfowych na import kawy (poz. 09.01 nomenklatury brukselskiej).
- 2) Na końcu Protokołu w sprawie Statutu Europejskiego Banku Inwestycyjnego skreśla się listę sygnatariuszy.
- 3) W Statucie Trybunału Sprawiedliwości wprowadza się następujące zmiany:
 - a) skreśla się wyrazy „POWOŁAŁY w tym celu jako swych pełnomocników:” oraz listę szefów państw i ich pełnomocników;
 - b) skreśla się wyrazy „KTÓRZY, po wymianie swych pełnomocnictw uznanych za należyte i sporządzone we właściwej formie,”;
 - c) w artykule 3 dodaje się jako czwarty akapit dostosowaną treść artykułu 21 Protokołu w sprawie przywilejów i immunitetów; w rezultacie czwarty akapit otrzymuje brzmienie:

„Artykuły 12-15 i artykuł 18 Protokołu w sprawie przywilejów i immunitetów Wspólnot Europejskich stosuje się wobec sędziów, rzeczników generalnych, sekretarza i sprawozdawców pomocniczych Trybunału Sprawiedliwości, bez uszczerbku dla postanowień zawartych w poprzednich ustępach, dotyczących immunitetu jurysdykcyjnego sędziów.”;
 - d) uchyla się artykuł 57;
 - e) skreśla się końcową formułę „W dowód czego niżej wymienieni pełnomocnicy złożyli swoje podpisy pod niniejszym Protokołem”;
 - f) skreśla się listę sygnatariuszy.

4) W artykule 40 Protokołu w sprawie Statutu Europejskiego Systemu Banków Centralnych i Europejskiego Banku Centralnego, skreśla się wyrazy „dołączonym do Traktatu ustanawiającego Jedną Radę i Jedną Komisję Wspólnot Europejskich”.

5) W artykule 21 Protokołu w sprawie Statutu Europejskiego Instytutu Walutowego skreśla się wyrazy „dołączonym do Traktatu ustanawiającego Jedną Radę i Jedną Komisję Wspólnot Europejskich”.

6) W Protokole w sprawie Włoch wprowadza się następujące zmiany:

a) w ostatnim akapicie odniesienia do artykułów 108 i 109 zastępuje się odniesieniami do artykułów 109h i 109i;

b) skreśla się listę sygnatariuszy.

7) W Protokole w sprawie towarów pochodzących i przywożonych z niektórych krajów i będących przedmiotem szczególnego traktowania przy wwozie do Państwa Członkowskiego wprowadza się następujące zmiany:

a) w początkowej części punktu 1:

– wyrazy „systemie cel stosowanym w chwili wejścia w życie niniejszego Traktatu” zastępuje się wyrazami „systemie cel mającym zastosowanie w dniu 1 stycznia 1958 roku.”;

– bezpośrednio po wyrazach „do przywozu” następuje treść lit. a), w brzmieniu:

”...do krajów Beneluksu towarów pochodzących z Surinamu lub Antyli Niderlandzkich;”

b) w punkcie 1 skreśla się litery a), b) i c);

c) w punkcie 3 skreśla się wyrazy „Przed upływem pierwszego roku od wejścia w życie niniejszego Traktatu...”;

d) skreśla się listę sygnatariuszy.

8) W Protokole dotyczącym importu do Wspólnoty Europejskiej produktów naftowych rafinowanych w Antylach Niderlandzkich wprowadza się następujące zmiany:

a) skreśla się końcową formułę „W dowód czego niżej wymienieni pełnomocnicy złożyli swe podpisy pod niniejszym Protokołem.”;

b) skreśla się listę sygnatariuszy.

9) W Protokole w sprawie szczególnych ustaleń dla Grenlandii uchyla się artykuł 3.

Artykuł 7

W Traktacie ustanawiającym Europejską Wspólnotę Węgla i Stali wraz z załącznikami, protokołami i innymi aktami dołączonymi do niego, wprowadza się zmiany zgodnie z postanowieniami niniejszego artykułu, w celu skreślenia wygasłych postanowień tego Traktatu i dostosowania treści niektórych jego postanowień.

I. Tekst artykułów Traktatu

1) W artykule 2, drugi akapit, skreśla się wyraz „stopniowo”

- 2) W artykule 4 skreśla się wyrazy „zniesione i”.
- 3) W artykule 7 wprowadza się następujące zmiany:
 - a) w pierwszym tiret wyrazy „Wysoka Władza (zwana dalej Komisją) zastępuje się wyrazem „Komisja”;
 - b) w drugim tiret wyrazy „Wspólne Zgromadzenie (zwane dalej Parlamentem Europejskim)” zastępuje się wyrazami „Parlament Europejski”;
 - c) w trzecim tiret wyrazy „Specjalna Rada Ministrów (zwana dalej „Radą”)” zastępuje się wyrazem „Rada”;
- 4) Skreśla się artykuł 10 ustęp 3.
- 5) W artykule 16 skreśla się akapity pierwszy i drugi.
- 6) W artykule 21 wprowadza się następujące zmiany, tak aby objął on artykuł 1, artykuł 2, zmieniony przez artykuł 5 niniejszego Traktatu, oraz artykuł 3 ustęp 1 Aktu dotyczącego wyboru przedstawicieli do Parlamentu Europejskiego w powszechnych wyborach bezpośrednich, załączonego do decyzji Rady z 29 sierpnia 1976 roku; załącznik II do tego Aktu ma w dalszym ciągu zastosowanie:
 - a) w miejsce ustępów 1 i 2, które wygasły zgodnie z artykułem 14 Aktu dotyczącego wyboru przedstawicieli do Parlamentu Europejskiego, wprowadza się treść artykułów 1 i 2 tego Aktu jako ustępy 1 i 2 ; w rezultacie nowe ustępy 1 i 2 otrzymują brzmienie:

„1. Przedstawiciele do Parlamentu Europejskiego narodów państw należących do Wspólnoty są wybierani w powszechnych wyborach bezpośrednich.

2. Liczbę przedstawicieli wybieranych w każdym Państwie Członkowskim ustala się następująco:

Belgia	25
Dania	16
Niemcy	99
Grecja	25
Hiszpania	64
Francja	87
Irlandia	15
Włochy	87
Luksemburg	6
Niderlandy	31
Austria	21
Portugalia	25
Finlandia	16
Szwecja	22
Zjednoczone Królestwo	87

W przypadku zmian w niniejszym ustępie liczba przedstawicieli wybieranych w każdym Państwie Członkowskim powinna zapewniać właściwą reprezentację narodów państw należących do Wspólnoty”;

- b) po nowych ustępach jako ustęp 3 wprowadza się treść artykułu 3 ustęp 1 wyżej wymienionego Aktu; nowy ustęp 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Przedstawiciele są wybierani na okres pięciu lat.”;

- c) dotychczasowy ustęp 3, zmieniony artykułem 2 niniejszego Traktatu, otrzymuje oznaczenie 4;

- d) ustępy 4 dodany przez artykuł 2 niniejszego Traktatu otrzymuje oznaczenie 5.

- 7) W artykule 32a, pierwszy akapit, wyrazy „daty przystąpienia” zastępuje się wyrazami „1 stycznia 1995 roku”.

- 8) W artykule 45b ustęp 3, drugi akapit zaczynający się od słów „Jednakże, po dokonaniu pierwszych mianowań...” skreśla się.

- 9) W artykule 50 wprowadza się, jako nowe ustępy 4 i 5, dostosowaną treść ustępów 2 i 3 artykułu 20 Traktatu ustanawiającego Jedną Radę i Jedną Komisję Wspólnot Europejskich ; w rezultacie ustępy 4 i 5 otrzymują brzmienie:

„4. Część wydatków z budżetu Wspólnot, pokrywana z opłat przewidzianych w artykule 49, ustalona jest w wysokości 18 milionów jednostek rozliczeniowych.

Komisja corocznie przedkłada Radzie sprawozdanie, na podstawie którego Rada bada, czy istnieją powody, aby dostosować tę liczbę do zmian w budżecie Wspólnot. Rada stanowi większością przewidzianą w pierwszym zdaniu czwartego akapitu artykułu 28. Dostosowanie zostanie dokonane na podstawie oceny rozwoju wydatków wynikających ze stosowania niniejszego Traktatu.

5. Część opłat przeznaczonych na pokrycie wydatków objętych budżetem Wspólnot Komisja przydziela na wykonanie budżetu, zgodnie z harmonogramem określonym w rozporządzeniach finansowych przyjętych na mocy artykułu 209 b) Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską i artykułu 183 b) Traktatu ustanawiającego Europejską Wspólnotę Energii Atomowej.”

- 10) Uchyla się artykuł 52.

- 11) Artykuł 76 otrzymuje brzmienie dostosowanego pierwszego akapitu artykułu 28 Traktatu ustanawiającego Jedną Radę i Jedną Komisję Wspólnot Europejskich; w rezultacie artykuł 76 otrzymuje brzmienie:

„Artykuł 76

Wspólnota korzysta na terytorium Państw Członkowskich z przywilejów i immunitetów niezbędnych do wykonywania jej zadań, na warunkach określonych w Protokole z 8 kwietnia 1965 roku w sprawie przywilejów i immunitetów Wspólnot Europejskich.”

- 12) W artykule 79 wprowadza się następujące zmiany:

- a) w drugim zdaniu pierwszego akapitu część zdania rozpoczynająca się od wyrazów „w odniesieniu do Saary ...” skreśla się, a średnik zastępuje się kropką;

- b) po akapicie pierwszym dodaje się drugi akapit w brzmieniu:

„Postanowienia niniejszego Traktatu stosują się do Wysp Alandzkich, zgodnie z postanowieniami Protokołu nr 2 do Aktu dotyczącego warunków przystąpienia Republiki Austrii, Republiki Finlandii i Królestwa Szwecji”;

c) w dotychczasowym drugim akapicie, w początkowej części, wyrazy „Na zasadzie wyjątku od poprzedniego akapitu.” zastępuje się wyrazami „Na zasadzie wyjątku od poprzednich akapitów.”;

d) w dotychczasowym drugim akapicie skreśla się lit. d) dotyczącą Wysp Alandzkich.

13) W artykule 84, wyrazy „Traktatu, jego załączników, załączonych protokołów i konwencji w sprawie postanowień przejściowych” zastępuje się wyrazami „Traktatu, jego załączników i załączonych protokołów.”

14) Uchyla się artykuł 85.

15) W artykule 93 nazwę w brzmieniu: „Organizacją Europejskiej Współpracy Gospodarczej” zastępuje się nazwą w brzmieniu: „Organizacją Europejskiej Współpracy i Rozwoju”.

16) W artykule 95, trzeci akapit, wyrazy „Jeżeli po upływie okresu przejściowego, przewidzianego w Konwencji w sprawie postanowień przejściowych, ujawnione w praktyce nieprzewidziane...” zastępuje się wyrazami „Jeżeli ujawnione w praktyce nieprzewidziane...”.

17) W artykule 97, wyrazy „Traktat niniejszy zawiera się na 50 lat, licząc od dnia jego wejścia w życie.” zastępuje się wyrazami „Traktat niniejszy wygasa 23 lipca 2002 roku.”

II. Tekst załącznika III „Stale specjalne”

Na końcu załącznika III skreśla się inicjały pełnomocników szefów państw i rządów.

III. Protokoły i inne akty dołączone do Traktatu

1) Tracą moc następujące akty:

a) Wymiana listów między Rządem Republiki Federalnej Niemiec a Rządem Republiki Francuskiej w sprawie Zagłębia Saary;

b) Konwencja w sprawie postanowień przejściowych.

2) Protokół w sprawie Statutu Trybunału Sprawiedliwości Europejskiej Wspólnoty Węgla i Stali zostaje zmieniony w następujący sposób:

a) tytuły I i II Protokołu zastępuje się treścią tytułów I i II Protokołu w sprawie Statutu Trybunału Sprawiedliwości dołączonego do Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską;

b) uchyla się artykuł 56 a poprzedzający go nagłówek „Postanowienia przejściowe” skreśla się;

c) skreśla się listę sygnatariuszy.

3) W Protokole w sprawie stosunków z Radą Europy wprowadza się następujące zmiany:

a) uchyla się artykuł 1;

b) skreśla się listę sygnatariuszy.

Artykuł 8

W Traktacie ustanawiającym Europejską Wspólnotę Energii Atomowej wraz z załącznikami i protokołami, wprowadza się zmiany zgodnie z postanowieniami niniejszego artykułu, w celu skreślenia wygasłych postanowień tego Traktatu i dostosowania treści niektórych jego postanowień.

I. Tekst artykułów Traktatu

- 1) W artykule 76, drugi akapit, wyrazy „od wejścia w życie niniejszego Traktatu” zastępuje się wyrazami „od 1 stycznia 1958 roku”.
- 2) W początkowej części pierwszego akapitu artykułu 93, wyrazy „W rok po wejściu w życie niniejszego Traktatu, Państwa Członkowskie znoszą...” zastępuje się wyrazami „Państwa Członkowskie zakazują...”.
- 3) Uchyla się artykuły 94 i 95.
- 4) W artykule 98, drugi akapit, wyrazy „W ciągu dwóch lat od daty wejścia w życie niniejszego Traktatu, Rada” zastępuje się wyrazem „Rada”.
- 5) Uchyla się artykuł 100.
- 6) W artykule 104 wprowadza się następujące zmiany:
 - a) w pierwszym akapicie wyrazy „po wejściu w życie niniejszego Traktatu” zastępuje się wyrazami „po 1 stycznia 1958 roku lub, wobec państw przystępujących, po dacie ich przystąpienia”;
 - b) w drugim akapicie wyrazy „po wejściu w życie niniejszego Traktatu i odnoszących się do poruszanych w nim kwestii” zastępuje się wyrazami „po upływie dat, o których mowa w pierwszym akapicie, w zakresie niniejszego Traktatu”.
- 7) W artykule 105 wprowadza się następujące zmiany:
 - a) w pierwszym akapicie wyrazy „zawartych przed jego wejściem w życie przez Państwo Członkowskie” zastępuje się wyrazami „zawartych przed 1 stycznia 1958 roku lub, wobec państw przystępujących, przed datą ich przystąpienia, przez Państwo Członkowskie”. Na końcu tego akapitu wyrazy „od chwili wejścia w życie niniejszego Traktatu” zastępuje się wyrazami „od dat wymienionych wyżej”;
 - b) w drugim akapicie wyrazy „zawarte między podpisaniem niniejszego Traktatu a jego wejściem w życie” zastępuje się wyrazami „zawarte między 25 marca 1957 roku a 1 stycznia 1958 roku lub, wobec państw przystępujących, między datą podpisania dokumentu przystąpienia a datą ich przystąpienia”.
- 8) W artykule 106, pierwszy akapit, wyrazy „przed wejściem w życie niniejszego Traktatu” zastępuje się wyrazami „przed 1 stycznia 1958 roku lub, wobec państw przystępujących, przed datą ich przystąpienia”.
- 9) W artykule 108 wprowadza się następujące zmiany, tak aby objął on artykuł 1, artykuł 2, zmieniony przez artykuł 5 niniejszego Traktatu, oraz artykuł 3 ustęp 1 Aktu dotyczącego wyboru przedstawicieli do Parlamentu Europejskiego w powszechnych wyborach bezpośrednich, załączonego do decyzji Rady z 29 sierpnia 1976 roku; załącznik II do tego Aktu ma w dalszym ciągu zastosowanie:
 - a) w miejsce ustępów 1 i 2, które wygasły zgodnie z artykułem 14 Aktu dotyczącego wyboru przedstawicieli do Parlamentu Europejskiego, wprowadza się treść artykułów 1 i 2 tego Aktu jako ustępy 1 i 2; w rezultacie nowe ustępy 1 i 2 otrzymują brzmienie:

„1. Przedstawiciele do Parlamentu Europejskiego narodów państw należących do Wspólnoty są wybierani w powszechnych wyborach bezpośrednich.

2. Liczbę przedstawicieli wybieranych w każdym Państwie Członkowskim ustala się następująco:

Belgia	25
Dania	16
Niemcy	99
Grecja	25
Hiszpania	64
Francja	87
Irlandia	15
Włochy	87
Luksemburg	6
Niderlandy	31
Austria	21
Portugalia	25
Finlandia	16
Szwecja	22
Zjednoczone Królestwo	87.

W przypadku zmian w niniejszym ustępie liczba przedstawicieli wybieranych w każdym Państwie Członkowskim powinna zapewniać właściwą reprezentację narodów państw należących do Wspólnoty.”;

b) po nowych ustępach jako ustęp 3 wprowadza się treść artykułu 3 ustęp 1 wyżej wymienionego Aktu; nowy ustęp 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Przedstawiciele są wybierani na okres pięciu lat.”;

c) dotychczasowy ustęp 3, zmieniony artykułem 2 niniejszego Traktatu, otrzymuje oznaczenie 4;

d) ustęp 4, dodany przez artykuł 2 niniejszego Traktatu, otrzymuje oznaczenie 5.

10) W artykule 127 skreśla się ustęp 3.

11) W artykule 138, pierwszy akapit, wyrazy „na okres od daty przystąpienia” zastępuje się wyrazami „od 1 stycznia 1995 roku”.

12) W artykule 160b ustęp 3, drugi akapit zaczynający się od słów „Jednakże, po dokonaniu pierwszych mianowań ...” skreśla się.

13) W artykule 181 skreśla się akapity drugi, trzeci i czwarty.

14) W artykule 191 wstawia się dostosowaną treść artykułu 28, pierwszy akapit, Traktatu ustanawiającego Jedną Radę i Jedną Komisję Wspólnot Europejskich; w rezultacie artykuł 191 otrzymuje brzmienie:

„Artykuł 191

Wspólnota korzysta na terytorium Państw Członkowskich z przywilejów i immunitetów niezbędnych do wykonywania swych zadań, na warunkach określonych w Protokole z 8 kwietnia 1965 roku w sprawie przywilejów i immunitetów Wspólnot Europejskich.”.

15) W artykule 198 wprowadza się następujące zmiany:

a) po drugim akapicie dodaje się trzeci akapit w brzmieniu:

„Postanowienia niniejszego Traktatu stosują się do Wysp Alandzkich, zgodnie z postanowieniami Protokołu nr 2 do Aktu dotyczącego warunków przystąpienia Republiki Austrii, Republiki Finlandii i Królestwa Szwecji”;

b) w dotychczasowym trzecim akapicie skreśla się lit. e) dotyczącą Wysp Alandzkich.

16) W artykule 199, pierwszy akapit, wyrazy „organami Układu Ogólnego w sprawie Cel i Handlu” zastępuje się wyrazami „organami Światowej Organizacji Handlu”.

17) Skreśla się tytuł VI „Postanowienia dotyczące okresu wstępnego”, zawierający sekcję 1 „Utworzenie instytucji”, sekcję 2 „Postanowienia dotyczące wstępnego stosowania niniejszego Traktatu” i sekcję 3 „Postanowienia przejściowe” oraz artykuły 209-223.

18) W artykule 225 dodaje się nowy akapit w brzmieniu:

„Na mocy Traktatów o Przystąpieniu teksty niniejszego Traktatu w językach duńskim, angielskim, fińskim, greckim, irlandzkim, portugalskim, hiszpańskim i szwedzkim są również autentyczne.”

II. ZAŁĄCZNIKI

Skreśla się załącznik V „Wstępny program badawczo-szkoleniowy wymieniony w artykule 215 niniejszego Traktatu”, zawierający tabelę „Podział według tytułów...”.

III. PROTOKOŁY

1) Traci moc Protokół w sprawie stosowania Traktatu ustanawiającego Europejską Wspólnotę Energii Atomowej do pozaeuropejskich części Królestwa Niderlandów.

2) W Protokole w sprawie Statutu Trybunału Sprawiedliwości wprowadza się następujące zmiany:

a) skreśla się wyrazy „POWOŁAŁY w tym celu jako swych pełnomocników:” oraz listę szefów państw i ich pełnomocników;

b) skreśla się wyrazy „KTÓRZY, po wymianie swych pełnomocnictw uznanych za należyte i sporządzone we właściwej formie,”;

c) w artykule 3 dodaje się jako czwarty akapit dostosowaną treść artykułu 21 Protokołu w sprawie przywilejów i immunitetów; w rezultacie czwarty akapit otrzymuje brzmienie:

„Artykuły 12-15 i artykuł 18 Protokołu w sprawie przywilejów i immunitetów Wspólnot Europejskich stosuje się wobec sędziów, rzeczników generalnych, sekretarza i sprawozdawców pomocniczych Trybunału Sprawiedliwości, bez uszczerbku dla postanowień zawartych w poprzednich ustępach, dotyczących immunitetu jurysdykcyjnego sędziów”;

- d) uchyla się artykuł 58;
- e) skreśla się końcową formułę „W dowód czego niżej wymienieni pełnomocnicy złożyli swoje podpisy pod niniejszym Protokołem”;
- f) skreśla się listę sygnatariuszy.

Artykuł 9

1. Bez uszczerbku dla poniższych ustępów mających na celu zachowanie istotnych elementów ich postanowień, traci moc Konwencja z 25 marca 1957 roku w sprawie niektórych wspólnych instytucji Wspólnot Europejskich oraz Traktat z 8 kwietnia 1965 roku ustanawiający Jedną Radę i Jedną Komisję Wspólnot Europejskich, z wyjątkiem protokołu, o którym mowa w ustępie 5.

2. Uprawnienia przyznane Parlamentowi Europejskiemu, Radzie, Komisji, Trybunałowi Sprawiedliwości i Trybunałowi Obrachunkowemu przez Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską, Traktat ustanawiający Europejską Wspólnotę Węgla i Stali oraz Traktat ustanawiający Europejską Wspólnotę Energii Atomowej, wykonywane są przez wspólne instytucje, na warunkach określonych odpowiednio w wymienionych Traktatach i niniejszym artykule.

Funkcje powierzone Komitetowi Ekonomiczno-Społecznemu przez Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską i Traktat ustanawiający Europejską Wspólnotę Energii Atomowej są wykonywane przez jeden komitet na warunkach określonych odpowiednio w wymienionych Traktatach. Postanowienia artykułów 193 i 197 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską mają zastosowanie do tego Komitetu.

3. Urzędnicy i inni pracownicy Wspólnot Europejskich stanowią część jednej administracji tych Wspólnot i mają do nich zastosowanie postanowienia przyjęte na podstawie artykułu 212 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską.

4. Wspólnota korzysta na terytorium Państw Członkowskich z przywilejów i immunitetów niezbędnych do wykonywania jej zadań, na warunkach określonych w Protokole określonym w ustępie 5. Dotyczy to także Europejskiego Banku Centralnego, Europejskiego Instytutu Walutowego i Europejskiego Banku Inwestycyjnego.

5. W Protokole z 8 kwietnia 1965 roku w sprawie przywilejów i immunitetów Wspólnot Europejskich dodaje się artykuł 23, określony w Protokole (nr 7) do Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską, w brzmieniu:

„Artykuł 23

Niniejszy Protokół stosuje się także do Europejskiego Banku Centralnego, do członków jego organów i do jego personelu, bez uszczerbku dla postanowień Protokołu w sprawie Statutu Europejskiego Systemu Banków Centralnych i Europejskiego Banku Centralnego.

Europejski Bank Centralny jest dodatkowo zwolniony z wszelkich form opodatkowania lub obciążeń o podobnym charakterze w związku z podwyższeniem jego kapitału, jak również z wszelkich formalności, które mogą być z tym związane w państwie, w którym Bank ma swoją siedzibę. Działalność Banku i jego organów, podejmowana zgodnie ze Statutem Europejskiego Systemu Banków Centralnych i Europejskiego Banku Centralnego, nie podlega żadnemu podatkowi obrotowemu.

Powyższe postanowienia stosują się także do Europejskiego Instytutu Walutowego. Jego rozwiązanie lub likwidacja nie stanowi podstawy do nałożenia jakichkolwiek obciążeń.”

6. Dochody i wydatki Wspólnoty Europejskiej, wydatki administracyjne Europejskiej Wspólnoty Węgla i Stali oraz dochody jej dotyczące oraz dochody i wydatki Europejskiej Wspólnoty Energii Atomowej, z wyjątkiem tych dotyczących Agencji Dostaw i wspólnych przedsiębiorstw, są wpisywane do budżetu Wspólnot Europejskich, na warunkach określonych odpowiednio w Traktatach ustanawiających trzy Wspólnoty.

7. Bez uszczerbku dla stosowania artykułu 216 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską, artykułu 77 Traktatu ustanawiającego Europejską Wspólnotę Węgla i Stali, artykułu 189 Traktatu ustanawiającego Europejską Wspólnotę Energii Atomowej oraz drugiego akapitu artykułu 1 Protokołu w sprawie Statutu Europejskiego Banku Inwestycyjnego, przedstawiciele rządów Państw Członkowskich przyjmą za wspólnym porozumieniem niezbędne postanowienia w celu zaradzenia niektórym problemom właściwym Wielkiemu Księstwu Luksemburga, wynikającym z utworzenia Jednej Rady i Jednej Komisji Wspólnot Europejskich.

Artykuł 10

1. Uchylenie lub skreślenie w niniejszej części bezprzedmiotowych postanowień Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską, Traktatu ustanawiającego Europejską Wspólnotę Węgla i Stali oraz Traktatu ustanawiającego Europejską Wspólnotę Energii Atomowej w postaci sprzed wejścia w życie niniejszego Traktatu z Amsterdamu oraz dostosowania niektórych ich postanowień, nie niosą ze sobą zmian co do skutków prawnych postanowień tych Traktatów, w szczególności, co do skutków prawnych okresów ustanowionych w tych Traktatach lub w Traktatach o Przystąpieniu.

2. Skutki prawne obowiązujących aktów przyjętych na podstawie wymienionych Traktatów pozostają bez zmian.

3. To samo dotyczy uchylecia Konwencji w sprawie niektórych wspólnych instytucji Wspólnot Europejskich oraz Traktatu ustanawiającego Jedną Radę i Jedną Komisję Wspólnot Europejskich.

Artykuł 11

Postanowienia Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską, Traktatu ustanawiającego Europejską Wspólnotę Węgla i Stali oraz Traktatu ustanawiającego Europejską Wspólnotę Energii Atomowej, dotyczące kompetencji Trybunału Sprawiedliwości Wspólnot Europejskich i wykonywania tych kompetencji stosuje się do postanowień niniejszej części i do Protokołu w sprawie przywilejów i immunitetów, o którym mowa w artykule 9 ustęp 5.

CZĘŚĆ TRZECIA

POSTANOWIENIA OGÓLNE I KOŃCOWE

Artykuł 12

1. Artykuły, tytuły i sekcje Traktatu o Unii Europejskiej i Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską, zmienione postanowieniami niniejszego Traktatu, otrzymują zmienioną numerację, zgodnie z tabelą ekwiwalencyjną zamieszczoną w Załączniku do niniejszego Traktatu, stanowiącym jego integralną część.

2. W związku z tym odniesienia do artykułów, tytułów i sekcji w Traktacie o Unii Europejskiej i Traktacie ustanawiającym Wspólnotę Europejską, jak również między nimi, podlegają dostosowaniu. To samo dotyczy odniesień do artykułów, tytułów i sekcji tych Traktatów w innych Traktatach Wspólnotowych.

3. Odniesienia do artykułów, tytułów i sekcji Traktatów określonych w ustępie 2, zawarte w innych dokumentach lub aktach, należy rozumieć jako odniesienia do artykułów, tytułów i sekcji Traktatów z numeracją zmienioną zgodnie z ustępem 1 i, odpowiednio, do ustępów tych artykułów, z numeracją zmienioną przez niektóre postanowienia artykułu 6.

4. Zawarte w innych dokumentach lub aktach odniesienia do ustępów artykułów Traktatów określonych w artykułach 7 i 8 należy rozumieć jako odniesienia do tych ustępów z numeracją zmienioną przez niektóre postanowienia artykułów 7 i 8.

Artykuł 13

Niniejszy Traktat zawiera się na czas nieograniczony.

Artykuł 14

1. Niniejszy Traktat podlega ratyfikacji przez Wysokie Umawiające się Strony, zgodnie z ich odpowiednimi wymogami konstytucyjnymi. Dokumenty ratyfikacyjne zostaną złożone do depozytu Rządowi Republiki Włoskiej.

2. Niniejszy Traktat wchodzi w życie pierwszego dnia drugiego miesiąca następującego po złożeniu do depozytu dokumentu ratyfikacyjnego przez Państwo-Sygnatariusza, które jako ostatnie spełni tę formalność.

Artykuł 15

Niniejszy Traktat, sporządzony w jednym oryginalnym egzemplarzu w językach angielskim, duńskim, fińskim, francuskim, greckim, hiszpańskim, irlandzkim, niderlandzkim, niemieckim, portugalskim, szwedzkim i włoskim, przy czym teksty w każdym z tych języków są na równi autentyczne, zostaje złożony do depozytu w archiwum Rządu Republiki Włoskiej, który przekaze uwierzytelniony odpis każdemu z rządów pozostałych Państw-Sygnatariuszy.

W dowód czego niżej wymienieni pełnomocnicy złożyli swoje podpisy pod niniejszym Traktatem. Sporządzono w Amsterdamie, drugiego października roku tysiąc dziewięćset dziewięćdziesiątego siódmego.

Pour Sa Majesté le Roi des Belges
Voor Zijne Majesteit de Koning der Belgen
Für Seine Majestät den König der Belgier

Erik Derycke

Cette signature engage également la Communauté française, la Communauté flamande, la Communauté germanophone, la Région wallonne, la Région flamande et la Région de Bruxelles-Capitale.

Deze handtekening verbindt eveneens de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap, de Duitstalige Gemeenschap, het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest.

Diese Unterschrift bindet zugleich die Deutschsprachige Gemeinschaft, die Flämische Gemeinschaft, die Französische Gemeinschaft, die Wallonische Region, die Flämische Region und die Region Brüssel-Hauptstadt.

For Hendes Majestæt Danmarks Dronning

Niels Helveg Petersen

Für den Präsidenten der Bundesrepublik Deutschland

Klaus Kinkel

Για τον Πρόεδρο της Ελληνικής Δημοκρατίας

Theodoros Pangalos

Por Su Majestad el Rey de España

Juan Abel Matutes

Pour le Président de la République française

Hubert Védrine

Thar ceann an Choimisiúin arna ádarús le hAirteagal 14 de Bhunreacht na hÉireann chun cumhachtaí agus feidhmeanna Uachtarán na hÉireann a oibriú agus a chomhlíonadh

For the Commission authorised by Article 14 of the Constitution of Ireland to exercise and perform the powers and functions of the President of Ireland

Raphael P. Burke

Per il Presidente della Repubblica italiana

Lamberto Dini

Pour Son Altesse Royale le Grand-Duc de Luxembourg

Jacques F. Poos

Voor Hare Majesteit de Koningin der Nederlanden

Hans van Mierlo

Für den Bundespräsidenten der Republik Österreich

Wolfgang Schüssel

Pelo Presidente da República Portuguesa

Jaime Gama

Suomen Tasavallan Presidentin puolesta
För Republiken Finlands President

Tarja Halonen

För Hans Majestät Konungen av Sverige

Lena Hjelm-Wallén

For Her Majesty the Queen of the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland

Douglas Henderson

ZAŁĄCZNIK

Tabela ekwiwalencyjna, o której mowa w
artykule 12 Traktatu z Amsterdamu

A. Traktat o Unii Europejskiej

Poprzedni numer	Nowy numer
Tytuł I	Tytuł I
Artykuł A	Artykuł 1
Artykuł B	Artykuł 2
Artykuł C	Artykuł 3
Artykuł D	Artykuł 4
Artykuł E	Artykuł 5
Artykuł F	Artykuł 6
Artykuł F.1(*)	Artykuł 7
Tytuł II	Tytuł II
Artykuł G	Artykuł 8
Tytuł III	Tytuł III
Artykuł H	Artykuł 9
Tytuł IV	Tytuł IV
Artykuł I	Artykuł 10
TYTUŁ V(***)	Tytuł V
Artykuł J.1	Artykuł 11
Artykuł J.2	Artykuł 12
Artykuł J.3	Artykuł 13
Artykuł J.4	Artykuł 14
Artykuł J.5	Artykuł 15
Artykuł J.6	Artykuł 16
Artykuł J.7	Artykuł 17
Artykuł J.8	Artykuł 18
Artykuł J.9	Artykuł 19
Artykuł J.10	Artykuł 20
Artykuł J.11	Artykuł 21
Artykuł J.12	Artykuł 22
Artykuł J.13	Artykuł 23

Poprzedni numer	Nowy numer
Artykuł J.14	Artykuł 24
Artykuł J.15	Artykuł 25
Artykuł J.16	Artykuł 26
Artykuł J.17	Artykuł 27
Artykuł J.18	Artykuł 28
Tytuł VI(***)	Tytuł VI
Artykuł K.1	Artykuł 29
Artykuł K.2	Artykuł 30
Artykuł K.3	Artykuł 31
Artykuł K.4	Artykuł 32
Artykuł K.5	Artykuł 33
Artykuł K.6	Artykuł 34
Artykuł K.7	Artykuł 35
Artykuł K.8	Artykuł 36
Artykuł K.9	Artykuł 37
Artykuł K.10	Artykuł 38
Artykuł K.11	Artykuł 39
Artykuł K.12	Artykuł 40
Artykuł K.13	Artykuł 41
Artykuł K.14	Artykuł 42
TYTUŁ VIa(**)	Tytuł VII
Artykuł K.15(*)	Artykuł 43
Artykuł K.16(*)	Artykuł 44
Artykuł K.17(*)	Artykuł 45
Tytuł VII	Tytuł VIII
Artykuł L	Artykuł 46
Artykuł M	Artykuł 47
Artykuł N	Artykuł 48
Artykuł O	Artykuł 49
Artykuł P	Artykuł 50
Artykuł Q	Artykuł 51
Artykuł R	Artykuł 52
Artykuł S	Artykuł 53

B. Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską

Poprzedni numer	Nowy numer
Część pierwsza	Część pierwsza
Artykuł 1	Artykuł 1
Artykuł 2	Artykuł 2
Artykuł 3	Artykuł 3
Artykuł 3a	Artykuł 4
Artykuł 3b	Artykuł 5
Artykuł 3c(*)	Artykuł 6
Artykuł 4	Artykuł 7
Artykuł 4a	Artykuł 8
Artykuł 4b	Artykuł 9
Artykuł 5	Artykuł 10
Artykuł 5a(*)	Artykuł 11
Artykuł 6	Artykuł 12
Artykuł 6a(*)	Artykuł 13
Artykuł 7 (uchylony)	–
Artykuł 7a	Artykuł 14
Artykuł 7b (uchylony)	–
Artykuł 7c	Artykuł 15
Artykuł 7d(*)	Artykuł 16
CZĘŚĆ DRUGA	CZĘŚĆ DRUGA
Artykuł 8	Artykuł 17
Artykuł 8a	Artykuł 18
Artykuł 8b	Artykuł 19
Artykuł 8c	Artykuł 20
Artykuł 8d	Artykuł 21
Artykuł 8e	Artykuł 22
CZĘŚĆ TRZECIA	CZĘŚĆ TRZECIA
Tytuł I	Tytuł I
Artykuł 9	Artykuł 23
Artykuł 10	Artykuł 24
Artykuł 11 (uchylony)	–

Poprzedni numer	Nowy numer
Rozdział 1	Rozdział 1
Sekcja 1 (skreślona)	–
Artykuł 12	Artykuł 25
Artykuł 13 (uchylony)	–
Artykuł 14 (uchylony)	–
Artykuł 15 (uchylony)	–
Artykuł 16(uchylony)	–
Artykuł 17 (uchylony)	–
Sekcja 2 (skreślona)	–
Artykuł 18 (uchylony)	–
Artykuł 19 (uchylony)	–
Artykuł 20 (uchylony)	–
Artykuł 21 (uchylony)	–
Artykuł 22 (uchylony)	–
Artykuł 23 (uchylony)	–
Artykuł 24 (uchylony)	–
Artykuł 25 (uchylony)	–
Artykuł 26 (uchylony)	–
Artykuł 27 (uchylony)	–
Artykuł 28	Artykuł 26
Artykuł 29	Artykuł 27
Rozdział 2	Rozdział 2
Artykuł 30	Artykuł 28
Artykuł 31 (uchylony)	–
Artykuł 32 (uchylony)	–
Artykuł 33 (uchylony)	–
Artykuł 34	Artykuł 29
Artykuł 35 (uchylony)	–
Artykuł 36	Artykuł 30
Artykuł 37	Artykuł 31
Tytuł II	Tytuł II
Artykuł 38	Artykuł 32
Artykuł 39	Artykuł 33

Poprzedni numer	Nowy numer
Artykuł 40	Artykuł 34
Artykuł 41	Artykuł 35
Artykuł 42	Artykuł 36
Artykuł 43	Artykuł 37
Artykuł 44 (uchylony)	–
Artykuł 45 (uchylony)	–
Artykuł 46	Artykuł 38
Artykuł 47 (uchylony)	–
Tytuł III	Tytuł III
Rozdział 1	Rozdział 1
Artykuł 48	Artykuł 39
Artykuł 49	Artykuł 40
Artykuł 50	Artykuł 41
Artykuł 51	Artykuł 42
Rozdział 2	Rozdział 2
Artykuł 52	Artykuł 43
Artykuł 53 (uchylony)	–
Artykuł 54	Artykuł 44
Artykuł 55	Artykuł 45
Artykuł 56	Artykuł 46
Artykuł 57	Artykuł 47
Artykuł 58	Artykuł 48
Rozdział 3	Rozdział 3
Artykuł 59	Artykuł 49
Artykuł 60	Artykuł 50
Artykuł 61	Artykuł 51
Artykuł 62 (uchylony)	–
Artykuł 63	Artykuł 52
Artykuł 64	Artykuł 53
Artykuł 65	Artykuł 54
Artykuł 66	Artykuł 55
Rozdział 4	Rozdział 4
Artykuł 67 (uchylony)	–

Poprzedni numer	Nowy numer
Artykuł 68 (uchylony)	–
Artykuł 69 (uchylony)	–
Artykuł 70 (uchylony)	–
Artykuł 71 (uchylony)	–
Artykuł 72 (uchylony)	–
Artykuł 73 (uchylony)	–
Artykuł 73a (uchylony)	–
Artykuł 73b	Artykuł 56
Artykuł 73c	Artykuł 57
Artykuł 73d	Artykuł 58
Artykuł 73e (uchylony)	–
Artykuł 73f	Artykuł 59
Artykuł 73g	Artykuł 60
Artykuł 73h (uchylony)	–
TYTUŁ IIIa(**)	Tytuł IV
Artykuł 73i(*)	Artykuł 61
Artykuł 73j(*)	Artykuł 62
Artykuł 73k(*)	Artykuł 63
Artykuł 73l	Artykuł 64
Artykuł 73m(*)	Artykuł 65
Artykuł 73n(*)	Artykuł 66
Artykuł 73o(*)	Artykuł 67
Artykuł 73p(*)	Artykuł 68
Artykuł 73q(*)	Artykuł 69
Tytuł IV	Tytuł V
Artykuł 74	Artykuł 70
Artykuł 75	Artykuł 71
Artykuł 76	Artykuł 72
Artykuł 77	Artykuł 73
Artykuł 78	Artykuł 74
Artykuł 79	Artykuł 75
Artykuł 80	Artykuł 76
Artykuł 81	Artykuł 77

Poprzedni numer	Nowy numer
Artykuł 82	Artykuł 78
Artykuł 83	Artykuł 79
Artykuł 84	Artykuł 80
Tytuł V	Tytuł VI
Rozdział 1	Rozdział 1
Sekcja 1	Sekcja 1
Artykuł 85	Artykuł 81
Artykuł 86	Artykuł 82
Artykuł 87	Artykuł 83
Artykuł 88	Artykuł 84
Artykuł 89	Artykuł 85
Artykuł 90	Artykuł 86
Sekcja 2 (skreślona)	–
Artykuł 91 (uchylony)	–
Sekcja 3	Sekcja 2
Artykuł 92	Artykuł 87
Artykuł 93	Artykuł 88
Artykuł 94	Artykuł 89
Rozdział 2	Rozdział 2
Artykuł 95	Artykuł 90
Artykuł 96	Artykuł 91
Artykuł 97 (uchylony)	–
Artykuł 98	Artykuł 92
Artykuł 99	Artykuł 93
Rozdział 3	Rozdział 3
Artykuł 100	Artykuł 94
Artykuł 100a	Artykuł 95
Artykuł 100b (uchylony)	–
Artykuł 100c (uchylony)	–
Artykuł 100d (uchylony)	–
Artykuł 101	Artykuł 96
Artykuł 102	Artykuł 97
Tytuł VI	Tytuł VII

Poprzedni numer	Nowy numer
Rozdział 1	Rozdział 1
Artykuł 102a	Artykuł 98
Artykuł 103	Artykuł 99
Artykuł 103a	Artykuł 100
Artykuł 104	Artykuł 101
Artykuł 104a	Artykuł 102
Artykuł 104b	Artykuł 103
Artykuł 104c	Artykuł 104
Rozdział 2	Rozdział 2
Artykuł 105	Artykuł 105
Artykuł 105a	Artykuł 106
Artykuł 106	Artykuł 107
Artykuł 107	Artykuł 108
Artykuł 108	Artykuł 109
Artykuł 108a	Artykuł 110
Artykuł 109	Artykuł 111
Rozdział 3	Rozdział 3
Artykuł 109a	Artykuł 112
Artykuł 109b	Artykuł 113
Artykuł 109c	Artykuł 114
Artykuł 109d	Artykuł 115
Rozdział 4	Rozdział 4
Artykuł 109e	Artykuł 116
Artykuł 109f	Artykuł 117
Artykuł 109g	Artykuł 118
Artykuł 109h	Artykuł 119
Artykuł 109i	Artykuł 120
Artykuł 109j	Artykuł 121
Artykuł 109k	Artykuł 122
Artykuł 109l	Artykuł 123
Artykuł 109m	Artykuł 124
TYTUŁ VIa(**)	Tytuł VIII
Artykuł 109n(*)	Artykuł 125
Artykuł 109o(*)	Artykuł 126

Poprzedni numer	Nowy numer
Artykuł 109p(*)	Artykuł 127
Artykuł 109q(*)	Artykuł 128
Artykuł 109r(*)	Artykuł 129
Artykuł 109s(*)	Artykuł 130
Tytuł VII	Tytuł IX
Artykuł 110	Artykuł 131
Artykuł 111 (uchylony)	–
Artykuł 112	Artykuł 132
Artykuł 113	Artykuł 133
Artykuł 114 (uchylony)	–
Artykuł 115	Artykuł 134
TYTUŁ VIIa(**)	Tytuł X
Artykuł 116(*)	Artykuł 135
Tytuł VIII	Tytuł XI
Rozdział 1(***)	Rozdział 1
Artykuł 117	Artykuł 136
Artykuł 118	Artykuł 137
Artykuł 118a	Artykuł 138
Artykuł 118b	Artykuł 139
Artykuł 118c	Artykuł 140
Artykuł 119	Artykuł 141
Artykuł 119a	Artykuł 142
Artykuł 120	Artykuł 143
Artykuł 121	Artykuł 144
Artykuł 122	Artykuł 145
Rozdział 2	Rozdział 2
Artykuł 123	Artykuł 146
Artykuł 124	Artykuł 147
Artykuł 125	Artykuł 148
Rozdział 3	Rozdział 3
Artykuł 126	Artykuł 149
Artykuł 127	Artykuł 150
Tytuł IX	Tytuł XII

Poprzedni numer	Nowy numer
Artykuł 128	Artykuł 151
Tytuł X Artykuł 129	Tytuł XIII Artykuł 152
Tytuł XI Artykuł 129a	Tytuł XIV Artykuł 153
Tytuł XII Artykuł 129b Artykuł 129c Artykuł 129d	Tytuł XV Artykuł 154 Artykuł 155 Artykuł 156
Tytuł XIII Artykuł 130	Tytuł XVI Artykuł 157
Tytuł XIV Artykuł 130a Artykuł 130b Artykuł 130c Artykuł 130d Artykuł 130e	Tytuł XVII Artykuł 158 Artykuł 159 Artykuł 160 Artykuł 161 Artykuł 162
Tytuł XV Artykuł 130f Artykuł 130g Artykuł 130h Artykuł 130i Artykuł 130j Artykuł 130k Artykuł 130l Artykuł 130m Artykuł 130n Artykuł 130o Artykuł 130p Artykuł 130q (uchylony)	Tytuł XVIII Artykuł 163 Artykuł 164 Artykuł 165 Artykuł 166 Artykuł 167 Artykuł 168 Artykuł 169 Artykuł 170 Artykuł 171 Artykuł 172 Artykuł 173 –
Tytuł XVI Artykuł 130r Artykuł 130s	Tytuł XIX Artykuł 174 Artykuł 175

Poprzedni numer	Nowy numer
Artykuł 130t	Artykuł 176
Tytuł XVII	Tytuł XX
Artykuł 130u	Artykuł 177
Artykuł 130v	Artykuł 178
Artykuł 130w	Artykuł 179
Artykuł 130x	Artykuł 180
Artykuł 130y	Artykuł 181
CZEŚĆ CZWARTA	CZEŚĆ CZWARTA
Artykuł 131	Artykuł 182
Artykuł 132	Artykuł 183
Artykuł 133	Artykuł 184
Artykuł 134	Artykuł 185
Artykuł 135	Artykuł 186
Artykuł 136	Artykuł 187
Artykuł 136a	Artykuł 188
CZEŚĆ PIĄTA	CZEŚĆ PIĄTA
Tytuł I	Tytuł I
Rozdział 1	Rozdział 1
Sekcja 1	Sekcja 1
Artykuł 137	Artykuł 189
Artykuł 138	Artykuł 190
Artykuł 138a	Artykuł 1912
Artykuł 138b	Artykuł 192
Artykuł 138c	„Artykuł 193
Artykuł 138d	Artykuł 194
Artykuł 138e	Artykuł 195
Artykuł 139	Artykuł 196
Artykuł 140	Artykuł 197
Artykuł 141	Artykuł 198
Artykuł 142	Artykuł 199
Artykuł 143	Artykuł 200
Artykuł 144	Artykuł 201
Sekcja 2	Sekcja 2

Poprzedni numer	Nowy numer
Artykuł 145	Artykuł 202
Artykuł 146	Artykuł 203
Artykuł 147	Artykuł 204
Artykuł 148	Artykuł 205
Artykuł 149 (uchylony)	–
Artykuł 150	Artykuł 206
Artykuł 151	Artykuł 207
Artykuł 152	Artykuł 208
Artykuł 153	Artykuł 209
Artykuł 154	Artykuł 210
Sekcja 3	Sekcja 3
Artykuł 155	Artykuł 211
Artykuł 156	Artykuł 212
Artykuł 157	Artykuł 213
Artykuł 158	Artykuł 214
Artykuł 159	Artykuł 215
Artykuł 160	Artykuł 216
Artykuł 161	Artykuł 217
Artykuł 162	Artykuł 218
Artykuł 163	Artykuł 219
Sekcja 4	Sekcja 4
Artykuł 164	Artykuł 220
Artykuł 165	Artykuł 221
Artykuł 166	Artykuł 222
Artykuł 167	Artykuł 223
Artykuł 168	Artykuł 224
Artykuł 168a	Artykuł 225
Artykuł 169	Artykuł 226
Artykuł 170	Artykuł 227
Artykuł 171	Artykuł 228
Artykuł 172	Artykuł 229
Artykuł 173	Artykuł 230
Artykuł 174	Artykuł 231

Poprzedni numer	Nowy numer
Artykuł 175	Artykuł 232
Artykuł 176	Artykuł 233
Artykuł 177	Artykuł 234
Artykuł 178	Artykuł 235
Artykuł 179	Artykuł 236
Artykuł 180	Artykuł 237
Artykuł 181	Artykuł 238
Artykuł 182	Artykuł 239
Artykuł 183	Artykuł 240
Artykuł 184	Artykuł 241
Artykuł 185	Artykuł 242
Artykuł 186	Artykuł 243
Artykuł 187	Artykuł 244
Artykuł 188	Artykuł 245
Sekcja 5	Sekcja 5
Artykuł 188a	Artykuł 246
Artykuł 188b	Artykuł 247
Artykuł 188c	Artykuł 248
Rozdział 2	Rozdział 2
Artykuł 189	Artykuł 249
Artykuł 189a	Artykuł 250
Artykuł 189b	Artykuł 251
Artykuł 189c	Artykuł 252
Artykuł 190	Artykuł 253
Artykuł 191	Artykuł 254
Artykuł 191a	Artykuł 255
Artykuł 192	Artykuł 256
Rozdział 3	Rozdział 3
Artykuł 193	Artykuł 257
Artykuł 194	Artykuł 258
Artykuł 195	Artykuł 259
Artykuł 196	Artykuł 260
Artykuł 197	Artykuł 261

Poprzedni numer	Nowy numer
Artykuł 198	Artykuł 262
Rozdział 4	Rozdział 4
Artykuł 198a	Artykuł 263
Artykuł 198b	Artykuł 264
Artykuł 198c	Artykuł 265
Rozdział 5	Rozdział 5
Artykuł 198d	Artykuł 266
Artykuł 198e	Artykuł 267
Tytu ³ II	Tytu ³ II
Artykuł 199	Artykuł 268
Artykuł 200 (uchylony)	–
Artykuł 201	Artykuł 269
Artykuł 201a	Artykuł 270
Artykuł 202	Artykuł 271
Artykuł 203	Artykuł 272
Artykuł 204	Artykuł 273
Artykuł 205	Artykuł 274
Artykuł 205a	Artykuł 275
Artykuł 206	Artykuł 276
Artykuł 206a (uchylony)	–
Artykuł 207	Artykuł 277
Artykuł 208	Artykuł 278
Artykuł 209	Artykuł 279
Artykuł 209a	Artykuł 280
CZĘŚĆ SZÓSTA	CZĘŚĆ SZÓSTA
Artykuł 210	Artykuł 281
Artykuł 211	Artykuł 282
Artykuł 212(*)	Artykuł 283
Artykuł 213	Artykuł 284
Artykuł 213a(*)	Artykuł 285
Artykuł 213b(*)	Artykuł 286
Artykuł 214	Artykuł 287
Artykuł 215	Artykuł 288

Poprzedni numer	Nowy numer
Artykuł 216	Artykuł 289
Artykuł 217	Artykuł 290
Artykuł 218(*)	Artykuł 291
Artykuł 219	Artykuł 292
Artykuł 220	Artykuł 293
Artykuł 221	Artykuł 294
Artykuł 222	Artykuł 295
Artykuł 223	Artykuł 296
Artykuł 224	Artykuł 297
Artykuł 225	Artykuł 298
Artykuł 226 (uchylony)	–
Artykuł 227	Artykuł 299
Artykuł 228	Artykuł 300
Artykuł 228a	Artykuł 301
Artykuł 229	Artykuł 302
Artykuł 230	Artykuł 303
Artykuł 231	Artykuł 304
Artykuł 232	Artykuł 305
Artykuł 233	Artykuł 306
Artykuł 234	Artykuł 307
Artykuł 235	Artykuł 308
Artykuł 236(*)	Artykuł 309
Artykuł 237 (uchylony)	–
Artykuł 238	Artykuł 310
Artykuł 239	Artykuł 311
Artykuł 240	Artykuł 312
Artykuł 241 (uchylony)	–
Artykuł 242 (uchylony)	–
Artykuł 243 (uchylony)	–
Artykuł 244 (uchylony)	–
Artykuł 245 (uchylony)	–
Artykuł 246 (uchylony)	–
POSTANOWIENIA KOŃCOWE	POSTANOWIENIA KOŃCOWE

Poprzedni numer	Nowy numer
Artykuł 247	Artykuł 313
Artykuł 248	Artykuł 314

(*) Nowy artykuł dodany przez Traktat z Amsterdamu

(**) Nowy tytuł dodany przez Traktat z Amsterdamu

(***) Tytuł/rozdział zmieniony przez Traktat z Amsterdamu

A. Protokół dołączony do Traktatu o Unii Europejskiej

PROTOKÓŁ W SPRAWIE ARTYKUŁU J.7 TRAKTATU O UNII EUROPEJSKIEJ

WYSOKIE UMAWIAJĄCE SIĘ STRONY,

MAJĄC NA UWADZE konieczność pełnego stosowania postanowień artykułu J.7 ustęp 1 akapit drugi i ustęp 3 Traktatu o Unii Europejskiej,

MAJĄC NA UWADZE, że polityka Unii w znaczeniu nadanym artykułem J.7 nie powinna uchybiać specyficznemu charakterowi polityki bezpieczeństwa i obronnej niektórych Państw Członkowskich, powinna szanować zobowiązania wynikające z Traktatu Północnoatlantyckiego w stosunku do niektórych Państw Członkowskich, które uważają, że ich wspólna polityka obronna jest wykonywana w ramach NATO i powinna być zgodna ze wspólną polityką bezpieczeństwa i obroną przyjętą w tych ramach,

PRZYJĘŁY następujące postanowienie, które jest dołączone do Traktatu o Unii Europejskiej:

Unia Europejska, we współpracy z Unią Zachodnioeuropejską, opracowuje uzgodnienia mające na celu pogłębienie współpracy między nimi w terminie roku od wejścia w życie Traktatu z Amsterdamu.

B. Protokoły dołączone do Traktatu o Unii Europejskiej i Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską

PROTOKÓŁ WŁĄCZAJĄCY DOROBK SCHENGEN W RAMY UNII EUROPEJSKIEJ

WYSOKIE UMAWIAJĄCE SIĘ STRONY,

ZWRACAJĄC UWAGĘ, że układy w sprawie stopniowego znoszenia kontroli na wspólnych granicach, podpisane przez niektóre Państwa Członkowskie Unii Europejskiej w Schengen dnia 14 czerwca 1985 roku i dnia 19 czerwca 1990 roku oraz układy z nimi związane i przepisy wydane na podstawie tych układów mają na celu wzmocnienie integracji europejskiej i, w szczególności, umożliwienie Unii Europejskiej, aby szybciej stała się przestrzenią wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości,

PRAGNĄC włączyć wspomniane układy i przepisy w ramy Unii Europejskiej,

POTWIERDZAJĄC, że postanowienia dorobku Schengen mają zastosowanie jedynie wtedy i w zakresie, w jakim są zgodne z prawem Unii Europejskiej i Wspólnoty,

BIORĄC POD UWAGĘ szczególne stanowisko Danii,

BIORĄC POD UWAGĘ, że Irlandia oraz Zjednoczone Królestwo Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej nie są stronami wspomnianych układów i ich nie podpisały oraz że należy przewidzieć dla tych Państw Członkowskich możliwość przyjęcia całości lub części postanowień tych układów,

UZNAJĄC, że w konsekwencji konieczne jest odwołanie się do postanowień Traktatu o Unii Europejskiej i Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską dotyczących wzmocnionej współpracy między niektórymi Państwami Członkowskimi i że należy się odwoływać do nich tylko w ostateczności,

BIORĄC POD UWAGĘ potrzebę utrzymania uprzywilejowanych stosunków z Republiką Islandii i Królestwem Norwegii, jako że te państwa potwierdziły swój zamiar związania się wspomnianymi postanowieniami na podstawie układu podpisanego w Luksemburgu 19 grudnia 1996 roku,

PRZYJĘŁY następujące postanowienia, które są dołączone do Traktatu o Unii Europejskiej i Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską:

Artykuł 1

Królestwo Belgii, Królestwo Danii, Republika Federalna Niemiec, Republika Grecka, Królestwo Hiszpanii, Republika Francuska, Republika Włoska, Wielkie Księstwo Luksemburga, Królestwo Niderlandów, Republika Austrii, Republika Portugalska, Republika Finlandii i Królestwo Szwecji, sygnatariusze układów z Schengen, są upoważnione do ustanowienia między sobą wzmocnionej współpracy w dziedzinach objętych tymi układami i postanowieniami z nimi związanymi, wymienionymi w załączniku do niniejszego Protokołu, dalej nazywanymi „dorobkiem Schengen”. Współpraca ta jest prowadzona w ramach prawnych i instytucjonalnych Unii Europejskiej i z poszanowaniem stosownych postanowień Traktatu o Unii Europejskiej i Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską.

Artykuł 2

1. Z chwilą wejścia w życie Traktatu z Amsterdamu dorobek Schengen, w tym decyzje Komitetu Wykonawczego utworzonego na mocy układów z Schengen, które zostały wydane przed tą datą, stosuje się bezzwłocznie do trzynastu Państw Członkowskich wymienionych w artykule 1, bez uszczerbku dla ustępu 2 niniejszego artykułu. Z tą chwilą Rada zastępuje wspomniany Komitet Wykonawczy.

Rada, stanowiąc na zasadzie jednomyślności swych członków wymienionych w artykule 1, podejmuje wszystkie środki konieczne do wprowadzenia w życie niniejszego ustępu. Rada, stanowiąc jednomyślnie, określa, zgodnie ze stosownymi postanowieniami traktatów, podstawę prawną dla każdego z postanowień lub decyzji stanowiących dorobek Schengen.

W odniesieniu do tych postanowień i decyzji oraz zgodnie z podstawą prawną, którą określiła Rada, Trybunał Sprawiedliwości Wspólnot Europejskich wykonuje kompetencje, które są mu powierzone przez mające zastosowanie odpowiednie postanowienia traktatów. W żadnym razie Trybunał Sprawiedliwości nie jest właściwy do orzekania w sprawie środków lub decyzji dotyczących utrzymania porządku publicznego i ochrony bezpieczeństwa wewnętrznego.

Dopóki nie zostały podjęte powyższe środki i bez uszczerbku dla artykułu 5 ustęp 2, przepisy lub decyzje stanowiące dorobek Schengen są uznawane za akty wydane na podstawie tytułu VI Traktatu o Unii Europejskiej.

2. Ustęp 1 stosuje się do Państw Członkowskich, które podpisały Protokół o przystąpieniu do układów z Schengen, począwszy od dat ustalonych przez Radę, stanowiącą na zasadzie jednomyślności swych członków wymienionych w artykule 1, o ile warunki przystąpienia jednego z tych państw do dorobku Schengen nie zostały spełnione przed datą wejścia w życie Traktatu z Amsterdamu.

Artykuł 3

W wyniku postanowienia, o którym mowa w artykule 2 ustęp 1 akapit drugi, Dania zachowuje te same prawa i obowiązki wobec innych sygnatariuszy układów z Schengen jak przed tym postanowieniem w odniesieniu do tych części dorobku Schengen, które uznaje się za mające podstawę prawną w tytule IIIa Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską.

W odniesieniu do tych części dorobku Schengen, które mają podstawę prawną w tytule VI Traktatu o Unii Europejskiej, Dania zachowuje takie same prawa i obowiązki jak inni sygnatariusze układów z Schengen.

Artykuł 4

Irlandia oraz Zjednoczone Królestwo Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej, które nie są związane dorobkiem Schengen, mogą w każdej chwili wystąpić z wnioskiem o zastosowanie wobec nich wszystkich lub niektórych przepisów tego dorobku.

Rada rozstrzyga o takim wniosku, stanowiąc na zasadzie jednomyślności swych członków wymienionych w artykule 1 i przedstawiciela rządu państwa, którego ten wniosek dotyczy.

Artykuł 5

1. Propozycje i inicjatywy formułowane na podstawie dorobku Schengen podlegają stosownym postanowieniom traktatów.

W związku z tym, jeżeli Irlandia lub Zjednoczone Królestwo albo oba te państwa nie notyfikowały Przewodniczącemu Rady na piśmie, w rozsądnym terminie, że pragną uczestniczyć, przyjmuje się, że upoważnienie określone w artykule 5a Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską lub artykule K.12 Traktatu o Unii Europejskiej jest przyznane Państwom Członkowskim wymienionym w artykule 1 oraz Irlandii lub Zjednoczonemu Królestwu, jeżeli którekolwiek z nich pragnie uczestniczyć w odpowiednich dziedzinach współpracy.

2. Właściwe postanowienia traktatów, o których mowa w ustępie 1 akapit pierwszy, mają zastosowanie wówczas, gdy Rada nie przyjęła środków określonych w artykule 2 ustęp 1 akapit drugi.

Artykuł 6

Republika Islandii i Królestwo Norwegii są włączone we wprowadzanie w życie dorobku Schengen i w jego dalszy rozwój na podstawie układu podpisanego w Luksemburgu 19 grudnia 1996 roku. Właściwe procedury uzgadnia się w tym celu w układzie z tymi państwami zawartym przez Radę stanowiącą na zasadzie jednomyślności członków wymienionych w artykule 1. Układ taki zawiera postanowienia dotyczące udziału Islandii i Norwegii w ponoszeniu wszelkich skutków finansowych wynikających z wprowadzenia w życie niniejszego Protokołu.

Odrębny układ Rada zawiera z Islandią i Norwegią, stanowiąc jednomyślnie, w celu określenia praw i obowiązków między Irlandią oraz Zjednoczonym Królestwem Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej - z jednej strony oraz Islandią i Norwegią - z drugiej strony, w tych dziedzinach dorobku Schengen, które stosują się do tych Państw.

Artykuł 7

Rada, stanowiąc większością kwalifikowaną, określa szczegółowe warunki włączenia Sekretariatu Schengen do Sekretariatu Generalnego Rady.

Artykuł 8

W negocjacjach dotyczących przystąpienia nowych Państw Członkowskich do Unii Europejskiej dorobek Schengen i inne środki podjęte przez instytucje w zakresie jego zastosowania są uznawane za dorobek, który powinien być w pełni przyjęty przez wszystkie państwa kandydujące do przystąpienia.

ZAŁĄCZNIK

DOROBK SCHENGEN

1. Układ, podpisany w Schengen dnia 14 czerwca 1985 roku, między rządami państw Unii Gospodarczej Beneluksu, Republiki Federalnej Niemiec i Republiki Francuskiej w sprawie stopniowego znoszenia kontroli na wspólnych granicach.
2. Konwencja wykonawcza do Układu z Schengen, podpisanego dnia 14 czerwca 1985 roku, w sprawie stopniowego znoszenia kontroli na wspólnych granicach, podpisana dnia 19 czerwca 1990 roku między Królestwem Belgii, Republiką Federalną Niemiec, Republiką Francuską, Wielkim Księstwem Luksemburga i Królestwem Niderlandów oraz Akt końcowy i dołączone deklaracje wspólne.
3. Protokoły i układy o przystąpieniu do Układu z 1985 roku oraz do Konwencji wykonawczej z 1990 roku, zawarte z Włochami (podpisane w Paryżu dnia 27 listopada 1990 roku), Hiszpanią i Portugalią (podpisane w Bonn dnia 25 czerwca 1991 roku), Grecją (podpisane w Madrycie dnia 6 listopada 1992 roku), Austrią (podpisane w Brukseli dnia 28 kwietnia 1995 roku) oraz Danią, Finlandią i Szwecją (podpisane w Luksemburgu dnia 19 grudnia 1996 roku) oraz dołączone akty końcowe i deklaracje.
4. Decyzje i deklaracje przyjęte przez Komitet Wykonawczy, utworzony na mocy Konwencji wykonawczej z 1990 roku, oraz akty przyjęte w celu wprowadzenia w życie Konwencji przez organy, którym Komitet Wykonawczy przyznał uprawnienia decyzyjne.

PROTOKÓŁ W SPRAWIE STOSOWANIA NIEKTÓRYCH ASPEKTÓW ARTYKUŁU 7a TRAKTATU USTANAWIAJĄCEGO WSPÓLNOTĘ EUROPEJSKĄ DO ZJEDNOCZONEGO KRÓLESTWA I IRLANDII

WYSOKIE UMAWIAJĄCE SIĘ STRONY,

PRAGNĄC uregulować niektóre kwestie dotyczące Zjednoczonego Królestwa i Irlandii,

BIORĄC POD UWAGĘ istnienie od wielu lat szczególnych uzgodnień dotyczących podróżowania między Zjednoczonym Królestwem i Irlandią,

UZGODNIŁY następujące postanowienia, które są dołączone do Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską i Traktatu o Unii Europejskiej:

Artykuł 1

Zjednoczone Królestwo jest uprawnione - bez względu na artykuł 7a Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską, bez względu na każde inne postanowienie tego Traktatu lub Traktatu o Unii Europejskiej, każdy środek przyjęty na mocy tych traktatów lub każdą umowę międzynarodową zawartą przez Wspólnotę lub Wspólnotę i jej Państwa Członkowskie z jednym lub wieloma państwami trzecimi - do wykonywania na swych granicach z innymi Państwami Członkowskimi kontroli, które uważa za konieczne, wobec osób zamierzających wjechać na jego terytorium. Celem takich kontroli jest:

- (a) sprawdzenie, czy obywatele państw-stron Porozumienia o Europejskim Obszarze Gospodarczym lub osoby pozostające na ich utrzymaniu, wykonujące prawa przyznane przez prawo wspólnotowe oraz obywatele innych państw, którym te prawa zostały przyznane na mocy umowy wiążącej Zjednoczone Królestwo, mają prawo wjazdu na terytorium Zjednoczonego Królestwa, oraz
- (b) podjęcie decyzji o przyznaniu lub nieprzyznaniu innym osobom zezwolenia na wjazd na terytorium Zjednoczonego Królestwa.

Artykuł 7a Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską ani inne postanowienie tego Traktatu lub Traktatu o Unii Europejskiej, ani żaden środek przyjęty w ich wykonaniu w niczym nie naruszają praw Zjednoczonego Królestwa do ustanowienia i przeprowadzania tych kontroli. Nawiązania w niniejszym artykule do Zjednoczonego Królestwa dotyczą również terytoriów, za których stosunki zewnętrzne Zjednoczone Królestwo ponosi odpowiedzialność.

Artykuł 2

Zjednoczone Królestwo i Irlandia mogą nadal uzgadniać między sobą kwestie dotyczące przepływu osób między ich terytoriami („wspólna strefa podróżowania”), w pełni szanując prawa osób określonych w artykule 1 pierwszy akapit litera a) niniejszego Protokołu. Zgodnie z powyższym, dopóki uzgodnienia te obowiązują, postanowienia artykułu 1 niniejszego Protokołu stosują się do Irlandii na takich samych zasadach i przy spełnieniu takich samych przesłanek jak w przypadku Zjednoczonego Królestwa. Artykuł 7a Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską, inne postanowienie tego Traktatu lub Traktatu o Unii Europejskiej, ani żaden środek przyjęty w ich wykonaniu w niczym nie naruszają tych uzgodnień.

Artykuł 3

Inne Państwa Członkowskie są uprawnione do wykonywania, na ich granicach lub w każdym punkcie wjazdu na ich terytorium, odpowiednich kontroli wobec osób, które chcą wjechać na ich terytorium ze Zjednoczonego Królestwa lub każdego terytorium, za którego stosunki zewnętrzne ponosi ono odpowiedzialność, w tych samych celach co określone w artykule 1 niniejszego Protokołu, lub z Irlandii, w zakresie, w jakim postanowienia artykułu 1 niniejszego Protokołu mają zastosowanie do Irlandii.

Artykuł 7a Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską ani inne postanowienie tego Traktatu lub Traktatu o Unii Europejskiej ani żaden środek przyjęty w ich wykonaniu w niczym nie naruszają praw innych Państw Członkowskich do ustanowienia i przeprowadzania tych kontroli.

PROTOKÓŁ W SPRAWIE STANOWISKA ZJEDNOCZONEGO KRÓLESTWA I IRLANDII

WYSOKIE UMAWIAJĄCE SIĘ STRONY,

PRAGNĄC uregulować niektóre kwestie dotyczące Zjednoczonego Królestwa i Irlandii,

BIORĄC POD UWAGĘ Protokół w sprawie stosowania niektórych aspektów artykułu 7a Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską do Zjednoczonego Królestwa i Irlandii,

UZGODNIŁY następujące postanowienia, które są dołączone do Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską i Traktatu o Unii Europejskiej.

Artykuł 1

Z zastrzeżeniem artykułu 3, Zjednoczone Królestwo i Irlandia nie uczestniczą w przyjmowaniu przez Radę środków objętych tytułem IIIa Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską. Na zasadzie odstępstwa od artykułu 148 ustęp 2 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską, kwalifikowana większość oznacza taki sam udział głosów ważonych danych członków Rady, jak ustalony w artykule 148 ustęp 2. Do decyzji Rady, w odniesieniu do których wymagana jest jednomyślność, konieczna jest zgoda wszystkich członków Rady, z wyjątkiem przedstawicieli rządów Zjednoczonego Królestwa i Irlandii.

Artykuł 2

Na mocy artykułu 1 i z zastrzeżeniem artykułów 3, 4 i 6, Zjednoczonego Królestwa lub Irlandii nie wiążą ani nie mają do nich zastosowania postanowienia tytułu IIIa Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską, środki przyjęte na podstawie tego tytułu, postanowienia jakiegokolwiek umowy międzynarodowej zawartej przez Wspólnotę w wykonaniu tego tytułu, ani orzeczenia Trybunału Sprawiedliwości interpretujące te postanowienia lub środki. Postanowienia te, środki lub orzeczenia w niczym nie naruszają kompetencji, praw i obowiązków tych Państw. Postanowienia te, środki lub orzeczenia w niczym nie zmieniają dorobku wspólnotowego i nie stanowią części prawa wspólnotowego w zakresie, w jakim stosują się do Zjednoczonego Królestwa i Irlandii.

Artykuł 3

1. Zjednoczone Królestwo lub Irlandia mogą pisemnie notyfikować Przewodniczącemu Rady, w terminie trzech miesięcy od przedstawienia Radzie propozycji lub inicjatywy w wykonaniu tytułu IIIa Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską, swoje życzenie uczestniczenia w przyjęciu i stosowaniu zaproponowanego środka, na podstawie czego państwo to uzyskuje do tego uprawnienie. Na zasadzie odstępstwa od artykułu 148 ustęp 2 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską, kwalifikowana większość oznacza taki sam udział głosów ważonych danych członków Rady, jak ustalony w artykule 148 ustęp 2.

Do decyzji Rady, w odniesieniu do których wymagana jest jednomyślność, konieczna jest zgoda wszystkich członków Rady, z wyjątkiem członka, który nie dokonał takiej notyfikacji. Środek przyjęty stosownie do niniejszego ustępu wiąże wszystkie Państwa Członkowskie, które uczestniczyły w jego przyjęciu.

2. Jeżeli po upływie rozsądnego terminu środek określony w ustępie 1 nie może być przyjęty z udziałem Zjednoczonego Królestwa lub Irlandii, Rada może przyjąć ten środek zgodnie z artykułem 1, bez udziału Zjednoczonego Królestwa lub Irlandii. W takim przypadku stosuje się artykuł 2.

Artykuł 4

Zjednoczone Królestwo lub Irlandia może, w każdym czasie po przyjęciu środka przez Radę, stosownie do tytułu IIIa Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską, notyfikować Radzie i Komisji swój zamiar przyjęcia tego środka. W tym przypadku procedura przewidziana w artykule 5a ustęp 3 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską stosuje się *mutatis mutandis*.

Artykuł 5

Państwa Członkowskie, które nie jest związane środkiem przyjętym stosownie do tytułu IIIa Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską, nie obciążają skutki finansowe tego środka, inne niż koszty administracyjne ponoszone przez instytucje.

Artykuł 6

Jeżeli w przypadkach określonych w niniejszym Protokole Zjednoczone Królestwo lub Irlandia są związane środkiem przyjętym przez Radę stosownie do tytułu IIIa Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską, odpowiednie postanowienia tego Traktatu, w tym artykuł 73p, stosują się do tego państwa w związku z tym środkiem.

Artykuł 7

Artykuły 3 i 4 nie naruszają Protokołu włączającego dorobek Schengen w ramy Unii Europejskiej.

Artykuł 8

Irlandia może na piśmie notyfikować Przewodniczącemu Rady swoją wolę niepodlegania już dalej postanowieniom niniejszego Protokołu. W tym przypadku wobec Irlandii stosują się zwykłe postanowienia traktatowe.

PROTOKÓŁ W SPRAWIE STANOWISKA DANII

WYSOKIE UMAWIAJĄCE SIĘ STRONY,

PRZYWOŁUJĄC decyzję szefów państw lub rządów, zebranych w ramach Rady Europejskiej w Edynburgu 12 grudnia 1992 roku, dotyczącą niektórych problemów poruszonych przez Danię w kwestii Traktatu o Unii Europejskiej,

PRZYJĄWSZY DO WIADOMOŚCI stanowisko Danii w sprawie obywatelstwa, Unii Gospodarczej i Walutowej, polityki obronnej oraz sprawiedliwości i spraw wewnętrznych, ustalone w decyzji z Edynburga,

BIORĄC POD UWAGĘ artykuł 3 Protokołu włączającego dorobek Schengen w ramy Unii Europejskiej,

UZGODNIŁY następujące postanowienia, które są dołączone do Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską i Traktatu o Unii Europejskiej:

CZĘŚĆ I

Artykuł 1

Dania nie uczestniczy w przyjęciu przez Radę środków zaproponowanych na podstawie tytułu IIIa Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską. Na zasadzie odstępstwa od artykułu 148 ustęp 2 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską, kwalifikowana większość oznacza taki sam udział głosów ważonych danych członków Rady, jak ustalony w artykule 148 ustęp 2. Do decyzji Rady, w odniesieniu do których wymagana jest jednomyślność, konieczna jest zgoda wszystkich członków Rady, z wyjątkiem przedstawiciela rządu Danii.

Artykuł 2

Danii nie wiążą ani nie mają do niej zastosowania inne postanowienia tytułu IIIa Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską, środki przyjęte na podstawie tego tytułu, postanowienia jakiegokolwiek umowy międzynarodowej zawartej przez Wspólnotę w wykonaniu tego tytułu, ani orzeczenia Trybunału Sprawiedliwości interpretujące te postanowienia lub środki. Postanowienia te, środki lub orzeczenia w niczym nie naruszają kompetencji, praw i obowiązków Danii. Postanowienia te, środki lub orzeczenia w niczym nie zmieniają dorobku wspólnotowego i nie stanowią części prawa wspólnotowego w zakresie, w jakim stosują się do Danii.

Artykuł 3

Danii nie obciążają skutki finansowe środków określonych w artykule 1, inne niż koszty administracyjne ponoszone przez instytucje.

Artykuł 4

Artykułów 1, 2 i 3 nie stosuje się do środków określających państwa trzecie, których obywatele muszą mieć wizy podczas przekraczania granic zewnętrznych Państw Członkowskich ani do środków odnoszących się do jednolitego wzorca wiz.

Artykuł 5

1. Dania podejmuje decyzję, w terminie sześciu miesięcy po podjęciu przez Radę decyzji w sprawie propozycji lub inicjatywy mającej na celu rozwój dorobku Schengen, stosownie do postanowień tytułu IIIa Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską, czy dokona transpozycji tej decyzji do swego prawa krajowego. Jeżeli podejmie taką decyzję, to decyzja ta tworzy zobowiązanie prawa międzynarodowego między Danią i innymi Państwami Członkowskimi wymienionymi w artykule 1 Protokołu włączającego

dorobek Schengen w ramy Unii Europejskiej oraz Irlandią lub Zjednoczonym Królestwem, jeżeli te Państwa Członkowskie uczestniczą w stosownych dziedzinach współpracy.

2. Jeżeli Dania podejmie decyzję, że nie dokona transpozycji decyzji Rady w rozumieniu ustępu 1, Państwa Członkowskie wymienione w artykule 1 Protokołu włączającego dorobek Schengen w ramy Unii Europejskiej rozważą, jakie właściwe środki należy podjąć.

CZĘŚĆ II

Artykuł 6

W odniesieniu do środków przyjętych przez Radę w dziedzinie objętej artykułem J.3 ustęp 1 i artykułem J.7 Traktatu o Unii Europejskiej Dania nie uczestniczy w opracowaniu oraz wprowadzaniu w życie decyzji i działań Unii, które mają wpływ na kwestie polityczno-obronne, nie będzie jednak zakłócać rozwoju ściślejszej współpracy między Państwami Członkowskimi w tej dziedzinie. Dania nie uczestniczy zatem w ich przyjęciu. Dania nie jest zobowiązana do współfinansowania wydatków operacyjnych wynikających z tych środków.

CZĘŚĆ III

Artykuł 7

Dania może w każdej chwili, zgodnie ze swymi odpowiednimi wymogami konstytucyjnymi powiadomić pozostałe Państwa Członkowskie, że nie zamierza już korzystać ze wszystkich lub niektórych postanowień niniejszego Protokołu. W tym przypadku Dania będzie w pełni stosować wszystkie obowiązujące w tym momencie właściwe środki podjęte w ramach Unii Europejskiej.

C. Protokoły dołączone do Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską:

PROTOKÓŁ W SPRAWIE PRAWA AZYLU DLA OBYWATELI PAŃSTW CZŁONKOWSKICH UNII EUROPEJSKIEJ

WYSOKIE UMAWIAJĄCE SIĘ STRONY,

UZNAJĄC, że zgodnie z postanowieniami artykułu F ustęp 2 Traktatu o Unii Europejskiej Unia szanuje podstawowe prawa gwarantowane w europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności podpisanej w Rzymie 4 listopada 1950 roku;

UZNAJĄC, że Trybunał Sprawiedliwości Wspólnot Europejskich jest właściwy do zapewnienia, by w ramach Wspólnoty Europejskiej prawo było przestrzegane w wykładni i stosowaniu artykułu F ustęp 2 Traktatu o Unii Europejskiej;

UZNAJĄC, że zgodnie z artykułem O Traktatu o Unii Europejskiej każde państwo europejskie składając wniosek o przyjęcie do Unii Europejskiej, musi przestrzegać zasad określonych w artykule F ustęp 1 Traktatu o Unii Europejskiej,

MAJĄC NA UWADZE, że artykuł 236 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską ustanawia mechanizm umożliwiający zawieszenie niektórych praw w razie poważnego i trwałego naruszenia tych zasad przez jedno z Państw Członkowskich;

PRZYPOMINAJĄC, że każdemu obywatelowi Państwa Członkowskiego, jako obywatelowi Unii, przysługuje szczególny status i ochrona, którą zapewniają Państwa Członkowskie, zgodnie z postanowieniami części II Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską;

MAJĄC NA UWADZE, że Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską ustanawia przestrzeń bez granic wewnętrznych oraz przyznaje każdemu obywatelowi Unii prawo do swobodnego przemieszczania się i przebywania na terytorium Państw Członkowskich;

PRZYPOMINAJĄC, że kwestia ekstradycji obywateli Państw Członkowskich Unii jest poruszana w europejskiej Konwencji o ekstradycji z 13 grudnia 1957 roku i Konwencji z 27 września 1996 roku sporządzonej w oparciu o artykuł K.3 Traktatu o Unii Europejskiej dotyczący ekstradycji między Państwami Członkowskimi Unii Europejskiej;

PRAGNĄC zapobiec wykorzystywaniu instytucji azylu do innych celów niż zamierzone;

UZNAJĄC, że niniejszy Protokół szanuje cele i zadania Konwencji genewskiej z 28 lipca 1951 roku dotyczące statusu uchodźców;

PRZYJĘŁY następujące postanowienia, które są dołączone do Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską,

Artykuł

Z uwagi na poziom ochrony podstawowych praw i wolności przez Państwa Członkowskie Unii Europejskiej, Państwa Członkowskie należy uważać za bezpieczne państwa pochodzenia w ich wzajemnych stosunkach we wszystkich aspektach prawnych czy praktycznych związanych z kwestiami azylu. W związku z tym, wszelkie wnioski o przyznanie azylu składane przez obywateli Państw Członkowskich mogą być rozpatrywane lub uznane jako możliwe do rozpatrzenia przez inne Państwo Członkowskie jedynie w następujących przypadkach:

- a) jeżeli Państwo Członkowskie, którego obywatelem jest osoba składająca wniosek o azyl, powołując się na postanowienia artykułu 15 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, podejmuje, po wejściu w życie Traktatu z Amsterdamu, środki odstępujące na jego terytorium od zobowiązań tego państwa wynikających z tej konwencji;
- b) jeżeli procedura wymieniona w artykule F.1 ustęp 1 Traktatu o Unii Europejskiej została wszczęta oraz do momentu podjęcia decyzji w tej sprawie przez Radę;
- c) jeżeli Rada, stanowiąc w oparciu o artykuł F.1 ustęp 1 Traktatu o Unii Europejskiej, stwierdziła wystąpienie poważnego i trwałego naruszenia zasad wymienionych w artykule F ustęp 1 przez Państwo Członkowskie, którego obywatelem jest wnioskodawca;
- d) jeżeli Państwo Członkowskie jednostronnie podejmuje taką decyzję w odniesieniu do wniosku obywatela innego Państwa Członkowskiego; w takim przypadku należy natychmiast powiadomić o tym Radę; wniosek taki należy rozpatrywać w oparciu o domniemanie, że jest on całkowicie nieuzasadniony, nie naruszając tym samym w żaden sposób, kompetencji decyzyjnych tego Państwa Członkowskiego.

PROTOKÓŁ W SPRAWIE STOSOWANIA ZASAD POMOCNICZOŚCI I PROPORCJONALNOŚCI

WYSOKIE UMAWIAJĄCE SIĘ STRONY,

ZDECYDOWANE stworzyć warunki dla stosowania zasad pomocniczości i proporcjonalności zawartych w artykule 3b Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską mając na względzie bardziej precyzyjne określenie kryteriów ich stosowania oraz zapewnić ich ściśle przestrzeganie i konsekwentne wprowadzanie przez wszystkie instytucje;

PRAGNĄC zapewnić, aby decyzje były podejmowane na poziomie możliwie najbliższym obywatelom Unii;

UWZGLĘDNIAJĄC porozumienie międzyinstytucjonalne z 25 października 1993 roku między Parlamentem Europejskim, Radą i Komisją w sprawie procedur wprowadzania w życie zasady pomocniczości;

POTWIERDZIŁY, że konkluzje Rady Europejskiej z Birmingham z 16 października 1992 roku oraz ogólne podejście do zastosowania zasady pomocniczości uzgodnione podczas spotkania Rady Europejskiej w Edynburgu, odbywającego się w dniach 11-12 grudnia 1992 roku nadal będą stanowić wytyczne dla działań instytucji Unii, a także dla rozszerzenia stosowania zasady pomocniczości, oraz w tym celu,

PRZYJĘŁY następujące postanowienia, które są dołączone do Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską:

1. W wykonywaniu kompetencji im przyznanych, każda instytucja zapewnia poszanowanie zasady pomocniczości. Zapewni ona również poszanowanie zasady proporcjonalności, zgodnie z którą każde działanie Wspólnoty nie może wykraczać poza to, co jest konieczne do osiągnięcia celów Traktatu.

2. Stosowanie zasad pomocniczości i proporcjonalności odbywa się z poszanowaniem ogólnych postanowień oraz celów Traktatu, w szczególności w odniesieniu do utrzymania dorobku wspólnotowego w całości i zachowania równowagi instytucjonalnej, nie narusza zasad ustanowionych przez Trybunał Sprawiedliwości w odniesieniu do relacji pomiędzy prawem wspólnotowym a krajowym oraz uwzględnia postanowienia artykułu F ustęp 4 Traktatu o Unii Europejskiej, zgodnie z którym „Unia sama zapewnia sobie środki niezbędne do osiągnięcia swych celów i prowadzenia swych polityk”.

3. Zasada pomocniczości nie kwestionuje kompetencji przyznanych Wspólnocie Europejskiej przez ten Traktat, zgodnie z wykładnią Trybunału Sprawiedliwości. Kryteria, o których mowa w artykule 3b akapit drugi Traktatu, są związane z dziedzinami, wobec których Wspólnota nie ma wyłącznej kompetencji. Zasada pomocniczości wskazuje sposoby wykonywania takich kompetencji na poziomie Wspólnoty. Pomocniczość jest koncepcją dynamiczną i powinna być stosowana w świetle celów ustalonych w Traktacie. Pozwala ona Wspólnocie na rozszerzenie swych działań w granicach jej kompetencji, o ile wymagają tego okoliczności, bądź odwrotnie, zawężyć swoje działania lub ich zaprzestać, jeżeli ich wykonywanie nie jest już uzasadnione.

4. Uzasadnienie tworzenia takich przepisów musi być podane z uwzględnieniem ich zgodności z zasadami pomocniczości i proporcjonalności dla wszystkich projektów przepisów prawa wspólnotowego; stwierdzenie, że dany cel Wspólnoty może zostać osiągnięty lepiej przez Wspólnotę musi być uzasadnione wskaźnikami jakościowymi i zawsze, gdy jest to możliwe, wskaźnikami ilościowymi.

5. Aby działanie Wspólnoty było uzasadnione, obydwa aspekty zasady pomocniczości powinny zostać spełnione: cele proponowanego działania nie mogą być osiągnięte w stopniu wystarczającym przez działanie Państw Członkowskich w ramach ich krajowych systemów konstytucyjnych i dlatego mogą zostać lepiej osiągnięte przez działanie na szczeblu Wspólnoty.

Przy sprawdzaniu czy powyższe warunki zostały spełnione, należy kierować się następującymi wytycznymi:

– rozważana kwestia ma aspekty transnarodowe, które nie mogą być uregulowane satysfakcjonująco przez działania Państw Członkowskich;

– działania jedynie na poziomie krajowym lub brak działania Wspólnoty byłyby sprzeczne z wymogami Traktatu (takimi jak konieczność korekty zniekształceń konkurencji lub unikania ukrytych ograniczeń w handlu, a także wzmocnienia spójności gospodarczej i społecznej) bądź w inny sposób miałyby znaczny niekorzystny wpływ na interesy Państw Członkowskich;

– działanie prowadzone na poziomie Wspólnoty przyniosłoby wyraźne korzyści, ze względu na ich rozmiary lub skutki w porównaniu z działaniem na poziomie Państw Członkowskich.

6. Forma działania wspólnotowego jest możliwie najprostsza, służąca odpowiedniej realizacji celu danego środka oraz konieczności skutecznego wykonania. Wspólnota stanowi jedynie w koniecznym zakresie. Mimo równości środków, dyrektywy należy przedkładać nad rozporządzenia, a dyrektywy ramowe nad środki szczegółowe. Dyrektywy przewidziane w artykule 189 Traktatu, wiążąc każde Państwo Członkowskie, do którego są kierowane, w odniesieniu do rezultatu, który ma być osiągnięty, pozostawiają jednak organom krajowym swobodę wyboru formy i środków.

7. W odniesieniu do charakteru i zasięgu działań Wspólnoty, środki Wspólnoty powinny pozostawiać możliwie najszerszy zakres dla decyzji krajowych, zgodnie z celem danego środka oraz przy poszanowaniu wymogów Traktatu. Przy poszanowaniu prawa Wspólnoty, należy dokładać starań, aby przestrzegać ugruntowanych rozwiązań krajowych oraz organizacji i działania systemów prawnych Państw Członkowskich. W stosownym przypadku oraz z zastrzeżeniem konieczności odpowiedniego wykonania, środki Wspólnoty powinny zapewniać Państwom Członkowskim możliwość różnych sposobów osiągnięcia celów tych środków.

8. W przypadku gdy stosowanie zasady pomocniczości nie prowadzi do podjęcia żadnego działania przez Wspólnotę, Państwa Członkowskie są zobowiązane dostosować swoje działania do ogólnych zasad ustalonych w artykule 5 Traktatu, poprzez podejmowanie wszelkich odpowiednich środków w celu zapewnienia wypełnienia zobowiązań wynikających z Traktatu, oraz przez powstrzymanie się od wszelkich środków, które mogłyby zagrozić osiągnięciu celów Traktatu.

9. Nie naruszając swego prawa do inicjatywy Komisja powinna:

- z wyjątkiem przypadków szczególnie pilnych lub tajnych, przeprowadzać szerokie konsultacje przed przedstawieniem projektów aktów prawnych, oraz, w stosownym przypadku, publikować dokumenty konsultacyjne;
- uzasadniać związek swoich projektów z zasadą pomocniczości, w razie potrzeby uzasadnienie towarzyszące projektowi przedstawia szczegóły w tym przedmiocie. Finansowanie działania Wspólnoty w całości lub częściowo z budżetu Wspólnoty wymaga wyjaśnienia
- odpowiednio uwzględniać konieczność działania w taki sposób, aby wszystkie obciążenia finansowe jak i administracyjne, ciężące na Wspólnocie, rządach krajowych, władzach lokalnych, podmiotach gospodarczych oraz obywatelach były jak najmniejsze i stosowne do zamierzonego celu;
- składać sprawozdanie Radzie Europejskiej, Parlamentowi Europejskiemu oraz Radzie w sprawie stosowania artykułu 3b Traktatu. Takie roczne sprawozdanie należy także przesłać do Komitetu Regionów i Komitetu Ekonomiczno-Społecznego.

10. Rada Europejska uwzględni sprawozdanie Komisji, o którym mowa w ustępie 9 tiret czwarte w sprawozdaniu na temat postępu osiągniętego przez Unię, które jest zobowiązana przedłożyć Parlamentowi Europejskiemu zgodnie z artykułem D Traktatu o Unii Europejskiej.

11. Z pełnym poszanowaniem stosownych procedur, Parlament Europejski i Rada przeprowadzają badanie, które stanowi integralną część całościowego rozpatrywania zgodności projektów Komisji z artykułem 3b Traktatu. Przepis ten odnosi się zarówno do pierwotnego projektu Komisji, jak i do zmian, które Parlament Europejski i Rada zamierzają wprowadzić.

12. W trakcie przeprowadzania procedur opisanych w artykułach 189b i 189c Traktatu, należy informować Parlament Europejski o stanowisku Rady w sprawie stosowania artykułu 3b Traktatu, w formie przedstawienia motywów, którymi kierowała się Rada przy uchwalaniu wspólnego stanowiska. Rada informuje Parlament Europejski o przyczynach, na podstawie których uważa, że całość lub część projektu Komisji jest niezgodna z artykułem 3b Traktatu.

13. Zgodność z zasadą pomocniczości jest przedmiotem kolejnego badania zgodnie z zasadami ustanowionymi w Traktacie.

PROTOKÓŁ W SPRAWIE STOSUNKÓW ZEWNĘTRZNYCH PAŃSTW CZŁONKOWSKICH DOTYCZĄCYCH PRZEKRACZANIA ZEWNĘTRZNYCH GRANIC

WYSOKIE UMAWIAJĄCE SIĘ STRONY,

UWZGLĘDNIAJĄC potrzebę Państw Członkowskich dotyczącą zapewnienia skutecznych kontroli ich granic zewnętrznych, w odpowiednim przypadku we współpracy z państwami trzecimi,

PRZYJĘŁY następujące postanowienie, które jest dołączone do Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską:

Postanowienia w sprawie środków dotyczących przekraczania granic zewnętrznych zawarte w artykule 73j ustęp 2 litera a) tytułu IIIa Traktatu nie naruszają kompetencji Państw Członkowskich do negocjowania lub zawierania umów z państwami trzecimi, o ile są one zgodne z prawem Wspólnoty i innymi stosownymi umowami międzynarodowymi.

PROTOKÓŁ W SPRAWIE SYSTEMU PUBLICZNEGO NADAWANIA W PAŃSTWACH CZŁONKOWSKICH

WYSOKIE UMAWIAJĄCE SIĘ STRONY,

UWAŻAJĄC, że system publicznego nadawania w Państwach Członkowskich jest bezpośrednio związany z potrzebami demokratycznymi, społecznymi i kulturowymi każdego społeczeństwa oraz z koniecznością zachowania pluralizmu w mediach;

PRZYJĘŁY następujące postanowienia interpretacyjne, które są dołączone do Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską,

Postanowienia Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską nie naruszają kompetencji Państw Członkowskich w zakresie zapewnienia finansowania publicznego nadawania w zakresie, w jakim takie finansowanie przyznaje się organizacjom nadawczym w celu wypełnienia misji służby publicznej, która została powierzona, określona i zorganizowana przez każde Państwo Członkowskie, oraz w zakresie, w jakim takie finansowanie nie wpływa na warunki handlowe i konkurencję we Wspólnocie w zakresie, w jakim byłoby to sprzeczne ze wspólnym interesem, przy uwzględnieniu konieczności realizacji mandatu tej służby publicznej.

PROTOKÓŁ W SPRAWIE DOBROBYTU ZWIERZĄT

WYSOKIE UMAWIAJĄCE SIĘ STRONY,

PRAGNĄC zapewnić większą ochronę i lepsze poszanowanie dobrobytu zwierząt jako istot zdolnych do odczuwania;

PRZYJMUJĄ następujące postanowienie, które jest dołączone do Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską,

Przy formułowaniu i wykonywaniu wspólnotowej polityki rolnej i transportu oraz jej polityk dotyczących rynku wewnętrznego i badań, Wspólnota i Państwa Członkowskie w pełni uwzględniają wymagania w zakresie dobrobytu zwierząt, przy równoczesnym przestrzeganiu przepisów prawnych i administracyjnych oraz zwyczajów Państw Członkowskich związanych w szczególności z obyczajami religijnymi, tradycjami kulturowymi i dziedzictwem regionalnym.

D. Protokoły dołączone do Traktatu o Unii Europejskiej i do Traktatów ustanawiających Wspólnotę Europejską, Europejską Wspólnotę Węgla i Stali oraz Europejską Wspólnotę Energii Atomowej

PROTOKÓŁ W SPRAWIE INSTYTUCJI W PERSPEKTYWIE ROZSZERZENIA UNII EUROPEJSKIEJ

WYSOKIE UMAWIAJĄCE SIĘ STRONY,

PRZYJĘŁY następujące postanowienia, które są dołączone do Traktatu o Unii Europejskiej i Traktatów ustanawiających Wspólnoty Europejskie:

Artykuł 1

Od daty wejścia w życie pierwszego rozszerzenia Unii, niezależnie od artykułu 157 ustęp 1 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską, artykułu 9 ustęp 1 Traktatu ustanawiającego Europejską Wspólnotę Węgla i Stali oraz artykułu 126 ustęp 1 Traktatu ustanawiającego Europejską Wspólnotę Energii Atomowej, w skład Komisji wchodzi po jednym obywatelu każdego Państwa Członkowskiego, pod warunkiem że do tego czasu ważenie głosów w ramach Rady zostało zmienione bądź nowym ważeniem głosów, bądź podwójną większością, w sposób możliwy do zaakceptowania przez wszystkie Państwa Członkowskie, z uwzględnieniem wszystkich stosownych okoliczności, a zwłaszcza kompensaty dla Państw Członkowskich, które rezygnują z możliwości nominowania drugiego członka Komisji.

Artykuł 2

Co najmniej na rok przed przekroczeniem przez Unię Europejską liczby 20 Państw Członkowskich zostanie zwołana konferencja przedstawicieli rządów Państw Członkowskich w celu ponownego pełnego przejrzenia postanowień traktatów dotyczących składu i funkcjonowania instytucji.

PROTOKÓŁ W SPRAWIE USTALENIA SIEDZIB INSTYTUCJI I NIEKTÓRYCH ORGANÓW I SŁUŻB WSPÓLNOT EUROPEJSKICH ORAZ EUROPOLU

PRZEDSTAWICIELE RZĄDÓW PAŃSTW CZŁONKOWSKICH,

UWZGLĘDNIAJĄC artykuł 216 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską, artykuł 77 Traktatu ustanawiającego Europejską Wspólnotę Węgla i Stali i artykuł 189 Traktatu ustanawiającego Europejską Wspólnotę Energii Atomowej,

UWZGLĘDNIAJĄC Traktat o Unii Europejskiej,

PRZYWOŁUJĄC I POTWIERDZAJĄC decyzję z 8 kwietnia 1965 roku, bez uszczerbku dla decyzji dotyczących siedziby przyszłych instytucji, organów i służb,

UZGODNIŁY następujące postanowienia, które są dołączone do Traktatu o Unii Europejskiej i Traktatów ustanawiających Wspólnoty Europejskie:

Artykuł

- a) Parlament Europejski ma siedzibę w Strasburgu, gdzie odbywa się 12 posiedzeń plenarnych, w tym posiedzenie budżetowe. Dodatkowe posiedzenia plenarne odbywają się w Brukseli. Komisje Parlamentu Europejskiego obradują w Brukseli. Sekretariat Generalny Parlamentu Europejskiego i jego służby pozostają w Luksemburgu.
- b) Rada ma siedzibę w Brukseli. Posiedzenia Rady w kwietniu, czerwcu i październiku odbywają się w Luksemburgu.
- c) Komisja ma siedzibę w Brukseli. Służby wymienione w artykułach 7, 8 i 9 decyzji z 8 kwietnia 1965 roku mieszczą się w Luksemburgu.
- d) Trybunał Sprawiedliwości i Sąd Pierwszej Instancji mają siedziby w Luksemburgu.
- e) Trybunał Obrachunkowy ma siedzibę w Luksemburgu.
- f) Komitet Ekonomiczno-Społeczny ma siedzibę w Brukseli.
- g) Komitet Regionów ma siedzibę w Brukseli.
- h) Europejski Bank Inwestycyjny ma siedzibę w Luksemburgu.

- i) Europejski Instytut Walutowy i Europejski Bank Centralny mają siedziby we Frankfurcie.
- j) Europejski Urząd Policji (Europol) ma siedzibę w Hadze.

PROTOKÓŁ W SPRAWIE ROLI PARLAMENTÓW PAŃSTW CZŁONKOWSKICH W UNII EUROPEJSKIEJ

WYSOKIE UMAWIAJĄCE SIĘ STRONY,

PRZYPOMINAJĄC, że kontrola sprawowana przez poszczególne parlamenty Państw Członkowskich nad ich rządami w zakresie działań Unii należy do organizacji i praktyki konstytucyjnej każdego Państwa Członkowskiego,

PRAGNĄC jednak zachęcić parlamenty Państw Członkowskich do aktywnego udziału w przedsięwzięciach Unii Europejskiej i zwiększyć możliwość wyrażania ich punktu widzenia w kwestiach, które mogą stanowić dla nich szczególnie przedmiot zainteresowania,

UZGODNIŁY następujące postanowienia, które są dołączone do Traktatu o Unii Europejskiej i Traktatów ustanawiających Wspólnoty Europejskie:

I. Informacje dla parlamentów Państw Członkowskich

1. Wszystkie dokumenty konsultacyjne Komisji (zielone księgi, białe księgi i komunikaty) są bezzwłocznie przekazywane parlamentom Państw Członkowskich.
2. Projekty aktów prawnych wnoszone przez Komisję, określone przez Radę zgodnie z artykułem 151 ustęp 3 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską, są przedkładane na tyle wcześniej, by rząd każdego Państwa Członkowskiego mógł zapewnić, aby parlament tego państwa otrzymał je w sposób należyty.
3. Między chwilą, kiedy projekt aktu prawnego lub projekt środka, który ma być przyjęty stosownie do tytułu VI Traktatu o Unii Europejskiej, jest przedstawiony we wszystkich językach przez Komisję Parlamentowi Europejskiemu i Radzie a datą jego wpisania do porządku obrad Rady w celu podjęcia decyzji bądź w celu przyjęcia aktu, bądź w celu przyjęcia wspólnego stanowiska, zgodnie z artykułem 189b lub 189c Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską, musi upłynąć sześć tygodni, z zastrzeżeniem nie cierpiących zwłoki wyjątków uzasadnionych w tym akcie lub we wspólnym stanowisku.

II. Konferencja komisji wyspecjalizowanych w sprawach wspólnotowych

4. Konferencja komisji wyspecjalizowanych w sprawach wspólnotowych, dalej zwana „COSAC”, utworzona w Paryżu 16 i 17 listopada 1989 roku, może przedkładać wszelkie uwagi, które uzna za właściwe, pod rozwagę instytucjom Unii Europejskiej, w szczególności na podstawie projektów aktów przekazanych jej na mocy zgodnej decyzji przedstawicieli rządów Państw Członkowskich, uwzględniającej charakter zagadnienia.
5. COSAC może rozważyć każdy projekt lub inicjatywę aktu prawnego w związku z ustanowieniem przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości mogące mieć bezpośredni wpływ na prawa i wolności jednostek. Parlament Europejski, Rada i Komisja są informowane o wszelkich uwagach przedkładanych przez COSAC na mocy niniejszego ustępu.
6. OSAC może skierować do Parlamentu Europejskiego, Rady i Komisji wszelkie uwagi, które uzna za właściwe, na temat działań legislacyjnych Unii, zwłaszcza w odniesieniu do stosowania zasady pomocniczości, przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości oraz zagadnień związanych z prawami podstawowymi.
7. Uwagi przedłożone przez COSAC w żadnym razie nie wiążą parlamentów Państw Członkowskich ani nie przesądzają ich stanowiska.

AKT KOŃCOWY

KONFERENCJA PRZEDSTAWICIELI RZĄDÓW PAŃSTW CZŁONKOWSKICH zwołana w Turynie dnia dwudziestego dziewiątego marca tysiąc dziewięćset dziewięćdziesiątego szóstego roku w celu zgodnego przyjęcia zmian do Traktatu o Unii Europejskiej, Traktatów ustanawiających odpowiednio Wspólnotę Europejską, Europejską Wspólnotę Węgla i Stali oraz Europejską Wspólnotę Energii Atomowej i niektóre związane z nimi akty, przyjmuje następujące teksty:

I. Traktat z Amsterdamu zmieniający Traktat o Unii Europejskiej, Traktaty ustanawiające Wspólnoty Europejskie i niektóre związane z nimi akty

II. Protokoły

A. Protokół dołączony do Traktatu o Unii Europejskiej

1. Protokół w sprawie artykułu J.7 Traktatu o Unii Europejskiej

B. Protokoły dołączone do Traktatu o Unii Europejskiej i Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską

2. Protokół włączający dorobek Schengen w ramy Unii Europejskiej

3. Protokół w sprawie stosowania niektórych aspektów artykułu 7a Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską do Zjednoczonego Królestwa i Irlandii

4. Protokół w sprawie stanowiska Zjednoczonego Królestwa i Irlandii

5. Protokół w sprawie stanowiska Danii

C. Protokoły dołączone do Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską:

6. Protokół w sprawie prawa azylu dla obywateli Państw Członkowskich Unii Europejskiej

7. Protokół w sprawie stosowania zasady pomocniczości i proporcjonalności

8. Protokół w sprawie stosunków zewnętrznych Państw Członkowskich w zakresie przekraczania zewnętrznych granic

9. Protokół w sprawie systemu publicznego nadawania w Państwach Członkowskich

10. Protokół w sprawie dobrobytu zwierząt

D. Protokoły dołączone do Traktatu o Unii Europejskiej i do Traktatów ustanawiających Wspólnotę Europejską, Europejską Wspólnotę Węgla i Stali oraz Europejską Wspólnotę Energii Atomowej

11. Protokół w sprawie instytucji w perspektywie rozszerzenia Unii Europejskiej

12. Protokół w sprawie ustalenia siedzib instytucji i niektórych organów i służb Wspólnot Europejskich oraz Europolu

13. Protokół w sprawie roli parlamentów Państw Członkowskich Unii Europejskiej

III. Deklaracje

Konferencja przyjęła następujące deklaracje dołączone do niniejszego Aktu końcowego:

1. Deklaracja w sprawie zniesienia kary śmierci
2. Deklaracja w sprawie coraz lepszej współpracy między Unią Europejską i Unią Zachodnioeuropejską
3. Deklaracja w sprawie Unii Zachodnioeuropejskiej
4. Deklaracja w sprawie artykułów J.14 i K.10 Traktatu o Unii Europejskiej
5. Deklaracja w sprawie artykułu J.15 Traktatu o Unii Europejskiej
6. Deklaracja w sprawie utworzenia jednostki planowania polityki i wczesnego ostrzegania
7. Deklaracja w sprawie artykułu K.2 Traktatu o Unii Europejskiej
8. Deklaracja w sprawie artykułu K.3 litera e) Traktatu o Unii Europejskiej
9. Deklaracja w sprawie artykułu K.6 ustęp 2 Traktatu o Unii Europejskiej
10. Deklaracja w sprawie artykułu K.7 Traktatu o Unii Europejskiej
11. Deklaracja w sprawie statusu kościołów i organizacji niewyznaniowych
12. Deklaracja w sprawie oceny wpływu na środowisko naturalne
13. Deklaracja w sprawie artykułu 7d Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską
14. Deklaracja w sprawie skreślenia artykułu 44 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską
15. Deklaracja w sprawie zachowania poziomu ochrony i bezpieczeństwa zapewnionego przez dorobek
16. Deklaracja w sprawie artykułu 73j ustęp 2 litera b) Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską
17. Deklaracja w sprawie artykułu 73k Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską
18. Deklaracja w sprawie artykułu 73k ustęp 3 litera a) Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską
19. Deklaracja w sprawie artykułu 73l ustęp 1 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską
20. Deklaracja w sprawie artykułu 73m Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską
21. Deklaracja w sprawie artykułu 73o Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską
22. Deklaracja w sprawie osób niepełnosprawnych
23. Deklaracja w sprawie działań zachęcających określonych w artykule 109r Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską
24. Deklaracja w sprawie artykułu 109r Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską
25. Deklaracja w sprawie artykułu 118 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską

26. Deklaracja w sprawie artykułu 118 ustęp 2 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską
27. Deklaracja w sprawie artykułu 118b ustęp 2 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską
28. Deklaracja w sprawie artykułu 119 ustęp 4 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską
29. Deklaracja w sprawie sportu
30. Deklaracja w sprawie regionów wyspiarskich
31. Deklaracja w sprawie decyzji Rady z dnia 13 lipca 1987 roku
32. Deklaracja w sprawie organizacji i funkcjonowania Komisji
33. Deklaracja w sprawie artykułu 188c ustęp 3 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską
34. Deklaracja w sprawie przestrzegania terminów w procedurze współdecydowania
35. Deklaracja w sprawie artykułu 191a ustęp 1 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską
36. Deklaracja w sprawie krajów i terytoriów zamorskich
37. Deklaracja w sprawie publicznych instytucji kredytowych w Niemczech
38. Deklaracja w sprawie wolontariatu
39. Deklaracja w sprawie jakości legislacji wspólnotowej
40. Deklaracja w sprawie procedury zawierania umów międzynarodowych przez Europejską Wspólnotę Węgla i Stali
41. Deklaracja w sprawie postanowień dotyczących przejrzystości, dostępu do dokumentów oraz zwalczania nadużyć finansowych
42. Deklaracja w sprawie konsolidacji traktatów
43. Deklaracja w sprawie stosowania zasady pomocniczości i proporcjonalności
44. Deklaracja w sprawie artykułu 2 Protokołu włączającego dorobek Schengen w ramy Unii Europejskiej
45. Deklaracja w sprawie artykułu 4 Protokołu włączającego dorobek Schengen w ramy Unii Europejskiej
46. Deklaracja w sprawie artykułu 5 Protokołu włączającego dorobek Schengen w ramy Unii Europejskiej
47. Deklaracja w sprawie artykułu 6 Protokołu włączającego dorobek Schengen w ramy Unii Europejskiej
48. Deklaracja dotycząca Protokołu w sprawie prawa azylu dla obywateli Państw Członkowskich Unii Europejskiej
49. Deklaracja dotycząca litery d) Artykułu Protokołu w sprawie prawa azylu dla obywateli Państw Członkowskich Unii Europejskiej
50. Deklaracja dotycząca Protokołu w sprawie instytucji w perspektywie rozszerzenia Unii Europejskiej
51. Deklaracja w sprawie artykułu 10 Traktatu z Amsterdamu

Konferencja przyjęła także do wiadomości następujące deklaracje dołączone do niniejszego Aktu końcowego:

1. Deklaracja Austrii i Luksemburga w sprawie instytucji kredytowych
2. Deklaracja Danii w sprawie artykułu K.14 Traktatu o Unii Europejskiej
3. Deklaracja Niemiec, Austrii i Belgii w sprawie pomocniczości
4. Deklaracja Irlandii w sprawie artykułu 3 Protokołu w sprawie stanowiska Zjednoczonego Królestwa i Irlandii
5. Deklaracja Belgii dotycząca Protokołu w sprawie prawa azylu dla obywateli Państw Członkowskich Unii Europejskiej
6. Deklaracja Belgii, Francji i Włoch dotycząca Protokołu w sprawie instytucji w perspektywie rozszerzenia Unii Europejskiej
7. Deklaracja Francji w sprawie sytuacji departamentów zamorskich w kontekście Protokołu włączającego dorobek Schengen w ramy Unii Europejskiej
8. Deklaracja Grecji w sprawie Deklaracji w sprawie statusu kościołów i organizacji niewyznaniowych

Konferencja postanowiła dołączyć, dla celów demonstracyjnych, do niniejszego Aktu końcowego, teksty Traktatu o Unii Europejskiej i Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską, w postaci zgodnej ze zmianami wprowadzonymi przez Konferencję.

Sporządzono w Amsterdamie, drugiego dnia października roku tysiąc dziewięćset dziewięćdziesiątego siódmego.

Pour Sa Majesté le Roi des Belges
Voor Zijne Majesteit de Koning der Belgen
Für Seine Majestät den König der Belgier

Erik Derycke

Cette signature engage également la Communauté française, la Communauté flamande, la Communauté germanophone, la Région wallonne, la Région flamande et la Région de Bruxelles-Capitale.

Deze handtekening verbindt eveneens de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap, de Duitstalige Gemeenschap, het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest.

Diese Unterschrift bindet zugleich die Deutschsprachige Gemeinschaft, die Flämische Gemeinschaft, die Französische Gemeinschaft, die Wallonische Region, die Flämische Region und die Region Brüssel-Hauptstadt.

For Hendes Majestæt Danmarks Dronning

Niels Helveg Petersen

Für den Präsidenten der Bundesrepublik Deutschland

Klaus Kinkel

Για τον Πρόεδρο της Ελληνικής Δημοκρατίας

Theodoros Pangalos

Por Su Majestad el Rey de España

Juan Abel Matutes

Pour le Président de la République française

Hubert Védrine

Thar ceann an Choimisiúin arna ádarús le hAirteagal 14 de Bhunreacht na hÉireann chun cumhachtaí agus feidhmeanna Uachtarán na hÉireann a oibriú agus a chomhlíonadh

For the Commission authorised by Article 14 of the Constitution of Ireland to exercise and perform the powers and functions of the President of Ireland

Raphael P. Burke

Per il Presidente della Repubblica italiana

Lamberto Dini

Pour Son Altesse Royale le Grand-Duc de Luxembourg

Jacques F. Poos

Voor Hare Majesteit de Koningin der Nederlanden

Hans van Mierlo

Für den Bundespräsidenten der Republik Österreich

Wolfgang Schüssel

Pelo Presidente da República Portuguesa

Jaime Gama

Suomen Tasavallan Presidentin puolesta
För Republiken Finlands President

Tarja Halonen

För Hans Majestät Konungen av Sverige

Lena Hjelm-Wallén

For Her Majesty the Queen of the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland

Douglas Henderson

DEKLARACJE PRZYJĘTE PRZEZ KONFERENCJĘ

1. DEKLARACJA W SPRAWIE ZNIESIENIA KARY ŚMIERCI

W nawiązaniu do artykułu F ustęp 2 Traktatu o Unii Europejskiej Konferencja przypomina, że Protokół nr 6 do Europejskiej konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, podpisanej w Rzymie 4 listopada 1950 roku, który został podpisany i ratyfikowany przez znaczną większość Państw Członkowskich, przewiduje zniesienie kary śmierci.

W tym kontekście Konferencja stwierdza, że od czasu podpisania wspomnianego Protokołu 28 kwietnia 1983 roku kara śmierci została zniesiona w większości Państw Członkowskich Unii i nie jest stosowana w żadnym z nich.

2. DEKLARACJA W SPRAWIE CORAZ LEPSZEJ WSPÓŁPRACY MIĘDZY UNIĄ EUROPEJSKĄ I UNIĄ ZACHODNIOEUROPEJSKĄ

W związku z coraz lepszą współpracą między Unią Europejską i Unią Zachodnioeuropejską, Konferencja wzywa Radę do wzmoczenia wysiłków w celu szybkiego przyjęcia właściwych sposobów weryfikacji pod względem bezpieczeństwa personelu Sekretariatu Generalnego Rady.

3. DEKLARACJA W SPRAWIE UNII ZACHODNIOEUROPEJSKIEJ

Konferencja przyjmuje do wiadomości następującą deklarację, przyjętą przez Radę Ministrów Unii Zachodnioeuropejskiej 22 lipca 1997 roku:

„DEKLARACJA UNII ZACHODNIOEUROPEJSKIEJ
W SPRAWIE ROLI UNII ZACHODNIOEUROPEJSKIEJ
ORAZ JEJ STOSUNKÓW Z UNIĄ EUROPEJSKĄ
I SOJUSZEM ATLANTYCKIM

WPROWADZENIE

1. Państwa Członkowskie Unii Zachodnioeuropejskiej (UZE) zgodziły się w 1991 roku w Maastricht co do konieczności rozwijania rzeczywistej europejskiej tożsamości bezpieczeństwa i obrony (ETBO) w celu przyjęcia na siebie większej odpowiedzialności w sprawach obrony. Biorąc pod uwagę Traktat z Amsterdamu, potwierdzają one wagę kontynuacji i intensyfikowania tych wysiłków. UZE stanowi integralną część rozwoju Unii Europejskiej (UE), dając Unii dostęp do zdolności operacyjnych, szczególnie w związku z zadaniami petersberskimi, i jest zasadniczym elementem rozwoju ETBO w ramach Sojuszu Atlantyckiego, zgodnie z Deklaracją paryską i decyzjami podjętymi przez ministrów NATO w Berlinie.

2. Rada UZE skupia obecnie wszystkie Państwa Członkowskie Unii Europejskiej i wszystkich europejskich członków Sojuszu Atlantyckiego, stosownie do ich statusu. Rada wiąże również te państwa z państwami Europy Środkowej i Wschodniej związanymi z Unią Europejską układami o stowarzyszeniu i będącymi kandydatami do przystąpienia zarówno do Unii Europejskiej, jak i do Sojuszu Atlantyckiego. UZE utwierdza się w ten sposób jako rzeczywista płaszczyzna dialogu i współpracy między Europejczykami w kwestiach dotyczących europejskiego bezpieczeństwa i obrony w szerokim rozumieniu.

3. W tym kontekście UZE przyjmuje do wiadomości tytuł V Traktatu o Unii Europejskiej, odnoszący się do wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa UE, w szczególności artykuł J.3 ustęp 1, artykuł J.7 i Protokół w sprawie artykułu J.7, w brzmieniu:

Artykuł J.3 ustęp 1

„1. Rada Europejska określa zasady i ogólne wytyczne wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa, łącznie ze sprawami mającymi wpływ na kwestie polityczno-obronne.”

Artykuł J.7

„1. Wspólna polityka zagraniczna i bezpieczeństwa obejmuje wszelkie sprawy dotyczące bezpieczeństwa Unii, w tym stopniowe określanie wspólnej polityki obronnej, zgodnie z drugim akapitem, która mogłaby doprowadzić do wspólnej obrony, jeśli Rada Europejska tak zadecyduje. W takim przypadku Rada Europejska zaleca Państwom Członkowskim przyjęcie takiej decyzji zgodnie z ich odpowiednimi wymogami konstytucyjnymi.

Unia Zachodnioeuropejska (UZE) stanowi integralną część rozwoju Unii, zapewniając Unii dostęp do zdolności operacyjnej, zwłaszcza w związku z ustępem 2. Wspomaga Unię w określaniu aspektów obronnych wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa, stosownie do niniejszego artykułu. W związku z tym Unia zachęca do ustanowienia ściślejszych stosunków instytucjonalnych z UZE, mając na względzie możliwość włączenia UZE do Unii, jeśli Rada Europejska tak zadecyduje. W takim przypadku Rada Europejska zaleca Państwom Członkowskim przyjęcie takiej decyzji zgodnie z ich odpowiednimi wymogami konstytucyjnymi.

Polityka Unii, określona w niniejszym artykule, nie uchybia specyficznemu charakterowi polityki bezpieczeństwa i obronnej niektórych Państw Członkowskich. Szanuje ona wynikające z Traktatu Północnoatlantyckiego zobowiązania Państw Członkowskich, które uważają, że ich wspólna obrona jest wykonywana w ramach Organizacji Traktatu Północnoatlantyckiego (NATO) oraz jest zgodna z przyjętą w tych ramach wspólną polityką bezpieczeństwa i obronną.

Stopniowe określanie wspólnej polityki obronnej będzie wspierane, w zakresie, w jakim Państwa Członkowskie uznają to za właściwe, współpracą między nimi w dziedzinie zbrojeń.

2. Sprawy określone w niniejszym artykule obejmują misje humanitarne i ratunkowe, misje utrzymania pokoju oraz misje zbrojne służące zarządzaniu kryzysami, w tym przywracaniu pokoju.

3. Unia zwracać się będzie do UZE w celu opracowania i wykonywania swych decyzji oraz przedsięwzięć mających wpływ na kwestie polityczno-obronne.

Kompetencja Rady Europejskiej do określania wytycznych zgodnie z artykułem J.3 przysługuje również wobec UZE w sprawach, w których Unia ma prawo zwracać się do UZE.

W każdym przypadku gdy Unia zwraca się do UZE w celu opracowania i wykonania swych decyzji dotyczących misji określonych w ustępie 2, wszystkie Państwa Członkowskie mają prawo w pełni uczestniczyć w tych misjach. Rada, w porozumieniu z instytucjami UZE, przyjmuje praktyczne ustalenia, niezbędne do umożliwienia wszystkim Państwom Członkowskim wnoszącym wkład w te misje uczestniczenia w pełnym i równoprawnym zakresie w planowaniu i podejmowaniu decyzji w UZE.

Decyzje mające wpływ na kwestie polityczno-obronne, które są przedmiotem niniejszego ustępu, są podejmowane bez uszczerbku dla polityki i zobowiązań określonych w ustępie 1 akapit trzeci.

4. Niniejszy artykuł nie stanowi przeszkody w zacieśnianiu współpracy między dwoma lub wieloma Państwami Członkowskimi na poziomie dwustronnym oraz w ramach UZE i Sojuszu Atlantyckiego, o ile współpraca ta nie jest sprzeczna i nie utrudnia współpracy przewidzianej w niniejszym tytule.

5. Dla wspierania realizacji celów ustalonych w niniejszym artykule, postanowienia niniejszego artykułu zostaną poddane przeglądowi zgodnie z artykułem N.”

Protokół w sprawie artykułu J.7

„WYSOKIE UMAWIAJĄCE SIĘ STRONY,

MAJĄC NA UWADZE konieczność pełnego stosowania postanowień artykułu J.7 ustęp 1 drugi akapit i ustęp 3 Traktatu o Unii Europejskiej,

MAJĄC NA UWADZE, że polityka Unii w znaczeniu nadanym artykułem J.7 nie powinna uchybiać specyficznemu charakterowi polityki bezpieczeństwa i obronnej niektórych Państw Członkowskich, powinna szanować zobowiązania wynikające z Traktatu Północnoatlantyckiego w stosunku do niektórych Państw Członkowskich, które uważają, że ich wspólna polityka obronna jest wykonywana w ramach NATO i powinna być zgodna ze wspólną polityką bezpieczeństwa i obroną przyjętą w tych ramach,

PRZYJĘŁY następujące postanowienie, które jest dołączone do Traktatu o Unii Europejskiej:

Unia Europejska, we współpracy z Unią Zachodnioeuropejską, opracowuje uzgodnienia mające na celu pogłębienie współpracy między nimi w terminie roku od wejścia w życie Traktatu z Amsterdamu.”

A. STOSUNKI UZE Z UNIĄ EUROPEJSKĄ: TOWARZYSZĄCE WPROWADZANIU W ŻYCIE TRAKTATU Z AMSTERDAMU

4. W „Deklaracji w sprawie roli Unii Zachodnioeuropejskiej oraz jej stosunków z Unią Europejską i Sojuszem Atlantyckim” z dnia 10 grudnia 1991 roku Państwa Członkowskie UZE przyjęły za cel „budowanie etapami UZE jako składnika obrony Unii Europejskiej”. Dziś potwierdzają ten cel rozwinięty przez Traktat z Amsterdamu.

5. Jeżeli Unia zwróci się do UZE, UZE opracuje i wprowadzi w życie decyzje i działania Unii, mające wpływ na kwestie polityczno-obronne.

Przy opracowywaniu i wprowadzaniu w życie decyzji i działań Unii, w sprawie których Unia zwraca się do UZE, UZE podejmuje działania zgodnie z wytycznymi Rady Europejskiej.

UZE wspiera Unię Europejską w ustalaniu aspektów obronnych wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa, określonych w artykule J.7 Traktatu o Unii Europejskiej.

6. UZE potwierdza, że gdy Unia Europejska zwraca się do niej w celu opracowania i wprowadzenia w życie decyzji Unii dotyczących misji, o których mowa w artykule J.7 ustęp 2 Traktatu o Unii Europejskiej, wszystkie Państwa Członkowskie Unii mają prawo w pełni uczestniczyć w tych misjach, zgodnie z artykułem J.7 ustęp 3 Traktatu o Unii Europejskiej.

UZE umocni rolę obserwatorów przy UZE zgodnie z postanowieniami artykułu J.7 ustęp 3 i przyjmie praktyczne rozwiązania niezbędne do umożliwienia wszystkim Państwom Członkowskim UE, wnoszącym wkład w misje prowadzone przez UZE na prośbę UE, pełnego i równego uczestniczenia w planowaniu i podejmowaniu decyzji w UZE.

7. Zgodnie z Protokołem w sprawie artykułu J.7 Traktatu o Unii Europejskiej, UZE opracowuje, we współpracy z Unią Europejską, rozwiązania mające na celu pogłębienie współpracy między obiema organizacjami. W tym względzie pewne środki, z których część została już poddana badaniu UZE, mogą być od tej chwili podejmowane, w szczególności:

- rozwiązania mające na celu poprawę koordynacji procesów konsultacji i podejmowania decyzji każdej z organizacji, przede wszystkim w sytuacjach kryzysowych;
- wspólne posiedzenia właściwych organów obu organizacji;
- jak najdalej idąca harmonizacja kolejności sprawowania urzędów przewodniczącego UZE i UE oraz przepisów administracyjnych i praktyk obu organizacji;

- ścisła koordynacja działalności służb Sekretariatu Generalnego UZE i Sekretariatu Generalnego Rady UE, łącznie z wymianą i delegowaniem personelu;
- szczegółowe opracowanie rozwiązań umożliwiających właściwym organom UE, w tym Jednostce Planowania Polityki i Wczesnego Ostrzegania, odwołania się do środków Komórki Planowania, Centrum Sytuacyjnego i Centrum Satelitarnego UZE;
- w miarę potrzeby współpraca UE i UZE w dziedzinie zbrojeń, w ramach Grupy Zbrojeń Europy Zachodniej, jako forum europejskiej współpracy w dziedzinie zbrojeń UE i UZE, w kontekście racjonalizacji europejskiego rynku zbrojeń i powołania Europejskiej Agencji Zbrojeniowej;
- uzgodnienia praktyczne mające na celu zapewnienie współpracy z Komisją Europejską, które odzwierciedlają jej rolę w ramach WPZiB, określoną w Traktacie o Unii Europejskiej;
- poprawa uzgodnień z Unią Europejską w dziedzinie bezpieczeństwa.

B. STOSUNKI MIĘDZY UZE I NATO W RAMACH ROZWOJU ETBO WEWNĄTRZ SOJUSZU ATLANTYCKIEGO

8. Sojusz Atlantycki pozostaje podstawą zbiorowej obrony na mocy Traktatu Północnoatlantyckiego. Jest on nadal zasadniczym forum konsultacji między Sojusznikami, w ramach których porozumiewają się oni w sprawie polityk dotyczących ich zobowiązań w -zakresie bezpieczeństwa i obrony na mocy Traktatu Waszyngtońskiego. Sojusz rozpoczął proces dostosowania i reformy, tak aby skuteczniej wypełniać wszystkie swe zadania. Celem procesu jest umocnienie i odnowienie partnerstwa transatlantyckiego, również poprzez rozwijanie ETBO wewnątrz Sojuszu.

9. UZE stanowi zasadniczy element rozwoju Europejskiej Tożsamości Bezpieczeństwa i Obrony wewnątrz Sojuszu Atlantyckiego i będzie odpowiednio kontynuowała starania o wzmocnienie swej współpracy instytucjonalnej i praktycznej z NATO.

10. Niezależnie od wspierania wspólnej obrony, zgodnie z artykułem 5 Traktatu Waszyngtońskiego i artykułem V zmienionego Traktatu Brukselskiego, UZE odgrywa aktywną rolę w zapobieganiu konfliktom i zarządzaniu kryzysami, jak przewiduje to Deklaracja Petersberska. W tym zakresie UZE zobowiązuje się w pełni wykonywać zadania, które jej przypadają, z poszanowaniem całkowitej przejrzystości i komplementarności między obiema organizacjami.

11. UZE potwierdza, że tożsamość będzie oparta na zdrowych zasadach wojskowych i wspierana przez właściwe planowanie wojskowe i że umożliwi ona utworzenie militarnie spójnych i skutecznych sił, zdolnych do działania pod jej kontrolą polityczną i strategicznym kierownictwem.

12. W tym celu UZE rozwinie współpracę z NATO, w szczególności w następujących dziedzinach:

- mechanizmy konsultacyjne między UZE i NATO na wypadek kryzysu;
- aktywny udział UZE w procesie planowania obronnego NATO;
- powiązania operacyjne UZE-NATO dla celów planowania, przygotowania i prowadzenia operacji przy użyciu środków i zasobów NATO, pod kontrolą polityczną i strategicznym kierownictwem UZE, w szczególności:

* wykonywane przez NATO, w koordynacji z UZE, planowanie wojskowe i ćwiczenia;

- * opracowanie umowy ramowej w sprawie przekazania, monitoringu i zwrotu środków i zasobów NATO;
- * powiązania UZE i NATO w dziedzinie europejskich rozwiązań w zakresie dowodzenia.

Współpraca ta będzie się rozwijała także z uwzględnieniem dostosowania Sojuszu.

C. ROLA OPERACYJNA UZE W ROZWOJU ETBO

13. UZE będzie rozwijała swą rolę europejskiego polityczno-wojskowego organu do spraw zarządzania kryzysami, przy użyciu środków i zasobów udostępnionych jej przez państwa UZE na płaszczyźnie narodowej lub wielonarodowej oraz przy odwołaniu się, w razie potrzeby, do środków i zasobów NATO, zgodnie z ustaleniami podejmowanymi obecnie. W tym kontekście UZE będzie także wspomagała Narody Zjednoczone oraz OBWE w ich działalności w zakresie zarządzania kryzysami.

UZE będzie się przyczyniała, w ramach artykułu J.7 Traktatu o Unii Europejskiej, do stopniowego określania wspólnej polityki obronnej i czuwania nad jej konkretnym wprowadzaniem w życie, poprzez rozwijanie własnej roli operacyjnej.

14. W tym celu UZE będzie kontynuowała swe prace w następujących dziedzinach:

- UZE rozwinęła mechanizmy i procedury w zakresie zarządzania kryzysami, które będą aktualizowane stosownie do doświadczenia UZE, wzbogaconego przez ćwiczenia i operacje. Wprowadzenie w życie misji petersberskich wymaga elastycznych sposobów działania, uwzględniających różnorodność sytuacji kryzysowych i jak najlepiej wykorzystujących zasoby, w tym przez zwrócenie się do sztabu krajowego, który może składać się z kadry krajowej, lub do sztabu wielonarodowego zależnego od UZE, albo do środków i zdolności NATO;
- UZE opracowała już „Wstępne wnioski w sprawie określenia wspólnej europejskiej polityki obronnej”, które są pierwszym wkładem w określenie celów, zakresu i środków wspólnej europejskiej polityki obronnej.

UZE będzie kontynuowała te prace, opierając się zwłaszcza na Deklaracji paryskiej i biorąc pod uwagę odpowiednie elementy decyzji podjętych w trakcie szczytów i spotkań ministerialnych UZE i NATO od czasu spotkania w Birmingham. Zajmie się ona w szczególności następującymi dziedzinami:

- określeniem zasad użycia sił zbrojnych państw UZE w operacjach UZE typu petersberskiego w wykonaniu wspólnych europejskich interesów w dziedzinie bezpieczeństwa;
- organizacją środków operacyjnych dla zadań petersberskich, takich jak: opracowanie planów ogólnych i wariantowych oraz ćwiczenia, przygotowanie i współdziałanie wojsk, w tym przez udział w procesie planowania obrony NATO, w zależności od potrzeb;
- mobilnością strategiczną na podstawie bieżących prac;
- wywiadem wojskowym, za pośrednictwem Komórki Planowania, Centrum Sytuacyjnego i Centrum Satelitarnego;
- UZE przedsięwzięła liczne środki, które pozwoliły wzmocnić jej rolę operacyjną (Komórka Planowania, Centrum Sytuacyjne i Centrum Satelitarne). Poprawa funkcjonowania wojskowych elementów w siedzibie UZE i ustanowienie pod władzą Rady, komitetu wojskowego w celu dalszego umacniania struktur, które są ważne dla skutecznego przygotowania i prowadzenia operacji UZE;

- W celu umożliwienia udziału we wszystkich swych operacjach członkom stowarzyszonym i państwom-obszernikom UZE zbada również sposoby niezbędne do umożliwienia im pełnego uczestniczenia we wszystkich operacjach prowadzonych przez UZE, stosownie do ich statusu;
- UZE przypomina, że członkowie stowarzyszeni uczestniczą na tej samej podstawie co pełnoprawni członkowie w operacjach, do których się przyczyniają, oraz związanych z nimi ćwiczeniach i planowaniu. Ponadto UZE zbada kwestię jak najpełniejszego udziału obserwatorów, stosownie do ich statusu, w planowaniu i podejmowaniu decyzji w ramach UZE w sprawie wszystkich operacji, do których się przyczyniają;
- UZE zbada, w miarę potrzeby konsultując się z właściwymi organami, możliwość maksymalnego udziału członków stowarzyszonych i państw-obszerników w swej działalności, stosownie do ich statusu. Podejmie ona w szczególności działalność w dziedzinie zbrojeń, przestrzeni kosmicznej i badań wojskowych;
- UZE zbada możliwość zwiększenia udziału partnerów stowarzyszonych w coraz liczniejszych działaniach.”

4. DEKLARACJA W SPRAWIE ARTYKUŁÓW J.14 I K.10 TRAKTATU O UNII EUROPEJSKIEJ

Postanowienia artykułów J.14 i K.10 Traktatu o Unii Europejskiej ani jakiegokolwiek inne umowy zawarte na ich podstawie nie powodują przeniesienia kompetencji Państw Członkowskich na Unię Europejską.

5. DEKLARACJA W SPRAWIE ARTYKUŁU J.15 TRAKTATU O UNII EUROPEJSKIEJ

Konferencja postanawia, że Państwa Członkowskie zapewniają, iż w przypadku kryzysu międzynarodowego lub innego nagłego wydarzenia Komitet Polityczny, o którym mowa w artykule J.15, będzie się mógł zebrać w jak najkrótszym terminie, na szczęblu dyrektorów politycznych lub ich zastępców.

6. DEKLARACJA W SPRAWIE UTWORZENIA JEDNOSTKI PLANOWANIA POLITYKI I WCZESNEGO OSTRZEGANIA

Konferencja postanawia, że:

1. Jednostka planowania polityki i wczesnego ostrzegania jest utworzona w Sekretariacie Generalnym Rady i podlega sekretarzowi generalnemu, wysokiemu przedstawicielowi do spraw WPZiB. Właściwa współpraca jest ustanowiona z Komisją w sposób zapewniający całkowitą spójność z zewnętrzną polityką gospodarczą i polityką rozwoju Unii;

2. Jednostka ta ma za zadanie:

- a) nadzorowanie i analizę postępów w dziedzinach objętych WPZiB;
- b) ocenianie interesów Unii w dziedzinie polityki zagranicznej i bezpieczeństwa oraz ustalanie dziedzin, na których WPZiB mogłaby skupić się w przyszłości;
- c) dokonywanie we właściwym czasie ocen i wczesne ostrzeganie w przypadku wydarzeń lub sytuacji mogących mieć istotne następstwa dla polityki zagranicznej i bezpieczeństwa Unii, w tym w przypadkach potencjalnych kryzysów politycznych;

- d) opracowanie, na żądanie Rady lub Prezydencji albo z własnej inicjatywy, dokumentów prezentujących opcje polityczne i dokumentów przedkładanych w ramach odpowiedzialności Prezydencji jako wkład do określenia polityki w ramach Rady, mogących zawierać analizy, zalecenia i strategie dla WPZiB.

3. Personel stanowiący jednostkę pochodzi z Sekretariatu Generalnego, Państw Członkowskich, Komisji i UZE.

4. Każde Państwo Członkowskie lub Komisja może skierować do jednostki sugestie dotyczące prac, które należy podjąć.

5. Państwa Członkowskie i Komisja wspierają w możliwie najszerszym zakresie, proces planowania polityki, dostarczając odpowiednie informacje, w tym informacje poufne.

7. DEKLARACJA W SPRAWIE ARTYKUŁU K.2 TRAKTATU O UNII EUROPEJSKIEJ

Działania w dziedzinie współpracy policyjnej podjęte na mocy artykułu K.2 Traktatu o Unii Europejskiej, w tym działalność Europolu podlegają odpowiedniej kontroli sądowej sprawowanej przez właściwe organy krajowe, zgodnie z przepisami obowiązującymi w każdym Państwie Członkowskim.

8. DEKLARACJA W SPRAWIE ARTYKUŁU K.3 LITERA E) TRAKTATU O UNII EUROPEJSKIEJ

Konferencja ustala, że przepisy artykułu K.3 litera e) Traktatu o Unii Europejskiej nie zobowiązują Państwa Członkowskiego, którego system prawny nie przewiduje kar minimalnych, do ich przyjęcia.

9. DEKLARACJA W SPRAWIE ARTYKUŁU K.6 USTĘP 2 TRAKTATU O UNII EUROPEJSKIEJ

Konferencja ustala, że inicjatywy dotyczące środków określonych w artykule K.6 ustęp 2 Traktatu o Unii Europejskiej i akty przyjęte przez Radę na mocy tego postanowienia są publikowane w Dzienniku Urzędowym Wspólnot Europejskich, zgodnie z właściwymi normami regulaminu wewnętrznego Rady i Komisji.

10. DEKLARACJA W SPRAWIE ARTYKUŁU K.7 TRAKTATU O UNII EUROPEJSKIEJ

Konferencja przyjmuje do wiadomości, że Państwa Członkowskie, składając oświadczenie na mocy artykułu K.7 ustęp 2 Traktatu o Unii Europejskiej, mogą zastrzec sobie prawo ustanowienia w ich prawie krajowym przepisów, iż w przypadku, gdy kwestia ważności lub wykładni aktu określonego w artykule K.7 ustęp 1 Traktatu o Unii Europejskiej jest podniesiona w sprawie zawisłej przed sądem krajowym, którego orzeczenia nie podlegają zaskarżeniu według prawa krajowego, sąd ten będzie zobowiązany przekazać sprawę do Trybunału Sprawiedliwości.

11. DEKLARACJA W SPRAWIE STATUSU KOŚCIOŁÓW I ORGANIZACJI NIEWYZNANIOWYCH

Unia Europejska szanuje i nie narusza statusu, z którego korzystają, na mocy prawa krajowego, kościoły i stowarzyszenia lub wspólnoty religijne w Państwach Członkowskich.

Unia Europejska szanuje również status organizacji filozoficznych i niewyznaniowych.

12. DEKLARACJA W SPRAWIE OCENY WPLYWU NA ŚRODOWISKO NATURALNE

Konferencja przyjmuje do wiadomości, że Komisja zobowiązuje się do przygotowania analizy oceny wpływu na środowisko naturalne przy przedstawianiu propozycji, które mogą mieć znaczny wpływ na środowisko naturalne.

13. DEKLARACJA W SPRAWIE ARTYKUŁU 7d TRAKTATU USTANAWIAJĄCEGO WSPÓLNOTĘ EUROPEJSKĄ

Postanowienia artykułu 7d Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską w sprawie usług publicznych są wprowadzane w życie z pełnym poszanowaniem orzeczeń Trybunału Sprawiedliwości, między innymi w odniesieniu do zasad równego traktowania oraz jakości i ciągłości takich usług.

14. DEKLARACJA W SPRAWIE SKREŚLENIA ARTYKUŁU 44 TRAKTATU USTANAWIAJĄCEGO WSPÓLNOTĘ EUROPEJSKĄ

Skreślenie artykułu 44 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską, który zawiera nawiązania do naturalnej preferencji między Państwami Członkowskimi w związku z ustalaniem cen minimalnych podczas okresu przejściowego, nie ma wpływu na zasadę preferencji wspólnotowej, zgodnie z orzecznictwem Trybunału Sprawiedliwości.

15. DEKLARACJA W SPRAWIE ZACHOWANIA POZIOMU OCHRONY I BEZPIECZEŃSTWA ZAPEWNIONEGO PRZEZ DOROBK SCHENGEN

Konferencja ustala, że środki, które ma przyjąć Rada, które będą zastępować postanowienia w sprawie zniesienia kontroli na wspólnych granicach zawarte w Konwencji z Schengen z 1990 roku, powinny zapewnić taki poziom ochrony i bezpieczeństwa co postanowienia Konwencji z Schengen.

16. DEKLARACJA W SPRAWIE ARTYKUŁU 73j USTĘP 2 LITERA B) TRAKTATU USTANAWIAJĄCEGO WSPÓLNOTĘ EUROPEJSKĄ

Konferencja ustala, że przy stosowaniu artykułu 73j ustęp 2 litera b) Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską, należy uwzględnić ustalenia polityki zagranicznej Unii oraz Państw Członkowskich.

17. DEKLARACJA W SPRAWIE ARTYKUŁU 73k TRAKTATU USTANAWIAJĄCEGO WSPÓLNOTĘ EUROPEJSKĄ

Należy przeprowadzać konsultacje z Wysokim Komisarzem Narodów Zjednoczonych ds. Uchodźców oraz innymi odpowiednimi organizacjami w sprawach dotyczących polityki azylu.

18. DEKLARACJA W SPRAWIE ARTYKUŁU 73k USTĘP 3 LITERA A) TRAKTATU USTANAWIAJĄCEGO WSPÓLNOTĘ EUROPEJSKĄ

Konferencja ustala, że Państwa Członkowskie mogą negocjować i zawierać umowy z państwami trzecimi w dziedzinach objętych artykułem 73k ustęp 3 litera a) Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską, o ile takie umowy szanują prawo Wspólnoty.

19. DEKLARACJA W SPRAWIE ARTYKUŁU 73l USTĘP 1 TRAKTATU USTANAWIAJĄCEGO WSPÓLNOTĘ EUROPEJSKĄ

Konferencja ustala, że Państwa Członkowskie mogą uwzględniać ustalenia polityki zagranicznej podczas wykonywania swoich obowiązków wynikających z artykułu 73l ustęp 1 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską.

20. DEKLARACJA W SPRAWIE ARTYKUŁU 73m TRAKTATU USTANAWIAJĄCEGO WSPÓLNOTĘ EUROPEJSKĄ

Środki przyjęte zgodnie z artykułem 73m Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską nie stoją na przeszkodzie Państwom Członkowskim w stosowaniu ich zasad konstytucyjnych związanych z wolnością słowa w prasie i innych mediach.

21. DEKLARACJA W SPRAWIE ARTYKUŁU 73o TRAKTATU USTANAWIAJĄCEGO WSPÓLNOTĘ EUROPEJSKĄ

Konferencja ustala, że Rada zbada elementy decyzji określonej w artykule 73o ustęp 2 tiret drugie Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską przed upływem okresu pięciu lat, o którym mowa w artykule 73o, mając na względzie podjęcie i stosowanie tej decyzji natychmiast po zakończeniu tego okresu.

22. DEKLARACJA W SPRAWIE OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Konferencja ustala, że przy opracowywaniu środków na mocy artykułu 100a Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską, instytucje Wspólnoty uwzględniają potrzeby osób niepełnosprawnych.

23. DEKLARACJA W SPRAWIE DZIAŁAŃ ZACHĘCAJĄCYCH OKREŚLONYCH W ARTYKULE 109r TRAKTATU USTANAWIAJĄCEGO WSPÓLNOTĘ EUROPEJSKĄ

Konferencja ustala, że działania zachęcające określone w artykule 109r Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską, zawsze powinny zawierać następujące elementy:

- powody ich podjęcia w oparciu o obiektywną ocenę ich konieczności i istnienie wartości dodanej na poziomie Wspólnoty;
- czas ich trwania, który nie powinien przekraczać pięciu lat;
- maksymalną kwotę ich finansowania, która powinna odzwierciedlać stymulujący charakter tych środków.

24. DEKLARACJA W SPRAWIE ARTYKUŁU 109r TRAKTATU USTANAWIAJĄCEGO WSPÓLNOTĘ EUROPEJSKĄ

Uznaje się, że wszelkie wydatki na mocy artykułu 109r Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską zostaną objęte pozycją 3 perspektyw finansowych.

25. DEKLARACJA W SPRAWIE ARTYKUŁU 118 TRAKTATU USTANAWIAJĄCEGO WSPÓLNOTĘ EUROPEJSKĄ

Uznaje się, że wszelkie wydatki na mocy artykułu 118 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską zostaną objęte pozycją 3 perspektyw finansowych.

26. DEKLARACJA W SPRAWIE ARTYKUŁU 118 USTĘP 2 TRAKTATU USTANAWIAJĄCEGO WSPÓLNOTĘ EUROPEJSKĄ

Wysokie Umawiające się Strony przyjmują do wiadomości, że podczas analizy artykułu 118 ustęp 2 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską ustalono, że zamiarem Wspólnoty, podczas ustanawiania minimalnych wymogów ochrony bezpieczeństwa i zdrowia pracowników, nie jest dyskryminacja, w przypadkach nieuzasadnionych przez okoliczności, pracowników małych i średnich przedsiębiorstw.

27. DEKLARACJA W SPRAWIE ARTYKUŁU 118b USTĘP 2 TRAKTATU USTANAWIAJĄCEGO WSPÓLNOTĘ EUROPEJSKĄ

Wysokie Umawiające się Strony oświadczają, że pierwszy z przepisów dotyczących stosowania układów między partnerami społecznymi na poziomie Wspólnoty, o których mowa w artykule 118b ustęp 2 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską, będzie opierał się na rozwijaniu, za pomocą rokowań zbiorowych zgodnie z zasadami każdego Państwa Członkowskiego, treści układów oraz że w związku z tym rozwiązanie to nie nakłada na Państwa Członkowskie obowiązku bezpośredniego stosowania układów, opracowywania zasad ich transpozycji, ani obowiązku zmiany obowiązującego prawa krajowego w celu ułatwienia ich wprowadzenia w życie.

28. DEKLARACJA W SPRAWIE ARTYKUŁU 119 USTĘP 4 TRAKTATU USTANAWIAJĄCEGO WSPÓLNOTĘ EUROPEJSKĄ

Przyjmując środki, o których mowa w artykule 119 ustęp 4 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską, Państwa Członkowskie powinny mieć na celu przede wszystkim poprawę sytuacji kobiet w życiu zawodowym.

29. DEKLARACJA W SPRAWIE SPORTU

Konferencja podkreśla społeczne znaczenie sportu, w szczególności jego rolę w kształtowaniu tożsamości i jednoczeniu ludzi. Dlatego Konferencja zachęca organy Unii Europejskiej do konsultowania się ze stowarzyszeniami sportowymi przy rozpatrywaniu ważnych kwestii dotyczących sportu. W związku z tym, należy szczególnie uwzględnić specyfikę sportu amatorskiego.

30. DEKLARACJA W SPRAWIE REGIONÓW WYSPIARSKICH

Konferencja przyznaje, że regiony wyspiarskie dotknięte są niedogodnościami strukturalnymi wynikającymi z ich wyspiarskiego charakteru, których stałe występowanie poważnie szkodzi rozwojowi gospodarczemu i społecznemu tych regionów.

W związku z tym Konferencja uznaje, że prawo wspólnotowe powinno brać pod uwagę te niedogodności, a także, iż w uzasadnionych przypadkach istnieje możliwość przyjęcia szczególnych środków na rzecz tych regionów, w celu lepszego włączenia ich do rynku wewnętrznego na równych warunkach.

31. DEKLARACJA W SPRAWIE DECYZJI RADY Z DNIA 13 LIPCA 1987 ROKU

Konferencja wzywa Komisję do przedłożenia Radzie, najpóźniej do końca 1998 roku, propozycji zmian do decyzji Rady z dnia 13 lipca 1987 roku ustanawiającej warunki wykonywania uprawnień wykonawczych przyznanych Komisji.

32. DEKLARACJA W SPRAWIE ORGANIZACJI I FUNKCJONOWANIA KOMISJI

Konferencja przyjmuje do wiadomości zamiar Komisji dotyczący reorganizacji zadań w ramach kolegium we właściwym czasie, dla Komisji, która rozpocznie wykonywanie mandatu w 2000 roku, tak, aby zapewnić optymalny podział między teki tradycyjne i zadania szczególne.

W związku z tym, Konferencja uważa, że Przewodniczący Komisji powinien mieć szerokie uprawnienia dyskrecjonalne w powierzaniu zadań w ramach kolegium, a także we wszelkich zmianach dotyczących tych zadań w trakcie trwania mandatu Komisji.

Konferencja także przyjmuje do wiadomości zamiar Komisji dotyczący jednoczesnej odpowiedniej reorganizacji swoich służb. W szczególności zwraca uwagę na fakt, iż pożądane byłoby umieszczenie stosunków zewnętrznych w kompetencji Wiceprzewodniczącego.

33. DEKLARACJA W SPRAWIE ARTYKUŁU 188c USTĘP 3 TRAKTATU USTANAWIAJĄCEGO WSPÓLNOTĘ EUROPEJSKĄ

Konferencja wzywa Trybunał Obrachunkowy, Europejski Bank Inwestycyjny i Komisję do utrzymania w mocy obecnej umowy trójstronnej. Jeśli jedna ze stron zażąda nowego tekstu lub wprowadzenia zmian do obecnego, starają się one osiągnąć porozumienie w kwestii takiego tekstu uwzględniając ich odpowiednie interesy.

34. DEKLARACJA W SPRAWIE PRZESTRZEGANIA TERMINÓW W PROCEDURZE WSPÓLDECYZJI

Konferencja wzywa Parlament Europejski, Radę i Komisję do podjęcia wszelkich wysiłków w celu zapewnienia, aby procedura wspóldecyzji przebiegała jak najszybciej. Przypomina, że ważne jest ścisłe przestrzeganie terminów ustalonych w artykule 189b Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską oraz potwierdza, że możliwość przedłużenia tych terminów, przewidziana w ustępie 7 tego artykułu powinna być rozważana tylko w przypadkach absolutnej konieczności. Rzeczywisty okres pomiędzy drugim czytaniem w Parlamencie Europejskim a zakończeniem prac przez Komitet pojednawczy w żadnym przypadku nie powinien przekraczać dziewięciu miesięcy.

35. DEKLARACJA W SPRAWIE ARTYKUŁU 191a USTĘP 1 TRAKTATU USTANAWIAJĄCEGO WSPÓLNOTĘ EUROPEJSKĄ

Konferencja ustala, że zasady i warunki określone w artykule 191a ustęp 1 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską pozwolą Państwu Członkowskiemu zwrócić się z prośbą do Komisji lub Rady, aby ta nie komunikowała stronom trzecim dokumentu pochodzącego z tego państwa bez jego uprzedniej zgody.

36. DEKLARACJA W SPRAWIE KRAJÓW I TERYTORIÓW ZAMORSKICH

Konferencja uznaje, że szczególny układ dotyczący stowarzyszenia krajów i terytoriów zamorskich (KTZ) na mocy części czwartej Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską, został ustanowiony dla krajów i terytoriów, które były liczne, zajmowały znaczną powierzchnię i były gęsto zaludnione. Od 1957 roku układ ten uległ niewielkim zmianom.

Konferencja zwraca uwagę, że obecnie jest jedynie dwadzieścia KTZ oraz że są to obszary wyspiarskie ogromnie rozrzucone, których łączna populacja wynosi około 900 000 mieszkańców. Ponadto, większość KTZ jest opóźniona pod względem strukturalnym, co wiąże się z ich szczególnymi dotkliwymi niedogodnościami geograficznymi i gospodarczymi. W tych okolicznościach, specjalny układ o stowarzyszeniu w postaci, w jakiej został stworzony w 1957 roku, nie może skutecznie odpowiedzieć na wyzwania związane z rozwojem KTZ.

Konferencja uroczyście przypomina, że celem stowarzyszenia jest promowanie rozwoju gospodarczego i społecznego krajów i terytoriów oraz ustanowienie ścisłych stosunków gospodarczych między nimi i Wspólnotą jako całością.

Konferencja wzywa Radę, zgodnie z postanowieniami artykułu 136 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską, do dokonania rewizji układu o stowarzyszeniu do lutego 2000 roku, mając na uwadze poczwórny cel:

- bardziej skuteczne promowanie gospodarczego i społecznego rozwoju KTZ;
- rozwijanie stosunków gospodarczych między KTZ i Unią Europejską;
- uwzględnienie w większym stopniu różnorodności i szczególnych cech poszczególnych KTZ, włącznie z aspektami dotyczącymi swobody przedsiębiorczości;
- czuwanie nad poprawą skuteczności instrumentu finansowego.

37. DEKLARACJA W SPRAWIE PUBLICZNYCH INSTYTUCJI KREDYTOWYCH W NIEMCZECH

Konferencja przyjmuje do wiadomości opinię Komisji stwierdzającą, że obowiązujące we Wspólnocie reguły konkurencji pozwalają na pełne uwzględnienie usług ogólnego interesu gospodarczego zapewnianych przez publiczne instytucje kredytowe istniejące w Niemczech oraz udogodnień przyznanych im w celu rekompensaty kosztów związanych ze świadczeniem takich usług. W związku z tym, sposób, w jaki Niemcy umożliwiają władzom lokalnym wypełnianie swoich zadań obejmujących udostępnianie wszechstronnej i wydajnej infrastruktury finansowej w swych regionach, jest kwestią organizacji tego Państwa Członkowskiego. Udogodnienia takie nie mogą naruszać warunków konkurencji w stopniu przekraczającym wymagania związane z wykonywaniem tych szczególnych zadań i w zakresie, który jest sprzeczny z interesami Wspólnoty.

Konferencja przypomina, że Rada Europejska wezwała Komisję do zbadania, czy podobne przypadki występują w innych Państwach Członkowskich, tak aby w stosownym przypadku stosować takie same normy do podobnych przypadków i do informowania Rady w jej składzie ministrów gospodarki i finansów.

38. DEKLARACJA W SPRAWIE WOLONTARIATU

Konferencja uznaje ważny wkład organizacji wolontariatu w rozwijanie solidarności społecznej.

Wspólnota będzie wspierać europejski wymiar organizacji wolontariatu kładąc nacisk szczególnie na wymianę informacji i doświadczeń, jak również na udział młodzieży i osób starszych w działaniach dobrowolnych.

39. DEKLARACJA W SPRAWIE JAKOŚCI REDAKCYJNEJ LEGISLACJI WSPÓLNOTOWEJ

Konferencja stwierdza, że jakość redakcyjna legislacji wspólnotowej ma charakter kluczowy dla jej prawidłowego wdrożenia przez właściwe władze krajowe oraz lepszego jej zrozumienia przez ludzi oraz środowiska biznesu. Przywołuje konkluzje sformułowane w tym zakresie przez Prezydencję Rady Europejskiej w Edynburgu 11 i 12 grudnia 1992 roku, jak również rezolucję Rady w sprawie jakości redakcyjnej legislacji wspólnotowej uchwalonej 8 czerwca 1993 roku (*Dziennik Urzędowy Wspólnot Europejskich* nr C 166, z 17.06.1993, str. 1).

Konferencja uważa, że trzy instytucje biorące udział w procedurze uchwalania prawa wspólnotowego, Parlament Europejski, Rada i Komisja, powinny ustanowić wytyczne w zakresie jakości redakcyjnej projektów wspomnianego prawa. Podkreśla także, że prawo wspólnotowe powinno być łatwiej dostępne i z radością przyjmuje wprowadzenie po raz pierwszy, przyspieszonej metody pracy zmierzającej do oficjalnego kodyfikowania aktów prawnych, przyjętej w drodze Porozumienia międzyinstytucjonalnego z 20 grudnia 1994 roku (*Dziennik Urzędowy Wspólnot Europejskich* nr C 102, z 4.04.1996, str. 2).

Konferencja zatem stwierdza, że Parlament Europejski, Rada i Komisja powinny:

- wspólnie przyjąć wytyczne zmierzające do poprawy jakości redakcyjnej prawa wspólnotowego oraz stosować te wytyczne w pracy nad wnioskami lub projektami wspólnotowych aktów prawnych, przyjmując wewnętrzne środki organizacyjne, które uznają za niezbędne do zapewnienia prawidłowego stosowania tych wytycznych;
- dolożyć starań, aby przyspieszyć kodyfikowanie tekstów prawnych.

40. DEKLARACJA W SPRAWIE PROCEDURY ZAWIERANIA UMÓW MIĘDZYNARODOWYCH PRZEZ EUROPEJSKĄ WSPÓLNOTĘ WĘGLA I STALI

Skreślenie artykułu 14 Konwencji w sprawie postanowień przejściowych załączonej do Traktatu ustanawiającego Europejską Wspólnotę Węgla i Stali nie wpływa na obecną praktykę zawierania umów międzynarodowych przez Europejską Wspólnotę Węgla i Stali.

41. DEKLARACJA W SPRAWIE POSTANOWIEŃ DOTYCZĄCYCH PRZEJRZYSTOŚCI, DOSTĘPU DO DOKUMENTÓW ORAZ ZWALCZANIA NADUŻYĆ FINANSOWYCH

Konferencja uważa, że Parlament Europejski, Rada i Komisja, działając na podstawie Traktatu ustanawiającego Europejską Wspólnotę Węgla i Stali oraz Traktatu ustanawiającego Europejską Wspólnotę Energii Atomowej, powinny opierać się na postanowieniach dotyczących przejrzystości, dostępu do dokumentów oraz zwalczania nadużyć finansowych, obowiązujących w ramach Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską.

42. DEKLARACJA W SPRAWIE KONSOLIDACJI TRAKTATÓW

Wysokie Umawiające się Strony przyjmują, że prace podjęte w czasie Konferencji międzyrządowej będą kontynuowane możliwie jak najszybciej w celu przystąpienia do konsolidacji wszystkich stosownych traktatów, w tym Traktatu o Unii Europejskiej.

Przyjmują one, że ostateczny rezultat tego zabiegu technicznego, który zostanie podany do wiadomości publicznej jako przykład, w ramach obowiązków sekretarza generalnego Rady, nie będzie miał rangi prawnej.

43. DEKLARACJA W SPRAWIE PROTOKOŁU W SPRAWIE STOSOWANIA ZASAD POMOCNICZOŚCI I PROPORCJONALNOŚCI

Wysokie Umawiające się Strony potwierdzają, z jednej strony, deklarację dotyczącą stosowania prawa wspólnotowego, dołączoną do Aktu końcowego Traktatu o Unii Europejskiej, i, z drugiej strony, konkluzje Rady Europejskiej z Essen precyzujące, że wprowadzenie w życie, w płaszczyźnie administracyjnej, prawa wspólnotowego ciąży co do zasady na Państwach Członkowskich stosownie do ich wymogów konstytucyjnych. Uprawnienia w zakresie nadzoru, kontroli i wykonawcze przyznane instytucjom wspólnotowym stosownie do artykułów 145 i 155 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską pozostają nienaruszone.

44. DEKLARACJA W SPRAWIE ARTYKUŁU 2 PROTOKOŁU WŁĄCZAJĄCEGO DOROBK SCHENGEN W RAMY UNII EUROPEJSKIEJ

Wysokie Umawiające się Strony przyjmują, że Rada wraz z datą wejścia w życie Traktatu z Amsterdamu, przyjmuje wszystkie konieczne środki przewidziane w artykule 2 Protokołu włączającego dorobek Schengen w ramy Unii Europejskiej. W tym celu konieczne prace przygotowawcze zostają podjęte w czasie pożądanym do ich zakończenia przed tą datą.

45. DEKLARACJA W SPRAWIE ARTYKUŁU 4 PROTOKOŁU WŁĄCZAJĄCEGO DOROBK SCHENGEN W RAMY UNII EUROPEJSKIEJ

Wysokie Umawiające się Strony wzywają Radę do zażądania opinii Komisji przed wydaniem decyzji co do wniosku sformułowanego na mocy artykułu 4 Protokołu włączającego dorobek Schengen w ramy Unii Europejskiej przez Irlandię lub Zjednoczone Królestwo Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej w sprawie uczestniczenia w części lub całości przepisów dorobku Schengen. Zobowiązują się one również do uczynienia wszystkiego, by umożliwić Irlandii i Zjednoczonemu Królestwu Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej, jeżeli tego pragną, stosowanie przepisów artykułu 4 wspomnianego protokołu, aby Rada mogła podejmować decyzje określone w tym artykule z datą wejścia w życie tego protokołu oraz później.

46. DEKLARACJA W SPRAWIE ARTYKUŁU 5 PROTOKOŁU WŁĄCZAJĄCEGO DOROBK SCHENGEN W RAMY UNII EUROPEJSKIEJ

Wysokie Umawiające się Strony zobowiązują się do uczynienia wszystkiego, aby możliwe było działanie wszystkich Państw Członkowskich w dziedzinach objętych dorobkiem Schengen, w szczególności w zakresie, w jakim Irlandia lub Zjednoczone Królestwo Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej przyjęły całość lub część przepisów tego dorobku, stosownie do artykułu 4 Protokołu włączającego dorobek Schengen w ramy Unii Europejskiej.

47. DEKLARACJA W SPRAWIE ARTYKUŁU 6 PROTOKOŁU WŁĄCZAJĄCEGO DOROBK SCHENGEN W RAMY UNII EUROPEJSKIEJ

Wysokie Umawiające się Strony postanawiają podjąć wszelkie konieczne środki, aby układy określone w artykule 6 Protokołu włączającego dorobek Schengen w ramy Unii Europejskiej mogły wejść w życie z tą samą datą co Traktat z Amsterdamu.

48. DEKLARACJA DOTYCZĄCA PROTOKOŁU W SPRAWIE PRAWA AZYLU DLA OBYWATELI PAŃSTW CZŁONKOWSKICH UNII EUROPEJSKIEJ

Protokół w sprawie prawa azylu dla obywateli Państw Członkowskich Unii Europejskiej nie wpływa na prawo każdego Państwa Członkowskiego do przyjęcia środków organizacyjnych, które uzna za niezbędne dla wypełnienia swoich zobowiązań na mocy Konwencji genewskiej z 28 lipca 1951 roku dotyczącej statusu uchodźców.

49. DEKLARACJA DOTYCZĄCA LITERY D) ARTYKUŁU PROTOKOŁU W SPRAWIE PRAWA AZYLU DLA OBYWATELI PAŃSTW CZŁONKOWSKICH UNII EUROPEJSKIEJ

Konferencja stwierdza, że uznając znaczenie rezolucji ministrów Państw Członkowskich Wspólnot Europejskich odpowiedzialnej za politykę imigracyjną z 30 listopada i 1 grudnia 1992 roku w sprawie oczywiście bezzasadnych wniosków o udzielenie azylu oraz rezolucje Rady z 20 czerwca 1995 roku w sprawie minimalnych gwarancji dotyczących procedur udzielania azylu, należy głębiej przeanalizować kwestie nadużywania procedur udzielania azylu oraz odpowiednich szybkich trybów oddalania oczywiście bezzasadnych wniosków, dążąc do przyspieszenia tych procedur.

50. DEKLARACJA W SPRAWIE PROTOKOŁU W SPRAWIE INSTYTUCJI W PERSPEKTYWIE ROZSZERZENIA UNII EUROPEJSKIEJ

Do chwili wejścia w życie pierwszego poszerzenia postanawia się, że decyzja Rady z 29 marca 1994 roku („kompromis z Ioanniny”) będzie przedłużona i że do tego czasu zostanie znalezione rozwiązanie dla szczególnego przypadku Hiszpanii.

51. DEKLARACJA W SPRAWIE ARTYKUŁU 10 TRAKTATU Z AMSTERDAMU

Traktat z Amsterdamu uchyla i skreśla wygasłe postanowienia Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską, Traktatu ustanawiającego Europejską Wspólnotę Węgla i Stali oraz Traktatu ustanawiającego Europejską Wspólnotę Energii Atomowej w postaci sprzed wejścia w życie Traktatu z Amsterdamu i dostosowuje niektóre ich postanowienia, włącznie z dodaniem niektórych postanowień Traktatu ustanawiającego Jedną Radę i Jedną Komisję Wspólnot Europejskich i Aktu dotyczącego wyboru przedstawicieli do Parlamentu Europejskiego w bezpośrednich wyborach powszechnych. Działania te nie mają wpływu na dorobek wspólnotowy.

DEKLARACJE PRZYJĘTE PRZEZ KONFERENCJĘ DO WIADOMOŚCI

1. DEKLARACJE AUSTRII I LUKSEMBURGA W SPRAWIE INSTYTUCJI KREDYTOWYCH

Austria i Luksemburg uznają, że Deklaracja w sprawie publicznych instytucji kredytowych w Niemczech stosuje się także do instytucji kredytowych o porównywalnej strukturze organizacyjnej w Austrii i Luksemburgu.

2. DEKLARACJA DANII W SPRAWIE ARTYKUŁU K.14 TRAKTATU O UNII EUROPEJSKIEJ

Artykuł K.14 Traktatu o Unii Europejskiej wymaga jednomyślności wszystkich członków Rady Unii Europejskiej, to znaczy wszystkich Państw Członkowskich, do podjęcia każdej decyzji mającej na celu stosowanie do działań w dziedzinach wskazanych w artykule K.1 postanowień tytułu IIIa Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską dotyczących polityki wizowej, azylowej, imigracyjnej i innych polityk związanych ze swobodnym przepływem osób. Poza tym każda jednomyślna decyzja Rady, przed wejściem w życie, będzie musiała być przyjęta w każdym Państwie Członkowskim zgodnie z jego wymogami konstytucyjnymi. W Danii przyjęcie to będzie wymagało, w przypadku przeniesienia suwerenności określonego w konstytucji duńskiej, większości pięciu szóstych członków Folketingu, albo jednocześnie większości członków Folketingu i większości osób uczestniczących w referendum.

3. DEKLARACJA NIEMIEC, AUSTRII I BELGII W SPRAWIE POMOCNICZOŚCI

Rządy niemiecki, austriacki i belgijski przyjmują, że działanie Wspólnoty Europejskiej, zgodnie z zasadą pomocniczości, dotyczy nie tylko Państw Członkowskich, ale także ich podmiotów w zakresie, w jakim dysponują one uprawnieniami prawodawczymi, które zostały im przyznane przez krajowe prawo konstytucyjne.

4. DEKLARACJA IRLANDII W SPRAWIE ARTYKUŁU 3 PROTOKOŁU W SPRAWIE STANOWISKA ZJEDNOCZONEGO KRÓLESTWA I IRLANDII

Irlandia deklaruje, że ma zamiar wykonać prawo, które przyznaje jej artykuł 3 Protokołu w sprawie stanowiska Zjednoczonego Królestwa i Irlandii, uczestniczenia w przyjęciu środków w wykonaniu tytułu IIIa Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską w maksymalnym zakresie zgodnym z utrzymaniem wspólnej strefy podróżowania ze Zjednoczonym Królestwem. Irlandia przypomina, że jej uczestnictwo w Protokole w sprawie stosowania niektórych aspektów artykułu 7a Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską pokazuje jej pragnienie utrzymania wspólnej strefy podróżowania ze Zjednoczonym Królestwem w celu zapewnienia maksymalnej swobody przepływu przy wyjeździe i przy wjeździe do Irlandii.

5. DEKLARACJA BELGII W SPRAWIE PROTOKOŁU W SPRAWIE PRAWA AZYLU DLA OBYWATELI PAŃSTW CZŁONKOWSKICH UNII EUROPEJSKIEJ

Zatwierdzając Protokół w sprawie prawa azylu dla obywateli Państw Członkowskich Unii Europejskiej, Belgia stwierdza, że zgodnie z jej zobowiązaniami na mocy Konwencji Genewskiej z 1951 roku i Protokołu nowojorskiego z 1967 roku, zgodnie z postanowieniem litery d) Artykułu tego Protokołu, rozpatrzy oddzielnie wszystkie wnioski o azyl złożone przez obywateli innego Państwa Członkowskiego.

6. DEKLARACJA BELGII, FRANCJI I WŁOCH DOTYCZĄCA PROTOKOŁU W SPRAWIE INSTYTUCJI W PERSPEKTYWIE ROZSZERZENIA UNII EUROPEJSKIEJ

Belgia, Francja i Włochy stwierdzają, że na podstawie rezultatów Konferencji międzyrządowej Traktat z Amsterdamu nie odpowiada potrzebom, ponownie potwierdzonej podczas spotkania Rady Europejskiej w Madrycie, zasadniczego postępu na drodze wzmacniania instytucji.

Państwa te uważają, że takie wzmocnienie jest niezbędnym warunkiem zamknięcia pierwszych negocjacji w sprawie przystąpienia. Są one zdecydowane nadać właściwy skutek Protokołowi w sprawie składu Komisji i układu głosów ważonych oraz uważają, że znaczne poszerzenie odwoływania się do głosowania kwalifikowaną większością głosów należy do właściwych elementów, które należy brać pod uwagę.

7. DEKLARACJA FRANCJI W SPRAWIE SYTUACJI DEPARTAMENTÓW ZAMORSKICH W KONTEKŚCIE PROTOKOŁU WŁĄCZAJĄCEGO DOROBK SCHENGEN W RAMY UNII EUROPEJSKIEJ

Francja uważa, że wprowadzenie w życie Protokołu włączającego dorobek Schengen w ramy Unii Europejskiej nie narusza geograficznego zakresu zastosowania Konwencji wykonawczej do Układu z Schengen z 14 czerwca 1985 roku, podpisanej w Schengen 19 czerwca 1990 roku, określonego w artykule 138 ustęp 1 tej Konwencji.

8. DEKLARACJA GRECJI W SPRAWIE DEKLARACJI W SPRAWIE STATUSU KOŚCIOŁÓW I STOWARZYSZEŃ LUB ORGANIZACJI NIETYTUŁOWYCH

W odniesieniu do Deklaracji dotyczącej statusu kościołów i stowarzyszeń lub organizacji nietytułowych, Grecja przypomina wspólną Deklarację w sprawie Mont Athos dołączoną do Aktu końcowego Traktatu o przystąpieniu Republiki Greckiej do Wspólnot Europejskich.

TRAKTAT O UNII EUROPEJSKIEJ

JEGO KRÓLEWSKA MOŚĆ KRÓL BELGÓW, JEJ KRÓLEWSKA MOŚĆ KRÓLOWA DANII, PREZYDENT REPUBLIKI FEDERALNEJ NIEMIEC, PREZYDENT REPUBLIKI GRECKIEJ, JEGO KRÓLEWSKA MOŚĆ KRÓL HISZPANII, PREZYDENT REPUBLIKI FRANCUSKIEJ, PREZYDENT IRLANDII, PREZYDENT REPUBLIKI WŁOSKIEJ, JEGO KRÓLEWSKA WYSOKOŚĆ WIELKI KSIĄŻĘ LUKSEMBURGA, JEJ KRÓLEWSKA MOŚĆ KRÓLOWA NIDERLANDÓW, PREZYDENT REPUBLIKI PORTUGALSKIEJ, JEJ KRÓLEWSKA MOŚĆ KRÓLOWA ZJEDNOCZONEGO KRÓLESTWA WIELKIEJ BRYTANII I IRLANDII PÓŁNOCNEJ,

ZDECYDOWANI przejść do nowego etapu procesu integracji europejskiej, zapoczątkowanego ustanowieniem Wspólnot Europejskich,

PRZYWOŁUJĄC historyczne znaczenie przezwyciężenia podziału kontynentu europejskiego oraz potrzebę ustanowienia trwałych podstaw budowy przyszłej Europy,

POTWIERDZAJĄC swe przywiązanie do zasad wolności, demokracji, poszanowania praw człowieka i podstawowych wolności oraz państwa prawnego,

POTWIERDZAJĄC swe przywiązanie do podstawowych praw socjalnych określonych w Europejskiej Karcie Społecznej, podpisanej w Turynie dnia 18 października 1961 roku, oraz we Wspólnotowej Karcie Socjalnych Praw Podstawowych Pracowników z 1989 roku,

PRAGNĄC pogłębić solidarność między swymi narodami w poszanowaniu ich historii, kultury i tradycji,

PRAGNĄC umocnić demokratyczny charakter i skuteczność działania instytucji, tak aby były one w stanie lepiej spełniać, w jednolitych ramach instytucjonalnych, powierzone im zadania,

ZDECYDOWANI umocnić swe gospodarki, a także doprowadzić do ich konwergencji oraz do ustanowienia unii gospodarczej i walutowej, w tym – zgodnie z postanowieniami niniejszego Traktatu – jednej i stabilnej waluty,

WYRAŻAJĄC MOCNĄ WOLĘ popierania postępu gospodarczego i społecznego swych narodów poprzez urzeczywistnienie rynku wewnętrznego oraz umacnianie spójności i ochrony środowiska naturalnego, przy uwzględnieniu zasady stałego rozwoju, oraz prowadzenia polityk, które zapewnią, że integracji gospodarczej towarzyszyć będzie równoczesny postęp w innych dziedzinach,

ZDECYDOWANI ustanowić wspólne obywatelstwo dla obywateli swych krajów,

ZDECYDOWANI realizować wspólną politykę zagraniczną i bezpieczeństwa, w tym stopniowo określać wspólną politykę obronną, która mogłaby prowadzić do wspólnej obrony, zgodnie z artykułem 17, wzmacniając w ten sposób tożsamość i niezależność Europy w celu wspierania pokoju, bezpieczeństwa oraz postępu w Europie i na świecie,

ZDECYDOWANI ułatwić swobodny przepływ osób, przy zapewnieniu bezpieczeństwa swym narodom, poprzez ustanowienie przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości, zgodnie z postanowieniami niniejszego Traktatu,

ZDECYDOWANI kontynuować proces tworzenia coraz ściślejszego związku między narodami Europy, w którym decyzje są podejmowane jak najbliżej obywateli, zgodnie z zasadą pomocniczości,

MAJĄC NA UWADZE dalsze kroki, które należy przedsięwziąć na rzecz rozwoju integracji europejskiej,

POSTANOWILI ustanowić Unię Europejską i w tym celu powołali jako swych pełnomocników:

JEGO KRÓLEWSKA MOŚĆ KRÓL BELGÓW:

Marka EYSKENSE, Ministra Spraw Zagranicznych;

Philippe’a MAYSTADTA, Ministra Finansów;

JEJ KRÓLEWSKA MOŚĆ KRÓLOWA DANII:

Uffe ELLEMANN-JENSEN, Ministra Spraw Zagranicznych;

Andersa FOGHA RASMUSSEN, Ministra Gospodarki;

PREZYDENT REPUBLIKI FEDERALNEJ NIEMIEC:

Hans-Dietrich GENSCHER, Federalnego Ministra Spraw Zagranicznych;

Theodora WAIGLA, Federalnego Ministra Finansów;

PREZYDENT REPUBLIKI GRECKIEJ:

Antonis SAMARAS, Ministra Spraw Zagranicznych;

Efthymios CHRISTODOULU, Ministra Gospodarki;

JEGO KRÓLEWSKA MOŚĆ KRÓL HISZPANII:

Francisco FERNANDEZ ORDONEZA, Ministra Spraw Zagranicznych;

Carlosa SOLCHAGA CATALANA, Ministra Gospodarki i Finansów;

PREZYDENT REPUBLIKI FRANCUSKIEJ:

Rolanda DUMAS, Ministra Spraw Zagranicznych;

Pierre’a BEREGOVY, Ministra Gospodarki, Finansów i Budżetu;

PREZYDENT IRLANDII:

Gerarda COLLINS, Ministra Spraw Zagranicznych;

Bertie AHERN, Ministra Finansów;

PREZYDENT REPUBLIKI WŁOSKIEJ:

Gianniego DE MICHELIS, Ministra Spraw Zagranicznych;

Guida CARLINO, Ministra Skarbu;

JEGO KRÓLEWSKA WYSOKOŚĆ WIELKI KSIĄŻĘ LUKSEMBURGA:

Jacques’a F. POOS, Wicepremiera, Ministra Spraw Zagranicznych;

Jean-Claude’a JUNCKER, Ministra Finansów;

JEJ KRÓLEWSKA MOŚĆ KRÓLOWA NIDERLANDÓW:
Hansa VAN DEN BROEKA, Ministra Spraw Zagranicznych;
Willema KOKA, Ministra Finansów;

PREZYDENT REPUBLIKI PORTUGALSKIEJ:
Joao de Deusa PINHEIRE, Ministra Spraw Zagranicznych;
Jorge BRAGĘ DE MACEDO, Ministra Finansów;

JEJ KRÓLEWSKA MOŚĆ KRÓLOWA ZJEDNOCZONEGO KRÓLESTWA WIELKIEJ BRYTANII I
IRLANDII PÓŁNOCNEJ:
The Rt. Hon. Douglasa HURDA, Sekretarza Stanu do spraw Zagranicznych i Wspólnoty Brytyjskiej;
The Hon. Francisa MAUDE'A, Sekretarza Finansów w Ministerstwie Skarbu;

KTÓRZY, po wymianie swych pełnomocnictw uznanych za należyte i sporządzone we właściwej formie,
uzgodnili co następuje:

TYTUŁ I

POSTANOWIENIA WSPÓLNE

Artykuł 1 (dawny artykuł A)

Niniejszym Traktatem WYSOKIE UMAWIAJĄCE SIĘ STRONY ustanawiają między sobą UNIE
EUROPEJSKĄ, zwaną dalej „Unią”.

Niniejszy Traktat wyznacza nowy etap w procesie tworzenia coraz ściślejszego związku między narodami
Europy, w którym decyzje podejmowane są z możliwie najwyższym poszanowaniem zasady otwartości i
jak najbliżej obywateli.

Unię stanowią Wspólnoty Europejskie, uzupełnione politykami i formami współpracy przewidzianymi
niniejszym Traktatem. Jej zadaniem jest kształtowanie w sposób spójny i solidarny stosunków między
Państwami Członkowskimi oraz między ich narodami.

Artykuł 2 (dawny artykuł B)

Unia stawia sobie następujące cele:

- popieranie postępu gospodarczego i społecznego oraz wysokiego poziomu zatrudnienia i doprowadzenie do zrównoważonego i trwałego rozwoju, zwłaszcza poprzez utworzenie przestrzeni bez granic wewnętrznych, umocnienie gospodarczej i społecznej spójności oraz ustanowienie unii gospodarczej i walutowej, obejmującej docelowo jedną walutę, zgodnie z postanowieniami niniejszego Traktatu;
- potwierdzanie swej tożsamości na arenie międzynarodowej, zwłaszcza poprzez realizację wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa, w tym stopniowe określanie wspólnej polityki obronnej, która zgodnie z artykułem 17 mogłaby prowadzić do wspólnej obrony;
- umacnianie ochrony praw i interesów obywateli jej Państw Członkowskich poprzez ustanowienie obywatelstwa Unii;

- utrzymanie i rozwijanie Unii jako przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości, w której zagwarantowana jest swoboda przepływu osób, w powiązaniu z właściwymi środkami w odniesieniu do kontroli granic zewnętrznych, azylu, imigracji oraz zapobieganie i zwalczanie przestępczości;
- pełne zachowanie dorobku wspólnotowego i jego rozwój, z uwzględnieniem zakresu, w jakim polityki i formy współpracy, ustanowione niniejszym Traktatem, wymagają zrewidowania w celu zapewnienia skuteczności mechanizmów i instytucji Wspólnoty.

Unia osiąga swe cele zgodnie z postanowieniami niniejszego Traktatu, określonymi w nim warunkami i harmonogramem, z poszanowaniem zasady pomocniczości, określonej w artykule 5 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską.

Artykuł 3 (dawny artykuł C)

Unia dysponuje jednolitymi ramami instytucjonalnymi, które zapewniają spójność i ciągłość działań podejmowanych do osiągnięcia jej celów, przy poszanowaniu i rozwijaniu dorobku wspólnotowego.

Unia czuwa, w szczególności, nad spójnością całości swych działań zewnętrznych, podejmowanych w ramach polityk w dziedzinach stosunków zagranicznych, bezpieczeństwa, gospodarczej i rozwoju. Rada i Komisja są odpowiedzialne za zapewnienie takiej spójności i współpracują w tym celu. Gwarantują one realizację tych polityk w ramach swoich kompetencji.

Artykuł 4 (dawny artykuł D)

Rada Europejska nadaje Unii impulsy niezbędne do jej rozwoju i określa w tej mierze ogólne kierunki polityczne.

W skład Rady Europejskiej wchodzi szefowie państw lub rządów Państw Członkowskich oraz przewodniczący Komisji. Towarzyszą im ministrowie spraw zagranicznych Państw Członkowskich i członek Komisji. Rada Europejska zbiera się co najmniej dwa razy w roku pod przewodnictwem szefa państwa lub rządu Państwa Członkowskiego, które przewodniczy Radzie.

Rada Europejska składa Parlamentowi Europejskiemu sprawozdanie po każdym swym spotkaniu oraz roczne sprawozdanie pisemne o postępach dokonanych przez Unię.

Artykuł 5 (dawny artykuł E)

Parlament Europejski, Rada, Komisja, Trybunał Sprawiedliwości i Trybunał Obrachunkowy realizują swe uprawnienia zgodnie z warunkami i celami przewidzianymi, z jednej strony w postanowieniach Traktatów ustanawiających Wspólnotę Europejskie oraz późniejszych traktatów i aktów zmieniających je lub uzupełniających, z drugiej zaś - w innych postanowieniach niniejszego Traktatu.

Artykuł 6 (dawny artykuł F)

1. Unia opiera się na zasadach wolności, demokracji, poszanowania praw człowieka i podstawowych wolności oraz państwa prawnego, które są wspólne dla Państw Członkowskich.

2. Unia szanuje prawa podstawowe zagwarantowane w europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, podpisanej w Rzymie 4 listopada 1950 roku, oraz wynikające z tradycji konstytucyjnych wspólnych dla Państw Członkowskich, jako zasady ogólne prawa wspólnotowego.

3. Unia szanuje tożsamość narodową Państw Członkowskich.

4. Unia zapewnia sobie środki niezbędne do osiągnięcia swych celów i prowadzenia swych polityk.

Artykuł 7 (dawny artykuł F.1)

1. Rada zebrana w składzie szefów państw lub rządów, stanowiąc jednomyślnie na wniosek jednej trzeciej Państw Członkowskich lub Komisji i po uzyskaniu zgody Parlamentu Europejskiego, może stwierdzić, po wezwaniu rządu Państwa Członkowskiego do przedstawienia swoich uwag, poważne i stałe naruszenie przez to Państwo Członkowskie zasad określonych w artykule 6 ustęp 1.

2. Po takim stwierdzeniu Rada, stanowiąc większością kwalifikowaną, może zdecydować o zawieszeniu niektórych praw wynikających ze stosowania niniejszego Traktatu dla tego Państwa Członkowskiego, łącznie z prawem do głosowania przedstawiciela rządu tego Państwa Członkowskiego w Radzie. Rada uwzględnia przy tym możliwe skutki takiego zawieszenia dla praw i obowiązków osób fizycznych i prawnych.

Zobowiązania, które ciążyą na tym Państwie Członkowskim na mocy niniejszego Traktatu, pozostają w każdym razie wiążące dla tego Państwa.

3. Rada może następnie, stanowiąc większością kwalifikowaną, zdecydować o zmianie lub uchyleniu środków podjętych na podstawie ustępu 2, w przypadku zmiany sytuacji, która doprowadziła do ich ustanowienia.

4. Do celów niniejszego artykułu Rada stanowi nie biorąc pod uwagę głosu przedstawiciela rządu danego Państwa Członkowskiego. Wstrzymanie się od głosu członków obecnych lub reprezentowanych nie stanowi przeszkody w podjęciu decyzji określonych w ustępie 1. Większość kwalifikowana jest określona jako taki sam udział głosów ważonych danych członków Rady, jak ustalony w artykule 205 ustęp 2 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską.

Niniejszy ustęp stosuje się również w przypadku zawieszenia prawa do głosowania zgodnie z ustępem 2.

5. Do celów niniejszego artykułu Parlament Europejski stanowi większością dwóch trzecich oddanych głosów, reprezentującą większość jego członków.

TYTUŁ II

POSTANOWIENIA ZMIENIAJĄCE TRAKTAT USTANAWIAJĄCY EUROPEJSKĄ WSPÓLNOTĘ GOSPODARCZĄ W CELU USTANOWIENIA WSPÓLNOTY EUROPEJSKIEJ

Artykuł 8 (dawny artykuł G)

(pominięty)

TYTUŁ III

POSTANOWIENIA ZMIENIAJĄCE TRAKTAT USTANAWIAJĄCY EUROPEJSKĄ WSPÓLNOTĘ WĘGLA I STALI

Artykuł 9 (dawny artykuł H)

(pominięty)

TYTUŁ IV

POSTANOWIENIA ZMIENIAJĄCE TRAKTAT USTANAWIAJĄCY EUROPEJSKĄ WSPÓLNOTĘ ENERGII ATOMOWEJ

Artykuł 10 (dawny artykuł I)

(pominięty)

TYTUŁ V

POSTANOWIENIA DOTYCZĄCE WSPÓLNEJ POLITYKI ZAGRANICZNEJ

I BEZPIECZEŃSTWA

Artykuł 11 (dawny artykuł J.1)

1. Unia określa i realizuje wspólną politykę zagraniczną i bezpieczeństwa, obejmującą wszystkie dziedziny polityki zagranicznej i bezpieczeństwa, której celami są:

- ochrona wspólnych wartości, podstawowych interesów, niezawisłości i integralności Unii, zgodnie z zasadami Karty Narodów Zjednoczonych;
- umacnianie bezpieczeństwa Unii we wszelkich formach;
- utrzymanie pokoju i umacnianie bezpieczeństwa międzynarodowego zgodnie z zasadami Karty Narodów Zjednoczonych oraz Aktu Końcowego z Helsinek i celami Karty Paryskiej, w tym dotyczącymi granic zewnętrznych;
- popieranie współpracy międzynarodowej;
- rozwijanie oraz umacnianie demokracji i państwa prawnego, a także poszanowanie praw człowieka i podstawowych wolności.

2. Państwa Członkowskie popierają, aktywnie i bez zastrzeżeń, politykę zewnętrzną i bezpieczeństwa Unii w duchu lojalności i wzajemnej solidarności.

Państwa Członkowskie działają zgodnie na rzecz umacniania i rozwijania wzajemnej solidarności politycznej. Powstrzymują się od wszelkich działań, które byłyby sprzeczne z interesami Unii lub mogłyby zaszkodzić jej skuteczności jako spójnej sile w stosunkach międzynarodowych.

Rada czuwa nad poszanowaniem tych zasad.

Artykuł 12 (dawny artykuł J.2)

Unia osiąga cele określone w artykule 11 poprzez:

- określanie zasad i ogólnych wytycznych wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa;
- decydowanie o wspólnych strategiach;

- przyjmowanie wspólnych działań;
- przyjmowanie wspólnych stanowisk;
- umacnianie systematycznej współpracy między Państwami Członkowskimi w prowadzeniu ich polityki.

Artykuł 13 (dawny artykuł J.3)

1. Rada Europejska określa zasady i ogólne wytyczne wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa, łącznie ze sprawami mającymi wpływ na kwestie polityczno-obronne.

2. Rada Europejska decyduje o wspólnych strategiach wprowadzanych w życie przez Unię w dziedzinach, w których Państwa Członkowskie mają ważne wspólne interesy.

Wspólne strategie określają ich cele, czas trwania i środki, które mają być przekazane do dyspozycji przez Unię i Państwa Członkowskie.

3. Na podstawie określonych przez Radę Europejską ogólnych wytycznych Rada podejmuje decyzje niezbędne do określenia i wprowadzenia w życie wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa.

Rada zaleca Radzie Europejskiej przyjęcie wspólnych strategii i wprowadza je w życie, zwłaszcza przyjmując wspólne działania i wspólne stanowiska.

Rada zapewnia jednolitość, spójność i skuteczność działań Unii.

Artykuł 14 (dawny artykuł J.4)

1. Rada przyjmuje wspólne działania. Dotyczą one pewnych sytuacji, w których niezbędne jest podjęcie działań operacyjnych. Wspólne działania określają ich zasięg, cele, zakres i środki, jakie mają być oddane do dyspozycji Unii, warunki wprowadzania ich w życie oraz – w razie potrzeby – czas ich trwania.

2. Jeżeli nastąpiła zmiana okoliczności mająca wyraźny wpływ na kwestię stanowiącą przedmiot wspólnego działania, Rada dokonuje przeglądu zasad i celów tego działania oraz podejmuje niezbędne decyzje. Dopóki Rada nie podejmie stosownej decyzji, wspólne działanie pozostaje w mocy.

3. Wspólne działania wiążą Państwa Członkowskie w odniesieniu do zajmowanych przez nie stanowisk i prowadzonych działań.

4. Rada może zażądać od Komisji przedłożenia jej wszelkich właściwych propozycji dotyczących wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa w celu zapewnienia wprowadzenia w życie wspólnego działania.

5. O wszelkim zajęciu krajowego stanowiska lub podjęciu jakiegokolwiek krajowego działania należy poinformować w takim czasie, aby możliwe było – w razie potrzeby – wcześniejsze przeprowadzenie w Radzie uzgodnień. Obowiązek wcześniejszego poinformowania nie dotyczy środków stanowiących jedynie proste wykonanie decyzji Rady na płaszczyźnie krajowej.

6. W przypadku bezwzględnej konieczności wynikającej z rozwoju sytuacji i wobec braku decyzji Rady Państwa Członkowskie mogą zastosować w trybie pilnym niezbędne środki, uwzględniając ogólne cele wspólnego działania. Państwo Członkowskie, które stosuje takie środki, informuje o nich niezwłocznie Radę.

7. W przypadku poważnych trudności w wykonaniu wspólnego działania Państwo Członkowskie powiadamia o nich Radę, która rozważa je i poszukuje właściwych rozwiązań. Nie mogą być one sprzeczne z celami wspólnego działania ani szkodzić jego skuteczności.

Artykuł 15 (dawny artykuł J.5)

Rada przyjmuje wspólne stanowiska. Określają one podejście Unii do danego problemu o charakterze geograficznym lub przedmiotowym. Państwa Członkowskie zapewniają zgodność swych polityk krajowych ze wspólnymi stanowiskami.

Artykuł 16 (dawny artykuł J.6)

Państwa Członkowskie w ramach Rady informują się wzajemnie i uzgadniają wszelkie kwestie polityki zagranicznej i bezpieczeństwa, stanowiące przedmiot ogólnego zainteresowania, w celu zapewnienia możliwie najskuteczniejszego wpływu Unii poprzez zgodne i zbieżne działania.

Artykuł 17 (dawny artykuł J.7)

1. Wspólna polityka zagraniczna i bezpieczeństwa obejmuje wszelkie sprawy dotyczące bezpieczeństwa Unii, w tym stopniowe określanie wspólnej polityki obronnej, zgodnie z drugim akapitem, która mogłaby doprowadzić do wspólnej obrony, jeśli Rada Europejska tak zadecyduje. W takim przypadku Rada Europejska zaleca Państwom Członkowskim podjęcie decyzji zgodnie z ich odpowiednimi wymogami konstytucyjnymi.

Unia Zachodnioeuropejska (UZE) stanowi integralną część rozwoju Unii, zapewniając Unii dostęp do zdolności operacyjnej, zwłaszcza w związku z ustępem 2. Wspomaga Unię w określaniu kwestii polityczno-obronnych wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa, stosownie do niniejszego artykułu. W związku z tym Unia zachęca do ustanowienia ściślejszych stosunków instytucjonalnych z UZE, mając na względzie możliwość włączenia UZE do Unii, jeśli Rada Europejska tak zadecyduje. W takim przypadku Rada Europejska zaleca Państwom Członkowskim podjęcie decyzji zgodnie z ich odpowiednimi wymogami konstytucyjnymi.

Polityka Unii, określona w niniejszym artykule, nie uchybia specyficznemu charakterowi polityki bezpieczeństwa i obronnej niektórych Państw Członkowskich. Szanuje ona wynikające z Traktatu Północnoatlantyckiego zobowiązania Państw Członkowskich, które uważają, że ich wspólna obrona jest wykonywana w ramach Organizacji Traktatu Północnoatlantyckiego (NATO) oraz jest zgodna z przyjętą w tych ramach wspólną polityką bezpieczeństwa i obroną.

Stopniowe określanie wspólnej polityki obronnej będzie wspierane, w zakresie, w jakim Państwa Członkowskie uznają to za właściwe, współpracą między nimi w dziedzinie zbrojeń.

2. Sprawy określone w niniejszym artykule obejmują misje humanitarne i ratunkowe, misje utrzymania pokoju oraz misje zbrojne służące zarządzaniu kryzysami, w tym przywracaniu pokoju.

3. Unia zwracać się będzie do UZE w celu opracowania i wykonywania swych decyzji oraz przedsięwzięć mających wpływ na kwestie polityczno-obronne.

Kompetencja Rady Europejskiej do określania wytycznych zgodnie z artykułem 13 przysługuje również wobec UZE w sprawach, w których Unia ma prawo zwracać się do UZE.

W każdym przypadku gdy Unia zwraca się do UZE w celu opracowania i wykonania swych decyzji dotyczących misji określonych w ustępie 2, wszystkie Państwa Członkowskie mają prawo w pełni uczestniczyć w tych misjach. Rada, w porozumieniu z instytucjami UZE, przyjmuje praktyczne ustalenia, niezbędne do umożliwienia wszystkim Państwom Członkowskim wnoszącym wkład w te misje uczestniczenia w pełnym i równoprawnym zakresie w planowaniu i podejmowaniu decyzji w UZE.

Decyzje mające wpływ na kwestie polityczno-obronne, które są przedmiotem niniejszego ustępu, są podejmowane bez uszczerbku dla polityk i zobowiązań określonych w ustępie 1 akapit trzeci.

4. Niniejszy artykuł nie stanowi przeszkody w rozwijaniu wzmocnionej współpracy między dwoma lub wieloma Państwami Członkowskimi na poziomie dwustronnym oraz w ramach UZE i Sojuszu Atlantycznego, o ile współpraca ta nie jest sprzeczna i nie utrudnia współpracy przewidzianej w niniejszym tytule.

5. Dla wspierania realizacji celów ustalonych w niniejszym artykule, jego postanowienia zostaną poddane przeglądowi zgodnie z artykułem 48.

Artykuł 18 (dawny artykuł J.8)

1. Prezydencja reprezentuje Unię w sprawach objętych wspólną polityką zagraniczną i bezpieczeństwa.

2. Prezydencja jest odpowiedzialna za wprowadzanie w życie decyzji podejmowanych zgodnie z niniejszym tytułem; z tej racji wyraża co do zasady stanowisko Unii w organizacjach międzynarodowych i podczas konferencji międzynarodowych.

3. Prezydencja jest wspomagana przez sekretarza generalnego Rady, pełniącego funkcję wysokiego przedstawiciela do spraw wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa.

4. Komisja jest w pełni włączana w zadania określone w ustępach 1 i 2. Prezydencja jest wspierana, w miarę potrzeby, w wykonywaniu tych zadań przez Państwo Członkowskie, które w następnej kolejności przejmie Prezydencję.

5. Rada może w każdym przypadku, gdy uzna to za niezbędne, mianować specjalnego przedstawiciela, któremu powierza się mandat w odniesieniu do poszczególnych spraw politycznych.

Artykuł 19 (dawny artykuł J.9)

1. Państwa Członkowskie koordynują swe działania w organizacjach międzynarodowych i podczas konferencji międzynarodowych, podtrzymując na tym forum wspólne stanowiska.

Jeżeli w organizacjach międzynarodowych lub podczas konferencji międzynarodowych nie są reprezentowane wszystkie Państwa Członkowskie, uczestniczące Państwa Członkowskie podtrzymują wspólne stanowiska.

2. Bez uszczerbku dla postanowień ustępu 1 i artykułu 14 ustęp 3, Państwa Członkowskie reprezentowane w organizacjach międzynarodowych lub podczas konferencji międzynarodowych, w których nie uczestniczą wszystkie Państwa Członkowskie, informują te ostatnie o wszelkich sprawach będących przedmiotem wspólnego zainteresowania.

Państwa Członkowskie, które są także członkami Rady Bezpieczeństwa Organizacji Narodów Zjednoczonych, będą działać zgodnie i wyczerpująco informować pozostałe Państwa Członkowskie. Państwa Członkowskie, które są stałymi członkami Rady Bezpieczeństwa, przy wykonywaniu swoich funkcji zapewniają obronę stanowisk i interesów Unii, bez uszczerbku dla ich zobowiązań wynikających z postanowień Karty Narodów Zjednoczonych.

Artykuł 20 (dawny artykuł J.10)

Misje dyplomatyczne i konsularne Państw Członkowskich oraz delegacje Komisji w państwach trzecich i na konferencjach międzynarodowych, a także ich przedstawicielstwa w organizacjach międzynarodowych współpracują ze sobą, tak aby zapewnić poszanowanie i wprowadzenie w życie wspólnych stanowisk oraz wspólnych działań przyjętych przez Radę.

Umacniają one współpracę, wymieniając informacje, dokonując wspólnych ocen oraz przyczyniając się do wprowadzania w życie postanowień przewidzianych w artykule 20 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską.

Artykuł 21 (dawny artykuł J.11)

Prezydencja konsultuje z Parlamentem Europejskim najważniejsze kwestie i podstawowe kierunki wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa oraz czuwa, aby poglądy Parlamentu Europejskiego zostały należycie uwzględnione. Prezydencja i Komisja regularnie informują Parlament Europejski o rozwoju polityki zagranicznej i bezpieczeństwa Unii.

Parlament Europejski może kierować do Rady pytania lub formułować pod jej adresem zalecenia. Co roku przeprowadza on debatę o postępach w realizacji wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa.

Artykuł 22 (dawny artykuł J.12)

1. Każde Państwo Członkowskie lub Komisja mogą się zwracać do Rady ze wszelkimi pytaniami dotyczącymi wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa oraz przedkładać Radzie propozycje.

2. W przypadkach wymagających szybkiej decyzji Prezydencja zwołuje, z inicjatywy własnej lub na żądanie Komisji bądź Państwa Członkowskiego, w ciągu 48 godzin lub – w razie bezwzględnej potrzeby – w krótszym terminie nadzwyczajne posiedzenie Rady.

Artykuł 23 (dawny artykuł J.13)

1. Decyzje, o których mowa w niniejszym tytule, Rada podejmuje stanowiąc jednomyślnie. Wstrzymanie się od głosu przez członków obecnych lub reprezentowanych nie stanowi przeszkody w podjęciu takich decyzji.

Każdy członek Rady, który wstrzymuje się od głosu, może – zgodnie z niniejszym akapitem – jednocześnie złożyć formalne oświadczenie. W takim przypadku nie jest on zobowiązany do wykonania decyzji, ale akceptuje, że decyzja ta wiąże Unię. W duchu wzajemnej solidarności to Państwo Członkowskie powstrzymuje się od wszelkich działań, które mogłyby być sprzeczne lub utrudnić działania Unii podejmowane na podstawie tej decyzji. Pozostałe Państwa Członkowskie szanują jego stanowisko. Decyzja nie zostaje podjęta, jeżeli członkowie Rady, którzy złożyli oświadczenie w związku ze wstrzymaniem się od głosu, mają więcej niż jedną trzecią głosów ważonych zgodnie z artykułem 205 ustęp 2 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską.

2. Na zasadzie odstępstwa od postanowień ustępu 1 Rada stanowi większością kwalifikowaną w sytuacji, gdy:

- na podstawie wspólnych strategii przyjmuje wspólne działania i wspólne stanowiska lub podejmuje inne decyzje;
- podejmuje decyzję wykonującą wspólne działanie lub wspólne stanowisko.

Głosowanie nie dochodzi do skutku, jeżeli członek Rady oświadcza, że z ważnych względów polityki krajowej, które musi określić, zamierza się sprzeciwić przyjęciu decyzji podejmowanej większością kwalifikowaną. Rada, stanowiąc większością kwalifikowaną, może zażądać przedłożenia tej kwestii Radzie Europejskiej w celu podjęcia decyzji jednomyślnie.

Głosy członków Rady ważne są zgodnie z artykułem 205 ustęp 2 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską. Decyzje Rady wymagają do ich przyjęcia co najmniej 62 głosów „za”, oddanych przez co najmniej 10 członków.

Niniejszego ustępu nie stosuje się do decyzji mających wpływ na kwestie wojskowe lub polityczno-obronne.

3. W kwestiach proceduralnych Rada stanowi większością głosów swoich członków.

Artykuł 24 (dawny artykuł J.14)

Jeżeli do wykonania postanowień niniejszego tytułu niezbędne jest zawarcie umowy z jednym lub z większą liczbą państw bądź z organizacjami międzynarodowymi, Rada może, stanowiąc jednomyślnie, upoważnić Prezydencję, wspieraną w miarę potrzeby przez Komisję, do podjęcia rokowań w tym celu. Umowy takie są zawierane przez Radę stanowiącą jednomyślnie na podstawie zalecenia Prezydencji. Umową nie jest związane Państwo Członkowskie, którego przedstawiciel w Radzie oświadczył, że musi ono stosować się do własnych postanowień konstytucyjnych; inni członkowie Rady mogą uzgodnić, że umowa ta będzie miała do nich zastosowanie tymczasowo.

Postanowienia niniejszego artykułu mają zastosowanie również do dziedzin uregulowanych tytułem VI.

Artykuł 25 (dawny artykuł J.15)

Bez uszczerbku dla postanowień artykułu 207 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską, Komitet Polityczny obserwuje sytuację międzynarodową w dziedzinach objętych wspólną polityką zagraniczną i bezpieczeństwa oraz przyczynia się do określania polityk, wydając opinie dla Rady – na jej żądanie lub z inicjatywy własnej. Czuwa on również nad wprowadzaniem w życie uzgodnionych polityk, bez uszczerbku dla kompetencji Prezydencji i Komisji.

Artykuł 26 (dawny artykuł J.16)

Sekretarz generalny Rady, wysoki przedstawiciel do spraw wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa, wspomaga Radę w sprawach objętych wspólną polityką zagraniczną i bezpieczeństwa, zwłaszcza przyczyniając się do formułowania, opracowania i wprowadzania w życie decyzji politycznych, a w stosownych przypadkach, działając w imieniu Rady i na zlecenie Prezydencji, prowadzi dialog polityczny ze stronami trzecimi.

Artykuł 27 (dawny artykuł J.17)

Komisja jest w pełni włączana w prace w dziedzinie wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa.

Artykuł 28 (dawny artykuł J.18)

1. Artykuły 189-190, 196-199, 203-204, 206-209, 213-219, 255 i 290 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską mają zastosowanie do postanowień dotyczących dziedzin uregulowanych w niniejszym tytule.
2. Wydatki administracyjne ponoszone przez instytucje w związku z wykonywaniem postanowień zawartych w niniejszym tytule są pokrywane z budżetu Wspólnot Europejskich.
3. Wydatki operacyjne ponoszone w związku z wprowadzaniem w życie tych postanowień są również pokrywane z budżetu Wspólnot Europejskich, z wyjątkiem wydatków przypadających na operacje mające wpływ na kwestie wojskowe i polityczno-obronne oraz przypadków, gdy Rada, stanowiąc jednomyślnie, postanowi inaczej.

Jeśli wydatki nie są pokrywane z budżetu Wspólnot Europejskich, ponoszą je Państwa Członkowskie według kryterium produktu krajowego brutto, chyba że Rada, stanowiąc jednomyślnie, postanowi inaczej. Państwa Członkowskie, których przedstawiciele w Radzie złożyli formalne oświadczenie na podstawie artykułu 23 ustęp 1 drugi akapit, nie są zobowiązane do wnoszenia wkładu w finansowanie operacji mających wpływ na kwestie wojskowe lub polityczno-obronne.

4. Procedurę budżetową określoną w Traktacie ustanawiającym Wspólnotę Europejską stosuje się do wydatków pokrywanych z budżetu Wspólnot Europejskich.

TYTUŁ VI
POSTANOWIENIA O WSPÓŁPRACY POLICYJNEJ
I SĄDOWEJ W SPRAWACH KARNYCH

Artykuł 29 (dawny artykuł K.1)

Bez uszczerbku dla kompetencji Wspólnoty Europejskiej, celem Unii jest zapewnienie obywatelom wysokiego poziomu bezpieczeństwa osobistego w przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości, przez wspólne działanie Państw Członkowskich w dziedzinie współpracy policyjnej i sądowej w sprawach karnych oraz poprzez zapobieganie i zwalczanie rasizmu i ksenofobii.

Cel ten jest osiągany poprzez zapobieganie i zwalczanie przestępczości zorganizowanej lub innej, zwłaszcza terroryzmu, handlu ludźmi i przestępstw przeciwko dzieciom, nielegalnego handlu narkotykami oraz nielegalnego handlu bronią, korupcji i nadużyć finansowych, dzięki:

- ściślejszej współpracy policji organów celnych oraz innych właściwych organów w Państwach Członkowskich, prowadzonej zarówno bezpośrednio, jak i za pośrednictwem Europejskiego Urzędu Policji (Europol), zgodnie z postanowieniami artykułów 30 i 32;
- ściślejszej współpracy organów sądowych oraz innych właściwych organów w Państwach Członkowskich, zgodnie z postanowieniami artykułu 31 litery a) - d) i artykułu 32;
- zbliżaniu, w miarę potrzeby, norm prawa karnego w Państwach Członkowskich, zgodnie z postanowieniami artykułu 31 lit. e).

Artykuł 30 (dawny artykuł K.2)

1. Wspólne działanie w dziedzinie współpracy policyjnej obejmuje m.in.:

- a) współpracę operacyjną właściwych organów Państw Członkowskich, w tym służb policji, służb celnych oraz innych wyspecjalizowanych organów ścigania, w zapobieganiu, wykrywaniu i ściganiu przestępstw;
- b) gromadzenie, przechowywanie, przetwarzanie, analizowanie i wymianę istotnych informacji, w tym informacji organów ścigania – zwłaszcza za pośrednictwem Europolu – o podejrzanych transakcjach finansowych, z zastrzeżeniem właściwych przepisów o ochronie danych osobowych;
- c) współpracę i wspólne inicjatywy w dziedzinie szkolenia, wymiany oficerów łącznikowych, delegacji służbowych, korzystania z wyposażenia i badań kryminalistycznych;
- d) wspólną ocenę poszczególnych technik śledczych dotyczących wykrywania poważnych form przestępczości zorganizowanej.

2. Rada popiera współpracę prowadzoną za pośrednictwem Europolu, a w ciągu pięciu lat po wejściu w życie Traktatu z Amsterdamu w szczególności:

- a) umożliwia Europolowi ułatwianie i wspieranie przygotowania oraz zachęcania do koordynacji i wprowadzania w życie specyficznych działań śledczych prowadzonych przez właściwe organy Państw Członkowskich, w tym działań operacyjnych wspólnych zespołów z udziałem przedstawicieli Europolu, pełniących funkcje wspierające;
- b) przyjmuje środki w celu umożliwienia Europolowi żądania od właściwych organów Państw Członkowskich prowadzenia i koordynowania śledztw w określonych sprawach, pogłębiania specyficznej wiedzy fachowej, która może być udostępniana Państwom Członkowskim jako pomoc w śledztwach dotyczących przestępczości zorganizowanej;
- c) sprzyja ustanowieniu kontaktów między funkcjonariuszami organów ścigania lub dochodzenia, wyspecjalizowanych w zwalczaniu przestępczości zorganizowanej i działających w ścisłej współpracy z Europolem;
- d) tworzy sieć badawczą, dokumentacyjną i statystyczną dotyczącą przestępczości transgranicznej.

Artykuł 31 (dawny artykuł K.3)

Wspólne działanie w dziedzinie współpracy sądowej w sprawach karnych obejmuje między innymi:

- a) ułatwianie i przyspieszanie współpracy między ministerstwami i organami sądowymi lub odpowiednimi organami Państw Członkowskich w zakresie procedury sądowej i wykonywania orzeczeń;
- b) ułatwianie ekstradycji między Państwami Członkowskimi;
- c) zapewnianie, w zakresie niezbędnym do usprawnienia tej współpracy, zgodności norm stosowanych w Państwach Członkowskich;
- d) zapobieganie sporom o właściwość między Państwami Członkowskimi;
- e) stopniowe przyjmowanie środków ustanawiających minimalne normy dotyczące znamion przestępstw i kar w dziedzinach przestępczości zorganizowanej, terroryzmu i nielegalnego handlu narkotykami.

Artykuł 32 (dawny artykuł K.4)

Rada ustala warunki i granice, w jakich właściwe organy, o których mowa w artykułach 30 i 31, mogą podejmować działania na terytorium innego Państwa Członkowskiego, w powiązaniu i za zgodą organów tego państwa.

Artykuł 33 (dawny artykuł K.5)

Niniejszy tytuł nie narusza wykonywania przez Państwa Członkowskie obowiązków dotyczących utrzymania porządku publicznego i ochrony bezpieczeństwa wewnętrznego.

Artykuł 34 (dawny artykuł K.6)

1. W dziedzinach objętych niniejszym tytułem Państwa Członkowskie wzajemnie się informują i konsultują ze sobą w ramach Rady, mając na względzie koordynację swych działań. W tym celu ustanawiają współpracę między swymi właściwymi jednostkami administracyjnymi.

2. Rada, w stosownej formie i według właściwych procedur przewidzianych w niniejszym tytule, przyjmuje środki i sprzyja współpracy, przyczyniając się do osiągnięcia przez Unię jej celów. W związku z tym, stanowiąc jednomyślnie z inicjatywy Państwa Członkowskiego lub Komisji, Rada może:

- a) przyjmować wspólne stanowiska ustalające sposób postępowania Unii w określonej sprawie;
- b) podejmować decyzje ramowe w celu zbliżania przepisów ustawowych i wykonawczych. Decyzje ramowe wiążą Państwa Członkowskie w odniesieniu do rezultatu, który ma być osiągnięty, pozostawiają jednak organom krajowym swobodę wyboru formy i środków. Nie mogą one wywoływać skutku bezpośredniego;
- c) podejmować decyzje dla osiągnięcia jakichkolwiek innych rezultatów, zgodnych z celami niniejszego tytułu, z wyłączeniem zbliżania przepisów ustawowych i wykonawczych Państw Członkowskich. Decyzje te są wiążące i nie mogą wywoływać skutku bezpośredniego. Rada, stanowiąc większością kwalifikowaną, przyjmuje środki niezbędne do wykonania tych decyzji na poziomie Unii;
- d) sporządza konwencje, których przyjęcie zaleca Państwom Członkowskim, zgodnie z ich odpowiednimi wymogami konstytucyjnymi. Państwa Członkowskie wszczynają właściwe procedury w terminie ustalonym przez Radę.

Jeśli te konwencje nie stanowią inaczej, wchodzi one w życie po ich przyjęciu przez co najmniej połowę Państw Członkowskich w tych Państwach. Rada przyjmuje środki wykonawcze do tych konwencji większością dwóch trzecich Państw-Stron.

3. Jeżeli przyjęcie uchwały przez Radę wymaga większości kwalifikowanej, głosy jej członków ważone są zgodnie z artykułem 205 ustęp 2 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską. Uchwały Rady wymagają do ich przyjęcia co najmniej 62 głosów „za”, oddanych przez co najmniej 10 członków.

4. W kwestiach proceduralnych Rada przyjmuje uchwały większością głosów swoich członków.

Artykuł 35 (dawny artykuł K.7)

1. Trybunał Sprawiedliwości Wspólnot Europejskich, z zastrzeżeniem warunków określonych w niniejszym artykule, jest właściwy do orzekania w trybie prejudycjalnym o ważności i wykładni decyzji ramowych i decyzji, wykładni konwencji sporządzonych na mocy niniejszego tytułu oraz ważności i wykładni środków wykonawczych do tych konwencji.

2. Każde z Państw Członkowskich może, w oświadczeniu złożonym w chwili podpisywania Traktatu z Amsterdamu lub w jakimkolwiek późniejszym terminie, uznać właściwość Trybunału Sprawiedliwości do orzekania w trybie prejudycjalnym na warunkach określonych w ustępie 1.

3. Państwo Członkowskie, składając oświadczenie na podstawie ustępu 2, wskazuje, że:

- a) każdy sąd tego państwa, którego orzeczenia nie podlegają zaskarżeniu według prawa krajowego, może zwrócić się do Trybunału Sprawiedliwości z wnioskiem o rozpatrzenie w trybie prejudycjalnym pytania podniesionego w sprawie przed nim zawisłej i dotyczącego ważności lub wykładni aktu, o którym mowa w ustępie 1, jeżeli sąd ten uzna, że decyzja w tej kwestii jest niezbędna do wydania wyroku;

- b) każdy sąd tego państwa może zwrócić się do Trybunału Sprawiedliwości z wnioskiem o rozpatrzenie w trybie prejudycjalnym pytania podniesionego w sprawie przed nim zawisłej i dotyczącego ważności lub wykładni aktu, o którym mowa w ustępie 1, jeżeli sąd ten uzna, że decyzja w tej kwestii jest niezbędna do wydania wyroku.

4. Każde Państwo Członkowskie - niezależnie od tego, czy złożyło oświadczenie na mocy ustępu 2 - ma prawo przedkładać Trybunałowi Sprawiedliwości memoriały lub uwagi na piśmie w sprawach, o których rozstrzyga on na podstawie ustępu 1.

5. Trybunał Sprawiedliwości nie jest właściwy w sprawie oceny zgodności z prawem lub proporcjonalności działań policji bądź innych organów ścigania jednego z Państw Członkowskich ani wykonywania przez Państwa Członkowskie obowiązków dotyczących utrzymania porządku publicznego i ochrony bezpieczeństwa wewnętrznego.

6. Trybunał Sprawiedliwości jest właściwy w zakresie kontroli legalności decyzji ramowych i decyzji, jeżeli skargę wniosło Państwo Członkowskie lub Komisja, podnosząc zarzut braku kompetencji, naruszenia istotnych wymogów proceduralnych, naruszenia niniejszego Traktatu lub jakiegokolwiek reguły prawnej związanej z jego stosowaniem lub nadużycia władzy. Skargi przewidziane w niniejszym ustępie powinny być wniesione w terminie dwóch miesięcy od daty publikacji zaskarżanych decyzji ramowych i decyzji.

7. Trybunał Sprawiedliwości jest właściwy do orzekania w każdym sporze między Państwami Członkowskimi dotyczącym wykładni lub stosowania aktów przyjętych na podstawie artykułu 34 ustęp 2, o ile spór ten nie został rozstrzygnięty przez Radę w ciągu sześciu miesięcy od daty jego wniesienia pod obrady przez jednego z jej członków. Trybunał Sprawiedliwości jest również właściwy do orzekania w każdym sporze między Państwami Członkowskimi a Komisją dotyczącym wykładni lub stosowania konwencji sporządzonych na mocy artykułu 34 ustęp 2 lit. d).

Artykuł 36 (dawny artykuł K.8)

1. Niniejszym ustanawia się Komitet Koordynacyjny, w którego skład wchodzi wyżsi urzędnicy. Oprócz sprawowania funkcji koordynacyjnej Komitet:

- wydaje opinie dla Rady, na jej wniosek lub z własnej inicjatywy;
- przyczynia się, bez uszczerbku dla artykułu 207 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską, do przygotowywania prac Rady w dziedzinach, o których mowa w artykule 29.

2. Komisja jest w pełni włączana w prace w dziedzinach określonych w niniejszym tytule.

Artykuł 37 (dawny artykuł K.9)

Państwa Członkowskie, reprezentowane w organizacjach międzynarodowych i podczas konferencji międzynarodowych, podtrzymują wspólne stanowiska przyjęte na mocy niniejszego tytułu.

Artykuły 18 i 19 stosuje się odpowiednio w sprawach objętych niniejszym tytułem.

Artykuł 38 (dawny artykuł K.10)

Umowy, o których mowa w artykule 24, mogą obejmować sprawy regulowane niniejszym tytułem.

Artykuł 39 (dawny artykuł K.11)

1. Przed przyjęciem środków wymienionych w artykule 34 ustęp 2 lit. b), c) i d) Rada zasięga opinii Parlamentu Europejskiego. Wydaje on opinie w terminie, który może określić Rada, nie krótszym jednak niż trzy miesiące. W przypadku braku opinii w tym terminie Rada może stanowić samodzielnie.

2. Prezydencja i Komisja regularnie informują Parlament Europejski o pracach prowadzonych w dziedzinach wymienionych w niniejszym tytule.

3. Parlament Europejski może kierować do Rady pytania lub formułować pod jej adresem zalecenia. Co roku przeprowadza on debatę o postępach w dziedzinach objętych niniejszym tytułem.

Artykuł 40 (dawny artykuł K.12)

1. Państwa Członkowskie, które zamierzają ustanowić między sobą wzmocnioną współpracę, mogą, – w poszanowaniu artykułów 43 i 44, – być upoważnione do korzystania z instytucji, procedur i mechanizmów przewidzianych w Traktatach, pod warunkiem, że proponowana współpraca:

- a) szanuje kompetencje Wspólnoty Europejskiej oraz cele określone w niniejszym tytule;
- b) ma na celu umożliwienie Unii szybszego przekształcenia się w przestrzeń wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości.

2. Upoważnienia przewidzianego w ustępie 1 udziela Rada, stanowiąc większością kwalifikowaną, na wniosek zainteresowanych Państw Członkowskich i po zwróceniu się do Komisji o wyrażenie opinii. Wniosek jest przesyłany również do Parlamentu Europejskiego.

Głosowanie nie dochodzi do skutku, jeżeli członek Rady oświadczy, że z ważnych względów polityki krajowej, które musi określić, zamierza się sprzeciwić upoważnieniu udzielonemu większością kwalifikowaną. Rada, stanowiąc większością kwalifikowaną, może zażądać przedłożenia tej kwestii Radzie Europejskiej w celu podjęcia decyzji jednomyślnie.

Głosy członków Rady ważone są zgodnie z artykułem 205 ustęp 2 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską. Decyzje wymagają do ich przyjęcia co najmniej 62 głosów „za”, oddanych przez co najmniej 10 członków.

3. Każde Państwo Członkowskie, które pragnie uczestniczyć we współpracy ustanowionej na mocy niniejszego artykułu, notyfikuje swój zamiar Radzie i Komisji. W terminie trzech miesięcy od otrzymania tej notyfikacji Komisja przedkłada Radzie opinię, mogącą zawierać zalecenie dotyczące przepisów szczególnych, które może uznać za niezbędne, aby dane Państwo Członkowskie mogło uczestniczyć w tej współpracy. W terminie czterech miesięcy od tej notyfikacji Rada podejmuje decyzję w sprawie wniosku oraz o przepisach szczególnych, które można uznać za niezbędne. Decyzję uważa się za przyjętą, chyba że Rada, stanowiąc większością kwalifikowaną, zadecyduje o jej wstrzymaniu; w tym przypadku Rada uzasadnia swoją decyzję oraz określa termin jej ponownego rozpatrzenia. Do celów niniejszego ustępu Rada stanowi zgodnie z warunkami określonymi w artykule 44.

4. Postanowienia artykułów 29-41 stosuje się do wzmocnionej współpracy przewidzianej w niniejszym artykule, chyba że artykuł ten lub artykuły 43 i 44 stanowią inaczej.

Postanowienia Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską dotyczące właściwości Trybunału Sprawiedliwości Wspólnot Europejskich i wykonywania tej właściwości stosuje się w odniesieniu do ustępów 1, 2 i 3.

5. Niniejszy artykuł nie narusza postanowień Protokołu w sprawie włączenia dorobku Schengen w ramy Unii Europejskiej.

Artykuł 41 (dawny artykuł K.13)

1. Artykuły: 189-190, 195, 203 i 204, artykuł 205 ustęp 3 oraz artykuły: 206-209, 213-219, 255 i 290 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską mają zastosowanie do postanowień dotyczących dziedzin uregulowanych w niniejszym tytule.

2. Wydatki administracyjne ponoszone przez instytucje w związku z wykonywaniem postanowień zawartych w niniejszym tytule są pokrywane z budżetu Wspólnot Europejskich.

3. Wydatki operacyjne ponoszone w związku z wprowadzaniem w życie tych postanowień są również pokrywane z budżetu Wspólnot Europejskich, z wyjątkiem przypadków, gdy Rada zadecyduje inaczej. Jeśli wydatki nie są pokrywane z budżetu Wspólnot Europejskich, ponoszą je Państwa Członkowskie według kryterium produktu krajowego brutto, chyba że Rada, stanowiąc jednomyślnie, postanowi inaczej.

4. Procedurę budżetową określoną w Traktacie ustanawiającym Wspólnotę Europejską stosuje się do wydatków pokrywanych z budżetu Wspólnot Europejskich.

Artykuł 42 (dawny artykuł K.14)

Rada, stanowiąc jednomyślnie z inicjatywy Komisji lub Państwa Członkowskiego, po zasięgnięciu opinii Parlamentu Europejskiego, może zdecydować, że działania w dziedzinach wskazanych w artykule 29 podlegają tytułowi IV Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską i jednocześnie może określić warunki głosowania, które są z tym związane. Zaleca ona Państwom Członkowskim przyjęcie tej decyzji zgodnie z ich odpowiednimi wymogami konstytucyjnymi.

TYTUŁ VII (DAWNY TYTUŁ VI A)

POSTANOWIENIA O WZMOCNIONEJ WSPÓŁPRACY

Artykuł 43 (dawny artykuł K.15)

1. Państwa Członkowskie, które zamierzają ustanowić między sobą wzmocnioną współpracę, mogą korzystać z instytucji, procedur i mechanizmów przewidzianych niniejszym Traktatem oraz Traktatem ustanawiającym Wspólnotę Europejską, pod warunkiem że współpraca ta:

- a) zmierza do wspierania celów Unii oraz ochrony i służenia jej interesom;
- b) szanuje zasady tych Traktatów oraz jednolite ramy instytucjonalne Unii;
- c) jest wykorzystywana tylko w ostateczności, gdyby cele tych Traktatów nie mogły być osiągnięte przez zastosowanie odpowiednich procedur w nich ustalonych;
- d) dotyczy przynajmniej większości Państw Członkowskich;
- e) nie narusza dorobku wspólnotowego oraz środków przyjętych na podstawie postanowień tych Traktatów;
- f) nie narusza kompetencji, praw, obowiązków i interesów Państw Członkowskich nie biorących w niej udziału;
- g) jest otwarta w stosunku do wszystkich Państw Członkowskich i pozwala im przyłączyć się do współpracy w każdej chwili, jeśli zastosują się do decyzji podstawowej oraz decyzji już podjętych w ramach tej współpracy;
- h) spełnia specyficzne kryteria dodatkowe, określone w artykule 11 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską i w artykule 40 niniejszego Traktatu, w zależności od dziedziny, której dotyczy, oraz prowadzona jest zgodnie z określonymi w tych artykułach procedurami.

2. Państwa Członkowskie stosują, jeśli ich to dotyczy, akty i decyzje podjęte w celu wprowadzenia w życie współpracy, w której uczestniczą Państwa Członkowskie, które nie biorą udziału w tej współpracy nie przeszkadzają we wprowadzaniu w życie współpracy uczestniczącym Państwom Członkowskim.

Artykuł 44 (dawny artykuł K.16)

1. W celu przyjęcia aktów i decyzji koniecznych do wprowadzenia w życie współpracy określonej w artykule 43 stosuje się odpowiednie postanowienia instytucjonalne niniejszego Traktatu oraz Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską. O ile jednak wszyscy członkowie mogą uczestniczyć w obradach Rady, o tyle w podejmowaniu decyzji biorą udział tylko przedstawiciele Państw Członkowskich uczestniczących we wzmocnionej współpracy. Większość kwalifikowana jest określona jako taki sam udział głosów ważonych danych członków Rady jak ustalony w artykule 205 ustęp 2 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską. Jednomyślność jest osiągana jedynie głosami tych członków Rady.

2. Wydatki wynikające z wprowadzania w życie tej współpracy, inne niż koszty administracyjne ponoszone przez instytucje, obciążają uczestniczące we współpracy Państwa Członkowskie, chyba że Rada stanowiąc jednomyślnie zadecyduje inaczej.

Artykuł 45 (dawny artykuł K.17)

Rada i Komisja regularnie informują Parlament Europejski o rozwoju wzmocnionej współpracy, ustanowionej na podstawie niniejszego tytułu.

TYTUŁ VIII (DAWNY TYTUŁ VII)

POSTANOWIENIA KOŃCOWE

Artykuł 46 (dawny artykuł L)

Postanowienia Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską, Traktatu ustanawiającego Europejską Wspólnotę Węgla i Stali oraz Traktatu ustanawiającego Europejską Wspólnotę Energii Atomowej, dotyczące właściwości Trybunału Sprawiedliwości Wspólnot Europejskich i wykonywania tej właściwości, stosuje się do następujących postanowień niniejszego Traktatu:

- a) postanowień zmieniających Traktat ustanawiający Europejską Wspólnotę Gospodarczą w celu ustanowienia Wspólnoty Europejskiej, Traktat ustanawiający Europejską Wspólnotę Węgla i Stali oraz Traktat ustanawiający Europejską Wspólnotę Energii Atomowej;
- b) postanowień tytułu VI, na warunkach przewidzianych w artykule 35;
- c) postanowień tytułu VII, na warunkach przewidzianych w artykule 11 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską oraz w artykule 40 niniejszego Traktatu;
- d) artykułu 6 ustęp 2 w odniesieniu do działań instytucji, jeśli Trybunał Sprawiedliwości jest właściwy na mocy Traktatów ustanawiających Wspólnoty Europejskie i na mocy niniejszego Traktatu;
- e) artykułów 46-53.

Artykuł 47 (dawny artykuł M)

Z zastrzeżeniem postanowień zmieniających Traktat ustanawiający Europejską Wspólnotę Gospodarczą w celu ustanowienia Wspólnoty Europejskiej, Traktat ustanawiający Europejską Wspólnotę Węgla i Stali oraz Traktat ustanawiający Europejską Wspólnotę Energii Atomowej, żadne z postanowień końcowych niniejszego Traktatu w niczym nie narusza Traktatów ustanawiających Wspólnoty Europejskie oraz późniejszych traktatów i aktów je zmieniających lub uzupełniających.

Artykuł 48 (dawny artykuł N)

Rząd każdego Państwa Członkowskiego lub Komisja mogą przedkładać Radzie propozycje zmiany Traktatów stanowiących podstawę Unii.

Jeśli Rada, po zasięgnięciu opinii Parlamentu Europejskiego i, w odpowiednim przypadku, Komisji, opowie się za zwołaniem konferencji przedstawicieli Państw Członkowskich, konferencję taką zwołuje przewodniczący Rady w celu przyjęcia, za wspólnym porozumieniem, zmian, jakie mają zostać dokonane w tych Traktatach. W przypadku zmian instytucjonalnych w dziedzinie pieniądza Rada zasięga opinii Europejskiego Banku Centralnego.

Zmiany wchodzi w życie po ich ratyfikowaniu przez wszystkie Państwa Członkowskie, zgodnie z ich odpowiednimi wymogami konstytucyjnymi.

Artykuł 49 (dawny artykuł O)

Każde Państwo europejskie, które szanuje zasady określone w artykule 6 ustęp 1, może się ubiegać o członkostwo w Unii. W tym celu składa ono swój wniosek Radzie, która podejmuje decyzje, stanowiąc jednomyślnie po zasięgnięciu opinii Komisji oraz po otrzymaniu zgody Parlamentu Europejskiego, udzielonej bezwzględną większością głosów jego członków.

Warunki przyjęcia i wynikające z tego przyjęcia dostosowania w Traktatach stanowiących podstawę Unii są przedmiotem umowy między Państwami Członkowskimi a Państwem ubiegającym się o członkostwo. Umowa ta podlega ratyfikacji przez wszystkie umawiające się Państwa, zgodnie z ich odpowiednimi wymogami konstytucyjnymi.

Artykuł 50 (dawny artykuł P)

1. Uchyla się artykuły 2-7 i 10-19 Traktatu ustanawiającego Jedną Radę i Jedną Komisję Wspólnot Europejskich, podpisanego w Brukseli 8 kwietnia 1965 roku.

2. Uchyla się artykuł 2, artykuł 3 ustęp 2 i tytuł III Jednolitego Aktu Europejskiego, podpisanego w Luksemburgu 17 lutego 1986 roku i w Hadze 28 lutego 1986 roku.

Artykuł 51 (dawny artykuł Q)

Niniejszy Traktat zawiera się na czas nieograniczony.

Artykuł 52 (dawny artykuł R)

1. Niniejszy Traktat podlega ratyfikacji przez Wysokie Umawiające się Strony, zgodnie z ich odpowiednimi wymogami konstytucyjnymi. Dokumenty ratyfikacyjne zostaną złożone do depozytu Rządowi Republiki Włoskiej.

2. Niniejszy Traktat wchodzi w życie 1 stycznia 1993 roku, pod warunkiem że zostaną złożone do depozytu wszystkie dokumenty ratyfikacyjne lub – w przeciwnym wypadku – wchodzi on w życie pierwszego dnia miesiąca następującego po złożeniu ostatniego dokumentu ratyfikacyjnego.

Artykuł 53 (dawny artykuł S)

Niniejszy Traktat został sporządzony w jednym oryginalnym egzemplarzu w językach angielskim, duńskim, francuskim, greckim, hiszpańskim, irlandzkim, niderlandzkim, niemieckim, portugalskim i włoskim, przy czym teksty w każdym z tych języków są na równi autentyczne. Zostaje on złożony do

depozytu w archiwum Rządu Republiki Włoskiej, który przekaze uwierzytelniony odpis każdemu z rządów pozostałych Państw-Sygnatariuszy.

Na mocy Traktatu o Przystąpieniu z 1994 roku, teksty niniejszego Traktatu w językach fińskim i szwedzkim są również autentyczne.

W dowód czego niżej wymienieni pełnomocnicy złożyli swoje podpisy pod niniejszym Traktatem.

Sporządzono w Maastricht, siódmego lutego roku tysiąc dziewięćset dziewięćdziesiątego drugiego.

Mark EYSKENS

Uffe ELLEMANN-JENSEN

Hans-Dietrich GENSCHER

Antonius SAMARAS

Francisco FERNANDEZ ORDÓÑEZ

Roland DUMAS

Gerard COLLINS

Gianni De MICHELIS

Jacques F. POOS

Hans VAN DEN BROEK

João de Deus PINHEIRO

Douglas HURD

Philippe MAYSTADT

Anders FOGH RASMUSSEN

Theodor WAIGEL

Efthymios CHRISTODOULOU

Carlos SOLCHAGA CATALÁN

Pierre BÉRÉGOVOY

Bertie AHERN

Guido CARLI

Jean-Claude JUNCKER

Willem KOK

Jorge BRAGA DE MACEDO

Francis MAUDE

TRAKTAT USTANAWIAJĄCY
WSPÓLNOTĘ EUROPEJSKĄ

JEGO KRÓLEWSKA MOŚĆ KRÓL BELGÓW, PREZYDENT REPUBLIKI FEDERALNEJ NIEMIEC
PREZYDENT REPUBLIKI FRANCUSKIEJ, PREZYDENT REPUBLIKI WŁOSKIEJ, JEJ
KRÓLEWSKA WYSOKOŚĆ WIELKA KSIĘŻNA LUKSEMBURGA, JEJ KRÓLEWSKA MOŚĆ
KRÓLOWA NIDERLANDÓW,

ZDECYDOWANI stworzyć podstawy coraz ściślejszego związku między narodami Europy,

ZDECYDOWANI zapewnić postęp gospodarczy i społeczny swych krajów poprzez wspólne działanie,
usuwając bariery dzielące Europę,

WYZNACZAJĄC jako główny cel swoich wysiłków stałą poprawę warunków życia i pracy swoich
narodów,

UZNAJĄC, że usunięcie istniejących przeszkód wymaga zgodnego działania w celu zagwarantowania
stabilności w rozwoju, równowagi w wymianie handlowej i uczciwości w konkurencji,

W TROSCE o wzmocnienie jedności swych gospodarek i zapewnienie ich harmonijnego rozwoju, poprzez
zmniejszenie różnic istniejących między poszczególnymi regionami oraz opóźnienia regionów mniej
uprzywilejowanych,

PRAGNĄC przyczynić się, przez wspólną politykę handlową, do stopniowego usuwania ograniczeń w
handlu międzynarodowym,

ZAMIERZAJĄC potwierdzić solidarność, która łączy Europę z krajami zamorskimi, oraz pragnąc
zapewnić ich pomyślny rozwój zgodnie z zasadami Karty Narodów Zjednoczonych,

ZDECYDOWANI zachować i umocnić pokój i wolność przez połączenie swych zasobów, oraz wzywając
inne narody Europy, które podzielają ich ideały, do połączenia się w wysiłkach,

ZDECYDOWANI popierać rozwój możliwie najwyższego poziomu wiedzy swych narodów przez szeroki
dostęp do edukacji oraz stałe uaktualnianie wiedzy,

POSTANOWILI ustanowić WSPÓLNOTĘ EUROPEJSKĄ i w tym celu powołali jako swych
pełnomocników:

JEGO KRÓLEWSKA MOŚĆ KRÓL BELGÓW:

Paula-Henriego SPAAKA
Ministra Spraw Zagranicznych,
Barona J. Ch. SNOYA ET D'OPPUERSA
Sekretarza Generalnego Ministerstwa Spraw Gospodarczych, Przewodniczącego Delegacji Belgijskiej na
Konferencję Międzyrządową;

PREZYDENT REPUBLIKI FEDERALNEJ NIEMIEC:

Dr. Konrada ADENAUERA
Kancelerza Federalnego,
Profesora dr. Waltera HALLSTEINA
Sekretarza Stanu do Spraw Zagranicznych;

PREZYDENT REPUBLIKI FRANCUSKIEJ:

Christiana PINEAU
Ministra Spraw Zagranicznych,
Maurice'a FAURE'A
Podsekretarza Stanu do Spraw Zagranicznych;

PREZYDENT REPUBLIKI WŁOSKIEJ:

Antonio SEGNIEGO
Prezesa Rady Ministrów,
Profesora Gaetano MARTINO
Ministra Spraw Zagranicznych;

JEJ KRÓLEWSKA WYSOKOŚĆ WIELKA KSIĘŻNA LUKSEMBURGA:

Josepha BECHA
Premiera Rządu, Ministra Spraw Zagranicznych,
Lamberta SCHAUSA
Ambasadora, Przewodniczącego Delegacji Luksemburskiej na Konferencję Międzyrządową;

JEJ KRÓLEWSKA MOŚĆ KRÓLOWA NIDERLANDÓW:

Josepha LUNSA
Ministra Spraw Zagranicznych,
J. LINTHORSTA HOMANA
Przewodniczącego Delegacji Niderlandzkiej na Konferencję Międzyrządową;

KTÓRZY, po wymianie swych pełnomocnictw uznanych za należyte i sporządzone we właściwej formie, uzgodnili, co następuje:

CZĘŚĆ PIERWSZA

ZASADY

Artykuł 1 (dawny artykuł 1)

Niniejszym Traktatem WYSOKIE UMAWIAJĄCE SIĘ STRONY ustanawiają między sobą WSPÓLNOTĘ EUROPEJSKĄ.

Artykuł 2 (dawny artykuł 2)

Zadaniem Wspólnoty jest, przez ustanowienie wspólnego rynku, unii gospodarczej i walutowej oraz urzeczywistnianie wspólnych polityk lub działań określonych w artykułach 3 i 4, popieranie w całej Wspólnocie harmonijnego, zrównoważonego i stałego rozwoju działalności gospodarczej, wysokiego poziomu zatrudnienia i ochrony socjalnej, równości mężczyzn i kobiet, stałego i nieinflacyjnego wzrostu, wysokiego stopnia konkurencyjności i konwergencji dokonań gospodarczych, wysokiego poziomu ochrony i poprawy jakości środowiska naturalnego, podwyższania poziomu i jakości życia, spójności gospodarczej i społecznej oraz solidarności między Państwami Członkowskimi.

Artykuł 3 (dawny artykuł 3)

1. W celu realizacji zadań określonych w artykule 2 działalność Wspólnoty obejmuje, na warunkach i zgodnie z harmonogramem przewidzianym w niniejszym Traktacie:

- a) zakaz opłat celnych i ograniczeń ilościowych między Państwami Członkowskimi w przywozie i wywozie towarów, jak również wszelkich innych środków o skutku równoważnym;
- b) wspólną politykę handlową;
- c) rynek wewnętrzny, charakteryzujący się zniesieniem między Państwami Członkowskimi przeszkód w swobodnym przepływie towarów, osób, usług i kapitału;
- d) środki dotyczące wjazdu i przemieszczania się osób zgodnie z tytułem IV;

- e) wspólną politykę w dziedzinach rolnictwa i rybołówstwa;
- f) wspólną politykę w dziedzinie transportu;
- g) system zapewniający niezakłóconą konkurencję na rynku wewnętrznym;
- h) zbliżanie ustawodawstw krajowych w stopniu koniecznym do funkcjonowania wspólnego rynku;
- i) wspieranie koordynacji polityk zatrudnienia Państw Członkowskich w celu wzmocnienia ich efektywności poprzez realizację wspólnej strategii zatrudnienia;
- j) politykę w sferze społecznej obejmującą Europejski Fundusz Społeczny;
- k) wzmacnianie spójności gospodarczej i społecznej;
- l) politykę w dziedzinie środowiska naturalnego;
- m) wzmacnianie konkurencyjności przemysłu Wspólnoty;
- n) wspieranie badań naukowych i rozwoju technologicznego;
- o) zachęcanie do tworzenia i rozwijania sieci transeuropejskich;
- p) przyczynianie się do osiągnięcia wysokiego poziomu ochrony zdrowia;
- q) przyczynianie się do osiągnięcia wysokiej jakości edukacji i kształcenia zawodowego oraz rozkwitu kultur Państw Członkowskich;
- r) politykę w dziedzinie współpracy na rzecz rozwoju;
- s) stowarzyszanie z krajami i terytoriami zamorskimi w celu zwiększenia wymiany handlowej i wspólnych starań na rzecz rozwoju gospodarczego i społecznego;
- t) przyczynianie się do wzmocnienia ochrony konsumentów;
- u) środki w dziedzinach energetyki, ochrony ludności i turystyki.

2. We wszystkich działaniach określonych w niniejszym artykule Wspólnota zmierza do zniesienia nierówności oraz wspierania równości mężczyzn i kobiet.

Artykuł 4 (dawny artykuł 3a)

1. Dla osiągnięcia celów określonych w artykule 2 działania Państw Członkowskich i Wspólnoty obejmują, na warunkach i zgodnie z harmonogramem przewidzianym w niniejszym Traktacie, przyjęcie polityki gospodarczej opartej na ścisłej koordynacji polityk gospodarczych Państw Członkowskich, rynku wewnętrznego i ustaleniu wspólnych celów oraz prowadzonej w poszanowaniu zasady otwartej gospodarki rynkowej z wolną konkurencją

2. Równolegle, na warunkach i zgodnie z harmonogramem i procedurami przewidzianymi w niniejszym Traktacie, działania te obejmują nieodwołalne ustalenie kursów wymiany walut, prowadzące do ustanowienia jednej waluty, ECU, jak również określenie oraz prowadzenie jednolitej polityki pieniężnej i polityki wymiany walut, których głównym celem jest utrzymanie stabilności cen, oraz, bez uszczerbku dla tego celu, wspieranie ogólnych polityk gospodarczych we Wspólnocie, zgodnie z zasadą otwartej gospodarki rynkowej z wolną konkurencją.

3. Te działania Państw Członkowskich i Wspólnoty zakładają poszanowanie następujących zasad przewodnich: stabilnych cen, zdrowych finansów publicznych i warunków pieniężnych oraz trwałej równowagi płatniczej.

Artykuł 5 (dawny artykuł 3b)

Wspólnota działa w granicach kompetencji powierzonych jej niniejszym Traktatem oraz celów w nim wyznaczonych.

W dziedzinach, które nie należą do jej kompetencji wyłącznej, Wspólnota podejmuje działania, zgodnie z zasadą pomocniczości, tylko wówczas i tylko w takim zakresie, w jakim cele proponowanych działań nie mogą być osiągnięte w sposób wystarczający przez Państwa Członkowskie, natomiast z uwagi na rozmiary lub skutki proponowanych działań możliwe jest lepsze ich osiągnięcie na poziomie Wspólnoty.

Działanie Wspólnoty nie wykracza poza to, co jest konieczne do osiągnięcia celów niniejszego Traktatu.

Artykuł 6 (dawny artykuł 3c)

Przy ustalaniu i realizacji polityk i działań Wspólnoty, o których mowa w artykule 3, w szczególności w celu wspierania stałego rozwoju, muszą być brane pod uwagę wymogi ochrony środowiska naturalnego.

Artykuł 7 (dawny artykuł 4)

1. Zadania powierzone Wspólnocie wykonują następujące instytucje:

- PARLAMENT EUROPEJSKI,
- RADA,
- KOMISJA,
- TRYBUNAŁ SPRAWIEDLIWOŚCI,
- TRYBUNAŁ OBRACHUNKOWY.

Każda z tych instytucji działa w granicach uprawnień przyznanych jej niniejszym Traktatem.

2. Radę i Komisję wspomagają Komitet Ekonomiczno-Społeczny i Komitet Regionów pełniące funkcje doradcze.

Artykuł 8 (dawny artykuł 4a)

Zgodnie z procedurami określonymi w niniejszym Traktacie ustanawia się Europejski System Banków Centralnych, zwany dalej „ESBC”, oraz Europejski Bank Centralny, zwany dalej „EBC”, które działają w granicach uprawnień przyznanych im niniejszym Traktatem oraz dołączonym do niego Statutem ESBC i EBC, zwanym dalej „Statutem ESBC”.

Artykuł 9 (dawny artykuł 4b)

Ustanawia się Europejski Bank Inwestycyjny, który działa w granicach uprawnień przyznanych mu niniejszym Traktatem i dołączonym do niego Statutem.

Artykuł 10 (dawny artykuł 5)

Państwa Członkowskie podejmują wszelkie właściwe środki ogólne lub szczególne w celu zapewnienia wykonania zobowiązań wynikających z niniejszego Traktatu lub z działań instytucji Wspólnoty. Ułatwiają one Wspólnocie wypełnianie jej zadań.

Powstrzymują się one od podejmowania wszelkich środków, które mogłyby zagrozić urzeczywistnieniu celów niniejszego Traktatu.

Artykuł 11 (dawny artykuł 5a)

1. Państwa Członkowskie, które zamierzają ustanowić między sobą wzmocnioną współpracę, mogą, w poszanowaniu artykułów 43 i 44 Traktatu o Unii Europejskiej, być upoważnione do korzystania z instytucji, procedur i mechanizmów przewidzianych niniejszym Traktatem, pod warunkiem, że proponowana współpraca:

- a) nie dotyczy dziedzin objętych wyłączną kompetencją Wspólnoty;
- b) nie narusza polityk, działań lub programów Wspólnoty;
- c) nie dotyczy obywatelstwa Unii i nie pociąga za sobą dyskryminacji między obywatelami Państw Członkowskich;
- d) pozostaje w granicach kompetencji powierzonych Wspólnocie niniejszym Traktatem;
- e) nie stanowi dyskryminacji ani ograniczenia w handlu między Państwami Członkowskimi oraz nie zakłóca warunków konkurencji między nimi.

2. Upoważnienia przewidzianego w ustępie 1 udziela Rada, stanowiąc większością kwalifikowaną, na wniosek Komisji i po konsultacji z Parlamentem Europejskim.

Głosowanie nie dochodzi do skutku, jeżeli członek Rady oświadczy, że z ważnych względów polityki krajowej, które musi określić, zamierza się sprzeciwić upoważnieniu udzielonemu większością kwalifikowaną. Rada, stanowiąc większością kwalifikowaną, może zażądać przedłożenia tej kwestii Radzie zebranej w składzie szefów państw lub rządów w celu podjęcia decyzji jednomyślnie.

Państwa Członkowskie zamierzające ustanowić wzmocnioną współpracę, o której mowa w ustępie 1, mogą skierować wniosek do Komisji, która może przedłożyć Radzie odpowiednią propozycję. Jeżeli Komisja nie przedłoży takiej propozycji, zawiadamia o tym zainteresowane Państwa Członkowskie, podając uzasadnienie.

3. Każde Państwo Członkowskie, które pragnie uczestniczyć we współpracy ustanowionej na mocy niniejszego artykułu, notyfikuje swój zamiar Radzie i Komisji, która przedkłada Radzie opinię w tej sprawie w terminie trzech miesięcy od otrzymania tej notyfikacji. W terminie czterech miesięcy od notyfikacji Komisja podejmuje decyzję w tej sprawie oraz o przepisach szczególnych, które może uznać za niezbędne.

4. Akty i decyzje niezbędne do wykonywania działań w ramach współpracy podlegają wszystkim odpowiednim postanowieniom niniejszego Traktatu, chyba że niniejszy artykuł oraz artykuły 43 i 44 Traktatu o Unii Europejskiej stanowią inaczej.

5. Niniejszy artykuł nie narusza postanowień Protokołu włączającego dorobek Schengen w ramy Unii Europejskiej.

Artykuł 12 (dawny artykuł 6)

W zakresie zastosowania niniejszego Traktatu i bez uszczerbku dla postanowień szczególnych, które on przewiduje, zakazana jest wszelka dyskryminacja ze względu na przynależność państwową.

Rada, stanowiąc zgodnie z procedurą określoną w artykule 251, może przyjąć wszelkie przepisy w celu zakazania takiej dyskryminacji.

Artykuł 13 (dawny artykuł 6a)

Bez uszczerbku dla innych postanowień niniejszego Traktatu i w granicach kompetencji, które Traktat powierza Wspólnocie, Rada, stanowiąc jednomyślnie na wniosek Komisji i po konsultacji z Parlamentem Europejskim, może podjąć środki niezbędne w celu zwalczania wszelkiej dyskryminacji ze względu na płeć, rasę lub pochodzenie etniczne, religię lub światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną.

Artykuł 14 (dawny artykuł 7a)

1. Wspólnota podejmuje odpowiednie środki w celu stopniowego ustanowienia rynku wewnętrznego do 31 grudnia 1992 roku, zgodnie z postanowieniami niniejszego artykułu, artykułów 15 i 26, artykułu 47 ustęp 2, artykułów 49, 80, 93 i 95 oraz bez uszczerbku dla innych postanowień niniejszego Traktatu.

2. Rynek wewnętrzny obejmuje obszar bez granic wewnętrznych, w którym jest zapewniony swobodny przepływ towarów, osób, usług i kapitału, zgodnie z postanowieniami niniejszego Traktatu.

3. Rada, stanowiąc większością kwalifikowaną na wniosek Komisji, ustala wytyczne i warunki niezbędne do zapewnienia zrównoważonego postępu we wszystkich odpowiednich sektorach.

Artykuł 15 (dawny artykuł 7c)

Podczas opracowywania propozycji zmierzających do osiągnięcia celów wymienionych w artykule 14 Komisja uwzględnia zakres wysiłku, jaki będą musiały podjąć niektóre gospodarki o zróżnicowanym rozwoju w czasie ustanawiania rynku wewnętrznego, i może proponować odpowiednie przepisy.

Jeżeli przepisy te przyjmują postać derogacji, muszą mieć charakter przejściowy oraz powodować możliwie najmniejsze zakłócenia w funkcjonowaniu wspólnego rynku.

Artykuł 16 (dawny artykuł 7d)

Bez uszczerbku dla artykułów 73, 86 i 87 oraz zważywszy na miejsce, jakie usługi świadczone w ogólnym interesie gospodarczym zajmują wśród wspólnych wartości Unii, jak również ich znaczenie we wspieraniu jej spójności społecznej i terytorialnej, Wspólnota i Państwa Członkowskie, każde w granicach swych kompetencji i w granicach stosowania niniejszego Traktatu, zapewniają, aby te usługi funkcjonowały na podstawie zasad i na warunkach, które pozwolą im wypełniać ich zadania.

CZĘŚĆ DRUGA

OBYWATELSTWO UNII

Artykuł 17 (dawny artykuł 8)

1. Ustanawia się obywatelstwo Unii. Obywatelem Unii jest każda osoba mająca przynależność Państwa Członkowskiego. Obywatelstwo Unii uzupełnia obywatelstwo krajowe, nie zastępując go jednak.
2. Obywatele Unii korzystają z praw i podlegają obowiązkom przewidzianym w niniejszym Traktacie.

Artykuł 18 (dawny artykuł 8a)

1. Każdy obywatel Unii ma prawo do swobodnego przemieszczania się i przebywania na terytorium Państw Członkowskich, z zastrzeżeniem ograniczeń i warunków ustanowionych w niniejszym Traktacie i środkach przyjętych w celu jego wykonania.
2. Rada może wydać przepisy ułatwiające wykonywanie praw określonych w ustępie 1; jeżeli niniejszy Traktat nie stanowi inaczej, Rada stanowi zgodnie z procedurą określoną w artykule 251. Rada stanowi jednomyślnie w toku całej procedury.

Artykuł 19 (dawny artykuł 8b)

1. Każdy obywatel Unii mający miejsce zamieszkania w Państwie Członkowskim, którego nie jest obywatelem, ma prawo głosowania i kandydowania w wyborach lokalnych w Państwie Członkowskim, w którym ma miejsce zamieszkania, na takich samych zasadach jak obywatele tego Państwa. Prawo to jest wykonywane z zastrzeżeniem szczegółowych warunków ustalonych przez Radę stanowiącą jednomyślnie na wniosek Komisji i po konsultacji z Parlamentem Europejskim; warunki te mogą przewidywać odstępstwa, jeśli uzasadniają to specyficzne problemy Państwa Członkowskiego.
2. Bez uszczerbku dla postanowień artykułu 190 ustęp 4 i przepisów przyjętych w celu jego wykonania, każdy obywatel Unii mający miejsce zamieszkania w Państwie Członkowskim, którego nie jest obywatelem, ma prawo głosowania i kandydowania w wyborach do Parlamentu Europejskiego w Państwie Członkowskim, w którym ma miejsce zamieszkania, na takich samych zasadach jak obywatele tego państwa. Prawo to jest wykonywane z zastrzeżeniem szczegółowych warunków ustalonych przez Radę stanowiącą jednomyślnie na wniosek Komisji i po konsultacji z Parlamentem Europejskim; warunki te mogą przewidywać odstępstwa, jeśli uzasadniają to specyficzne problemy Państwa Członkowskiego.

Artykuł 20 (dawny artykuł 8c)

Każdy obywatel Unii korzysta na terytorium państwa trzeciego, gdzie Państwo Członkowskie, którego jest obywatelem, nie ma swojego przedstawicielstwa, z ochrony dyplomatycznej i konsularnej każdego z pozostałych Państw Członkowskich na takich samych warunkach jak obywatele tego państwa. Państwa Członkowskie ustanawiają między sobą niezbędne reguły oraz podejmują rokowania międzynarodowe wymagane do zapewnienia tej ochrony.

Artykuł 21 (dawny artykuł 8d)

Każdy obywatel Unii ma prawo petycji do Parlamentu Europejskiego, zgodnie z postanowieniami artykułu 194.

Każdy obywatel Unii może zwracać się do Rzecznika Praw Obywatelskich, ustanowionego zgodnie z postanowieniami artykułu 195.

Każdy obywatel Unii może zwracać się pisemnie do każdej instytucji lub organu określonego w niniejszym artykule lub w artykule 7 w jednym z języków wskazanych w artykule 314 oraz otrzymywać odpowiedź w tym samym języku.

Artykuł 22 (dawny artykuł 8e)

Co trzy lata Komisja składa sprawozdanie Parlamentowi Europejskiemu, Radzie oraz Komitetowi Ekonomiczno-Społecznemu w sprawie stosowania postanowień niniejszej części. Sprawozdanie to uwzględnia rozwój Unii.

Na tej podstawie i bez uszczerbku dla innych postanowień niniejszego Traktatu, Rada, stanowiąc jednomyślnie na wniosek Komisji i po konsultacji z Parlamentem Europejskim, może uchwalać przepisy w celu uzupełnienia praw przewidzianych w niniejszej części, których przyjęcie zaleca Państwom Członkowskim, zgodnie z ich odpowiednimi wymogami konstytucyjnymi.

CZĘŚĆ TRZECIA

POLITYKI WSPÓLNOTY

TYTUŁ I

SWOBODNY PRZEPŁYW TOWARÓW

Artykuł 23 (dawny artykuł 9)

1. Podstawą Wspólnoty jest unia celna, która rozciąga się na całą wymianę towarową i obejmuje zakaz cel przywozowych i wywozowych między Państwami Członkowskimi oraz wszelkich opłat o skutku równoważnym, jak również przyjęcie wspólnej taryfy celnej w stosunkach z państwami trzecimi.

2. Postanowienia artykułu 25 i rozdziału 2 niniejszego tytułu stosują się do produktów pochodzących z Państw Członkowskich oraz do produktów pochodzących z państw trzecich, jeżeli znajdują się one w swobodnym obrocie w Państwach Członkowskich.

Artykuł 24 (dawny artykuł 10)

Produkty pochodzące z państw trzecich są uważane za będące w swobodnym obrocie w jednym z Państw Członkowskich, jeżeli dopełniono wobec nich formalności przywozowych oraz pobrano wszystkie wymagane cła i opłaty o skutku równoważnym w tym Państwie Członkowskim i jeżeli nie skorzystały z całkowitego lub częściowego zwrotu tych cel lub opłat.

ROZDZIAŁ 1

UNIA CELNA

Artykuł 25 (dawny artykuł 12)

Cła przywozowe i wywozowe lub opłaty o skutku równoważnym są zakazane między Państwami Członkowskimi. Zakaz ten stosuje się również do cel o charakterze fiskalnym.

Artykuł 26 (dawny artykuł 28)

Rada określa cła wspólnej taryfy celnej, stanowiąc większością kwalifikowaną, na wniosek Komisji.

Artykuł 27 (dawny artykuł 29)

Wykonując zadania powierzone jej na mocy niniejszego rozdziału, Komisja kieruje się:

- a) potrzebą popierania wymiany handlowej między Państwami Członkowskimi i państwami trzecimi;
- b) zmianami warunków konkurencji wewnątrz Wspólnoty, jeżeli skutkiem tych zmian jest wzrost siły konkurencyjnej przedsiębiorstw;
- c) potrzebami zaopatrzenia Wspólnoty w surowce i półprodukty, zwracając przy tym uwagę, by nie zakłócić warunków konkurencji między Państwami Członkowskimi co do produktów końcowych;
- d) potrzebą unikania poważnych zaburzeń w życiu gospodarczym Państw Członkowskich oraz zapewnienia racjonalnego rozwoju produkcji i wzrostu konsumpcji we Wspólnocie.

ROZDZIAŁ 2

ZAKAZ OGRANICZEŃ ILOŚCIOWYCH MIĘDZY PAŃSTWAMI CZŁONKOWSKIMI

Artykuł 28 (dawny artykuł 30)

Ograniczenia ilościowe w przywozie oraz wszelkie środki o skutku równoważnym są zakazane między Państwami Członkowskimi.

Artykuł 29 (dawny artykuł 34)

Ograniczenia ilościowe w wywozie oraz wszelkie środki o skutku równoważnym są zakazane między Państwami Członkowskimi.

Artykuł 30 (dawny artykuł 36)

Postanowienia artykułów 28 i 29 nie stanowią przeszkody w stosowaniu zakazów lub ograniczeń przywozowych, wywozowych lub tranzytowych, uzasadnionych względami moralności publicznej, porządku publicznego, bezpieczeństwa publicznego, ochrony zdrowia i życia ludzi i zwierząt lub ochrony roślin, ochrony narodowych dóbr kultury o wartości artystycznej, historycznej lub archeologicznej, bądź ochrony własności przemysłowej i handlowej. Zakazy te i ograniczenia nie powinny jednak stanowić środka arbitralnej dyskryminacji ani ukrytych ograniczeń w handlu między Państwami Członkowskimi.

Artykuł 31 (dawny artykuł 37)

1. Państwa Członkowskie dostosowują monopole państwowe o charakterze handlowym w taki sposób, aby wykluczona była wszelka dyskryminacja między obywatelami Państw Członkowskich w stosunku do warunków zaopatrzenia i zbytu.

Postanowienia niniejszego artykułu stosują się do każdego podmiotu, za pośrednictwem którego Państwo Członkowskie z mocy prawa lub faktycznie, bezpośrednio lub pośrednio, kontroluje, kieruje lub wpływa w stopniu odczuwalnym na przywóz lub wywóz w stosunkach między Państwami Członkowskimi. Postanowienia te stosują się także do monopolii delegowanych przez państwo innym podmiotom.

2. Państwa Członkowskie powstrzymują się od wszelkich nowych środków sprzecznych z zasadami określonymi w ustępie 1 lub ograniczających zakres stosowania artykułów dotyczących zakazu cel i ograniczeń ilościowych między Państwami Członkowskimi.

3. W przypadku monopolu o charakterze handlowym, obejmującego regulację zmierzającą do ułatwienia zbywania lub podnoszenia wartości produktów rolnych, w stosowaniu norm niniejszego artykułu należy zapewnić równoważne gwarancje w zakresie zatrudnienia i poziomu życia zainteresowanych producentów.

TYTUŁ II

ROLNICTWO

Artykuł 32 (dawny artykuł 38)

1. Wspólny rynek obejmuje także rolnictwo i handel produktami rolnymi. Przez „produkty rolne” należy rozumieć płody ziemi, produkty pochodzące z hodowli i rybołówstwa, jak również produkty pierwszego przetworzenia, które pozostają w bezpośrednim związku z tymi produktami.
2. Z zastrzeżeniem odmiennych postanowień artykułów 33-38, zasady przewidziane w celu ustanowienia wspólnego rynku stosują się do produktów rolnych.
3. Produkty podlegające postanowieniom artykułów 33-38 są wymienione na liście stanowiącej załącznik I do niniejszego Traktatu.
4. Funkcjonowaniu i rozwojowi wspólnego rynku produktów rolnych musi towarzyszyć ustanowienie wspólnej polityki rolnej.

Artykuł 33 (dawny artykuł 39)

1. Celami wspólnej polityki rolnej są:
 - a) zwiększenie wydajności rolnictwa przez wspieranie postępu technicznego, racjonalny rozwój produkcji rolnej, jak również optymalne wykorzystanie czynników produkcji, zwłaszcza siły roboczej;
 - b) zapewnienie w ten sposób odpowiedniego poziomu życia ludności wiejskiej, zwłaszcza przez podniesienie indywidualnego dochodu osób pracujących w rolnictwie;
 - c) stabilizacja rynków;
 - d) zagwarantowanie bezpieczeństwa dostaw;
 - e) zapewnienie rozsądnych cen w dostawach dla konsumentów.
2. Przy ustalaniu wspólnej polityki rolnej i specjalnych środków służących jej realizacji uwzględnia się:
 - a) szczególny charakter gospodarki rolnej, wynikający ze struktury społecznej rolnictwa oraz z różnic strukturalnych i przyrodniczych między poszczególnymi regionami rolniczymi;
 - b) potrzebę stopniowego wprowadzania odpowiednich środków dostosowawczych;
 - c) fakt, że w Państwach Członkowskich rolnictwo jest sektorem ściśle powiązanym z całą gospodarką.

Artykuł 34 (dawny artykuł 40)

1. Do osiągnięcia celów przewidzianych w artykule 33 ustanawia się wspólną organizację rynków rolnych.

Zależnie od produktów, organizacja ta przybiera jedną z następujących form:

- a) wspólne reguły konkurencji,
- b) obowiązkowa koordynacja różnych krajowych organizacji rynkowych,
- c) europejska organizacja rynkowa.

2. Wspólna organizacja, ustanowiona w jednej z postaci przewidzianych w ustępie 1, może obejmować wszelkie środki konieczne do osiągnięcia celów określonych w artykule 33, a zwłaszcza regulację cen, subwencje służące produkcji i wprowadzaniu do obrotu różnych produktów, systemy magazynowania i przewozu oraz wspólne mechanizmy stabilizacji przywozu i wywozu.

Wspólna organizacja ogranicza się do osiągania celów określonych w artykule 33 i wyklucza wszelką dyskryminację między producentami lub konsumentami wewnątrz Wspólnoty.

Wspólna polityka cenowa powinna się opierać na wspólnych kryteriach i jednolitych metodach kalkulacji.

3. Aby umożliwić wspólnej organizacji określonej w ustępie 1 osiągnięcie jej celów, może być stworzony jeden lub kilka funduszy orientacji i gwarancji rolnej.

Artykuł 35 (dawny artykuł 41)

Do umożliwienia osiągnięcia celów określonych w artykule 33 w ramach wspólnej polityki rolnej mogą być zwłaszcza przewidziane środki polegające na:

- a) skutecznej koordynacji wysiłków podejmowanych w dziedzinach kształcenia zawodowego, badań naukowych i upowszechniania wiedzy rolniczej, co może obejmować wspólne finansowanie projektów lub instytucji,
- b) wspólnym działaniu na rzecz zwiększania poziomu konsumpcji niektórych produktów.

Artykuł 36 (dawny artykuł 42)

Postanowienia rozdziału dotyczącego reguł konkurencji stosują się do produkcji rolnej i handlu produktami rolnymi jedynie w zakresie ustalonym przez Radę w ramach postanowień i zgodnie z procedurą przewidzianą w artykule 37 ustępy 2 i 3, z uwzględnieniem celów określonych w artykule 33.

Rada może zwłaszcza zezwolić na przyznanie pomocy:

(a) na ochronę gospodarstw znajdujących się w niekorzystnym położeniu ze względu na warunki strukturalne lub przyrodnicze,

(b) w ramach programów rozwoju gospodarczego.

Artykuł 37 (dawny artykuł 43)

1. W celu opracowania ogólnych kierunków wspólnej polityki rolnej Komisja zwołuje, bezpośrednio po wejściu w życie niniejszego Traktatu, konferencję Państw Członkowskich w celu porównania ich polityk rolnych, dokonując zwłaszcza bilansu ich zasobów i potrzeb.

2. Biorąc pod uwagę prace konferencji przewidzianej w ustępie 1, Komisja przedkłada, po konsultacji z Komitetem Ekonomiczno-Społecznym, w ciągu dwóch lat od wejścia w życie niniejszego Traktatu propozycje dotyczące wypracowywania i realizowania wspólnej polityki rolnej, w tym zastąpienia organizacji krajowych przez jedną z form wspólnej organizacji przewidzianą w artykule 34 ustęp 1, jak również wprowadzenia w życie środków wyszczególnionych w niniejszym tytule.

Propozycje te uwzględniają współzależność zagadnień rolnych wymienionych w niniejszym tytule.

Rada, stanowiąc większością kwalifikowaną na wniosek Komisji i po konsultacji z Parlamentem Europejskim, uchwała rozporządzenia lub dyrektywy oraz podejmuje decyzje, bez uszczerbku dla zaleceń, które mogłyby sformułować.

3. Rada, stanowiąc większością kwalifikowaną, może zastąpić krajowe organizacje rynkowe wspólną organizacją przewidzianą w artykule 34 ustęp 1, na warunkach określonych w ustępie 2, jeżeli:

- a) wspólna organizacja oferuje Państwom Członkowskim sprzeciwiającym się temu środkowi i dysponującym własną organizacją krajową dla określonej produkcji równoważne gwarancje zatrudnienia i poziomu życia zainteresowanych producentów, uwzględniając harmonogram możliwych dostosowań i potrzebną specjalizację,
- b) organizacja ta zapewnia w handlu wewnątrz Wspólnoty warunki podobne do tych, jakie istnieją na rynku krajowym.

4. Jeżeli utworzona jest wspólna organizacja dla niektórych surowców, a nie istnieje jeszcze wspólna organizacja dla odpowiednich produktów przetworzonych, surowce te, wykorzystywane do produktów przetworzonych przeznaczonych na wywóz do państw trzecich, mogą być przywożone spoza Wspólnoty.

Artykuł 38 (dawny artykuł 46)

Jeżeli w Państwie Członkowskim produkt jest przedmiotem krajowej organizacji rynkowej lub regulacji wewnętrznej o równoważnym skutku, która wpływa na pozycję konkurencyjną produktu podobnego w innym Państwie Członkowskim, Państwa Członkowskie stosują w przywozie opłatę wyrównawczą na taki produkt pochodzący z Państwa Członkowskiego, w którym istnieje taka organizacja lub regulacja, chyba że Państwo to stosuje opłatę wyrównawczą przy wywozie.

Komisja ustala wysokość tych opłat na poziomie niezbędnym do przywrócenia równowagi; może ona również zezwolić na inne środki, ustalając szczegóły i warunki.

TYTUŁ III

SWOBODNY PRZEPŁYW OSÓB, USŁUG I KAPITAŁU

ROZDZIAŁ 1

PRACOWNICY

Artykuł 39 (dawny artykuł 48)

1. Zapewnia się swobodę przepływu pracowników wewnątrz Wspólnoty.

2. Swoboda ta obejmuje zniesienie wszelkiej dyskryminacji ze względu na przynależność państwową między pracownikami Państw Członkowskich w zakresie zatrudnienia, wynagrodzenia i innych warunków pracy.

3. Z zastrzeżeniem ograniczeń uzasadnionych względami porządku publicznego, bezpieczeństwa publicznego i zdrowia publicznego, swoboda ta obejmuje prawo:

- a) ubiegania się o rzeczywiście oferowane miejsca pracy,
- b) swobodnego przemieszczania się w tym celu po terytorium Państw Członkowskich,
- c) przebywania w jednym z Państw Członkowskich w celu podjęcia tam pracy, zgodnie z przepisami ustawowymi, wykonawczymi i administracyjnymi dotyczącymi zatrudniania pracowników tego Państwa,
- d) pozostawania na terytorium Państwa Członkowskiego po ustaniu zatrudnienia, na warunkach ustalonych przez Komisję w rozporządzeniach wykonawczych.

4. Postanowienia niniejszego artykułu nie mają zastosowania do zatrudnienia w administracji publicznej.

Artykuł 40 (dawny artykuł 49)

Rada, stanowiąc zgodnie z procedurą określoną w artykule 251 i po konsultacji z Komitetem Ekonomiczno-Społecznym, uchwała w drodze dyrektyw lub rozporządzeń środki niezbędne do wprowadzenia w życie swobodnego przepływu pracowników w rozumieniu artykułu 39, zwłaszcza:

- a) zapewniając ścisłą współpracę między organami administracji krajowej właściwymi do spraw pracy,
- b) znosząc takie procedury i praktyki administracyjne, jak również terminy dostępu do wolnych miejsc pracy wynikające z prawa krajowego bądź z wcześniejszych umów zawartych między Państwami Członkowskimi, których utrzymanie w mocy stanowiłoby przeszkodę w liberalizacji przepływu pracowników,
- c) znosząc wszelkie terminy i inne ograniczenia przewidziane w prawie krajowym lub wcześniej zawartych umowach między Państwami Członkowskimi, które ustanawiają w stosunku do pracowników z innych Państw Członkowskich odmienne warunki co do swobodnego wyboru zatrudnienia niż w stosunku do własnych pracowników,
- d) ustanawiając mechanizmy właściwe do zapewnienia wymiany podań o pracę i ofert zatrudnienia oraz w celu ułatwienia zachowania równowagi na rynku pracy, na warunkach, które zapobiegają poważnym zagrożeniom dla poziomu życia i zatrudnienia w różnych regionach i gałęziach przemysłu.

Artykuł 41 (dawny artykuł 50)

Państwa Członkowskie popierają, w ramach wspólnego programu, wymianę młodych pracowników.

Artykuł 42 (dawny artykuł 51)

Rada, stanowiąc zgodnie z procedurą określoną w artykule 251, przyjmuje w dziedzinie zabezpieczenia społecznego środki niezbędne do ustanowienia swobodnego przepływu pracowników; w tym celu Rada ustanawia system umożliwiający pracownikom migrującym oraz uprawnionym osobom od nich zależnym:

- a) zaliczenie wszystkich okresów uwzględnianych w prawie poszczególnych państw, w celu nabycia i zachowania prawa do świadczenia oraz naliczenia wysokości świadczenia,
- b) wypłatę świadczeń osobom mającym miejsce zamieszkania na terytoriach Państw Członkowskich.

Rada stanowi jednomyślnie w toku całej procedury określonej w artykule 251.

ROZDZIAŁ 2

PRAWO PRZEDSIĘBIORCZOŚCI

Artykuł 43 (dawny artykuł 52)

Ograniczenia swobody przedsiębiorczości obywateli jednego Państwa Członkowskiego na terytorium innego Państwa Członkowskiego są zakazane w ramach poniższych postanowień. Zakaz ten obejmuje również ograniczenia w tworzeniu agencji, oddziałów lub filii przez obywateli danego Państwa Członkowskiego, ustanowionych na terytorium innego Państwa Członkowskiego.

Z zastrzeżeniem postanowień rozdziału dotyczącego kapitału, swoboda przedsiębiorczości obejmuje podejmowanie i wykonywanie działalności prowadzonej na własny rachunek, jak również zakładanie i zarządzanie przedsiębiorstwami, a zwłaszcza spółkami w rozumieniu artykułu 48 akapit drugi, na warunkach określonych przez ustawodawstwo Państwa przyjmującego dla własnych obywateli.

Artykuł 44 (dawny artykuł 54)

1. W celu urzeczywistnienia swobody przedsiębiorczości w odniesieniu do określonego rodzaju działalności, Rada, stanowiąc zgodnie z procedurą określoną w artykule 251 i po konsultacji z Komitetem Ekonomiczno-Społecznym, uchwała dyrektywy.

2. Rada i Komisja wykonują funkcje powierzone im na podstawie powyższych postanowień, zwłaszcza:

- a) traktując co do zasady priorytetowo działalności, w których swoboda przedsiębiorczości wnosi szczególnie korzystny wkład w rozwój produkcji i handlu,
- b) zapewniając ścisłą współpracę między właściwymi organami administracyjnymi Państw Członkowskich w celu poznania szczególnych sytuacji w różnych dziedzinach działalności wewnątrz Wspólnoty,
- c) znosząc takie procedury i praktyki administracyjne wynikające z prawa krajowego bądź z wcześniej zawartych umów między Państwami Członkowskimi, których utrzymanie w mocy stanowiłoby przeszkodę dla swobody przedsiębiorczości,
- d) czuwając, by pracownicy jednego z Państw Członkowskich zatrudnieni na terytorium innego Państwa Członkowskiego mogli pozostać na tym terytorium w celu podjęcia tam działalności na własny rachunek, na tych samych warunkach, które musieliby spełniać, gdyby przybyli do tego Państwa w chwili, kiedy zamierzali podjąć taką działalność,
- e) umożliwiając nabycie i korzystanie z własności gruntu znajdującego się na terytorium danego Państwa Członkowskiego przez obywateli Państwa Członkowskiego w zakresie, w jakim nie narusza to zasad ustanowionych w artykule 33 ustęp 2,
- f) znosząc stopniowo ograniczenia swobody przedsiębiorczości w każdej wchodzącej w grę dziedzinie działalności, z jednej strony - w odniesieniu do warunków tworzenia na terytorium Państwa Członkowskiego agencji, oddziałów i filii, a z drugiej - w stosunku do warunków wjazdu personelu głównego przedsiębiorstwa do organów zarządzających lub nadzorczych agencji, oddziałów i filii,
- g) koordynując w niezbędnym zakresie, w celu zapewnienia ich równoważności, zabezpieczenia wymagane w Państwach Członkowskich od spółek w rozumieniu artykułu 48 akapit drugi dla ochrony interesów wspólników i osób trzecich,

- h) zapewniając, że warunki przedsiębiorczości nie będą zakłócane przez pomoc przyznaną przez Państwo Członkowskie.

Artykuł 45 (dawny artykuł 55)

Postanowienia niniejszego rozdziału nie mają zastosowania do działalności, która w jednym z Państw Członkowskich jest związana, choćby przejściowo, z wykonywaniem władzy publicznej.

Rada, stanowiąc większością kwalifikowaną na wniosek Komisji, może wyłączyć niektóre rodzaje działalności ze stosowania postanowień niniejszego rozdziału.

Artykuł 46 (dawny artykuł 56)

1. Postanowienia niniejszego rozdziału oraz środki podjęte na ich podstawie nie przesądzają o zastosowaniu przepisów ustawowych, wykonawczych lub administracyjnych przewidujących szczególne traktowanie cudzoziemców, uzasadnione względami porządku publicznego, bezpieczeństwa publicznego lub zdrowia publicznego.

2. Rada, stanowiąc zgodnie z procedurą określoną w artykule 251, uchwała dyrektywy w celu koordynacji powyższych postanowień.

Artykuł 47 (dawny artykuł 57)

1. W celu ułatwienia podejmowania i wykonywania działalności prowadzonej na własny rachunek Rada, stanowiąc zgodnie z procedurą określoną w artykule 251, uchwała dyrektywy zmierzające do wzajemnego uznawania dyplomów, świadectw i innych dokumentów potwierdzających posiadanie kwalifikacji.

2. W tym samym celu Rada, stanowiąc zgodnie z procedurą określoną w artykule 251, uchwała dyrektywy zmierzające do koordynacji przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych Państw Członkowskich dotyczących podejmowania i wykonywania działalności prowadzonej na własny rachunek. Rada stanowi jednomyślnie w toku całej procedury określonej w artykule 251 w sprawach dyrektyw, których wykonanie w przynajmniej jednym Państwie Członkowskim spowoduje zmianę istniejących zasad ustawowych regulujących wykonywanie zawodów w odniesieniu do kształcenia zawodowego i warunków dostępu osób fizycznych. W innych przypadkach Rada stanowi większością kwalifikowaną.

3. W odniesieniu do zawodów medycznych i pokrewnych oraz farmaceutycznych stopniowe znoszenie ograniczeń zależy od koordynacji warunków ich wykonywania w różnych Państwach Członkowskich.

Artykuł 48 (dawny artykuł 58)

Na potrzeby stosowania postanowień niniejszego rozdziału spółki założone zgodnie z ustawodawstwem Państwa Członkowskiego i mające swoją statutową siedzibę, zarząd lub główne przedsiębiorstwo wewnątrz Wspólnoty są traktowane jak osoby fizyczne mające przynależność Państwa Członkowskiego.

Przez spółki rozumie się spółki prawa cywilnego lub handlowego, a także spółdzielnie oraz inne osoby prawne prawa publicznego lub prywatnego, z wyjątkiem spółek, których działalność nie jest nastawiona na osiąganie zysków.

ROZDZIAŁ 3

USŁUGI

Artykuł 49 (dawny artykuł 59)

W ramach poniższych postanowień ograniczenia w swobodnym świadczeniu usług wewnątrz Wspólnoty są zakazane w odniesieniu do obywateli Państw Członkowskich mających swe przedsiębiorstwo w państwie Wspólnoty innym niż Państwo odbiorcy świadczenia.

Rada, stanowiąc większością kwalifikowaną na wniosek Komisji, może rozszerzyć korzyści wynikające z postanowień niniejszego rozdziału na obywateli państwa trzeciego świadczących usługi i mających swe przedsiębiorstwa wewnątrz Wspólnoty.

Artykuł 50 (dawny artykuł 60)

Usługami w rozumieniu niniejszego Traktatu są świadczenia wykonywane zwykle za wynagrodzeniem w zakresie, w jakim nie są objęte postanowieniami o swobodnym przepływie towarów, kapitału i osób.

Usługi obejmują zwłaszcza:

- a) działalność o charakterze przemysłowym,
- b) działalność o charakterze handlowym,
- c) działalność rzemieślnicza,
- d) wykonywanie wolnych zawodów.

Z zastrzeżeniem postanowień rozdziału dotyczącego prawa przedsiębiorczości, świadczący usługę może, w celu spełnienia świadczenia, wykonywać przejściowo działalność w państwie świadczenia na tych samych warunkach, jakie państwo to nakłada na własnych obywateli.

Artykuł 51 (dawny artykuł 61)

1. Swobodę przepływu usług w dziedzinie transportu regulują postanowienia tytułu dotyczącego transportu.
2. Liberalizacja usług bankowych i ubezpieczeniowych związanych z przepływem kapitału jest realizowana w zgodzie z liberalizacją przepływu kapitału.

Artykuł 52 (dawny artykuł 63)

1. W celu zapewnienia liberalizacji określonej usługi Rada uchwała dyrektywy stanowiąc większością kwalifikowaną na wniosek Komisji i po konsultacji z Komitetem Ekonomiczno-Społecznym oraz z Parlamentem Europejskim.
2. W odniesieniu do dyrektyw określonych w ustępie 1 w zasadzie należy dawać pierwszeństwo usługom, które bezpośrednio wpływają na koszty produkcji lub których liberalizacja przyczynia się do ułatwienia handlu towarami.

Artykuł 53 (dawny artykuł 64)

Państwa Członkowskie deklarują gotowość zliberalizowania usług w zakresie wykraczającym poza zobowiązanie wynikające z dyrektyw uchwalonych na podstawie artykułu 52 ustęp 1, jeśli ich ogólna sytuacja gospodarcza i sytuacja w danym sektorze na to pozwalają.

W tym celu Komisja kieruje zalecenia do zainteresowanych Państw Członkowskich.

Artykuł 54 (dawny artykuł 65)

Dopóki ograniczenia w swobodnym świadczeniu usług nie zostaną zniesione, każde z Państw Członkowskich stosuje je do wszystkich świadczących usługi, o których mowa w artykule 49 pierwszy akapit, bez względu na przynależność państwową lub miejsce zamieszkania.

Artykuł 55 (dawny artykuł 66)

Postanowienia artykułów 45-48 mają zastosowanie do spraw uregulowanych w niniejszym rozdziale.

ROZDZIAŁ 4

KAPITAŁ I PŁATNOŚCI

Artykuł 56 (dawny artykuł 73b)

1. W ramach postanowień niniejszego rozdziału zakazane są wszelkie ograniczenia w przepływie kapitału między Państwami Członkowskimi oraz między Państwami Członkowskimi a państwami trzecimi.
2. W ramach postanowień niniejszego rozdziału zakazane są wszelkie ograniczenia w płatnościach między Państwami Członkowskimi oraz między Państwami Członkowskimi a państwami trzecimi.

Artykuł 57 (dawny artykuł 73c)

1. Artykuł 56 nie narusza ograniczeń istniejących 31 grudnia 1993 roku w stosunku do państw trzecich na mocy prawa krajowego lub prawa wspólnotowego w odniesieniu do przepływu kapitału do lub z państw trzecich, gdy dotyczą inwestycji bezpośrednich, w tym inwestycji w nieruchomości, związanych z przedsiębiorczością, świadczeniem usług finansowych lub dopuszczaniem papierów wartościowych na rynki kapitałowe.
2. Dążąc do urzeczywistnienia w możliwie najszerszym zakresie celu swobodnego przepływu kapitału między Państwami Członkowskimi a państwami trzecimi i bez uszczerbku dla innych rozdziałów niniejszego Traktatu, Rada, stanowiąc większością kwalifikowaną na wniosek Komisji, może przyjąć środki dotyczące przepływu kapitału do lub z państw trzecich, gdy dotyczą inwestycji bezpośrednich, w tym inwestycji w nieruchomości, związanych z przedsiębiorczością, świadczeniem usług finansowych lub dopuszczaniem papierów wartościowych na rynki kapitałowe. Jednomyślność wymagana jest do przyjęcia na podstawie niniejszego ustępu środków, które w prawie wspólnotowym stanowią krok wstecz w odniesieniu do liberalizacji przepływu kapitału do lub z państw trzecich.

Artykuł 58 (dawny artykuł 73d)

1. Artykuł 56 nie narusza prawa Państw Członkowskich do:
 - a) stosowania odpowiednich przepisów ich prawa podatkowego traktujących odmiennie podatników ze względu na różne miejsce zamieszkania lub inwestowania kapitału,
 - b) podejmowania wszelkich środków niezbędnych do zapobiegania naruszeniom ich ustaw i aktów wykonawczych, zwłaszcza w sferze podatkowej i w dziedzinie nadzoru ostrożnościowego nad instytucjami finansowymi lub ustanowienia procedur deklarowania przyływu kapitału do celów informacji administracyjnej bądź statystycznej, lub podejmowania środków uzasadnionych powodami związanymi z porządkiem publicznym lub bezpieczeństwem publicznym.
2. Niniejszy rozdział nie przesądza o możliwości stosowania ograniczeń w dziedzinie prawa przedsiębiorczości zgodnych z niniejszym Traktatem.
3. Środki i procedury określone w ustępach 1 i 2 nie powinny stanowić arbitralnej dyskryminacji, ani ukrytego ograniczenia w swobodnym przepływie kapitału i płatności w rozumieniu artykułu 56.

Artykuł 59 (dawny artykuł 73f)

Jeżeli, w wyjątkowych okolicznościach, przepływ kapitału do lub z państw trzecich powoduje lub może spowodować poważne trudności w funkcjonowaniu unii gospodarczej i walutowej, Rada, stanowiąc większością kwalifikowaną na wniosek Komisji i po konsultacji z EBC, może podjąć wobec państw trzecich środki ochronne na okres nie przekraczający sześciu miesięcy, o ile środki te są bezwzględnie konieczne.

Artykuł 60 (dawny artykuł 73g)

1. Jeżeli, w przypadkach przewidzianych w artykule 301, działanie Wspólnoty uważane jest za niezbędne, Rada może, zgodnie z procedurą przewidzianą w artykule 301, podjąć w stosunku do danych państw trzecich pilne i niezbędne środki w odniesieniu do przepływu kapitału i płatności.

2. Bez uszczerbku dla artykułu 297 i dopóki Rada nie podejmie środków zgodnie z ustępem 1, Państwo Członkowskie może z ważnych przyczyn politycznych i z pilnych powodów podjąć środki jednostronne przeciwko państwu trzeciemu dotyczące przepływu kapitału i płatności. Komisja i pozostałe Państwa Członkowskie są informowane o tych środkach najpóźniej w dniu ich wejścia w życie.

Rada, stanowiąc większością kwalifikowaną na wniosek Komisji, może zadecydować, iż dane Państwo Członkowskie powinno zmienić lub uchylić takie środki. Przewodniczący Rady informuje Parlament Europejski o stosownych decyzjach podjętych przez Radę.

TYTUŁ IV (dawny Tytuł III a)

WIZY, AZYL, IMIGRACJA I INNE POLITYKI ZWIĄZANE ZE SWOBODNYM PRZEPIływEM OSÓB

Artykuł 61 (dawny artykuł 73i)

W celu stopniowego ustanowienia przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości Rada przyjmuje:

- a) w ciągu 5 lat od chwili wejścia w życie Traktatu z Amsterdamu, środki zmierzające do zapewnienia swobodnego przepływu osób zgodnie z artykułem 14, wraz ze środkami towarzyszącymi bezpośrednio związanymi ze swobodnym przepływem osób, dotyczące kontroli granic zewnętrznych, azylu i imigracji, zgodnie z postanowieniami artykułu 62 punkty 2 i 3 oraz z artykułem 63 punkt 1 lit. a) i punkt 2 lit. a), jak również środki służące zapobieganiu i zwalczaniu przestępczości zgodnie z artykułem 31 lit. e) Traktatu o Unii Europejskiej,
- b) inne środki w zakresie azylu, imigracji i ochrony praw obywateli państw trzecich, zgodnie z artykułem 63,
- c) środki w dziedzinie współpracy sądowej w sprawach cywilnych przewidziane w artykule 65,
- d) właściwe środki służące wspieraniu i wzmocnieniu współpracy administracyjnej zgodnie z artykułem 66,
- e) środki w dziedzinie współpracy policyjnej i sądowej w sprawach karnych mające na celu zapewnienie wysokiego poziomu bezpieczeństwa przez zapobieganie i zwalczanie przestępczości w Unii, zgodnie z postanowieniami Traktatu o Unii Europejskiej.

Artykuł 62 (dawny artykuł 73j)

Rada, stanowiąc zgodnie z procedurą przewidzianą w artykule 67, przyjmuje w ciągu 5 lat od chwili wejścia w życie Traktatu z Amsterdamu:

- 1) środki zmierzające do zapewnienia, zgodnie z artykułem 14, iż osoby będące obywatelami Unii lub obywatelami państw trzecich nie podlegają jakiegokolwiek kontroli przy przekraczaniu granic wewnętrznych;
- 2) środki dotyczące przekraczania granic zewnętrznych Państw Członkowskich, które określają:
 - a) normy i procedury, których powinny przestrzegać Państwa Członkowskie przy wykonywaniu kontroli osób na tych granicach,
 - b) reguły dotyczące wiz na pobyt nie dłuższy niż 3 miesiące, włączając w to:
 - i) listę państw trzecich, których obywatele podlegają obowiązkowi wizowemu w celu przekroczenia granic zewnętrznych oraz państw trzecich, których obywatele są zwolnieni z tego obowiązku,
 - ii) procedury i warunki wydawania wiz przez Państwa Członkowskie,
 - iii) jednolity wzorzec wizy,
 - iv) reguły dotyczące wizy jednolitej;
- 3) środki określające warunki, na których obywatele państw trzecich mają swobodę podróżowania po terytorium Państw Członkowskich w okresie nie dłuższym niż 3 miesiące.

Artykuł 63 (dawny artykuł 73k)

Rada, stanowiąc zgodnie z procedurą przewidzianą w artykule 67, przyjmuje w ciągu 5 lat od chwili wejścia w życie Traktatu z Amsterdamu:

- 1) środki dotyczące azylu, zgodnie z Konwencją genewską z 28 lipca 1951 roku i Protokołem z 31 stycznia 1967 roku dotyczącymi statusu uchodźców, jak również z innymi odpowiednimi traktatami w następujących dziedzinach:
 - a) kryteria i mechanizmy ustalania Państwa Członkowskiego odpowiedzialnego za badanie wniosku o azyl złożonego przez obywatela państwa trzeciego w jednym z Państw Członkowskich,
 - b) minimalne normy w sprawie przyjmowania w Państwach Członkowskich osób ubiegających się o azyl,
 - c) minimalne normy dotyczące warunków, które powinni spełnić obywatele państw trzecich, by mogli ubiegać się o przyznanie statusu uchodźcy,
 - d) minimalne normy dotyczące procedury przyznania lub cofnięcia statusu uchodźcy w Państwach Członkowskich;
- 2) środki dotyczące uchodźców i wysiedleńców w następujących obszarach:
 - a) minimalnych norm dotyczących przyznania tymczasowej ochrony wysiedleńcom z państw trzecich, którzy nie mogą powrócić do państw swego pochodzenia oraz osobom, które z innych powodów potrzebują ochrony międzynarodowej;
 - b) środków zmierzających do zapewnienia równowagi wysiłków uzgodnionych przez Państwa Członkowskie, związanych z przyjęciem uchodźców i wysiedleńców oraz z jego następstwami;

3) środki dotyczące polityki imigracyjnej w następujących obszarach:

a) warunki wjazdu i pobytu oraz normy dotyczące procedur wydawania przez Państwa Członkowskie długoterminowych wiz i dokumentów pobytowych, w tym dla celów łączenia rodzin,

b) nielegalnej imigracji i nielegalnego pobytu, w tym odsyłanie osób przebywających nielegalnie;

4) środki określające prawa i warunki, na których obywatele państw trzecich przebywający legalnie w jednym Państwie Członkowskim mogą przebywać w innych Państwach Członkowskich.

Środki przyjęte przez Radę na podstawie punktów 3 i 4 nie ograniczają Państwa Członkowskiego w utrzymywaniu lub wprowadzaniu w dany dziedzinie przepisów krajowych zgodnych z niniejszym Traktatem i z umowami międzynarodowymi.

Określony powyżej termin 5 lat nie dotyczy środków uchwalonych na podstawie punktu 2 lit. b), punktu 3 lit. a) i punktu 4.

Artykuł 64 (dawny artykuł 73l)

1. Niniejszy tytuł nie narusza wykonywania przez Państwa Członkowskie obowiązków dotyczących utrzymania porządku publicznego i ochrony bezpieczeństwa wewnętrznego.

2. W przypadku gdy jedno lub więcej Państw Członkowskich znajdzie się w nadzwyczajnej sytuacji charakteryzującej się nagłym napływem obywateli państw trzecich, Rada, stanowiąc większością kwalifikowaną na wniosek Komisji, może, z zastrzeżeniem ustępu 1, przyjąć środki tymczasowe na korzyść zainteresowanych Państw Członkowskich na okres nie przekraczający 6 miesięcy.

Artykuł 65 (dawny artykuł 73m)

W zakresie niezbędnym do zapewnienia należytego funkcjonowania rynku wewnętrznego środki z zakresu współpracy sądowej w sprawach cywilnych, mające skutki transgraniczne, które powinny być podjęte zgodnie z artykułem 67, zmierzają m. in. do:

a) poprawy i uproszczenia:

- systemu transgranicznego dostarczania aktów sądowych i pozasądowych,
- współpracy w dziedzinie gromadzenia dowodów,

- uznawania i wykonywania orzeczeń w sprawach cywilnych i handlowych, w tym decyzji pozasądowych,

b) wspierania zgodności norm mających zastosowanie w Państwach Członkowskich w dziedzinie kolizji ustaw i sporów o właściwość,

c) usuwania przeszkód w należyтым biegu procedur cywilnych, wspierając w razie potrzeby zgodność norm procedury cywilnej mających zastosowanie w Państwach Członkowskich.

Sformatowane: Punktory i numeracja

Sformatowane: Punktory i numeracja

Artykuł 66 (dawny artykuł 73n)

Rada, stanowiąc zgodnie z procedurą określoną w artykule 67, przyjmuje środki w celu zapewnienia współpracy między właściwymi służbami administracyjnymi Państw Członkowskich w dziedzinach określonych w niniejszym tytule, jak również między tymi służbami a Komisją.

Artykuł 67 (dawny artykuł 73o)

1. W okresie przejściowym pięciu lat od chwili wejścia w życie Traktatu z Amsterdamu Rada stanowi jednomyślnie na wniosek Komisji lub z inicjatywy Państwa Członkowskiego oraz po konsultacji z Parlamentem Europejskim.

2. Po tym pięcioletnim okresie:

- Rada stanowi na wniosek Komisji; Komisja analizuje każde żądanie Państwa Członkowskiego przedłożenia przez nią wniosku Radzie,
- Rada, stanowiąc jednomyślnie po konsultacji z Parlamentem Europejskim, podejmuje decyzję w celu zapewnienia, by procedura z artykułu 251 miała zastosowanie do wszystkich lub niektórych dziedzin objętych niniejszym tytułem oraz dostosowania przepisów dotyczących właściwości Trybunału Sprawiedliwości.

3. Na zasadzie odstępstwa od ustępów 1 i 2, środki określone w artykule 62 punkt 2 lit. b) (i) oraz (iii) i począwszy od wejścia w życie Traktatu z Amsterdamu są przyjmowane przez Radę, stanowiącą większością kwalifikowaną na wniosek Komisji i po konsultacji z Parlamentem Europejskim.

4. Na zasadzie odstępstwa od ustępu 2 środki określone w artykule 62 punkt 2 lit. b) (ii) oraz (iv) i po upływie pięciu lat od wejścia w życie Traktatu z Amsterdamu, są przyjmowane przez Radę, stanowiącą zgodnie z procedurą określoną w artykule 251.

Artykuł 68 (dawny artykuł 73p)

1. Artykuł 234 stosuje się do niniejszego tytułu w następujących okolicznościach i na następujących warunkach: gdy pytanie w sprawie wykładni niniejszego tytułu lub ważności i wykładni aktów przyjętych przez instytucje Wspólnoty na podstawie niniejszego tytułu jest podniesione w sprawie zawisłej przed sądem krajowym, którego orzeczenia nie podlegają zaskarżeniu według prawa wewnętrznego, sąd ten, jeśli uzna, że decyzja w tej kwestii jest niezbędna do wydania wyroku, zwraca się do Trybunału Sprawiedliwości o rozpatrzenie tego pytania.

2. W żadnym razie Trybunał Sprawiedliwości nie jest właściwy do orzekania w sprawie środków lub decyzji podjętych na podstawie artykułu 62 punkt 1 dotyczących utrzymania porządku publicznego i ochrony bezpieczeństwa wewnętrznego.

3. Rada, Komisja lub Państwo Członkowskie mogą zwrócić się do Trybunału Sprawiedliwości z wnioskiem o rozpatrzenie pytania w sprawie wykładni niniejszego tytułu lub aktów przyjętych przez instytucje Wspólnoty na jego podstawie. Wyrok wydany przez Trybunał Sprawiedliwości w odpowiedzi na taki wniosek nie ma zastosowania do orzeczeń sądów Państw Członkowskich, które korzystają z powagi rzeczy osądzonej.

Artykuł 69 (dawny artykuł 73q)

Niniejszy tytuł stosuje się z zastrzeżeniem postanowień Protokołu w sprawie stanowiska Zjednoczonego Królestwa i Irlandii oraz Protokołu w sprawie stanowiska Danii i bez uszczerbku dla Protokołu w sprawie stosowania niektórych aspektów artykułu 14 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską do Zjednoczonego Królestwa i Irlandii.

TYTUŁ V (dawny Tytuł IV)

TRANSPORT

Artykuł 70 (dawny artykuł 74)

Cele niniejszego Traktatu, w odniesieniu do kwestii uregulowanych w niniejszym tytule, są realizowane przez Państwa Członkowskie w ramach wspólnej polityki transportowej.

Artykuł 71 (dawny artykuł 75)

1. W celu wykonania artykułu 70 i z uwzględnieniem specyficznych aspektów transportu Rada, stanowiąc zgodnie z procedurą określoną w artykule 251 i po konsultacji z Komitetem Ekonomiczno-Społecznym i Komitetem Regionów, ustanawia:

- a) wspólne reguły mające zastosowanie do transportu międzynarodowego wykonywanego z lub na terytorium Państwa Członkowskiego lub tranzytu przez terytorium jednej lub większej liczby Państw Członkowskich,
- b) warunki dostępu przewoźników nie mających stałej siedziby w Państwie Członkowskim do transportu krajowego w Państwie Członkowskim,
- c) środki pozwalające polepszyć bezpieczeństwo transportu,
- d) wszelkie inne potrzebne przepisy.

2. Na zasadzie odstępstwa od procedury przewidzianej w ustępie 1 przepisy dotyczące systemu regulacji transportu, których zastosowanie mogłoby poważnie wpłynąć na poziom życia i zatrudnienia w niektórych regionach, jak również na funkcjonowanie infrastruktury transportowej, uchwalane są przez Radę, stanowiącą jednomyślnie na wniosek Komisji po konsultacji z Parlamentem Europejskim i Komitetem Ekonomiczno-Społecznym, z uwzględnieniem potrzeby dostosowania do rozwoju gospodarczego wynikającego z ustanowienia wspólnego rynku.

Artykuł 72 (dawny artykuł 76)

Do czasu przyjęcia przepisów określonych w artykule 71 ustęp 1, żadne Państwo Członkowskie nie może bez jednomyślnej zgody Rady wydać mniej korzystnych - w ich bezpośrednim lub pośrednim skutku wobec przewoźników z innych Państw Członkowskich - w porównaniu z przewoźnikami krajowymi, różnych przepisów regulujących tę materię na dzień 1 stycznia 1958 roku lub, dla Państw przystępujących, na dzień ich przystąpienia.

Artykuł 73 (dawny artykuł 77)

Zgodna z niniejszym Traktatem jest pomoc, która odpowiada potrzebom koordynacji transportu lub stanowi zwrot za wykonanie pewnych świadczeń nierozdzielnie związanych z pojęciem usługi publicznej.

Artykuł 74 (dawny artykuł 78)

Każdy środek w dziedzinie stawek i warunków transportu podjęty w ramach niniejszego Traktatu powinien uwzględniać sytuację gospodarczą przewoźników.

Artykuł 75 (dawny artykuł 79)

1. W odniesieniu do transportu wewnątrz Wspólnoty zakazana jest dyskryminacja polegająca na stosowaniu przez przewoźników względem tych samych towarów na tych samych połączeniach przewozowych różnych stawek i warunków transportu ze względu na kraj pochodzenia lub przeznaczenia produktów przewożonych.

2. Ustęp 1 nie wyklucza przyjęcia przez Radę innych środków w zastosowaniu artykułu 71 ustęp 1.

3. Rada, stanowiąc większością kwalifikowaną, ustanawia, na wniosek Komisji i po konsultacji z Komitetem Ekonomiczno-Społecznym, zasady wykonania postanowień ustępu 1.

Może ona zwłaszcza wydać przepisy niezbędne w celu umożliwienia instytucjom Wspólnoty zapewnienia zgodności z zasadami ustanowionymi w ustępie 1 i w celu zapewnienia pełnych korzyści użytkownikom.

4. Komisja, z inicjatywy własnej lub na wniosek Państwa Członkowskiego, bada przypadki dyskryminacji określone w ustępie 1 i po konsultacji z każdym zainteresowanym Państwem Członkowskim podejmuje niezbędne decyzje, w ramach regulacji ustanowionej zgodnie z postanowieniami ustępu 3.

Artykuł 76 (dawny artykuł 80)

1. Zakazane jest narzucanie przez Państwo Członkowskie w zakresie transportu wykonywanego wewnątrz Wspólnoty stosowania stawek i warunków zawierających jakiegokolwiek element wsparcia lub ochrony jednego lub kilku przedsiębiorstw bądź poszczególnych gałęzi przemysłu, chyba że jest ono dozwolone przez Komisję.

2. Komisja, z inicjatywy własnej lub na wniosek Państwa Członkowskiego, bada stawki i warunki, o których mowa w ustępie 1, uwzględniając w szczególności, z jednej strony, wymogi właściwej regionalnej polityki gospodarczej, potrzeby regionów słabo rozwiniętych i problemy regionów poważnie dotkniętych przez okoliczności polityczne oraz, z drugiej strony, skutki tych stawek i warunków dla konkurencji między różnymi rodzajami transportu.

Komisja podejmuje niezbędne decyzje po konsultacji z każdym zainteresowanym Państwem Członkowskim.

3. Zakaz ustanowiony w ustępie 1 nie ma zastosowania do taryf konkurencyjnych.

Artykuł 77 (dawny artykuł 81)

Oplaty i należności pobierane przez przewoźnika w związku z przekraczaniem granic niezależnie od ceny transportu nie powinny przekraczać rozsądnego poziomu, przy uwzględnieniu rzeczywistych kosztów efektywnie poniesionych w związku z przekroczeniem granicy.

Państwa Członkowskie podejmują starania, aby stopniowo obniżyć te koszty.

Komisja może kierować do Państw Członkowskich zalecenia w celu zastosowania niniejszego artykułu.

Artykuł 78 (dawny artykuł 82)

Postanowienia niniejszego tytułu nie stanowią przeszkody w stosowaniu środków podjętych przez Republikę Federalną Niemiec, o ile są one niezbędne w celu skompensowania niekorzystnych skutków gospodarczych spowodowanych podziałem Niemiec dla gospodarki niektórych regionów Republiki Federalnej dotkniętych tym podziałem.

Artykuł 79 (dawny artykuł 83)

Komitet doradczy, złożony z ekspertów wyznaczonych przez rządy Państw Członkowskich, jest ustanowiony przy Komisji. Komisja konsultuje z nim kwestie transportu zawsze, gdy uzna to za pożądane, bez uszczerbku dla kompetencji Komitetu Ekonomiczno-Społecznego.

Artykuł 80 (dawny artykuł 84)

1. Postanowienia niniejszego tytułu stosują się do transportu kolejowego, drogowego i śródlądowego.
2. Rada, stanowiąc większością kwalifikowaną, może zdecydować, czy, w jakim zakresie i w jakim trybie właściwe przepisy mogą być przyjęte dla transportu morskiego i lotniczego.

Stosują się postanowienia proceduralne artykułu 71.

TYTUŁ VI (dawny Tytuł V)

WSPÓLNE REGUŁY W DZIEDZINIE KONKURENCJI, PODATKÓW I ZBLIŻENIA USTAWODAWSTW

ROZDZIAŁ 1

REGUŁY KONKURENCJI

Sekcja 1

Reguły mające zastosowanie do przedsiębiorstw

Artykuł 81 (dawny artykuł 85)

1. Niezgodne ze wspólnym rynkiem i zakazane są wszelkie porozumienia między przedsiębiorstwami, wszelkie decyzje związków przedsiębiorstw i wszelkie praktyki uzgodnione, które mogą wpływać na handel między Państwami Członkowskimi i których celem lub skutkiem jest zapobieżenie, ograniczenie lub zakłócenie konkurencji wewnątrz wspólnego rynku, a w szczególności te, które polegają na:

- a) ustalaniu w sposób bezpośredni lub pośredni cen zakupu lub sprzedaży albo innych warunków transakcji,
- b) ograniczaniu lub kontrolowaniu produkcji, rynków, rozwoju technicznego lub inwestycji,
- c) podziale rynków lub źródeł zaopatrzenia,
- d) stosowaniu wobec partnerów handlowych nierównych warunków do świadczeń równoważnych i stwarzaniu im przez to niekorzystnych warunków konkurencji,
- e) uzależnianiu zawarcia kontraktów od przyjęcia przez partnerów zobowiązań dodatkowych, które ze względu na swój charakter lub zwyczaje handlowe nie mają związku z przedmiotem tych kontraktów.

2. Porozumienia lub decyzje zakazane na mocy niniejszego artykułu są nieważne z mocy prawa.

3. Jednakże postanowienia ustępu 1 mogą zostać uznane za nie mające zastosowania do:

- każdego porozumienia lub kategorii porozumień między przedsiębiorstwami,
- każdej decyzji lub kategorii decyzji związków przedsiębiorstw,
- każdej praktyki uzgodnionej lub kategorii praktyk uzgodnionych,

które przyczyniają się do polepszenia produkcji lub dystrybucji produktów bądź do popierania postępu technicznego lub gospodarczego, przy zastrzeżeniu dla użytkowników słusznej części zysku, który z tego wynika, oraz bez:

- a) nakładania na zainteresowane przedsiębiorstwa ograniczeń, które nie są niezbędne do osiągnięcia tych celów,
- b) dawania przedsiębiorstwom możliwości eliminowania konkurencji w stosunku do znacznej części danych produktów.

Artykuł 82 (dawny artykuł 86)

Niegodne ze wspólnym rynkiem i zakazane jest nadużywanie przez jedno lub większą liczbę przedsiębiorstw pozycji dominującej na wspólnym rynku lub na znacznej jego części, w zakresie, w jakim może wpływać na handel między Państwami Członkowskimi.

Nadużywanie takie może polegać w szczególności na:

- a) narzucaniu w sposób bezpośredni lub pośredni niesłusznych cen zakupu lub sprzedaży albo innych niesłusznych warunków transakcji,
- b) ograniczaniu produkcji, rynków lub rozwoju technicznego ze szkodą dla konsumentów,
- c) stosowaniu wobec partnerów handlowych nierównych warunków do świadczeń równoważnych i stwarzaniu im przez to niekorzystnych warunków konkurencji,
- d) uzależnianiu zawarcia kontraktów od przyjęcia przez partnerów zobowiązań dodatkowych, które ze względu na swój charakter lub zwyczaje handlowe nie mają związku z przedmiotem tych kontraktów.

Artykuł 83 (dawny artykuł 87)

1. Rada, stanowiąc większością kwalifikowaną na wniosek Komisji i po konsultacji z Parlamentem Europejskim, wydaje rozporządzenia lub dyrektywy w celu zastosowania zasad ustanowionych w artykułach 81 i 82.

2. Przepisy, o których mowa w ustępie 1, mają na celu w szczególności:

- a) zapewnienie poszanowania zakazów ustanowionych w artykule 81 ustęp 1 i w artykule 82 przez wprowadzenie grzywn i okresowych kar pieniężnych,
- b) ustanowienie szczegółowych zasad stosowania artykułu 81 ustęp 3, przy uwzględnieniu potrzeby, z jednej strony, zapewnienia skutecznego nadzoru, a z drugiej - uproszczenia w największym możliwym stopniu kontroli administracyjnej,

- c) określenie, w razie potrzeby, w różnych gałęziach gospodarki, zakresu postanowień artykułów 81 i 82,
- d) określenie roli Komisji i Trybunału Sprawiedliwości w stosowaniu postanowień określonych w niniejszym ustępie,
- e) określenie relacji między ustawodawstwami krajowymi - z jednej strony a postanowieniami niniejszej sekcji oraz przepisami przyjętymi w zastosowaniu niniejszego artykułu - z drugiej strony.

Artykuł 84 (dawny artykuł 88)

Do chwili wejścia w życie przepisów przyjętych w wykonaniu artykułu 83, władze Państw Członkowskich rozstrzygają o dopuszczalności porozumień, decyzji i praktyk uzgodnionych oraz w sprawie nadużywania pozycji dominującej na wspólnym rynku, zgodnie z prawem ich krajów i z postanowieniami artykułu 81, zwłaszcza ustępu 3, i artykułu 82.

Artykuł 85 (dawny artykuł 89)

1. Bez uszczerbku dla artykułu 84, Komisja czuwa nad stosowaniem zasad określonych w artykułach 81 i 82. Na wniosek Państwa Członkowskiego lub z urzędu oraz we współpracy z właściwymi władzami Państw Członkowskich, które udzielają jej pomocy, Komisja wszczyna postępowanie w przypadkach podejrzenia naruszenia tych zasad. Jeśli stwierdzi, że doszło do naruszenia, proponuje środki właściwe do jego zaprzestania.

2. Jeśli nie zaprzestano naruszania, Komisja stwierdza takie naruszenie zasad w uzasadnionej decyzji. Może ona opublikować tę decyzję i upoważnić Państwa Członkowskie do przyjęcia niezbędnych w celu zaradzenia sytuacji środków, których warunki i szczegóły określa.

Artykuł 86 (dawny artykuł 90)

1. Państwa Członkowskie, w odniesieniu do przedsiębiorstw publicznych i przedsiębiorstw, którym przyznają prawa specjalne lub wyłączne, nie wprowadzają ani nie utrzymują żadnego środka sprzecznego z normami niniejszego Traktatu, w szczególności z normami przewidzianymi w artykułach 12 oraz 81-89.

2. Przedsiębiorstwa zobowiązane do zarządzania usługami świadczonymi w ogólnym interesie gospodarczym lub mające charakter monopolu skarbowego podlegają normom niniejszego Traktatu, zwłaszcza regułom konkurencji, w granicach, w jakich ich stosowanie nie stanowi prawnej lub faktycznej przeszkody w wykonywaniu poszczególnych zadań im powierzonych. Rozwój handlu nie może być naruszony w sposób pozostający w sprzeczności z interesem Wspólnoty.

3. Komisja czuwa nad stosowaniem postanowień niniejszego artykułu i w miarę potrzeby kieruje stosowne dyrektywy lub decyzje do Państw Członkowskich.

Sekcja 2

Pomoc przyznawana przez Państwa

Artykuł 87 (dawny artykuł 92)

1. Z zastrzeżeniem innych postanowień przewidzianych w niniejszym Traktacie, wszelka pomoc przyznawana przez Państwo Członkowskie lub przy użyciu zasobów państwowych w jakiegokolwiek formie, która zakłóca lub grozi zakłóceniem konkurencji poprzez sprzyjanie niektórym przedsiębiorstwom lub produkcji niektórych towarów, jest niezgodna ze wspólnym rynkiem w zakresie, w jakim wpływa na wymianę handlową między Państwami Członkowskimi.

2. Zgodna ze wspólnym rynkiem jest:

- a) pomoc o charakterze socjalnym przyznawana indywidualnym konsumentom, pod warunkiem, że jest przyznawana bez dyskryminacji związanej z pochodzeniem produktów,
- b) pomoc mająca na celu naprawienie szkód spowodowanych klęskami żywiołowymi lub innymi zdarzeniami nadzwyczajnymi,
- c) pomoc przyznawana gospodarce niektórych regionów Republiki Federalnej Niemiec dotkniętych podziałem Niemiec, w zakresie, w jakim jest niezbędna do skompensowania niekorzystnych skutków gospodarczych spowodowanych tym podziałem.

3. Za zgodną ze wspólnym rynkiem może zostać uznana:

- a) pomoc przeznaczona na sprzyjanie rozwojowi gospodarczemu regionów, w których poziom życia jest nienormalnie niski lub regionów, w których istnieje poważny stan niedostatecznego zatrudnienia;
- b) pomoc przeznaczona na wspieranie realizacji ważnych projektów stanowiących przedmiot wspólnego europejskiego zainteresowania lub mająca na celu zaradzenie poważnym zaburzeniom w gospodarce Państwa Członkowskiego;
- c) pomoc przeznaczona na ułatwianie rozwoju niektórych działań gospodarczych lub niektórych regionów gospodarczych, o ile nie zmienia warunków wymiany handlowej w zakresie sprzecznym ze wspólnym interesem;
- d) pomoc przeznaczona na wspieranie kultury i zachowanie dziedzictwa kulturowego, o ile nie zmienia warunków wymiany handlowej i konkurencji we Wspólnocie w zakresie sprzecznym ze wspólnym interesem;
- e) inne kategorie pomocy, jakie Rada może określić decyzją, stanowiąc większością kwalifikowaną, na wniosek Komisji.

Artykuł 88 (dawny artykuł 93)

1. Komisja we współpracy z Państwami Członkowskimi stale bada systemy pomocy istniejące w tych Państwach. Proponuje im ona stosowne środki konieczne ze względu na stopniowy rozwój lub funkcjonowanie wspólnego rynku.

2. Jeśli Komisja stwierdzi, po wezwaniu zainteresowanych stron do przedstawienia uwag, że pomoc przyznana przez Państwo lub przy użyciu zasobów państwowych nie jest zgodna ze wspólnym rynkiem w rozumieniu artykułu 87, lub że pomoc ta jest nadużywana, decyduje o zniesieniu lub zmianie tej pomocy przez dane Państwo w terminie, który ona określa.

Jeśli dane Państwo nie zastosuje się do tej decyzji w wyznaczonym terminie, Komisja lub każde inne zainteresowane Państwo może, na zasadzie odstępstwa od postanowień artykułów 226 i 227, wnieść sprawę bezpośrednio do Trybunału Sprawiedliwości.

Na wniosek Państwa Członkowskiego Rada, stanowiąc jednomyślnie, może zdecydować, że pomoc, którą to Państwo przyznaje lub zamierza przyznać, jest uznana za zgodną ze wspólnym rynkiem, na zasadzie odstępstwa od postanowień artykułu 87 lub rozporządzeń przewidzianych w artykule 89, jeśli wyjątkowe okoliczności uzasadniają taką decyzję. Jeśli w odniesieniu do danej pomocy Komisja wszczęła procedurę przewidzianą w pierwszym akapicie niniejszego ustępu, wystąpienie zainteresowanego Państwa z wnioskiem skierowanym do Rady powoduje zawieszenie tej procedury do czasu zajęcia stanowiska przez Radę.

Jednakże jeśli Rada nie zajmie stanowiska w terminie trzech miesięcy od wystąpienia z wnioskiem, Komisja wydaje decyzję w sprawie.

3. Komisja jest informowana, w czasie odpowiednim do przedstawienia swych uwag, o wszelkich planach przyznania lub zmiany pomocy. Jeśli uzna, że plan nie jest zgodny ze wspólnym rynkiem w rozumieniu artykułu 87, wszczyna bezzwłocznie procedurę przewidzianą w ustępie 2. Dane Państwo Członkowskie nie może wprowadzać w życie projektowanych środków dopóki procedura ta nie doprowadzi do wydania decyzji końcowej.

Artykuł 89 (dawny artykuł 94)

Rada, stanowiąc większością kwalifikowaną na wniosek Komisji i po konsultacji z Parlamentem Europejskim, może wydać wszelkie właściwe rozporządzenia w celu zastosowania artykułów 87 i 88, a w szczególności może określić warunki stosowania artykułu 88 ustęp 3 i kategorie pomocy zwolnione z tej procedury.

ROZDZIAŁ 2

POSTANOWIENIA PODATKOWE

Artykuł 90 (dawny artykuł 95)

Żadne Państwo Członkowskie nie nakłada bezpośrednio lub pośrednio na produkty innych Państw Członkowskich podatków wewnętrznych jakiegokolwiek rodzaju wyższych od tych, które nakłada bezpośrednio lub pośrednio na podobne produkty krajowe.

Ponadto żadne Państwo Członkowskie nie nakłada na produkty innych Państw Członkowskich podatków wewnętrznych, które pośrednio chronią inne produkty.

Artykuł 91 (dawny artykuł 96)

W przypadku gdy produkty są wywożone na terytorium jednego z Państw Członkowskich, jakkolwiek zwrot podatków wewnętrznych nie może być wyższy od podatków, które zostały na nie nałożone bezpośrednio lub pośrednio.

Artykuł 92 (dawny artykuł 98)

W odniesieniu do opłat innych niż podatek obrotowy, akcyza i inne podatki pośrednie, zwolnienia i zwroty w wywozie do innych Państw Członkowskich nie mogą być dokonywane, a opłaty kompensacyjne w przywozie z Państw Członkowskich nie mogą być ustanawiane, chyba że projektowane środki były uprzednio zatwierdzone na czas ograniczony przez Radę, stanowiącą większością kwalifikowaną na wniosek Komisji.

Artykuł 93 (dawny artykuł 99)

Rada, stanowiąc jednomyślnie na wniosek Komisji i po konsultacji z Parlamentem Europejskim oraz Komitetem Ekonomiczno-Społecznym, uchwala przepisy dotyczące harmonizacji ustawodawstw odnoszących się do podatków obrotowych, akcyzy i innych podatków pośrednich w zakresie, w jakim harmonizacja ta jest niezbędna do zapewnienia ustanowienia i funkcjonowania rynku wewnętrznego w terminie przewidzianym w artykule 14.

ROZDZIAŁ 3

ZBLIŻANIE USTAWODAWSTW

Artykuł 94 (dawny artykuł 100)

Rada, stanowiąc jednomyślnie na wniosek Komisji i po konsultacji z Parlamentem Europejskim i Komitetem Ekonomiczno-Społecznym, uchwala dyrektywy w celu zbliżenia przepisów ustawowych,

wykonawczych i administracyjnych Państw Członkowskich, które mają bezpośredni wpływ na ustanowienie lub funkcjonowanie wspólnego rynku.

Artykuł 95 (dawny artykuł 100a)

1. Na zasadzie odstępstwa od artykułu 94 i z zastrzeżeniem, że niniejszy Traktat nie stanowi inaczej, do urzeczywistnienia celów określonych w artykule 14 stosuje się następujące postanowienia. Rada, stanowiąc zgodnie z procedurą określoną w artykule 251 i po konsultacji z Komitetem Ekonomiczno-Społecznym, przyjmuje środki dotyczące zbliżenia przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych Państw Członkowskich, które mają na celu ustanowienie i funkcjonowanie rynku wewnętrznego.

2. Ustęp 1 nie ma zastosowania do przepisów podatkowych, przepisów dotyczących swobodnego przepływu osób ani odnoszących się do praw i interesów pracowników najemnych.

3. Komisja w swoich wnioskach przewidzianych w ustępie 1 w dziedzinie ochrony zdrowia, bezpieczeństwa, ochrony środowiska naturalnego i ochrony konsumentów przyjmie jako podstawę wysoki poziom ochrony, uwzględniając w szczególności wszelkie zmiany oparte na faktach naukowych. W ramach swoich odpowiednich kompetencji Parlament Europejski i Rada starają się również osiągnąć ten cel.

4. Jeśli po przyjęciu przez Radę lub Komisję środka harmonizującego Państwo Członkowskie uzna za niezbędne utrzymanie przepisów krajowych uzasadnionych ważnymi względami określonymi w artykule 30 lub dotyczącymi ochrony środowiska naturalnego, lub środowiska pracy, notyfikuje je Komisji, wskazując powody ich utrzymania.

5. Ponadto, bez uszczerbku dla ustępu 4, jeśli po przyjęciu przez Radę lub Komisję środka harmonizującego Państwo Członkowskie uzna za niezbędne wprowadzenie przepisów krajowych opartych na nowych dowodach naukowych dotyczących ochrony środowiska naturalnego lub środowiska pracy ze względu na specyficzny problem tego Państwa, który pojawił się po przyjęciu środka harmonizującego, notyfikuje ono Komisji projektowane środki oraz powody ich wprowadzenia.

6. W terminie 6 miesięcy od notyfikacji określonych w ustępach 4 i 5 Komisja zatwierdza lub odrzuca przepisy krajowe, o których mowa, po sprawdzeniu, czy są one środkiem arbitralnej dyskryminacji lub ukrytym ograniczeniem w handlu między Państwami Członkowskimi i czy stanowią one przeszkodę w funkcjonowaniu rynku wewnętrznego.

W przypadku braku decyzji Komisji w tym terminie przepisy krajowe określone w ustępach 4 i 5 są uważane za zatwierdzone.

W przypadku gdy jest to uzasadnione złożonością sprawy i nie ma niebezpieczeństwa dla zdrowia ludzkiego, Komisja może notyfikować danemu Państwu Członkowskiemu, że okres, o którym mowa w niniejszym ustępie może być przedłużony na kolejny okres trwający do 6 miesięcy.

7. W przypadku gdy w zastosowaniu ustępu 6 Państwo Członkowskie zostaje upoważnione do utrzymania lub wprowadzenia przepisów krajowych uchylających środek harmonizujący, Komisja bada niezwłocznie, czy należy zaproponować dostosowanie tego środka.

8. W przypadku gdy Państwo Członkowskie zgłosi szczególny problem zdrowia publicznego w dziedzinie, która uprzednio stała się przedmiotem środka harmonizującego, informuje o tym Komisję, która bada niezwłocznie, czy należy zaproponować Radzie właściwe środki.

9. Na zasadzie odstępstwa od procedury przewidzianej w artykułach 226 i 227 Komisja i każde Państwo Członkowskie mogą wnieść sprawę bezpośrednio do Trybunału Sprawiedliwości, jeśli uznają, że inne Państwo Członkowskie nadużywa uprawnień przewidzianych w niniejszym artykule.

10. Powyższe środki harmonizujące obejmują, w odpowiednich przypadkach, klauzulę ochronną upoważniającą Państwa Członkowskie do podjęcia, z jednego lub więcej powodów pozagospodarczych, o których mowa w artykule 30, środków tymczasowych poddanych wspólnotowej procedurze kontrolnej.

Artykuł 96 (dawny artykuł 101)

W przypadku gdy Komisja stwierdzi, że różnica między przepisami ustawowymi, wykonawczymi lub administracyjnymi Państw Członkowskich narusza warunki konkurencji we wspólnym rynku i powoduje w ten sposób zakłócenie, które powinno być wyeliminowane, podejmuje ona konsultacje z zainteresowanymi Państwami Członkowskimi.

Jeśli konsultacje te nie doprowadzą do porozumienia eliminującego to zakłócenie, Rada, na wniosek Komisji, uchwała w tym celu niezbędne dyrektywy, stanowiąc większością kwalifikowaną. Komisja i Rada mogą podejmować wszelkie inne stosowne środki przewidziane w niniejszym Traktacie.

Artykuł 97 (dawny artykuł 102)

1. W przypadku gdy istnieje obawa, że przyjęcie lub zmiana przepisu ustawowego, wykonawczego lub administracyjnego może spowodować zakłócenia w rozumieniu artykułu 96, Państwo Członkowskie, które chce to uczynić podejmuje konsultacje z Komisją. Po przeprowadzeniu konsultacji z Państwami Członkowskimi, Komisja zaleca zainteresowanym Państwom właściwe środki w celu uniknięcia tego zakłócenia.

2. Jeśli Państwo, które chce przyjąć lub zmienić przepisy krajowe nie zastosuje się do zalecenia Komisji, nie może żądać od innych Państw Członkowskich, w zastosowaniu artykułu 96, zmiany ich przepisów krajowych w celu wyeliminowania tego zakłócenia. Jeśli Państwo Członkowskie, które nie zastosowało się do zalecenia Komisji, powoduje zakłócenie wyłącznie na własną szkodę, postanowienia artykułu 96 nie mają zastosowania.

TYTUŁ VII (dawny Tytuł VI)

POLITYKA GOSPODARCZA I PIENIĘŻNA

ROZDZIAŁ 1

POLITYKA GOSPODARCZA

Artykuł 98 (dawny artykuł 102a)

Państwa Członkowskie prowadzą swoje polityki gospodarcze, mając na względzie przyczynianie się do osiągnięcia celów Wspólnoty określonych w artykule 2 i w kontekście ogólnych kierunków określonych w artykule 99 ustęp 2. Państwa Członkowskie i Wspólnota działają w poszanowaniu zasady otwartej gospodarki rynkowej z wolną konkurencją, sprzyjając efektywnej alokacji zasobów, zgodnie z zasadami określonymi w artykule 4.

Artykuł 99 (dawny artykuł 103)

1. Państwa Członkowskie uznają swoje polityki gospodarcze za przedmiot wspólnego zainteresowania i koordynują je w ramach Rady, zgodnie z artykułem 98.

2. Rada, stanowiąc większością kwalifikowaną na zalecenie Komisji, opracowuje projekt ogólnych kierunków polityk gospodarczych Państw Członkowskich i Wspólnoty oraz składa sprawozdanie Radzie Europejskiej.

Rada Europejska, na podstawie sprawozdania Rady, debatuje nad konkluzją w sprawie ogólnych kierunków polityk gospodarczych Państw Członkowskich i Wspólnoty.

Na podstawie tej konkluzji Rada, stanowiąc większością kwalifikowaną, przyjmuje zalecenie określające te ogólne kierunki. Rada informuje Parlament Europejski o swoim zaleceniu.

3. W celu zapewnienia ściślejszej koordynacji polityk gospodarczych i trwałej konwergencji dokonań gospodarczych Państw Członkowskich, Rada, na podstawie sprawozdań przedstawionych przez Komisję, nadzoruje rozwój sytuacji gospodarczej w każdym z Państw Członkowskich i we Wspólnocie, jak również zgodność polityk gospodarczych z ogólnymi kierunkami określonymi w ustępie 2 oraz regularnie dokonuje oceny całościowej.

Dla potrzeb tego wielostronnego nadzoru Państwa Członkowskie przesyłają Komisji informacje o ważnych środkach, które przyjęły w dziedzinie swej polityki gospodarczej oraz wszelkie inne informacje, które uznają za niezbędne.

4. W przypadku gdy w ramach procedury określonej w ustępie 3 stwierdzi się, że polityki gospodarcze Państwa Członkowskiego nie są zgodne z ogólnymi kierunkami określonymi w ustępie 2 lub że zagrażają należytemu funkcjonowaniu unii gospodarczej i walutowej, Rada, stanowiąc większością kwalifikowaną na zalecenie Komisji, może kierować do danego Państwa Członkowskiego niezbędne zalecenia. Rada, stanowiąc większością kwalifikowaną na wniosek Komisji, może zdecydować o podaniu swoich zaleceń do publicznej wiadomości.

Przewodniczący Rady i Komisja składają sprawozdanie Parlamentowi Europejskiemu dotyczące rezultatów wielostronnego nadzoru. Przewodniczący Rady może być wezwany do stawienia się przed właściwą komisją Parlamentu Europejskiego, jeśli Rada podała swoje zalecenia do publicznej wiadomości.

5. Rada, stanowiąc zgodnie z procedurą przewidzianą w artykule 252, może przyjąć szczegółowe zasady procedury wielostronnego nadzoru, o której mowa w ustępach 3 i 4 niniejszego artykułu.

Artykuł 100 (dawny artykuł 103a)

1. Bez uszczerbku dla innych procedur przewidzianych w niniejszym Traktacie, Rada, stanowiąc jednomyślnie na wniosek Komisji, może zdecydować o środkach odpowiednich do sytuacji gospodarczej, zwłaszcza jeśli pojawiają się poważne trudności w zaopatrzeniu w niektóre produkty.

2. W przypadku gdy Państwo Członkowskie ma trudności lub jest istotnie zagrożone poważnymi trudnościami z racji nadzwyczajnych okoliczności pozostających poza jego kontrolą, Rada, stanowiąc jednomyślnie na wniosek Komisji, może przyznać danemu Państwu Członkowskiemu, pod pewnymi warunkami, wspólnotową pomoc finansową. Gdy poważne trudności są spowodowane klęskami żywiołowymi, Rada stanowi większością kwalifikowaną. Przewodniczący Rady informuje Parlament Europejski o podjętej decyzji.

Artykuł 101 (dawny artykuł 104)

1. Zakazane jest udzielanie przez EBC lub banki centralne Państw Członkowskich, zwane dalej „krajowymi bankami centralnymi”, pożyczek na pokrycie deficytu lub jakichkolwiek innych kredytów instytucjom lub organom Wspólnoty, rządowi centralnemu, władzom regionalnym, lokalnym lub innym władzom publicznym, innym instytucjom lub przedsiębiorstwom publicznym Państw Członkowskich, jak również nabywanie bezpośrednio od nich przez EBC lub krajowe banki centralne ich papierów dłużnych.

2. Ustęp 1 nie ma zastosowania do publicznych instytucji kredytowych, które, w ramach utrzymywania rezerw przez banki centralne, korzystają ze strony krajowych banków centralnych i EBC z takiego samego traktowania jak prywatne instytucje kredytowe.

Artykuł 102 (dawny artykuł 104a)

1. Zakazany jest każdy środek nieoparty na względach o charakterze ostrożnościowym, ustanawiający uprzywilejowany dostęp instytucji lub organów Wspólnoty, rządów centralnych, władz regionalnych, lokalnych lub innych władz publicznych, innych instytucji lub przedsiębiorstw publicznych Państw Członkowskich do instytucji finansowych.

2. Przed 1 stycznia 1994 roku Rada, stanowiąc zgodnie z procedurą określoną w artykule 252, sprecyzuje definicje w celu zastosowania zakazu określonego w ustępie 1.

Artykuł 103 (dawny artykuł 104b)

1. Wspólnota nie odpowiada za zobowiązania rządów centralnych, władz regionalnych, lokalnych lub innych władz publicznych, innych instytucji lub przedsiębiorstw publicznych Państwa Członkowskiego, ani ich nie przejmuje, z zastrzeżeniem wzajemnych gwarancji finansowych dla wspólnego wykonania określonego projektu. Państwo Członkowskie nie odpowiada za zobowiązania rządów centralnych, władz regionalnych, lokalnych lub innych władz publicznych, innych instytucji lub przedsiębiorstw publicznych innego Państwa Członkowskiego, ani ich nie przejmuje, z zastrzeżeniem wzajemnych gwarancji finansowych dla wspólnego wykonania określonego projektu.

2. Rada, stanowiąc zgodnie z procedurą określoną w artykule 252, może w razie potrzeby sprecyzować definicje w celu zastosowania zakazów określonych w artykule 101 i w niniejszym artykule.

Artykuł 104 (dawny artykuł 104c)

1. Państwa Członkowskie unikają nadmiernego deficytu budżetowego.

2. Komisja nadzoruje rozwój sytuacji budżetowej i wysokość długu publicznego w Państwach Członkowskich w celu wykrycia oczywistych błędów. Bada ona poszanowanie dyscypliny budżetowej na podstawie poniższych dwóch kryteriów:

a) czy stosunek między planowanym lub rzeczywistym deficytem publicznym a produktem krajowym brutto przekracza wartość odniesienia, chyba że:

– stosunek ten zmniejszył się znacznie oraz w sposób stały i osiągnął poziom bliski wartości odniesienia,

– lub przekroczenie wartości odniesienia ma charakter wyjątkowy oraz tymczasowy i stosunek ten pozostaje bliski wartości odniesienia,

b) czy stosunek między długiem publicznym a produktem krajowym brutto przekracza wartość odniesienia, chyba że stosunek ten zmniejsza się dostatecznie i zbliża się do wartości odniesienia w zadowalającym tempie.

Wartości odniesienia są sprecyzowane w Protokole w sprawie procedury dotyczącej nadmiernego deficytu, który jest załączony do niniejszego Traktatu.

3. Jeśli Państwo Członkowskie nie spełnia wymogów jednego lub obu tych kryteriów, Komisja opracowuje sprawozdanie. Sprawozdanie Komisji uwzględnia również to, czy deficyt publiczny przekracza publiczne wydatki inwestycyjne i uwzględnia wszelkie inne istotne czynniki, w tym średniookresową sytuację gospodarczą i budżetową Państwa Członkowskiego.

Komisja może także opracować sprawozdanie, jeśli mimo spełnienia wymagań wynikających z tych kryteriów uzna, że istnieje ryzyko nadmiernego deficytu w Państwie Członkowskim.

4. Komitet przewidziany w artykule 114 wydaje opinie w odniesieniu do sprawozdania Komisji.

5. Jeśli Komisja uzna, że w Państwie Członkowskim istnieje nadmierny deficyt lub że taki deficyt może wystąpić, kieruje opinię do Rady.

Sformatowane: Punktory i numeracja

Sformatowane: Punktory i numeracja

6. Rada, stanowiąc większością kwalifikowaną na zalecenie Komisji i rozważywszy ewentualne uwagi danego Państwa Członkowskiego, decyduje, po dokonaniu ogólnej oceny, czy istnieje nadmierny deficyt.

7. W przypadku gdy Rada, zgodnie z ustępem 6, podejmuje decyzję o istnieniu nadmiernego deficytu, kieruje zalecenia do danego Państwa Członkowskiego, aby położyło ono kres tej sytuacji w oznaczonym terminie. Z zastrzeżeniem postanowień ustępu 8, zalecenia te nie zostają podane do publicznej wiadomości.

8. W przypadku gdy Rada stwierdzi, że w odpowiedzi na jej zalecenia żadne skuteczne działanie nie zostało podjęte w oznaczonym terminie, może podać zalecenia do publicznej wiadomości.

9. Jeśli Państwo Członkowskie w dalszym ciągu nie realizuje zalecenia Rady, może ona wezwać dane Państwo Członkowskie do przyjęcia w wyznaczonym terminie środków zmierzających do takiego ograniczenia deficytu, jakie zostanie uznane przez Radę za niezbędne do zaradzenia sytuacji.

W takim przypadku Rada może zażądać od danego Państwa Członkowskiego przedstawienia sprawozdań według precyzyjnego harmonogramu, aby móc zbadać wysiłki dostosowawcze podjęte przez to Państwo Członkowskie.

10. Prawa wniesienia skargi przewidziane w artykułach 226 i 227 nie mogą być wykonywane w ramach ustępów 1-9 niniejszego artykułu.

11. Tak długo jak Państwo Członkowskie nie stosuje się do decyzji przyjętej na podstawie ustępu 9, Rada może zadecydować o zastosowaniu lub, w odpowiednim przypadku, o zaostreniu jednego lub kilku z następujących środków:

- zażądać od danego Państwa Członkowskiego, aby opublikowało dodatkowe informacje, które określi Rada, przed emisją obligacji i papierów wartościowych,
- wezwać Europejski Bank Inwestycyjny do ponownego rozważenia polityki udzielania pożyczek wobec danego Państwa Członkowskiego,
- zażądać złożenia we Wspólnocie przez dane Państwo Członkowskie nieoprocentowanego depozytu o stosowanej wysokości aż do czasu, gdy, w ocenie Rady, nadmierny deficyt zostanie skorygowany,
- nałożyć grzywnę w stosownej wysokości.

Przewodniczący Rady informuje Parlament Europejski o podjętych decyzjach.

12. Rada uchyla wszystkie lub niektóre swoje decyzje określone w ustępach 1-9 i 11, w miarę jak nadmierny deficyt został, w ocenie Rady, skorygowany. Jeśli Rada uprzednio podała zalecenia do publicznej wiadomości, to z chwilą uchylecia decyzji przewidzianej w ustępie 8 oświadcza publicznie, że nie ma już nadmiernego deficytu w tym Państwie Członkowskim.

13. Rada, przyjmując decyzje określone w ustępach 7-9, 11 i 12, stanowi na zalecenie Komisji większością dwóch trzecich głosów swoich członków, ważonych zgodnie z artykułem 205 ustęp 2, wyłączając głosy przedstawiciela danego Państwa Członkowskiego.

14. Uzupełniające przepisy dotyczące stosowania procedury opisanej w niniejszym artykule znajdują się w Protokole w sprawie procedury dotyczącej nadmiernego deficytu, załączonym do niniejszego Traktatu.

Rada, stanowiąc jednomyślnie na wniosek Komisji i po konsultacji z Parlamentem Europejskim i EBC, uchwała właściwe przepisy, które zastąpią ten Protokół.

Z zastrzeżeniem innych postanowień niniejszego ustępu, Rada, stanowiąc większością kwalifikowaną na wniosek Komisji i po konsultacji z Parlamentem Europejskim, określi przed 1 stycznia 1994 roku szczegółowe warunki i definicje w celu zastosowania postanowień tego Protokołu.

ROZDZIAŁ 2

POLITYKA PIENIĘŻNA

Artykuł 105 (dawny artykuł 105)

1. Głównym celem ESBC jest utrzymanie stabilności cen. Bez uszczerbku dla celu stabilności cen, ESBC wspiera ogólne polityki gospodarcze we Wspólnocie, mając na względzie przyczynianie się do osiągnięcia celów Wspólnoty ustanowionych w artykule 2. ESBC działa w poszanowaniu zasady otwartej gospodarki rynkowej z wolną konkurencją, sprzyjając efektywnej alokacji zasobów oraz zgodnie z zasadami określonymi w artykule 4.

2. Podstawowe zadania ESBC polegają na:

- definiowaniu i urzeczywistnianiu polityki pieniężnej Wspólnoty,
- przeprowadzaniu operacji walutowych zgodnie z artykułem 111,
- utrzymywaniu i zarządzaniu oficjalnymi rezerwami walutowymi Państw Członkowskich,
- popieraniu należytego funkcjonowania systemów płatniczych.

3. Trzecie tiret ustępu 2 stosuje się bez uszczerbku dla utrzymywania i zarządzania przez rządy Państw Członkowskich walutowymi kapitałami obrotowymi.

4. EBC jest konsultowany:

- w sprawie każdego projektowanego aktu wspólnotowego w dziedzinach podlegających jego kompetencji,
- przez władze krajowe w sprawie każdego projektu regulacji w dziedzinach podlegających jego kompetencji, lecz w granicach i na warunkach określonych przez Radę zgodnie z procedurą przewidzianą w artykule 107 ustęp 6.

EBC może w dziedzinach podlegających jego kompetencji przedkładać opinie właściwym instytucjom lub organom Wspólnoty bądź władzom krajowym.

5. ESBC przyczynia się do należytego wykonywania polityk prowadzonych przez właściwe władze w odniesieniu do nadzoru ostrożnościowego nad instytucjami kredytowymi i do stabilności systemu finansowego.

6. Rada, stanowiąc jednomyślnie na wniosek Komisji, po konsultacji z EBC i za zgodą Parlamentu Europejskiego, może powierzyć EBC specyficzne zadania dotyczące polityk w dziedzinie nadzoru ostrożnościowego nad instytucjami kredytowymi i innymi instytucjami finansowymi, z wyjątkiem instytucji ubezpieczeniowych.

Artykuł 106 (dawny artykuł 105a)

1. EBC ma wyłączne prawo do upoważniania do emisji banknotów we Wspólnocie. Banknoty takie mogą emitować EBC i krajowe banki centralne. Banknoty emitowane przez EBC i krajowe banki centralne są jedynym legalnym środkiem płatniczym we Wspólnocie.

2. Państwa Członkowskie mogą emitować monety, z zastrzeżeniem zgody EBC co do wielkości emisji. Rada, stanowiąc zgodnie z procedurą określoną w artykule 252 i po konsultacji z EBC, może przyjąć środki w celu zharmonizowania nominałów i specyfikacji technicznych wszystkich monet przeznaczonych do obiegu, w zakresie, w jakim jest to niezbędne do zapewnienia należytego ich obiegu we Wspólnocie.

Artykuł 107 (dawny artykuł 106)

1. ESBC złożony jest z EBC i krajowych banków centralnych.
2. EBC ma osobowość prawną.
3. ESBC jest kierowany przez organy decyzyjne EBC, którymi są Rada Prezesów i Zarząd.
4. Statut ESBC jest ustanowiony w Protokole dołączonym do niniejszego Traktatu.
5. Artykuły: 5.1, 5.2, 5.3, 17, 18, 19.1, 22, 23, 24, 26, 32.2, 32.3, 32.4, 32.6, 33.1 lit. a) i 36 Statutu ESBC mogą być zmienione przez Radę, stanowiącą bądź większością kwalifikowaną na zalecenie EBC i po konsultacji z Komisją, bądź jednomyślnie na wniosek Komisji i po konsultacji z EBC. W każdym przypadku wymagana jest zgoda Parlamentu Europejskiego.
6. Rada, stanowiąc większością kwalifikowaną bądź na wniosek Komisji i po konsultacji z Parlamentem Europejskim i EBC, bądź na zalecenie EBC i po konsultacji z Parlamentem Europejskim i Komisją, uchwała przepisy, o których mowa w artykułach: 4, 5.4, 19.2, 20, 28.1, 29.2, 30.4 i 34.3 Statutu ESBC.

Artykuł 108 (dawny artykuł 107)

W wykonywaniu uprawnień oraz zadań i obowiązków, które zostały im powierzone niniejszym Traktatem i Statutem ESBC, ani EBC, ani krajowy bank centralny, ani członek któregośkolwiek z ich organów decyzyjnych nie zwracają się o instrukcje ani ich nie przyjmują od instytucji czy organów wspólnotowych, rządów Państw Członkowskich, ani jakiegokolwiek innego organu. Instytucje i organy wspólnotowe, jak również rządy Państw Członkowskich zobowiązują się szanować tę zasadę i nie dążyć do wywierania wpływu na członków organów decyzyjnych EBC lub krajowych banków centralnych przy wykonywaniu ich zadań.

Artykuł 109 (dawny artykuł 108)

Każde Państwo Członkowskie zapewnia, najpóźniej z datą ustanowienia ESBC, zgodność swojego ustawodawstwa krajowego, w tym statutu krajowego banku centralnego, z niniejszym Traktatem i Statutem ESBC.

Artykuł 110 (dawny artykuł 108a)

1. W celu wykonania zadań powierzonych ESBC, EBC, zgodnie z niniejszym Traktatem i na warunkach określonych w Statucie ESBC:
 - uchwała rozporządzenia w zakresie niezbędnym do wykonania zadań określonych w artykule 3.1 pierwsze tiret, artykułach 19.1, 22 i 25.2 Statutu ESBC, jak również w przypadkach przewidzianych w aktach Rady, o których mowa w artykule 107 ustęp 6;
 - podejmuje decyzje niezbędne do wykonania zadań powierzonych ESBC na podstawie niniejszego Traktatu i Statutu ESBC;
 - wydaje zalecenia i opinie.

2. Rozporządzenie ma zasięg ogólny. Wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich Państwach Członkowskich.

Zalecenia i opinie nie mają mocy wiążącej.

Decyzja wiąże w całości adresatów, do których jest kierowana.

Artykuły 253, 254 i 256 stosują się do rozporządzeń i decyzji przyjętych przez EBC.

EBC może zdecydować o opublikowaniu swych decyzji, zaleceń i opinii.

3. W granicach i na warunkach uchwalonych przez Radę zgodnie z procedurą przewidzianą w artykule 107 ustęp 6, EBC jest upoważniony, w przypadku nieposzanowania jego rozporządzeń i decyzji, do nakładania na przedsiębiorstwa grzywien i okresowych kar pieniężnych.

Artykuł 111 (dawny artykuł 109)

1. Na zasadzie odstępstwa od artykułu 300 Rada, stanowiąc jednomyślnie na zalecenie EBC lub Komisji, po konsultacji z EBC w celu doprowadzenia do konsensusu zgodnego z celem stabilności cen, po konsultacji z Parlamentem Europejskim, zgodnie z procedurą określoną w ustępie 3 w odniesieniu do ustaleń, o których tam mowa, może zawrzeć umowy formalne dotyczące systemu kursów wymiany ECU w stosunku do walut pozawspólnotowych. Rada, stanowiąc większością kwalifikowaną na zalecenie EBC lub Komisji i po konsultacji z EBC, w celu doprowadzenia do konsensusu zgodnego z celem stabilności cen, może przyjąć, zmienić lub zrezygnować z centralnych kursów ECU w systemie kursów walutowych. Przewodniczący Rady informuje Parlament Europejski o przyjęciu, zmianie lub rezygnacji z centralnych kursów ECU.

2. W przypadku braku systemu kursów walutowych w stosunku do jednej lub więcej walut pozawspólnotowych w rozumieniu ustępu 1, Rada, stanowiąc większością kwalifikowaną bądź na zalecenie Komisji i po konsultacji z EBC, bądź na zalecenie EBC, może określić ogólne kierunki polityki kursów walutowych w stosunku do tych walut. Te ogólne kierunki nie naruszają podstawowego celu ESBC, a mianowicie utrzymania stabilności cen.

3. Na zasadzie odstępstwa od artykułu 300, w przypadku gdy umowy w sprawach odnoszących się do reżimu pieniężnego lub kursowego powinny stanowić przedmiot rokowań między Wspólnotą a jednym lub większą liczbą państw albo organizacji międzynarodowych, Rada, stanowiąc większością kwalifikowaną na zalecenie Komisji i po konsultacji z EBC, decyduje o ustaleniach dotyczących rokowań i zawarcia tych umów. Ustalenia te powinny zapewnić wyrażanie przez Wspólnotę jednolitego stanowiska. Komisja jest w pełni włączana do rokowań.

Umowy zawarte zgodnie z niniejszym ustępem wiążą instytucje Wspólnoty, EBC i Państwa Członkowskie.

4. Z zastrzeżeniem ustępu 1, Rada, na wniosek Komisji i po konsultacji z EBC, stanowiąc większością kwalifikowaną, decyduje o stanowisku, jakie zajmuje Wspólnota na poziomie międzynarodowym w odniesieniu do kwestii o szczególnym znaczeniu dla unii gospodarczej i walutowej i, stanowiąc jednomyślnie, decyduje o jej reprezentacji w poszanowaniu podziału kompetencji przewidzianego w artykułach 99 i 105.

5. Bez uszczerbku dla kompetencji i umów wspólnotowych w dziedzinie unii gospodarczej i walutowej, Państwa Członkowskie mogą prowadzić rokowania w organach międzynarodowych i zawierać umowy międzynarodowe.

ROZDZIAŁ 3

POSTANOWIENIA INSTYTUCJONALNE

Artykuł 112 (dawny artykuł 109a)

1. Rada Prezesów EBC składa się z członków Zarządu EBC i prezesów krajowych banków centralnych.
2. a) Zarząd składa się z prezesa, wiceprezesa i czterech innych członków.
b) Prezes, wiceprezes i pozostali członkowie Zarządu są mianowani za wspólnym porozumieniem przez rządy Państw Członkowskich na szczeblu szefów państw lub rządów, na zalecenie Rady i po konsultacji z Parlamentem Europejskim oraz z Radą Prezesów EBC, spośród osób o uznanym autorytecie i doświadczeniu zawodowym w dziedzinie pieniądza lub bankowości.

Ich mandat trwa osiem lat i nie jest odnawialny.

Członkami Zarządu mogą być tylko obywatele Państw Członkowskich.

Artykuł 113 (dawny artykuł 109b)

1. Przewodniczący Rady i członek Komisji mogą uczestniczyć, bez prawa głosowania, w posiedzeniach Rady Prezesów EBC.

Przewodniczący Rady może przedłożyć wniosek do rozważenia przez Radę Prezesów EBC.

2. Prezes EBC jest zapraszany do uczestniczenia w posiedzeniach Rady, kiedy dyskutuje ona o sprawach dotyczących celów i zadań ESBC.

3. EBC kieruje sprawozdanie roczne z działalności ESBC i w sprawie polityki pieniężnej za rok ubiegły i rok bieżący do Parlamentu Europejskiego, Rady i Komisji, jak również do Rady Europejskiej. Prezes EBC przedstawia to sprawozdanie Radzie i Parlamentowi Europejskiemu, który może odbyć debatę generalną na tej podstawie.

Prezes EBC i inni członkowie Zarządu mogą, na żądanie Parlamentu Europejskiego lub z inicjatywy własnej, być przesłuchani przez właściwe komisje Parlamentu Europejskiego.

Artykuł 114 (dawny artykuł 109c)

1. W celu wspierania koordynacji polityk Państw Członkowskich w pełnym zakresie niezbędnym do funkcjonowania rynku wewnętrznego, ustanawia się Komitet Walutowy o charakterze doradczym.

Zadania Komitetu to:

- śledzenie sytuacji pieniężnej i finansowej Państw Członkowskich i Wspólnoty, jak również ogólnego systemu płatności Państw Członkowskich oraz regularne składanie Radzie i Komisji sprawozdań na ten temat;
- wydawanie opinii na żądanie Rady lub Komisji bądź z inicjatywy własnej dla tych instytucji;
- bez uszczerbku dla artykułu 207, przyczynianie się do przygotowania prac Rady określonych w artykułach 59 i 60, artykule 99 ustępy 2, 3, 4 i 5, artykułach 100, 102, 103, 104, artykule 116 ustęp 2, artykule 117 ustęp 6, artykułach 119 i 120, artykule 121 ustęp 2 i w artykule 122 ustęp 1;

- badanie, przynajmniej raz w roku, sytuacji w dziedzinie przepływów kapitału i swobody płatności wynikających ze stosowania niniejszego Traktatu i środków przyjętych przez Radę; badanie to dotyczy wszystkich środków odnoszących się do przepływów kapitału i płatności; Komitet składa sprawozdanie Komisji i Radzie w sprawie wyników tego badania.

Państwa Członkowskie i Komisja, każde w swoim zakresie, mianują po dwóch członków Komitetu Walutowego.

2. Na początku trzeciego etapu ustanawia się Komitet Ekonomiczno-Finansowy. Komitet Walutowy przewidziany w ustępie 1 zostaje rozwiązany.

Zadaniem Komitetu Ekonomiczno-Finansowego jest:

- wydawanie opinii na żądanie Rady lub Komisji bądź z inicjatywy własnej dla tych instytucji;
- śledzenie sytuacji gospodarczej i finansowej Państw Członkowskich i Wspólnoty oraz regularne składanie Radzie i Komisji sprawozdań na ten temat, zwłaszcza w sprawie stosunków finansowych z państwami trzecimi i z instytucjami międzynarodowymi;
- bez uszczerbku dla artykułu 207, przyczynianie się do przygotowania prac Rady określonych w artykułach 59 i 60, artykule 99 ustępy 2, 3, 4 i 5, artykułach 100, 102, 103, 104, artykule 105 ustęp 6, artykule 106 ustęp 2, artykule 107 ustępy 5 i 6, artykułach 111 i 119, artykule 120 ustępy 2 i 3, artykule 122 ustęp 2 i w artykule 123 ustępy 4 i 5 oraz wykonywanie innych zadań doradczych i przygotowawczych, które są mu powierzane przez Radę;
- badanie, przynajmniej raz w roku, sytuacji w dziedzinie przepływów kapitału i swobody płatności wynikających ze stosowania niniejszego Traktatu i środków przyjętych przez Radę; badanie to dotyczy wszystkich środków odnoszących się do przepływów kapitału i płatności; Komitet składa sprawozdanie Komisji i Radzie w sprawie wyników tego badania.

Państwa Członkowskie, Komisja i EBC mianują nie więcej niż po dwóch członków Komitetu.

3. Rada, stanowiąc większością kwalifikowaną na wniosek Komisji i po konsultacji z EBC oraz z Komitetem określonym w niniejszym artykule, uchwała przepisy dotyczące składu Komitetu Ekonomiczno-Finansowego. Przewodniczący Rady informuje Parlament Europejski o podjętej decyzji.

4. Oprócz zadań określonych w ustępie 2, jeśli i tak długo jak istnieją Państwa Członkowskie objęte derogacją na mocy artykułów 122 i 123, Komitet śledzi sytuację pieniężną i finansową oraz ogólny system płatności tych Państw Członkowskich i regularnie składa Radzie i Komisji sprawozdania na ten temat.

Artykuł 115 (dawny artykuł 109d)

W sprawach objętych zakresem zastosowania artykułu 99 ustęp 4, artykułu 104 z wyjątkiem ustępu 14, artykułów 111, 121, 122 i artykułu 123 ustępy 4 i 5 Rada lub Państwo Członkowskie może żądać od Komisji sformułowania, w zależności od przypadku, zalecenia lub propozycji. Komisja bezzwłocznie rozpatruje to żądanie i przedstawia konkluzje Radzie.

ROZDZIAŁ 4

POSTANOWIENIA PRZEJŚCIOWE

Artykuł 116 (dawny artykuł 109e)

1. Drugi etap urzeczywistniania unii gospodarczej i walutowej rozpoczyna się 1 stycznia 1994 roku.

2. Przed tą datą:

a) każde Państwo Członkowskie:

- przyjmuje, w miarę potrzeby, właściwe środki w celu dostosowania się do zakazów przewidzianych w artykule 56, artykule 101 i w artykule 102 ustęp 1;
- uchwała, jeśli jest to niezbędne, w celu umożliwienia oceny przewidzianej w punkcie b), wieloletnie programy zmierzające do zapewnienia trwałej konwergencji potrzebnej do urzeczywistnienia unii gospodarczej i walutowej, w szczególności w zakresie stabilności cen i zdrowej sytuacji finansów publicznych;

b) Rada, na podstawie sprawozdania Komisji, ocenia postęp osiągnięty w sferze konwergencji gospodarczej i pieniężnej, zwłaszcza w zakresie stabilności cen i zdrowej sytuacji finansów publicznych, jak również postęp dokonany we wprowadzaniu w życie prawodawstwa wspólnotowego dotyczącego rynku wewnętrznego.

3. Postanowienia artykułu 101, artykułu 102 ustęp 1, artykułu 103 ustęp 1 i artykułu 104 z wyjątkiem ustępów 1, 9, 11, 14 stosują się od początku drugiego etapu.

Postanowienia artykułu 100 ustęp 2, artykułu 104 ustępy 1, 9 i 11, artykułów 105, 106, 108, 111, 112 i 113 oraz artykułu 114 ustępy 2 i 4 stosują się od początku trzeciego etapu.

4. W trakcie drugiego etapu Państwa Członkowskie czynią wysiłki w celu uniknięcia nadmiernych deficytów budżetowych.

5. W trakcie drugiego etapu każde Państwo Członkowskie rozpoczyna, w stosownym przypadku, proces prowadzący do niezależności swojego banku centralnego, zgodnie z artykułem 109.

Artykuł 117 (dawny artykuł 109f)

1. Od początku drugiego etapu ustanowiony zostaje i podejmuje swoje obowiązki Europejski Instytut Walutowy, zwany dalej EIW; ma on osobowość prawną oraz jest kierowany i zarządzany przez Radę, składającą się z jej prezesa i prezesów krajowych banków centralnych, z których jeden będzie jej wiceprezesem.

Prezes jest mianowany za wspólnym porozumieniem przez rządy Państw Członkowskich na szczeblu szefów państw lub rządów na zalecenie Rady EIW oraz po konsultacji z Parlamentem Europejskim i Radą. Prezes jest wybierany spośród osób o uznanym autorytecie i doświadczeniu zawodowym w dziedzinie pieniądza lub bankowości. Prezes EIW musi być obywatelem Państwa Członkowskiego. Rada EIW mianuje wiceprezesa.

Statut EIW jest ustanowiony w Protokole dołączonym do niniejszego Traktatu.

2. EIW:

- umacnia współpracę między krajowymi bankami centralnymi;
- umacnia koordynację polityk pieniężnych Państw Członkowskich, dążąc do zapewnienia stabilności cen;
- nadzoruje funkcjonowanie europejskiego systemu walutowego;
- udziela konsultacji w kwestiach, które podlegają kompetencji krajowych banków centralnych i wpływają na stabilność instytucji i rynków finansowych;
- przejmuje funkcje wykonywane dotąd przez Europejski Fundusz Współpracy Walutowej, który zostaje rozwiązany; procedury likwidacyjne są określone w Statucie EIW;
- ułatwia korzystanie z ECU i nadzoruje jego rozwój, w tym sprawne funkcjonowanie systemu kompensacyjnego w ECU.

3. W celu przygotowania trzeciego etapu EIW:

- przygotowuje dokumenty i procedury niezbędne do prowadzenia jednolitej polityki pieniężnej w trakcie trzeciego etapu;
- zachęca do harmonizacji, jeśli istnieje potrzeba, reguł i praktyk rządzących gromadzeniem, tworzeniem i upowszechnianiem statystyk w dziedzinie podlegającej jego kompetencji;
- opracowuje reguły operacji, które będą przeprowadzane przez krajowe banki centralne w ramach ESBC;
- wspiera skuteczność płatności transgranicznych;
- nadzoruje techniczne przygotowanie banknotów ECU.

Najpóźniej do 31 grudnia 1996 roku, EIW sprecyzuje ramy regulacyjne, organizacyjne i logistyczne, które są potrzebne ESBC do wykonywania zadań podczas trzeciego etapu. Ramy te są przedkładane do decyzji EBC z dniem jego ustanowienia.

4. EIW, stanowiąc większością dwóch trzecich członków jego Rady, może:

- wydawać opinie lub zalecenia w sprawie ogólnego kierunku polityki pieniężnej i polityki walutowej, jak również w sprawie związanych z nimi środków podjętych w każdym Państwie Członkowskim;
- przedkładać opinie lub zalecenia rządów i Radzie w sprawie polityk, które mogą wpłynąć na wewnętrzną lub zewnętrzną sytuację pieniężną we Wspólnocie, a zwłaszcza na funkcjonowanie europejskiego systemu walutowego;
- kierować zalecenia do władz monetarnych Państw Członkowskich w sprawie prowadzenia przez nie polityki pieniężnej.

5. EIW może jednomyślnie zdecydować o podaniu swoich opinii i zaleceń do wiadomości publicznej.

6. EIW jest konsultowany przez Radę w sprawie każdego projektowanego aktu wspólnotowego w dziedzinie podlegającej jego kompetencji.

W granicach i na warunkach określonych przez Radę, stanowiącą większością kwalifikowaną na wniosek Komisji i po konsultacji z Parlamentem Europejskim oraz EIW, EIW jest konsultowany przez władze Państw Członkowskich w sprawie każdego projektu przepisów prawnych w dziedzinie podlegającej jego kompetencji.

7. Rada, stanowiąc jednomyślnie na wniosek Komisji i po konsultacji z Parlamentem Europejskim oraz EIW, może powierzyć EIW inne zadania do przygotowania trzeciego etapu.

8. W przypadku gdy niniejszy Traktat przyznaje EBC rolę doradczą, wzmianki dotyczące EBC należy, przed jego ustanowieniem, rozumieć jako odnoszące się do EIW.

9. W trakcie drugiego etapu termin „EBC” stosowany w artykułach 230, 232, 233, 234, 237 i 288 jest rozumiany jako odnoszący się do EIW.

Artykuł 118 (dawny artykuł 109g)

Skład walut koszyka ECU pozostaje niezmieniony.

Od początku trzeciego etapu wartość ECU jest określona nieodwołalnie, zgodnie z artykułem 123 ustęp 4.

Artykuł 119 (dawny artykuł 109h)

1. W przypadku trudności lub poważnego zagrożenia trudnościami w bilansie płatniczym Państwa Członkowskiego wynikających bądź z ogólnego zachwiania bilansu płatniczego, bądź z charakteru walut, jakimi dysponuje, zwłaszcza gdy trudności te mogą narazić na niebezpieczeństwo funkcjonowanie wspólnego rynku lub stopniową realizację wspólnej polityki handlowej, Komisja niezwłocznie bada sytuację tego Państwa, jak również działanie, jakie państwo to podjęło lub może podjąć zgodnie z postanowieniami niniejszego Traktatu, odwołując się do wszelkich dostępnych środków. Komisja wskazuje środki, których przyjęcie zaleca danemu państwu.

Jeśli działanie podjęte przez Państwo Członkowskie i środki sugerowane przez Komisję nie okazują się wystarczające do przezwyciężenia trudności lub zagrożeń trudnościami, Komisja zaleca Radzie, po konsultacji z Komitetem określonym w artykule 114, przyznanie wzajemnej pomocy i właściwe jej metody.

Komisja regularnie informuje Radę o sytuacji i jej rozwoju.

2. Rada, stanowiąc większością kwalifikowaną, przyznaje taką wzajemną pomoc; uchwała dyrektywy lub decyzje określające jej warunki i szczegóły. Wzajemna pomoc może przyjąć zwłaszcza formę:

- a) uzgodnionego działania w ramach innych organizacji międzynarodowych, do których Państwa Członkowskie mogą się zwrócić;
- b) środków niezbędnych do uniknięcia zakłóceń w handlu, gdy państwo znajdujące się w trudnej sytuacji utrzymuje lub przywraca ograniczenia ilościowe w stosunku do państw trzecich;
- c) udzielenia ograniczonych kredytów przez inne Państwa Członkowskie, z zastrzeżeniem ich zgody.

3. Jeśli wzajemna pomoc zalecona przez Komisję nie została przyznana przez Radę lub jeśli przyznana wzajemna pomoc i przyjęte środki są niewystarczające, Komisja upoważnia Państwo mające trudności do podjęcia środków ochronnych, których warunki i szczegóły określa Komisja.

Takie upoważnienie może zostać odwołane, a powyższe warunki i szczegóły zmienione przez Radę, stanowiącą większością kwalifikowaną.

4. Z zastrzeżeniem artykułu 122 ustęp 6, niniejszego artykułu nie stosuje się od początku trzeciego etapu.

Artykuł 120 (dawny artykuł 109i)

1. W przypadku nagłego kryzysu w bilansie płatniczym i jeśli decyzja w rozumieniu artykułu 119 ustęp 2 nie zostaje niezwłocznie wydana, zainteresowane Państwo Członkowskie może podjąć, w charakterze środków zapobiegawczych, niezbędne środki ochronne. Środki te powinny powodować jak najmniejsze zakłócenia w funkcjonowaniu wspólnego rynku i nie mogą wykraczać poza to, co jest ściśle konieczne do pokonania powstałych nagle trudności.
2. Komisja i pozostałe Państwa Członkowskie powinny być informowane o takich środkach ochronnych najpóźniej w chwili ich wejścia w życie. Komisja może zalecić Radzie udzielenie wzajemnej pomocy zgodnie z artykułem 119.
3. Po wydaniu opinii przez Komisję i po konsultacji z komitetem określonym w artykule 114 Rada, stanowiąc większością kwalifikowaną, może zdecydować, że zainteresowane Państwo Członkowskie powinno zmienić, zawiesić lub znieść powyższe środki ochronne.
4. Z zastrzeżeniem artykułu 122 ustęp 6, niniejszego artykułu nie stosuje się od początku trzeciego etapu.

Artykuł 121 (dawny artykuł 109j)

1. Komisja i EIW składają Radzie sprawozdania w sprawie postępów dokonanych przez Państwa Członkowskie w wypełnianiu ich zobowiązań w zakresie urzeczywistnienia unii gospodarczej i walutowej. Sprawozdania te określają, czy ustawodawstwo krajowe każdego Państwa Członkowskiego, w tym statuty jego krajowego banku centralnego, jest zgodne z artykułami 108 i 109 niniejszego Traktatu i ze Statutem ESBC. Sprawozdania określają również, czy osiągnięty został wysoki poziom trwałej konwergencji, analizując, w jakim stopniu każde Państwo Członkowskie spełniło następujące kryteria:

- osiągnięcie wysokiego stopnia stabilności cen; będzie to wynikało ze stopy inflacji zbliżonej do istniejącej w co najwyżej trzech Państwach Członkowskich, które mają najlepsze rezultaty w dziedzinie stabilności cen;
- stabilna sytuacja finansów publicznych; będzie to wynikało z sytuacji budżetowej, która nie wykazuje nadmiernego deficytu budżetowego w rozumieniu artykułu 104 ustęp 6;
- poszanowanie zwykłych marginesów wahań kursów przewidzianych mechanizmem wymiany walut europejskiego systemu walutowego przez co najmniej dwa lata, bez dewaluacji w stosunku do waluty innego Państwa Członkowskiego;
- trwały charakter konwergencji osiągniętej przez Państwo Członkowskie i jego udziału w mechanizmie wymiany walut europejskiego systemu walutowego, co odzwierciedla się w poziomach długoterminowych stóp procentowych.

Cztery kryteria określone w niniejszym ustępie i odpowiednie okresy, podczas których każde ma być przestrzegane, są sprecyzowane w Protokole załączonym do niniejszego Traktatu. Sprawozdania Komisji i EIW biorą również pod uwagę stan rozwoju ECU, wyniki integracji rynków, sytuację i rozwój równowagi płatności bieżących oraz ocenę rozwoju jednostkowych kosztów pracy i innych wskaźników cen.

2. Na podstawie tych sprawozdań Rada, stanowiąc większością kwalifikowaną na zalecenie Komisji, ocenia:

- w stosunku do każdego Państwa Członkowskiego, czy spełnia ono warunki niezbędne do przyjęcia jednej waluty;
- czy większość Państw Członkowskich spełnia warunki konieczne do przyjęcia jednej waluty,

i przesyła swoje wnioski w formie zaleceń Radzie zebranej w składzie szefów państw lub rządów. Parlament Europejski jest konsultowany i przesyła swoją opinię Radzie zebranej w składzie szefów państw lub rządów.

3. Uwzględniając należycie sprawozdania określone w ustępie 1 oraz opinię Parlamentu Europejskiego określoną w ustępie 2, Rada zebrana w składzie szefów państw lub rządów, stanowiąc większością kwalifikowaną, najpóźniej do 31 grudnia 1996 roku:

- decyduje, na podstawie zaleceń Rady określonych w ustępie 2, czy większość Państw Członkowskich spełnia warunki niezbędne do przyjęcia jednej waluty;
- decyduje, czy właściwe jest wejście przez Wspólnotę w trzeci etap,

a jeżeli tak, to:

- określa datę rozpoczęcia trzeciego etapu.

4. Jeśli do końca 1997 roku data rozpoczęcia trzeciego etapu nie zostanie określona, trzeci etap rozpocznie się 1 stycznia 1999 roku. Przed 1 lipca 1998 roku Rada, zebrana w składzie szefów państw lub rządów, po powtórzeniu procedury przewidzianej w ustępach 1 i 2, z wyjątkiem drugiego tiret w ustępie 2, biorąc pod uwagę sprawozdania określone w ustępie 1 i opinię Parlamentu Europejskiego, potwierdza większością kwalifikowaną i na podstawie zaleceń Rady określonych w ustępie 2, które Państwa Członkowskie spełniają warunki konieczne do przyjęcia jednej waluty.

Artykuł 122 (dawny artykuł 109k)

1. Jeśli zgodnie z artykułem 121 ustęp 3 została podjęta decyzja ustalająca datę, Rada, na podstawie swych zaleceń określonych w artykule 121 ustęp 2, stanowiąc większością kwalifikowaną na zalecenie Komisji, zdecyduje, czy, a jeśli tak, to które Państwa Członkowskie są objęte derogacją, tak jak jest ona zdefiniowana w ustępie 3 niniejszego artykułu. Te Państwa Członkowskie zwane są dalej „Państwami Członkowskimi objętymi derogacją”.

Jeśli Rada potwierdziła, na podstawie artykułu 121 ustęp 4, które Państwa Członkowskie spełniają warunki niezbędne do przyjęcia jednej waluty, Państwa Członkowskie, które nie spełniają tych warunków są objęte derogacją, tak jak jest ona zdefiniowana w ustępie 3 niniejszego artykułu. Te Państwa Członkowskie zwane są dalej „Państwami Członkowskimi objętymi derogacją”.

2. Przynajmniej co dwa lata lub na żądanie Państwa Członkowskiego objętego derogacją, Komisja i EBC składają sprawozdanie Radzie, zgodnie z procedurą przewidzianą w artykule 121 ustęp 1. Po konsultacji z Parlamentem Europejskim i dyskusji w ramach Rady zebranej w składzie szefów państw lub rządów Rada, stanowiąc większością kwalifikowaną na wniosek Komisji, decyduje, które Państwa Członkowskie objęte derogacją spełniają niezbędne warunki, na podstawie kryteriów określonych w artykule 121 ustęp 1, i uchyla derogację w stosunku do danych Państw Członkowskich.

3. Derogacja w rozumieniu ustępu 1 powoduje, że następujące artykuły nie mają zastosowania do danego Państwa Członkowskiego: artykuł 104 ustępy 9 i 11, artykuł 105 ustępy 1, 2, 3 i 5, artykuły 106, 110 i 111 oraz artykuł 112 ustęp 2 lit. b). Wyłączenie tego Państwa Członkowskiego i jego krajowego banku centralnego z zakresu praw i obowiązków w ramach ESBC jest przewidziane w rozdziale IX Statutu ESBC.

4. W artykule 105 ustępy 1, 2 i 3, w artykułach 106, 110 i 111 oraz w artykule 112 ustęp 2 lit. b) przez „Państwa Członkowskie” rozumie się „Państwa Członkowskie nieobjęte derogacją”.

5. Prawa głosu Państw Członkowskich objętych derogacją są zawieszone co do decyzji Rady określonych w artykułach niniejszego Traktatu wymienionych w ustępie 3. W tym przypadku, na zasadzie odstępstwa od artykułu 205 i artykułu 250 ustęp 1, większość kwalifikowana jest określona jako dwie trzecie głosów przedstawicieli Państw Członkowskich nieobjętych derogacją, ważonych zgodnie z artykułem 205 ustęp 2, a jednomyślność tych Państw Członkowskich wymagana jest w odniesieniu do każdego aktu wymagającego jednomyślności.

6. Artykuły 119 i 120 stosują się nadal do Państwa Członkowskiego objętego derogacją.

Artykuł 123 (dawny artykuł 109l)

1. Natychmiast po podjęciu, zgodnie z artykułem 121 ustęp 3, decyzji określającej datę rozpoczęcia trzeciego etapu lub, w odpowiednim przypadku, natychmiast po 1 lipca 1998 roku:

- Rada przyjmuje przepisy określone w artykule 107 ustęp 6;
- rządy Państw Członkowskich nieobjętych derogacją mianują, zgodnie z procedurą określoną w artykule 50 Statutu ESBC, prezesa, wiceprezesa i pozostałych członków Zarządu EBC. Jeśli istnieją Państwa Członkowskie objęte derogacją, liczba członków wchodzących w skład Zarządu może być mniejsza od przewidzianej w artykule 11.1 Statutu ESBC, ale w żadnym wypadku nie może być mniejsza od czterech.

Natychmiast po mianowaniu Zarządu ustanawiane są ESBC i EBC, które przygotowują się do pełnego funkcjonowania, tak jak to określono w niniejszym Traktacie i Statucie ESBC. Rozpoczynają one w pełni wykonywanie swych uprawnień od pierwszego dnia trzeciego etapu.

2. Z chwilą ustanowienia EBC, przejmuje on, w miarę potrzeby, zadania EIW. EIW ulega likwidacji wraz z ustanowieniem EBC; procedury likwidacyjne są przewidziane w Statucie EIW.

3. Jeśli i tak długo jak istnieją Państwa Członkowskie objęte derogacją oraz bez uszczerbku dla artykułu 107 ustęp 3 niniejszego Traktatu, Rada Ogólna EBC określona w artykule 45 Statutu ESBC jest ukonstytuowana jako trzeci organ decyzyjny EBC.

4. Z dniem rozpoczęcia trzeciego etapu Rada, stanowiąc jednomyślnie głosami Państw Członkowskich nieobjętych derogacją, na wniosek Komisji i po konsultacji z EBC, uchwała kursy wymiany, zgodnie z którymi ich waluty są nieodwołalnie powiązane oraz zgodnie z którymi ustalony zostaje nieodwołalnie kurs, po jakim ECU zastępuje te waluty, a ECU staje się samodzielną walutą. Środek ten nie zmienia wartości zewnętrznej ECU. Według tej samej procedury Rada podejmuje również inne środki niezbędne do szybkiego wprowadzenia ECU jako jednej waluty w tych Państwach Członkowskich.

5. Jeśli decyduje się, zgodnie z procedurą przewidzianą w artykule 122 ustęp 2, o uchyleniu derogacji, Rada, stanowiąc jednomyślnie głosami Państw Członkowskich nieobjętych derogacją oraz danego Państwa Członkowskiego na wniosek Komisji i po konsultacji z EBC, określa kurs, po jakim ECU zastępuje walutę danego Państwa Członkowskiego, oraz decyduje o innych środkach niezbędnych do wprowadzenia ECU jako jednej waluty w danym Państwie Członkowskim.

Artykuł 124 (dawny artykuł 109m)

1. Aż do rozpoczęcia trzeciego etapu każde Państwo Członkowskie traktuje swoją politykę kursową jako przedmiot wspólnego zainteresowania. Czyniąc to, Państwa Członkowskie uwzględniają doświadczenia zdobyte dzięki współpracy w ramach europejskiego systemu walutowego (ESW) i dzięki rozwojowi ECU, w poszanowaniu istniejących w tej dziedzinie kompetencji.

2. Od początku trzeciego etapu i tak długo jak Państwo Członkowskie jest objęte derogacją, ustęp 1 stosuje się analogicznie do polityki kursowej tego Państwa Członkowskiego.

TYTUŁ VIII (dawny Tytuł VI a)

ZATRUDNIENIE

Artykuł 125 (dawny artykuł 109n)

Państwa Członkowskie i Wspólnota działają, zgodnie z niniejszym tytułem, w celu wypracowania strategii dla zatrudnienia, a w szczególności w celu wsparcia siły roboczej wykwalifikowanej, przeszkolonej i zdolnej do dostosowania się, jak również rynków pracy reagujących na zmiany gospodarcze, mając na względzie osiągnięcie celów określonych w artykule 2 Traktatu o Unii Europejskiej i artykule 2 niniejszego Traktatu.

Artykuł 126 (dawny artykuł 109o)

1. Państwa Członkowskie swoimi politykami zatrudnienia przyczyniają się do osiągnięcia celów określonych w artykule 125 w sposób zgodny z ogólnymi kierunkami polityk gospodarczych Państw Członkowskich i Wspólnoty, przyjętymi w wykonaniu artykułu 99 ustęp 2.

2. Państwa Członkowskie, uwzględniając praktyki krajowe związane z funkcjami partnerów społecznych, uważają wspieranie zatrudnienia za przedmiot wspólnego zainteresowania i koordynują swoje działania w tym względzie w ramach Rady, zgodnie z artykułem 128.

Artykuł 127 (dawny artykuł 109p)

1. Wspólnota przyczynia się do urzeczywistnienia wysokiego poziomu zatrudnienia, zachęcając do współpracy Państwa Członkowskie i, w razie potrzeby, wspierając i uzupełniając ich działanie. Czyniąc to, szanuje ona w pełni kompetencje Państw Członkowskich w tej dziedzinie.

2. Cel osiągnięcia wysokiego poziomu zatrudnienia brany jest pod uwagę przy definiowaniu i wykonywaniu polityk i działań Wspólnoty.

Artykuł 128 (dawny artykuł 109q)

1. Rada Europejska bada co roku sytuację zatrudnienia we Wspólnocie i przyjmuje konkluzje w tym przedmiocie na podstawie wspólnego sprawozdania rocznego Rady i Komisji.

2. Na podstawie konkluzji Rady Europejskiej, Rada, stanowiąc większością kwalifikowaną na wniosek Komisji i po konsultacji z Parlamentem Europejskim, Komitetem Ekonomiczno-Społecznym, Komitetem Regionów i Komitetem ds. zatrudnienia określonym w artykule 130, opracowuje co roku wytyczne, które Państwa Członkowskie uwzględniają w swoich politykach zatrudnienia. Wytyczne te są zgodne z ogólnymi kierunkami przyjmowanymi w wykonaniu artykułu 99 ustęp 2.

3. Każde Państwo Członkowskie przesyła do Rady i Komisji roczne sprawozdanie w sprawie podstawowych środków, jakie przyjęło w celu wykonania swej polityki zatrudnienia w świetle wytycznych określonych w ustępie 2.

4. Na podstawie sprawozdań określonych w ustępie 3 i po uzyskaniu opinii Komitetu ds. zatrudnienia, Rada corocznie analizuje w świetle wytycznych dotyczących zatrudnienia realizację polityk zatrudnienia Państw Członkowskich. Rada, stanowiąc większością kwalifikowaną na zalecenie Komisji, może, jeśli uzna to za właściwe w kontekście dokonanej analizy, skierować zalecenia do Państw Członkowskich.

5. Na podstawie wyników tej analizy Rada i Komisja kierują do Rady Europejskiej wspólne sprawozdanie roczne dotyczące sytuacji zatrudnienia we Wspólnocie i urzeczywistnienia wytycznych dotyczących zatrudnienia.

Artykuł 129 (dawny artykuł 109r)

Rada, stanowiąc zgodnie z procedurą określoną w artykule 251 i po konsultacji z Komitetem Ekonomiczno-Społecznym i Komitetem Regionów, może podjąć działania zachęcające, zmierzające do sprzyjania współpracy między Państwami Członkowskimi oraz wspierania ich działań w dziedzinie zatrudnienia poprzez inicjatywy mające na celu rozwijanie wymiany informacji i najlepszych praktyk, dostarczając analizy porównawcze i porady, jak również popierając podejścia nowatorskie i oceniając doświadczenia, zwłaszcza przez odwołanie się do projektów pilotażowych.

Środki te nie obejmują harmonizacji przepisów ustawowych i wykonawczych Państw Członkowskich.

Artykuł 130 (dawny artykuł 109s)

Rada, po konsultacji z Parlamentem Europejskim, ustanawia Komitet ds. zatrudnienia o charakterze doradczym w celu promowania koordynacji między Państwami Członkowskimi polityk zatrudnienia i w zakresie rynku pracy. Zadania Komitetu to:

- śledzenie rozwoju sytuacji zatrudnienia i polityk zatrudnienia w Państwach Członkowskich i we Wspólnocie;
- bez uszczerbku dla artykułu 207, formułowanie opinii na żądanie Rady lub Komisji, bądź z inicjatywy własnej, oraz przyczynianie się do przygotowania działań Rady określonych w artykule 128.

W wypełnianiu swojego mandatu Komitet konsultuje się z partnerami społecznymi.

Każde Państwo Członkowskie i Komisja mianują po dwóch członków Komitetu.

TYTUŁ IX (dawny Tytuł VII)

WSPÓLNA POLITYKA HANDLOWA

Artykuł 131 (dawny artykuł 110)

Poprzez utworzenie między sobą unii celnej Państwa Członkowskie zamierzają przyczynić się, we wspólnym interesie, do harmonijnego rozwoju handlu światowego, stopniowego zniesienia ograniczeń w handlu międzynarodowym i obniżenia barier celnych.

Wspólna polityka handlowa uwzględnia korzystny wpływ, jaki może mieć zniesienie ceł między Państwami Członkowskimi na zwiększenie siły konkurencyjnej przedsiębiorstw w tych Państwach.

Artykuł 132 (dawny artykuł 112)

1. Bez uszczerbku dla zobowiązań przyjętych przez Państwa Członkowskie w ramach innych organizacji międzynarodowych, Państwa Członkowskie stopniowo harmonizują systemy, w ramach których przyznają pomoc w wywozie do państw trzecich, w zakresie niezbędnym do uniknięcia zakłóceń w konkurencji między przedsiębiorstwami Wspólnoty.

Na wniosek Komisji Rada, stanowiąc większością kwalifikowaną, uchwała niezbędne w tym celu dyrektywy.

2. Powyższe postanowienia nie mają zastosowania do zwrotu ceł lub opłat o skutku równoważnym ani do zwrotu opłat pośrednich, w tym podatku obrotowego, akcyzy i innych podatków pośrednich, które są nakładane w związku z wywozem towaru z Państwa Członkowskiego do państwa trzeciego, w zakresie, w jakim zwroty te nie przekraczają wysokości opłat nałożonych bezpośrednio lub pośrednio na produkty wywożone.

Artykuł 133 (dawny artykuł 113)

1. Wspólna polityka handlowa jest oparta na jednolitych zasadach, zwłaszcza w odniesieniu do zmian stawek celnych, zawierania umów celnych i handlowych, ujednolicenia środków liberalizacyjnych, polityki eksportowej i handlowych środków ochronnych podejmowanych w przypadku dumpingu lub subsydiów.

2. Komisja przedkłada Radzie propozycje w celu realizacji wspólnej polityki handlowej.

3. Jeżeli istnieje potrzeba wynegocjowania umów z jednym lub większą liczbą państw albo organizacji międzynarodowych, Komisja przedstawia zalecenia Radzie, która upoważnia ją do rozpoczęcia koniecznych rokowań.

Komisja prowadzi rokowania w konsultacji ze specjalnym komitetem wyznaczonym przez Radę w celu wsparcia jej w tym zadaniu i w ramach dyrektyw, jakie Rada może do niej kierować.

Stosują się odpowiednie postanowienia artykułu 300.

4. W wykonywaniu kompetencji przyznanych jej niniejszym artykułem Rada stanowi większością kwalifikowaną.

5. Rada, stanowiąc jednomyślnie na wniosek Komisji i po konsultacji z Parlamentem Europejskim, może rozszerzyć zastosowanie ustępów 1-4 na rokowania i umowy międzynarodowe dotyczące usług i praw własności intelektualnej w zakresie, w jakim nie są one objęte tymi ustępami.

Artykuł 134 (dawny artykuł 115)

W celu zapewnienia, że wykonanie przez Państwa Członkowskie środków polityki handlowej przyjętych zgodnie z niniejszym Traktatem nie będzie uniemożliwione przez zakłócenia w handlu, albo gdy różnice między tymi środkami powodują trudności gospodarcze w jednym lub większej liczbie Państw, Komisja zaleca niezbędne metody współpracy między Państwami Członkowskimi. Jeżeli tego nie czyni, może upoważnić Państwa Członkowskie do podjęcia koniecznych środków ochronnych, których warunki i sposoby wykonania określi.

W nagłym przypadku Państwa Członkowskie żądają od Komisji wydania upoważnienia do samodzielnego podjęcia koniecznych środków, a ta decyduje jak najszybciej; następnie zainteresowane Państwa Członkowskie notyfikują te środki pozostałym Państwom Członkowskim. Komisja może w każdej chwili postanowić, że Państwa Członkowskie muszą zmienić lub znieść takie środki.

W wyborze środków pierwszeństwo powinno być przyznane środkom powodującym najmniejsze zakłócenia w funkcjonowaniu wspólnego rynku.

TYTUŁ X (dawny Tytuł VII a)

WSPÓŁPRACA CELNA

Artykuł 135 (dawny artykuł 116)

W zakresie stosowania niniejszego Traktatu Rada, stanowiąc zgodnie z procedurą określoną w artykule 251, podejmuje środki w celu wzmocnienia współpracy celnej między Państwami Członkowskimi i między nimi a Komisją. Środki te nie dotyczą ani stosowania krajowego prawa karnego, ani krajowej administracji wymiaru sprawiedliwości.

TYTUŁ XI (dawny Tytuł VIII)

POLITYKA SPOŁECZNA, EDUKACJA, KSZTAŁCENIE ZAWODOWE I MŁODZIEŻ

ROZDZIAŁ 1

POSTANOWIENIA DOTYCZĄCE ZAGADNIENÍ SPOŁECZNYCH

Artykuł 136 (dawny artykuł 117)

Wspólnota i Państwa Członkowskie, świadome podstawowych praw socjalnych wyrażonych w Europejskiej Karcie Społecznej, podpisanej w Turynie 18 października 1961 roku oraz we Wspólnotowej Karcie Socjalnych Praw Podstawowych Pracowników z 1989 roku, mają na celu promowanie zatrudnienia, poprawę warunków życia i pracy, tak aby umożliwić ich wyrównanie z jednoczesnym zachowaniem postępu, odpowiednią ochronę socjalną, dialog między partnerami społecznymi, rozwój zasobów ludzkich pozwalający podnosić i utrzymać poziom zatrudnienia oraz przeciwdziałanie wyłączeniu.

W tym celu Wspólnota i Państwa Członkowskie wprowadzają w życie środki, które uwzględniają różnorodność praktyk krajowych, w szczególności w dziedzinie stosunków umownych, jak również potrzebę utrzymania konkurencyjności gospodarki Wspólnoty.

Uważają one, że taki rozwój będzie wynikał nie tylko z funkcjonowania wspólnego rynku, który będzie sprzyjał harmonizacji systemów społecznych, ale też z procedur przewidzianych w niniejszym Traktacie oraz ze zbliżenia przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych.

Artykuł 137 (dawny artykuł 118)

1. Mając na względzie urzeczywistnienie celów określonych w artykule 136, Wspólnota wspiera i uzupełnia działania Państw Członkowskich w następujących dziedzinach:

- polepszanie w szczególności środowiska pracy w celu ochrony zdrowia i bezpieczeństwa pracowników;
- warunki pracy;
- informacja i konsultacja z pracownikami;
- integracja osób wyłączonych z rynku pracy, bez uszczerbku dla artykułu 150;
- równość mężczyzn i kobiet w odniesieniu do ich szans na rynku pracy i traktowania w pracy.

2. W tym celu Rada może przyjąć, w drodze dyrektyw, minimalne wymagania stopniowo wprowadzane w życie, z uwzględnieniem warunków i norm technicznych istniejących w każdym z Państw Członkowskich. Dyrektywy te unikają nakładania administracyjnych, finansowych i prawnych ograniczeń, które utrudniałyby tworzenie i rozwijanie małych i średnich przedsiębiorstw.

Rada stanowi zgodnie z procedurą określoną w artykule 251 i po konsultacji z Komitetem Ekonomiczno-Społecznym i Komitetem Regionów.

Rada, stanowiąc zgodnie z tą samą procedurą, może przyjąć środki w celu zachęcania do współpracy między Państwami Członkowskimi w drodze inicjatyw zmierzających do pogłębiania wiedzy, rozwijania wymiany informacji i najlepszych praktyk, wspierania podejść nowatorskich oraz oceny doświadczeń w celu zwalczania wyłączenia społecznego.

3. Jednakże Rada stanowi jednomyślnie na wniosek Komisji i po konsultacji z Parlamentem Europejskim, Komitetem Ekonomiczno-Społecznym i Komitetem Regionów w następujących dziedzinach:

- zabezpieczenie społeczne i ochrona socjalna pracowników;
- ochrona pracowników w przypadku wypowiedzenia umowy o pracę;
- reprezentacja i obrona zbiorowa interesów pracowników i pracodawców, w tym współzarządzania, z zastrzeżeniem ustępu 6;
- warunki zatrudnienia obywateli państw trzecich legalnie przebywających na terytorium Wspólnoty;
- wkłady finansowe zmierzające do promowania zatrudnienia i tworzenia miejsc pracy, bez uszczerbku dla przepisów dotyczących Funduszu Społecznego.

4. Państwo Członkowskie może powierzyć partnerom społecznym, na ich wspólne żądanie, wykonanie dyrektyw przyjętych w zastosowaniu ustępów 2 i 3.

W tym przypadku dane Państwo Członkowskie, będąc zobowiązanym do przedsięwzięcia wszelkich środków pozwalających mu w każdej chwili na zagwarantowanie realizacji celów dyrektywy, zapewnia, że najpóźniej w dniu, w którym dyrektywa powinna być przetransponowana zgodnie z artykułem 249, partnerzy społeczni przyjęli niezbędne środki w drodze porozumienia.

5. Przepisy uchwalone na mocy niniejszego artykułu nie stanowią przeszkody dla Państwa Członkowskiego w utrzymaniu lub ustanawianiu bardziej rygorystycznych środków ochronnych zgodnych z niniejszym Traktatem.

6. Postanowienia niniejszego artykułu nie mają zastosowania do wynagrodzeń ani do prawa zrzeszania się, ani do prawa strajku, ani do prawa lokautu.

Artykuł 138 (dawny artykuł 118a)

1. Komisja ma zadanie popierania konsultacji między partnerami społecznymi na poziomie wspólnotowym i podejmuje wszelkie właściwe środki w celu ułatwienia ich dialogu, zapewniając stronom zrównoważone wsparcie.

2. W tym celu Komisja, przed przedstawieniem wniosków w dziedzinie polityki społecznej, konsultuje się z partnerami społecznymi w sprawie możliwego kierunku działania wspólnotowego.

3. Jeśli Komisja po przeprowadzeniu tej konsultacji uzna, że działanie wspólnotowe jest pożądane, konsultuje się z partnerami społecznymi w sprawie treści rozważanego wniosku. Partnerzy społeczni przesyłają do Komisji opinię lub, w odpowiednim przypadku, zalecenie.

4. Przy okazji tej konsultacji partnerzy społeczni mogą informować Komisję o swojej woli rozpoczęcia procesu przewidzianego w artykule 139. Czas trwania procedury nie może przekraczać dziewięciu miesięcy, chyba że partnerzy społeczni i Komisja wspólnie zdecydują o jego przedłużeniu.

Artykuł 139 (dawny artykuł 118b)

1. Dialog między partnerami społecznymi na poziomie wspólnotowym może prowadzić, jeśli oni sobie tego życzą, do nawiązywania stosunków umownych, w tym umów zbiorowych.

2. Wykonywanie umów zbiorowych zawartych na poziomie wspólnotowym odbywa się bądź zgodnie z procedurami i praktykami właściwymi dla partnerów społecznych i Państw Członkowskich, bądź, w dziedzinach podlegających artykułowi 137, na wspólne żądanie stron-sygnatariuszy, w drodze decyzji Rady na wniosek Komisji.

Rada stanowi większością kwalifikowaną, z wyjątkiem przypadku, gdy dana umowa zbiorowa zawiera jeden lub więcej przepisów dotyczących jednej z dziedzin określonych w artykule 137 ustęp 3, kiedy to stanowi jednomyślnie.

Artykuł 140 (dawny artykuł 118c)

Mając na względzie osiągnięcie celów określonych w artykule 136 i bez uszczerbku dla innych postanowień niniejszego Traktatu, Komisja zachęca do współpracy między Państwami Członkowskimi oraz ułatwia koordynację ich działań we wszystkich dziedzinach polityki społecznej w ramach niniejszego rozdziału, a zwłaszcza w sferach dotyczących:

- zatrudnienia;
- prawa pracy i warunków pracy;
- kształcenia i doskonalenia zawodowego;
- zabezpieczenia społecznego;
- ochrony przed wypadkami i chorobami zawodowymi;
- higieny pracy;
- prawa zrzeszania się w związki zawodowe i sporów zbiorowych między pracodawcami i pracownikami.

W tym celu Komisja działa w ścisłym kontakcie z Państwami Członkowskimi, przeprowadzając badania, wydając opinie i organizując konsultacje zarówno w sprawie problemów pojawiających się na poziomie krajowym, jak i tych, które interesują organizacje międzynarodowe.

Przed wydaniem opinii przewidzianych niniejszym artykułem Komisja konsultuje się z Komitetem Ekonomiczno-Społecznym.

Artykuł 141 (dawny artykuł 119)

1. Każde Państwo Członkowskie zapewnia stosowanie zasady równości wynagrodzeń dla pracowników płci męskiej i żeńskiej za taką samą pracę lub pracę tej samej wartości.

2. Do celów niniejszego artykułu przez wynagrodzenie rozumie się zwykłą podstawową lub minimalną płacę albo uposażenie oraz wszystkie inne korzyści w gotówce lub w naturze, otrzymywane przez pracownika bezpośrednio lub pośrednio, z racji zatrudnienia, od pracodawcy.

Równość wynagrodzenia bez dyskryminacji ze względu na płeć oznacza, że:

- a) wynagrodzenie przyznane za taką samą pracę na akord jest określane na podstawie takiej samej jednostki miary;
- b) wynagrodzenie za pracę na czas jest takie samo na tym samym stanowisku.

3. Rada, stanowiąc zgodnie z procedurą określoną w artykule 251 i po konsultacji z Komitetem Ekonomiczno-Społecznym, przyjmuje środki zmierzające do zapewnienia stosowania zasady równości szans i równości traktowania mężczyzn i kobiet w dziedzinie zatrudnienia i pracy, w tym zasadę równości wynagrodzeń za taką samą pracę lub pracę takiej samej wartości.

4. W celu zapewnienia pełnej równości między mężczyznami i kobietami w życiu zawodowym zasada równości traktowania nie stanowi przeszkody dla Państwa Członkowskiego w utrzymaniu lub przyjmowaniu środków przewidujących specyficzne korzyści, zmierzające do ułatwienia wykonywania działalności zawodowej przez osoby płci niedostatecznie reprezentowanej bądź zapobiegania niekorzystnym sytuacjom w karierze zawodowej i ich kompensowania.

Artykuł 142 (dawny artykuł 119a)

Państwa Członkowskie dokładają starań, aby utrzymać istniejącą równowagę systemów płatnych urlopów.

Artykuł 143 (dawny artykuł 120)

Komisja opracowuje co roku sprawozdanie w sprawie postępów w osiąganiu celów określonych w artykule 136, w tym sytuacji demograficznej we Wspólnocie. Przesyła ona to sprawozdanie do Parlamentu Europejskiego, Rady i Komitetu Ekonomiczno-Społecznego.

Parlament Europejski może wezwać Komisję do opracowania sprawozdań w sprawie poszczególnych problemów dotyczących sytuacji społecznej.

Artykuł 144 (dawny artykuł 121)

Rada, stanowiąc jednomyślnie po konsultacji z Komitetem Ekonomiczno-Społecznym, może powierzyć Komisji zadania związane z realizacją wspólnych środków, zwłaszcza dotyczące zabezpieczenia społecznego pracowników migrujących, o których mowa w artykułach 39-42.

Artykuł 145 (dawny artykuł 122)

Komisja włącza do swojego sprawozdania rocznego dla Parlamentu Europejskiego oddzielny rozdział dotyczący rozwoju sytuacji społecznej we Wspólnocie.

Parlament Europejski może wezwać Komisję do opracowania sprawozdań w sprawie poszczególnych problemów dotyczących warunków społecznych.

ROZDZIAŁ 2

EUROPEJSKI FUNDUSZ SPOŁECZNY

Artykuł 146 (dawny artykuł 123)

W celu poprawy możliwości zatrudniania pracowników w ramach rynku wewnętrznego i przyczyniania się w ten sposób do podniesienia poziomu życia, ustanawia się zgodnie z poniższymi postanowieniami Europejski Fundusz Społeczny; dąży on do ułatwienia zatrudniania pracowników i zwiększania ich mobilności geograficznej i zawodowej wewnątrz Wspólnoty, jak również do ułatwienia im dostosowania się do zmian w przemyśle i systemach produkcyjnych, zwłaszcza przez kształcenie zawodowe i przekwalifikowanie.

Artykuł 147 (dawny artykuł 124)

Funduszem zarządza Komisja.

Przy wykonywaniu tego zadania Komisję wspomaga komitet złożony z przedstawicieli rządów, związków zawodowych i organizacji pracodawców, któremu przewodniczy członek Komisji.

Artykuł 148 (dawny artykuł 125)

Rada, stanowiąc zgodnie z procedurą określoną w artykule 251 i po konsultacji z Komitetem Ekonomiczno-Społecznym oraz Komitetem Regionów, podejmuje decyzje wykonawcze dotyczące Europejskiego Funduszu Społecznego.

Rozdział 3

EDUKACJA, KSZTAŁCENIE ZAWODOWE I MŁODZIEŻ

Artykuł 149 (dawny artykuł 126)

1. Wspólnota przyczynia się do rozwoju edukacji o wysokiej jakości, poprzez zachęcanie do współpracy między Państwami Członkowskimi oraz, jeśli jest to niezbędne, poprzez wspieranie i uzupełnianie ich działalności, w pełni szanując odpowiedzialność Państw Członkowskich za treść nauczania i organizację systemów edukacyjnych, jak również ich różnorodność kulturową i językową.

2. Działanie Wspólnoty zmierza do:

- rozwoju wymiaru europejskiego w edukacji, zwłaszcza przez nauczanie i upowszechnianie języków Państw Członkowskich;
- sprzyjania mobilności studentów i nauczycieli, między innymi poprzez zachęcanie do akademickiego uznawania dyplomów i okresów studiów;
- promowania współpracy między instytucjami edukacyjnymi;
- rozwoju wymiany informacji i doświadczeń w kwestiach wspólnych dla systemów edukacyjnych Państw Członkowskich;
- sprzyjania rozwojowi wymiany młodzieży i wymiany instruktorów społeczno-oświatowych;
- popieranie rozwoju kształcenia na odległość.

3. Wspólnota i Państwa Członkowskie sprzyjają współpracy z państwami trzecimi oraz z kompetentnymi organizacjami międzynarodowymi w dziedzinie edukacji, zwłaszcza z Radą Europy.

4. Aby przyczynić się do osiągnięcia celów określonych w niniejszym artykule, Rada przyjmuje:

- środki zachęcające, z wyłączeniem jakiejkolwiek harmonizacji przepisów ustawowych i wykonawczych Państw Członkowskich, stanowiąc zgodnie z procedurą określoną w artykule 251 i po konsultacji z Komitetem Ekonomiczno-Społecznym i Komitetem Regionów;
- zalecenia, stanowiąc większością kwalifikowaną na wniosek Komisji.

Artykuł 150 (dawny artykuł 127)

1. Wspólnota urzeczywistnia politykę kształcenia zawodowego, która wspiera i uzupełnia działanie Państw Członkowskich, w pełni szanując odpowiedzialność Państw Członkowskich za treść i organizację kształcenia zawodowego.

2. Działanie Wspólnoty zmierza do:

- ułatwienia przystosowania się do zmian w przemyśle, zwłaszcza przez kształcenie zawodowe i przekwalifikowanie;
- poprawy kształcenia zawodowego wstępnego i ustawicznego w celu ułatwienia integracji zawodowej i reintegracji z rynkiem pracy;
- ułatwienia dostępu do kształcenia zawodowego i sprzyjania mobilności instruktorów i kształcących się, a zwłaszcza młodzieży;
- pobudzania współpracy w dziedzinie kształcenia między instytucjami edukacyjnymi lub kształcenia zawodowego a przedsiębiorstwami;
- rozwoju wymiany informacji i doświadczeń w kwestiach wspólnych dla systemów kształcenia Państw Członkowskich;

3. Wspólnota i Państwa Członkowskie sprzyjają współpracy z państwami trzecimi i kompetentnymi organizacjami międzynarodowymi w dziedzinie kształcenia zawodowego.

4. Rada, stanowiąc zgodnie z procedurą określoną w artykule 251 i po konsultacji z Komitetem Ekonomiczno-Społecznym i Komitetem Regionów, przyjmuje środki przyczyniające się do osiągnięcia celów określonych w niniejszym artykule, z wyłączeniem jakiejkolwiek harmonizacji przepisów ustawowych i wykonawczych Państw Członkowskich.

TYTUŁ XII (dawny Tytuł IX)

KULTURA

Artykuł 151 (dawny artykuł 128)

1. Wspólnota przyczynia się do rozkwitu kultur Państw Członkowskich, w poszanowaniu ich różnorodności narodowej i regionalnej, równocześnie podkreślając znaczenie wspólnego dziedzictwa kulturowego.

2. Działanie Wspólnoty zmierza do zachęcania do współpracy między Państwami Członkowskimi oraz, jeśli to niezbędne, do wspierania i uzupełniania ich działań w następujących dziedzinach:

- pogłębiania wiedzy oraz upowszechniania kultury i historii narodów europejskich;
- zachowania i ochrony dziedzictwa kulturowego o znaczeniu europejskim;
- niehandlowej wymiany kulturalnej;
- twórczości artystycznej i literackiej, włącznie z sektorem audiowizualnym.

3. Wspólnota i Państwa Członkowskie sprzyjają współpracy z państwami trzecimi oraz z kompetentnymi organizacjami międzynarodowymi w dziedzinie kultury, zwłaszcza z Radą Europy.

4. Wspólnota uwzględnia aspekty kulturalne w swoim działaniu na podstawie innych postanowień niniejszego Traktatu, zwłaszcza w celu poszanowania i popierania różnorodności jej kultur.

5. Aby przyczynić się do osiągnięcia celów określonych w niniejszym artykule, Rada przyjmuje:

- środki zachęcające, z wyłączeniem jakiejkolwiek harmonizacji przepisów ustawowych i wykonawczych Państw Członkowskich, stanowiąc zgodnie z procedurą określoną w artykule 251 i po konsultacji z Komitetem Regionów; Rada stanowi jednomyślnie w toku całej procedury określonej w artykule 251;
- zalecenia, stanowiąc jednomyślnie na wniosek Komisji.

TYTUŁ XIII (dawny Tytuł X)

ZDROWIE PUBLICZNE

Artykuł 152 (dawny artykuł 129)

1. Przy określaniu i urzeczywistnianiu wszystkich polityk i działań Wspólnoty zapewnia się wysoki poziom ochrony zdrowia ludzkiego.

Działanie Wspólnoty, które uzupełnia polityki krajowe, nakierowane jest na poprawę zdrowia publicznego, zapobieganie chorobom i dolegliwościom ludzkim oraz usuwanie źródeł zagrożeń dla zdrowia ludzkiego. Działanie to obejmuje zwalczanie epidemii, poprzez wspieranie badań nad ich przyczynami, sposobami ich rozprzestrzeniania się oraz zapobiegania im, jak również informacji i edukacji zdrowotnej.

Wspólnota uzupełnia działanie Państw Członkowskich w celu zmniejszenia szkodliwych dla zdrowia skutków narkomanii, włącznie z informacją i profilaktyką.

2. Wspólnota zachęca do współpracy między Państwami Członkowskimi w dziedzinach określonych w niniejszym artykule oraz, jeśli to konieczne, wspiera ich działania.

Państwa Członkowskie, w powiązaniu z Komisją, koordynują między sobą własne polityki i programy w dziedzinach określonych w ustępie 1. Komisja może podjąć, w ścisłym kontakcie z Państwami Członkowskimi, każdą użyteczną inicjatywę w celu wsparcia tej koordynacji.

3. Wspólnota i Państwa Członkowskie sprzyjają współpracy z państwami trzecimi i kompetentnymi organizacjami międzynarodowymi w dziedzinie zdrowia publicznego.

4. Rada, stanowiąc zgodnie z procedurą określoną w artykule 251 i po konsultacji z Komitetem Ekonomiczno-Społecznym oraz Komitetem Regionów, przyczynia się do osiągnięcia celów określonych w niniejszym artykule, przyjmując:

- a) środki ustanawiające wysokie standardy jakości i bezpieczeństwa organów i substancji pochodzenia ludzkiego, krwi i pochodnych krwi; środki te nie stanowią przeszkody dla Państwa Członkowskiego w utrzymaniu lub ustanawianiu bardziej rygorystycznych środków ochronnych;
- b) na zasadzie odstępstwa od artykułu 37, środki w dziedzinach weterynaryjnej i fitosanitarnej, mające bezpośrednio na celu ochronę zdrowia publicznego;
- c) środki zachęcające, zmierzające do ochrony i poprawy zdrowia ludzkiego, z wyłączeniem jakiegokolwiek harmonizacji przepisów ustawowych i wykonawczych Państw Członkowskich.

Rada, stanowiąc większością kwalifikowaną na wniosek Komisji, może również przyjąć zalecenia służące osiągnięciu celów określonych w tym artykule.

5. Działanie Wspólnoty w dziedzinie zdrowia publicznego w pełni szanuje odpowiedzialność Państw Członkowskich za organizację i świadczenie usług zdrowotnych i opieki medycznej. W szczególności środki określone w ustępie 4 lit. a) nie naruszają przepisów krajowych dotyczących pozyskiwania organów i krwi lub ich wykorzystywania do celów medycznych.

TYTUŁ XIV (dawny Tytuł XI)

OCHRONA KONSUMENTÓW

Artykuł 153 (dawny artykuł 129a)

1. Dążąc do popierania interesów konsumentów i zapewnienia wysokiego poziomu ochrony konsumentów, Wspólnota przyczynia się do ochrony zdrowia, bezpieczeństwa i interesów gospodarczych konsumentów, jak również wspierania ich prawa do informacji, edukacji i organizowania się w celu zachowania ich interesów.

2. Wymogi ochrony konsumentów są uwzględniane przy określaniu i urzeczywistnianiu innych polityk i działań Wspólnoty.

3. Wspólnota przyczynia się do osiągnięcia celów określonych w ustępie 1 poprzez:

- a) środki, które przyjmuje na podstawie artykułu 95 w ramach urzeczywistniania rynku wewnętrznego;
- b) środki, które wspierają, uzupełniają i nadzorują politykę prowadzoną przez Państwa Członkowskie.

4. Rada, stanowiąc zgodnie z procedurą określoną w artykule 251 i po konsultacji z Komitetem Ekonomiczno-Społecznym, przyjmuje środki określone w ustępie 3 lit. b).

5. Środki przyjęte na podstawie ustępu 4 nie stanowią przeszkody dla Państwa Członkowskiego w utrzymaniu lub ustanawianiu bardziej rygorystycznych środków ochronnych. Środki te muszą być zgodne z niniejszym Traktatem. Są one notyfikowane Komisji.

TYTUŁ XV (dawny Tytuł XII)

SIECI TRANSEUROPEJSKIE

Artykuł 154 (dawny artykuł 129b)

1. Aby pomóc osiągnąć cele określone w artykułach 14 i 158 oraz umożliwić obywatelom Unii, podmiotom gospodarczym, wspólnotom regionalnym i lokalnym pełne czerpanie korzyści z ustanowienia obszaru bez granic wewnętrznych, Wspólnota przyczynia się do ustanowienia i rozwoju sieci transeuropejskich w infrastrukturach transportu, telekomunikacji i energetyki.

2. W ramach systemu wolnych i konkurencyjnych rynków działanie Wspólnoty zmierza do sprzyjania wzajemnym połączeniom oraz interoperacyjności sieci krajowych, jak również dostępowi do tych sieci. Uwzględnia ona w szczególności potrzebę łączenia wysp, regionów zamkniętych i peryferyjnych z centralnymi regionami Wspólnoty.

Artykuł 155 (dawny artykuł 129c)

1. Aby osiągnąć cele określone w artykule 154, Wspólnota:

- ustanawia zbiór wytycznych obejmujących cele, priorytety i ogólne kierunki działań przewidzianych w dziedzinie sieci transeuropejskich; wytyczne te wskazują projekty będące przedmiotem wspólnego zainteresowania;
- urzeczywistnia każdy środek, który może się okazać niezbędny do zapewnienia współdziałania między sieciami, w szczególności w dziedzinie normalizacji technicznej;
- może wspierać projekty będące przedmiotem wspólnego zainteresowania, popierane przez Państwa Członkowskie, a wskazane w ramach wytycznych określonych w pierwszym tiret, w szczególności poprzez analizy możliwości wykonania, gwarancje kredytowe lub bonifikaty oprocentowania; Wspólnota może się również przyczyniać do finansowania, za pośrednictwem Funduszu Spójności utworzonego zgodnie z artykułem 161, poszczególnych projektów w Państwach Członkowskich w dziedzinie infrastruktury transportu.

Działania Wspólnoty biorą pod uwagę potencjalną efektywność gospodarczą projektów.

2. Państwa Członkowskie, w powiązaniu z Komisją, koordynują między sobą polityki prowadzone na poziomie krajowym, które mogą mieć znaczący wpływ na realizację celów określonych w artykule 154. Komisja może podjąć, w ścisłej współpracy z Państwami Członkowskimi, każdą użyteczną inicjatywę w celu wsparcia tej koordynacji.

3. Wspólnota może zdecydować o współpracy z państwami trzecimi w celu wsparcia projektów będących przedmiotem wspólnego zainteresowania oraz zapewnienia współdziałania między sieciami.

Artykuł 156 (dawny artykuł 129d)

Wytyczne i inne środki określone w artykule 155 ustęp 1 są przyjmowane przez Radę, stanowiącą zgodnie z procedurą określoną w artykule 251 i po konsultacji z Komitetem Ekonomiczno-Społecznym oraz Komitetem Regionów.

Wytyczne i projekty będące przedmiotem wspólnego zainteresowania, które dotyczą terytorium jakiegoś Państwa Członkowskiego, wymagają zgody tego Państwa.

TYTUŁ XVI (dawny Tytuł XII)

PRZEMYSŁ

Artykuł 157 (dawny artykuł 130)

1. Wspólnota i Państwa Członkowskie czuwają nad zapewnieniem warunków niezbędnych dla konkurencyjności przemysłu Wspólnoty.

W tym celu, zgodnie z systemem wolnych i konkurencyjnych rynków, ich działania zmierzają do:

- przyspieszenia dostosowania przemysłu do zmian strukturalnych;
- wspierania środowiska sprzyjającego inicjatywom i rozwojowi przedsiębiorstw w całej Wspólnocie, a zwłaszcza małych i średnich przedsiębiorstw;
- wspierania środowiska sprzyjającego współpracy między przedsiębiorstwami;
- sprzyjania lepszemu wykorzystaniu potencjału przemysłowego polityk innowacyjnych, badań i rozwoju technologicznego.

2. Państwa Członkowskie, w powiązaniu z Komisją, konsultują się wzajemnie oraz, w miarę potrzeby, koordynują swoje działania. Komisja może podjąć każdą użyteczną inicjatywę w celu wsparcia tej koordynacji.

3. Wspólnota przyczynia się do osiągania celów określonych w ustępie 1 przez polityki i działania, które prowadzi na podstawie innych postanowień niniejszego Traktatu. Rada, stanowiąc jednomyślnie na wniosek Komisji, po konsultacji z Parlamentem Europejskim i Komitetem Ekonomiczno-Społecznym, może zdecydować o szczegółowych środkach przeznaczonych na wsparcie działań podjętych przez Państwa Członkowskie służących osiągnięciu celów określonych w ustępie 1.

Niniejszy tytuł nie stanowi podstawy do wprowadzenia przez Wspólnotę jakiegokolwiek środka, który mógłby prowadzić do zakłócenia konkurencji.

TYTUŁ XVII (dawny Tytuł XIV)

SPÓJNOŚĆ GOSPODARCZA I SPOŁECZNA

Artykuł 158 (dawny artykuł 130a)

W celu wspierania harmonijnego rozwoju całej Wspólnoty, rozwija ona i prowadzi działania służące wzmocnieniu jej spójności gospodarczej i społecznej.

W szczególności Wspólnota zmierza do zmniejszenia dysproporcji w poziomach rozwoju różnych regionów oraz zacofania regionów lub wysp najmniej uprzywilejowanych, w tym obszarów wiejskich.

Artykuł 159 (dawny artykuł 130b)

Państwa Członkowskie prowadzą swoje polityki gospodarcze i koordynują je w taki sposób, aby osiągnąć także cele określone w artykule 158. Przy formułowaniu i urzeczywistnianiu polityk i działań Wspólnoty oraz przy urzeczywistnianiu rynku wewnętrznego bierze się pod uwagę cele określone w artykule 158 i przyczynia się do ich realizacji. Wspólnota wspiera także osiąganie tych celów przez działania, które podejmuje za pośrednictwem funduszy strukturalnych (Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnej – Sekcja Orientacji, Europejskiego Funduszu Społecznego, Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego), Europejskiego Banku Inwestycyjnego oraz innych istniejących instrumentów finansowych.

Co trzy lata Komisja przedstawia Parlamentowi Europejskiemu, Radzie, Komitetowi Ekonomiczno-Społecznemu i Komitetowi Regionów sprawozdanie w sprawie postępów w urzeczywistnianiu spójności gospodarczej i społecznej oraz w sprawie sposobu, w jaki różne środki przewidziane w niniejszym artykule przyczyniły się do tego. Sprawozdanie to zawiera, w odpowiednim przypadku, stosowne propozycje.

Jeśli działania szczególne okażą się niezbędne poza funduszami i bez uszczerbku dla środków przyjętych w ramach innych polityk Wspólnoty, działania takie mogą być przyjmowane przez Radę, stanowiącą jednomyślnie na wniosek Komisji, po konsultacji z Parlamentem Europejskim, Komitetem Ekonomiczno-Społecznym oraz Komitetem Regionów.

Artykuł 160 (dawny artykuł 130c)

Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego ma na celu przyczynianie się do korygowania podstawowych dysproporcji regionalnych we Wspólnocie poprzez udział w rozwoju i dostosowaniu strukturalnym regionów opóźnionych w rozwoju oraz w przekształcaniu upadających regionów przemysłowych.

Artykuł 161 (dawny artykuł 130d)

Bez uszczerbku dla artykułu 162 Rada, stanowiąc jednomyślnie na wniosek Komisji, po uzyskaniu zgody Parlamentu Europejskiego i po konsultacji z Komitetem Ekonomiczno-Społecznym oraz Komitetem Regionów, określa zadania, cele priorytetowe oraz organizację funduszy strukturalnych, co może obejmować grupowanie funduszy. Rada, stanowiąc według tej samej procedury, określa również ogólne zasady mające do nich zastosowanie, jak również przepisy niezbędne do zapewnienia ich skuteczności oraz koordynacji funduszy między sobą i z innymi istniejącymi instrumentami finansowymi.

Fundusz Spójności, utworzony przez Radę zgodnie z tą samą procedurą, wspiera finansowo projekty w dziedzinach środowiska naturalnego i sieci transeuropejskich w zakresie infrastruktury transportowej.

Artykuł 162 (dawny artykuł 130e)

Decyzje wykonawcze dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego są podejmowane przez Radę, stanowiącą zgodnie z procedurą określoną w artykule 251 i po konsultacji z Komitetem Ekonomiczno-Społecznym oraz Komitetem Regionów.

W odniesieniu do Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnej – Sekcja Orientacji oraz Europejskiego Funduszu Społecznego stosują się w dalszym ciągu odpowiednio artykuły 37 i 148.

TYTUŁ XVIII (dawny Tytuł XV)

BADANIA I ROZWÓJ TECHNOLOGICZNY

Artykuł 163 (dawny artykuł 130f)

1. Wspólnota ma na celu wzmocnienie bazy naukowej i technologicznej przemysłu Wspólnoty i sprzyjanie zwiększaniu jego międzynarodowej konkurencyjności, przy jednoczesnym promowaniu działalności badawczej uznanej za niezbędną na mocy innych rozdziałów niniejszego Traktatu.

2. W tym celu sprzyja ona przedsiębiorstwom, w tym małym i średnim przedsiębiorstwom, ośrodkom badawczym i uniwersytetom w ich wysiłkach badawczych i rozwoju technologicznym wysokiej jakości; wspiera ich wysiłki w zakresie wzajemnej współpracy, zmierzając w szczególności do umożliwienia przedsiębiorstwom pełnego wykorzystania potencjału rynku wewnętrznego, zwłaszcza poprzez otwarcie krajowych rynków zamówień publicznych, określanie wspólnych norm i usuwanie przeszkód prawnych i fiskalnych tej współpracy.

3. O wszelkich działaniach Wspólnoty podejmowanych na podstawie niniejszego Traktatu w zakresie badań i rozwoju technologicznego, w tym o projektach demonstracyjnych, decyduje się oraz urzeczywistnia się je zgodnie z postanowieniami niniejszego tytułu.

Artykuł 164 (dawny artykuł 130g)

W dążeniu do osiągnięcia tych celów Wspólnota prowadzi następujące działania, które stanowią uzupełnienie działań podejmowanych przez Państwa Członkowskie:

- a) wykonywanie programów badań, rozwoju technologicznego i demonstracyjnych, wraz z promowaniem współpracy z przedsiębiorstwami, ośrodkami badawczymi i uniwersytetami oraz między nimi;
- b) popieranie współpracy w dziedzinie wspólnotowych badań, rozwoju technologicznego i demonstracji z państwami trzecimi i organizacjami międzynarodowymi;
- c) upowszechnianie i optymalizację wyników działań w dziedzinie wspólnotowych badań, rozwoju technologicznego i demonstracji;
- d) popieranie kształcenia i mobilności naukowców we Wspólnocie.

Artykuł 165 (dawny artykuł 130h)

1. Wspólnota i Państwa Członkowskie koordynują swoje działania w zakresie badań i rozwoju technologicznego, tak aby zapewnić wzajemną spójność polityk krajowych i polityki wspólnotowej.

2. W ścisłej współpracy z Państwami Członkowskimi Komisja może podjąć każdą użyteczną inicjatywę w celu wsparcia koordynacji określonej w ustępie 1.

Artykuł 166 (dawny artykuł 130i)

1. Wieloletni program ramowy określający wszystkie działania Wspólnoty jest uchwalany przez Radę, stanowiącą zgodnie z procedurą określoną w artykule 251, po konsultacji z Komitetem Ekonomiczno-Społecznym.

Program ramowy:

- ustala naukowe i technologiczne cele, które mają być osiągnięte przez działania przewidziane w artykule 164 oraz priorytety, które się z nimi wiążą;
- wskazuje ogólne kierunki tych działań;
- ustala ogólną maksymalną kwotę oraz szczegółowe zasady współuczestnictwa finansowego Wspólnoty w programie ramowym, jak również odpowiednie udziały w każdym z przewidywanych działań.

2. Program ramowy jest dostosowywany lub uzupełniany w zależności od rozwoju sytuacji.

3. Program ramowy jest urzeczywistniany poprzez programy szczegółowe przygotowywane w ramach każdego działania. Każdy program szczegółowy określa szczegółowe zasady jego realizacji, ustala czas jego trwania i przewiduje środki uznane za niezbędne. Suma kwot uznanych za niezbędne, ustalona przez programy szczegółowe, nie może przekroczyć ogólnej maksymalnej kwoty ustalonej dla programu ramowego i dla każdego działania.

4. Rada, stanowiąc większością kwalifikowaną na wniosek Komisji i po konsultacji z Parlamentem Europejskim oraz Komitetem Ekonomiczno-Społecznym, uchwała programy szczegółowe.

Artykuł 167 (dawny artykuł 130j)

W celu urzeczywistnienia wieloletniego programu ramowego Rada:

- określa zasady uczestnictwa przedsiębiorstw, ośrodków badawczych i uniwersytetów;
- określa zasady dotyczące upowszechniania wyników badań.

Artykuł 168 (dawny artykuł 130k)

Przy urzeczywistnianiu wieloletniego programu ramowego mogą zostać podjęte decyzje o programach uzupełniających, w których uczestniczą tylko niektóre Państwa Członkowskie, które je finansują, z zastrzeżeniem ewentualnego współuczestnictwa Wspólnoty.

Rada uchwała zasady mające zastosowanie do programów uzupełniających, zwłaszcza w odniesieniu do upowszechniania wiedzy i dostępu innych Państw Członkowskich.

Artykuł 169 (dawny artykuł 130l)

Przy urzeczywistnianiu wieloletniego programu ramowego Wspólnota może przewidzieć, za zgodą zainteresowanych Państw Członkowskich, udział w programach badawczych i rozwojowych podjętych przez kilka Państw Członkowskich, w tym udział w strukturach utworzonych w celu wykonania tych programów.

Artykuł 170 (dawny artykuł 130m)

Przy urzeczywistnianiu wieloletniego programu ramowego Wspólnota może przewidzieć współpracę w dziedzinie wspólnotowych badań, rozwoju technologicznego i demonstracji z państwami trzecimi lub organizacjami międzynarodowymi.

Szczegółowe rozwiązania dotyczące tej współpracy mogą być przedmiotem umów między Wspólnotą i zainteresowanymi stronami trzecimi; umowy te są negocjowane i zawierane zgodnie z artykułem 300.

Artykuł 171 (dawny artykuł 130n)

Wspólnota może tworzyć wspólne przedsiębiorstwa lub jakiegokolwiek inne struktury niezbędne do skutecznego wykonywania wspólnotowych programów badawczych, rozwoju technologicznego i demonstracyjnych.

Artykuł 172 (dawny artykuł 130o)

Rada, stanowiąc większością kwalifikowaną na wniosek Komisji i po konsultacji z Parlamentem Europejskim oraz Komitetem Ekonomiczno-Społecznym, uchwała przepisy określone w artykule 171.

Rada, stanowiąc zgodnie z procedurą określoną w artykule 251 i po konsultacji z Komitetem Ekonomiczno-Społecznym, uchwała przepisy określone w artykułach 167, 168 i 169. Przyjęcie programów uzupełniających wymaga zgody zainteresowanych Państw Członkowskich.

Artykuł 173 (dawny artykuł 130p)

Na początku każdego roku Komisja przedstawia sprawozdanie Parlamentowi Europejskiemu i Radzie. Sprawozdanie to zawiera zwłaszcza informację o działaniach w zakresie badań, rozwoju technologicznego oraz upowszechniania wyników w roku poprzednim oraz program pracy na rok bieżący.

TYTUŁ XIX (dawny Tytuł XVI)

ŚRODOWISKO NATURALNE

Artykuł 174 (dawny artykuł 130r)

1. Polityka Wspólnoty w dziedzinie środowiska naturalnego przyczynia się do osiągnięcia następujących celów:

- zachowania, ochrony i poprawy jakości środowiska naturalnego;
- ochrony zdrowia ludzkiego;
- ostrożnego i racjonalnego wykorzystywania zasobów naturalnych;
- promowania na płaszczyźnie międzynarodowej środków, zmierzających do rozwiązywania regionalnych lub światowych problemów środowiska naturalnego.

2. Polityka Wspólnoty w dziedzinie środowiska naturalnego stawia sobie za cel wysoki poziom ochrony, z uwzględnieniem różnorodności sytuacji w różnych regionach Wspólnoty. Opiera się na zasadzie ostrożności oraz na zasadach działania zapobiegawczego, naprawiania szkody w pierwszym rzędzie u źródła i na zasadzie „zanieczyszczający płaci”.

W tym kontekście środki harmonizujące odpowiadające wymogom w dziedzinie ochrony środowiska obejmują, w odpowiednich przypadkach, klauzulę zabezpieczającą, która pozwala Państwom Członkowskim na podejmowanie, z pozagospodarczych względów związanych ze środowiskiem naturalnym, środków tymczasowych, podlegających wspólnotowej procedurze kontrolnej.

3. Przy opracowywaniu polityki w dziedzinie środowiska naturalnego Wspólnota uwzględnia:

- dostępne dane naukowo-techniczne;
- warunki środowiska naturalnego w różnych regionach Wspólnoty;

- potencjalne korzyści i koszty, które mogą wynikać z działania lub zaniechania działania;
- gospodarczy i społeczny rozwój Wspólnoty jako całości i zrównoważony rozwój jej regionów.

4. W zakresie swoich odpowiednich kompetencji Wspólnota i Państwa Członkowskie współpracują z państwami trzecimi i kompetentnymi organizacjami międzynarodowymi. Warunki współpracy Wspólnoty mogą stanowić przedmiot umów między Wspólnotą i zainteresowanymi stronami trzecimi, negocjowanych i zawieranych zgodnie z artykułem 300.

Poprzedni akapit nie narusza kompetencji Państw Członkowskich do negocjowania w organach międzynarodowych i zawierania umów międzynarodowych.

Artykuł 175 (dawny artykuł 130s)

1. Rada, stanowiąc zgodnie z procedurą określoną w artykule 251 i po konsultacji z Komitetem Ekonomiczno-Społecznym oraz Komitetem Regionów, decyduje o działaniu służącym osiągnięciu celów określonych w artykule 174, które ma być podjęte przez Wspólnotę.

2. Na zasadzie odstępstwa od procedury decyzyjnej przewidzianej w ustępie 1 i bez uszczerbku dla artykułu 95 Rada, stanowiąc jednomyślnie na wniosek Komisji i po konsultacji z Parlamentem Europejskim, Komitetem Ekonomiczno-Społecznym i Komitetem Regionów, uchwała:

- przepisy przede wszystkim o charakterze fiskalnym;
- środki dotyczące zagospodarowania przestrzennego, przeznaczenia gruntów, z wyjątkiem kwestii zarządzania odpadami i środków o charakterze ogólnym, jak również zarządzania zasobami wodnymi;
- środki wpływające znacząco na wybór Państwa Członkowskiego między różnymi źródłami energii i ogólną strukturę jego zaopatrzenia w energię.

Rada, stanowiąc na warunkach przewidzianych w poprzednim akapicie, może określić te kwestie, o których mowa w niniejszym ustępie, co do których decyzje powinny być podejmowane większością kwalifikowaną.

3. W innych dziedzinach ogólne programy działania określające cele priorytetowe, które mają być osiągnięte, uchwalane są przez Radę, stanowiącą zgodnie z procedurą określoną w artykule 251 i po konsultacji z Komitetem Ekonomiczno-Społecznym oraz Komitetem Regionów.

Rada, stanowiąc na warunkach przewidzianych w ustępie 1 lub ustępie 2, zależnie od przypadku, przyjmuje środki niezbędne do urzeczywistnienia tych programów.

4. Bez uszczerbku dla niektórych środków mających charakter wspólnotowy, Państwa Członkowskie finansują i wykonują politykę w zakresie środowiska naturalnego.

5. Bez uszczerbku dla zasady, iż zanieczyszczający płaci, gdy środek oparty na ustępie 1 niesie ze sobą koszty uznane za nieproporcjonalne dla władz publicznych Państwa Członkowskiego, Rada ustanawia, w akcie dotyczącym przyjęcia takiego środka, właściwe przepisy w formie:

- tymczasowych derogacji i/lub
- wsparcia finansowego z Funduszu Spójności utworzonego zgodnie z artykułem 161.

Artykuł 176 (dawny artykuł 130t)

Środki ochronne przyjęte na podstawie artykułu 175 nie stanowią przeszkody dla Państwa Członkowskiego w utrzymaniu lub ustanawianiu bardziej rygorystycznych środków ochronnych.

Środki te muszą być zgodne z niniejszym Traktatem. Są one notyfikowane Komisji.

TYTUŁ XX (dawny Tytuł XVII)

WSPÓŁPRACA NA RZECZ ROZWOJU

Artykuł 177 (dawny artykuł 130u)

1. Polityka Wspólnoty w dziedzinie współpracy na rzecz rozwoju, stanowiąc uzupełnienie polityk realizowanych przez Państwa Członkowskie, sprzyja:

- trwałemu rozwojowi gospodarczemu i społecznemu krajów rozwijających się, a w szczególności najmniej uprzywilejowanym spośród nich;
- harmonijnemu i stopniowemu włączaniu krajów rozwijających się do gospodarki światowej;
- walce z ubóstwem w krajach rozwijających się.

2. Polityka Wspólnoty w tej sferze przyczynia się do osiągnięcia ogólnego celu rozwoju i wzmocnienia demokracji i zasady państwa prawnego oraz poszanowania praw człowieka i podstawowych wolności.

3. Wspólnota i Państwa Członkowskie szanują zobowiązania i uwzględniają cele, na które wyraziły zgodę w ramach Organizacji Narodów Zjednoczonych i innych kompetentnych organizacji międzynarodowych.

Artykuł 178 (dawny artykuł 130v)

Przy wykonywaniu polityk, które mogłyby mieć wpływ na kraje rozwijające się, Wspólnota bierze pod uwagę cele określone w artykule 177.

Artykuł 179 (dawny artykuł 130w)

1. Z zastrzeżeniem innych postanowień niniejszego Traktatu, Rada, stanowiąc zgodnie z procedurą określoną w artykule 251, przyjmuje środki niezbędne do osiągnięcia celów określonych w artykule 177. Środki takie mogą przyjąć postać programów wieloletnich.

2. Europejski Bank Inwestycyjny przyczynia się, na warunkach przewidzianych w jego Statucie, do realizacji środków określonych w ustępie 1.

3. Postanowienia niniejszego artykułu nie mają wpływu na współpracę z krajami Afryki, Karaibów i Pacyfiku w ramach konwencji AKP-WE.

Artykuł 180 (dawny artykuł 130x)

1. Wspólnota i Państwa Członkowskie koordynują swoje polityki w dziedzinie współpracy na rzecz rozwoju i konsultują się wzajemnie co do swych programów pomocy, w tym w organizacjach międzynarodowych i podczas konferencji międzynarodowych. Mogą one podejmować wspólne działania. Państwa Członkowskie w razie potrzeby przyczyniają się do wykonania programów pomocy Wspólnoty.
2. Komisja może podjąć każdą użyteczną inicjatywę w celu wsparcia koordynacji określonej w ustępie 1.

Artykuł 181 (dawny artykuł 130y)

W zakresie swoich odpowiednich kompetencji Wspólnota i Państwa Członkowskie współpracują z państwami trzecimi i kompetentnymi organizacjami międzynarodowymi. Sposoby współpracy Wspólnoty mogą stanowić przedmiot umów między Wspólnotą i zainteresowanymi stronami trzecimi, które są negocjowane i zawierane zgodnie z artykułem 300.

Poprzedni akapit nie narusza kompetencji Państw Członkowskich do negocjowania w organach międzynarodowych i zawierania umów międzynarodowych.

CZĘŚĆ CZWARTA

STOWARZYSZENIE KRAJÓW I TERYTORIÓW ZAMORSKICH

Artykuł 182 (dawny artykuł 131)

Państwa Członkowskie zgadzają się stowarzyszyć ze Wspólnotą kraje i terytoria pozaeuropejskie, które utrzymują szczególne stosunki z Danią, Francją, Niderlandami i Zjednoczonym Królestwem. Lista tych krajów i terytoriów (dalej zwanych „krajami i terytoriami”) zawarta jest w załączniku II do niniejszego Traktatu.

Celem stowarzyszenia jest promowanie rozwoju gospodarczego i społecznego krajów i terytoriów oraz ustanowienie ścisłych stosunków gospodarczych między nimi i Wspólnotą jako całością.

Zgodnie z zasadami wyrażonymi w preambule niniejszego Traktatu, stowarzyszenie służy przede wszystkim sprzyjaniu interesom i pomyślności mieszkańców tych krajów i terytoriów, w sposób prowadzący je do rozwoju gospodarczego, społecznego i kulturalnego, do czego aspirują.

Artykuł 183 (dawny artykuł 132)

Stowarzyszenie ma następujące cele.

1. Państwa Członkowskie stosują w wymianie handlowej z krajami i terytoriami takie same warunki, jakie stosują między sobą na podstawie niniejszego Traktatu.
2. Każdy kraj lub terytorium stosuje w swej wymianie handlowej z Państwami Członkowskimi oraz innymi krajami i terytoriami takie same warunki, jakie stosuje względem Państwa europejskiego, z którym utrzymuje szczególne stosunki.
3. Państwa Członkowskie przyczyniają się do inwestycji, których wymaga stopniowy rozwój tych krajów i terytoriów.

4. W odniesieniu do inwestycji finansowanych przez Wspólnotę udział w przetargach i dostawach jest otwarty na równych warunkach dla wszystkich osób fizycznych i prawnych, które mają przynależność Państwa Członkowskiego lub jednego z krajów i terytoriów.
5. W stosunkach między Państwami Członkowskimi oraz krajami i terytoriami prawo przedsiębiorczości obywateli i spółek jest regulowane zgodnie z postanowieniami i przy zastosowaniu procedur przewidzianych w rozdziale dotyczącym prawa przedsiębiorczości oraz na niedyskryminacyjnych podstawach, z zastrzeżeniem przepisów szczególnych przyjętych na podstawie artykułu 187.

Artykuł 184 (dawny artykuł 133)

1. Cła na przywóz do Państw Członkowskich towarów pochodzących z krajów i terytoriów są zakazane tak jak cła między Państwami Członkowskimi zgodnie z postanowieniami niniejszego Traktatu.

2. Cła na przywóz do każdego kraju lub terytorium z Państw Członkowskich lub z innego kraju lub terytorium są zakazane zgodnie z postanowieniami artykułu 25.

3. Kraje i terytoria mogą jednak nakładać cła odpowiadające potrzebom ich rozwoju i uprzemysłowienia lub cła o charakterze fiskalnym, mające na celu zasilanie ich budżetu.

Cła określone w poprzednim akapicie nie mogą przewyższać poziomu ceł nałożonych na przywóz produktów pochodzących z Państwa Członkowskiego, z którym każdy kraj lub terytorium utrzymuje szczególne stosunki.

4. Ustęp 2 nie ma zastosowania do krajów lub terytoriów, które z racji ich szczególnych zobowiązań międzynarodowych, którymi są związane, stosują już niedyskryminacyjną taryfę celną.

5. Ustanowienie lub zmiana ceł nałożonych na towary przywożone do krajów i terytoriów nie powinno powodować faktycznej lub prawnej, bezpośredniej lub pośredniej dyskryminacji między przywozem z różnych Państw Członkowskich.

Artykuł 185 (dawny artykuł 134)

Jeżeli poziom ceł mających zastosowanie do towarów pochodzących z państwa trzeciego przy wjeździe do kraju lub na terytorium może, po zastosowaniu postanowień artykułu 184 ustęp 1, spowodować zakłócenia w handlu ze szkodą dla Państwa Członkowskiego, może ono żądać od Komisji przedstawienia innym Państwom Członkowskim środków niezbędnych do zaradzenia tej sytuacji.

Artykuł 186 (dawny artykuł 135)

Z zastrzeżeniem postanowień dotyczących zdrowia publicznego, bezpieczeństwa publicznego i porządku publicznego, swoboda przepływu pracowników z krajów i terytoriów do Państw Członkowskich oraz z Państw Członkowskich do krajów i terytoriów będzie uregulowana w późniejszych konwencjach, które wymagają jednomyślnej zgody Państw Członkowskich.

Artykuł 187 (dawny artykuł 136)

Rada, stanowiąc jednomyślnie, ustanawia, na podstawie doświadczeń nabytych w ramach stowarzyszenia krajów i terytoriów ze Wspólnotą oraz zasad ustanowionych w niniejszym Traktacie, przepisy dotyczące sposobów i procedury stowarzyszenia krajów i terytoriów ze Wspólnotą.

Artykuł 188 (dawny artykuł 136a)

Postanowienia artykułów 182-187 stosują się do Grenlandii, z zastrzeżeniem specyficznych postanowień dotyczących Grenlandii zawartych w Protokole w sprawie szczególnych ustaleń dla Grenlandii, załączonym do niniejszego Traktatu.

CZĘŚĆ PIĄTA

INSTYTUCJE WSPÓLNOTY

TYTUŁ I

POSTANOWIENIA INSTYTUCJONALNE

ROZDZIAŁ 1

INSTYTUCJE

Sekcja 1

Parlament Europejski

Artykuł 189 (dawny artykuł 137)

Parlament Europejski, złożony z przedstawicieli narodów państw należących do Wspólnoty, wykonuje uprawnienia przyznane mu niniejszym Traktatem.

Liczba członków Parlamentu Europejskiego nie przekracza 700.

Artykuł 190 (dawny artykuł 138)

1. Przedstawiciele do Parlamentu Europejskiego narodów państw należących do Wspólnoty są wybierani w powszechnych wyborach bezpośrednich.

2. Liczbę przedstawicieli wybieranych w każdym Państwie Członkowskim ustala się następująco:

Belgia	25
Dania	16
Niemcy	99
Grecja	25
Hiszpania	64
Francja	87
Irlandia	15
Włochy	87
Luksemburg	6
Niderlandy	31
Austria	21

Portugalia	25
Finlandia	16
Szwecja	22
Zjednoczone Królestwo	87.

W przypadku zmian w niniejszym ustępie, liczba przedstawicieli wybieranych w każdym Państwie Członkowskim powinna zapewniać właściwą reprezentację narodów państw należących do Wspólnoty.

3. Przedstawiciele są wybierani na okres pięciu lat.

4. Parlament Europejski opracowuje projekt mający na celu umożliwienie przeprowadzenia powszechnych wyborów bezpośrednich zgodnie z jednolitą procedurą we wszystkich Państwach Członkowskich lub zgodnie z zasadami wspólnymi dla wszystkich Państw Członkowskich.

Rada, stanowiąc jednomyślnie po uzyskaniu zgody Parlamentu Europejskiego udzielonej większością głosów jego członków, ustanawia właściwe przepisy, których przyjęcie zaleca Państwom Członkowskim, zgodnie z ich odpowiednimi wymogami konstytucyjnymi.

5. Parlament Europejski, po zasięgnięciu opinii Komisji i za zgodą Rady stanowiącej jednomyślnie, określa status i ogólne warunki wykonywania funkcji jego członków.

Artykuł 191 (dawny artykuł 138a)

Partie polityczne na poziomie europejskim są ważnym czynnikiem integracji w ramach Unii. Przyczyniają się one do kształtowania świadomości europejskiej i wyrażania woli politycznej obywateli Unii.

Artykuł 192 (dawny artykuł 138b)

W zakresie, w jakim przewiduje to niniejszy Traktat, Parlament Europejski uczestniczy w procesie prowadzącym do przyjęcia aktów wspólnotowych, poprzez wykonywanie swych uprawnień w ramach procedur określonych w artykułach 251 i 252, jak również poprzez udzielanie zgody lub wydawanie opinii doradczych.

Parlament Europejski może, stanowiąc większością głosów swoich członków, żądać od Komisji przedłożenia wszelkich właściwych propozycji w kwestiach, co do których uważa on, że akt wspólnotowy jest niezbędny w celu wykonania niniejszego Traktatu.

Artykuł 193 (dawny artykuł 138c)

W ramach wykonywania swych zadań Parlament Europejski może, na żądanie jednej czwartej swoich członków, ustanowić tymczasową komisję śledczą do zbadania, bez uszczerbku dla uprawnień przyznanych niniejszym Traktatem innym instytucjom lub organom, zarzutów naruszenia lub niewłaściwego administrowania w stosowaniu prawa wspólnotowego, chyba że podnoszone fakty są rozpatrywane przez sąd i postępowanie sądowe nie jest zakończone.

Tymczasowa komisja śledcza kończy działalność wraz z przedłożeniem swojego sprawozdania.

Szczegółowe postanowienia dotyczące wykonywania uprawnień śledczych są określone za wspólnym porozumieniem Parlamentu Europejskiego, Rady i Komisji.

Artykuł 194 (dawny artykuł 138d)

Wszyscy obywatele Unii, jak również wszystkie osoby fizyczne lub prawne mające miejsce zamieszkania lub statutową siedzibę w Państwie Członkowskim, mają prawo kierowania, indywidualnie lub wspólnie z innymi obywatelami lub osobami, petycji do Parlamentu Europejskiego w sprawach objętych zakresem działalności Wspólnoty, które dotyczą ich bezpośrednio.

Artykuł 195 (dawny artykuł 138e)

1. Parlament Europejski mianuje Rzecznika Praw Obywatelskich, uprawnionego do przyjmowania od każdego obywatela Unii lub każdej osoby fizycznej bądź prawnej mającej miejsce zamieszkania lub statutową siedzibę w Państwie Członkowskim skarg, które dotyczą przypadków niewłaściwego administrowania w działaniach instytucji lub organów wspólnotowych, z wyłączeniem Trybunału Sprawiedliwości i Sądu Pierwszej Instancji wykonujących swoje funkcje sądowe.

Zgodnie ze swoimi zadaniami Rzecznik Praw Obywatelskich przeprowadza dochodzenia, które uważa za uzasadnione, bądź z inicjatywy własnej, bądź na podstawie skarg przedstawionych mu bezpośrednio lub za pośrednictwem członka Parlamentu Europejskiego, chyba że podnoszone fakty są lub były przedmiotem postępowania sądowego. Gdy Rzecznik Praw Obywatelskich stwierdzi przypadek niewłaściwego administrowania, przekazuje sprawę do danej instytucji, która ma trzy miesiące, aby poinformować go o swoim stanowisku. Następnie Rzecznik Praw Obywatelskich przesyła sprawozdanie Parlamentowi Europejskiemu i danej instytucji. Osoba, która złożyła skargę, jest informowana o wyniku dochodzenia.

Rzecznik Praw Obywatelskich przedstawia Parlamentowi Europejskiemu roczne sprawozdanie z wyników swoich dochodzeń.

2. Rzecznik Praw Obywatelskich jest mianowany po każdych wyborach do Parlamentu Europejskiego na okres jego kadencji. Rzecznik Praw Obywatelskich może być mianowany ponownie.

Rzecznik Praw Obywatelskich może zostać zdymisjonowany przez Trybunał Sprawiedliwości na żądanie Parlamentu Europejskiego, jeżeli nie spełnia już warunków koniecznych do wykonywania swych funkcji lub jeżeli dopuścił się poważnego uchybienia.

3. Rzecznik Praw Obywatelskich jest w pełni niezależny w wykonywaniu swej funkcji. W wykonywaniu tej funkcji nie zwraca się o instrukcje ani ich nie przyjmuje od żadnego organu. Podczas trwania swej kadencji Rzecznik Praw Obywatelskich nie może wykonywać żadnej innej zarobkowej lub niezarobkowej działalności zawodowej.

4. Parlament Europejski, po zasięgnięciu opinii Komisji i za zgodą Rady stanowiącej większością kwalifikowaną, określa status i ogólne warunki pełnienia funkcji Rzecznika Praw Obywatelskich.

Artykuł 196 (dawny artykuł 139)

Parlament Europejski odbywa sesję roczną. Zbiera się on z mocy prawa w drugi wtorek marca.

Parlament Europejski może zebrać się na sesji nadzwyczajnej na żądanie większości jego członków lub na żądanie Rady bądź Komisji.

Artykuł 197 (dawny artykuł 140)

Parlament Europejski wybiera spośród swych członków przewodniczącego i prezydium.

Członkowie Komisji mogą uczestniczyć we wszystkich posiedzeniach, a na swoje żądanie muszą być wysłuchani w imieniu Komisji.

Komisja odpowiada ustnie lub pisemnie na pytania skierowane do niej przez Parlament Europejski lub jego członków.

Rada jest wysłuchiwana przez Parlament Europejski na warunkach określonych przez Radę w jej regulaminie wewnętrznym.

Artykuł 198 (dawny artykuł 141)

Z zastrzeżeniem odmiennych postanowień niniejszego Traktatu, Parlament Europejski stanowi bezwzględną większością oddanych głosów.

Regulamin wewnętrzny określa kworum.

Artykuł 199 (dawny artykuł 142)

Parlament Europejski uchwała swój regulamin wewnętrzny, stanowiąc większością głosów swoich członków.

Protokoły posiedzeń Parlamentu Europejskiego są publikowane na warunkach określonych w tym regulaminie.

Artykuł 200 (dawny artykuł 143)

Parlament Europejski na posiedzeniu jawnym rozpatruje ogólne sprawozdanie roczne przedstawione mu przez Komisję.

Artykuł 201 (dawny artykuł 144)

Jeżeli do Parlamentu Europejskiego wpłynie wniosek o wotum nieufności dla Komisji ze względu na jej działalność, może on głosować w sprawie tego wniosku najwcześniej trzy dni po jego złożeniu i wyłącznie w głosowaniu jawnym.

Jeżeli wniosek o wotum nieufności zostanie przyjęty większością dwóch trzecich oddanych głosów, reprezentującą większość członków Parlamentu Europejskiego, członkowie Komisji kolektywnie rezygnują ze swych funkcji. Prowadzą oni nadal sprawy bieżące do czasu ich zastąpienia zgodnie z artykułem 214. W takim przypadku mandat członków Komisji mianowanych na ich miejsce wygasa z dniem, w którym wygasłby mandat członków Komisji zobowiązanych do kolektywnej rezygnacji.

Sekcja 2

Rada

Artykuł 202 (dawny artykuł 145)

Aby zapewnić wykonanie celów określonych w niniejszym Traktacie Rada, zgodnie z postanowieniami niniejszego Traktatu:

- zapewnia koordynację ogólnych polityk gospodarczych Państw Członkowskich;
- ma prawo podejmowania decyzji;
- przyznaje Komisji w aktach przez siebie przyjmowanych uprawnienia do wykonywania norm, które Rada ustanawia. Rada może uzależnić wykonywanie tych uprawnień od pewnych warunków. Może również, w szczególnych przypadkach, zastrzec dla siebie prawo bezpośredniego wykonywania uprawnień wykonawczych. Warunki, o których mowa wyżej, powinny być zgodne z zasadami i normami, które Rada, stanowiąc jednomyślnie na wniosek Komisji i po uzyskaniu opinii Parlamentu Europejskiego, wcześniej ustanowi.

Artykuł 203 (dawny artykuł 146)

W skład Rady wchodzi jeden przedstawiciel szczebla ministerialnego każdego Państwa Członkowskiego, upoważniony do zaciągania zobowiązań w imieniu rządu tego Państwa Członkowskiego.

Prezydencję sprawuje kolejno przez okres sześciu miesięcy każde Państwo Członkowskie reprezentowane w Radzie, według porządku ustalonego przez Radę stanowiącą jednomyślnie.

Artykuł 204 (dawny artykuł 147)

Posiedzenia Rady zwołuje jej przewodniczący, z własnej inicjatywy lub na wniosek jednego z członków Rady albo Komisji.

Artykuł 205 (dawny artykuł 148)

1. O ile postanowienia niniejszego Traktatu nie stanowią inaczej, Rada przyjmuje uchwały większością głosów swoich członków.

2. Jeżeli przyjęcie uchwały przez Radę wymaga większości kwalifikowanej, głosy jej członków ważone są następująco:

Belgia	5
Dania	3
Niemcy	10
Grecja	5
Hiszpania	8
Francja	10
Irlandia	3
Włochy	10
Luksemburg	2
Niderlandy	5
Austria	4
Portugalia	5
Finlandia	3
Szwecja	4
Zjednoczone Królestwo	10.

Uchwały Rady wymagają do ich przyjęcia co najmniej:

- 62 głosów „za”, jeżeli niniejszy Traktat wymaga, aby były przyjęte na wniosek Komisji;
- 62 głosów „za”, oddanych przez co najmniej 10 członków, w innych przypadkach.

3. Wstrzymanie się od głosu przez członków obecnych lub reprezentowanych nie stanowi przeszkody w przyjęciu uchwały, która wymaga jednomyślności.

Artykuł 206 (dawny artykuł 150)

W przypadku głosowania każdy członek Rady może otrzymać pełnomocnictwo tylko od jednego z pozostałych członków.

Artykuł 207 (dawny artykuł 151)

1. Komitet złożony ze stałych przedstawicieli Państw Członkowskich odpowiada za przygotowanie prac Rady i wykonywanie zadań powierzonych mu przez Radę. Komitet może podejmować decyzje proceduralne w przypadkach przewidzianych w regulaminie wewnętrznym Rady.

2. Radę wspomaga Sekretariat Generalny, działający pod kierunkiem sekretarza generalnego, wysokiego przedstawiciela do spraw wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa, któremu pomaga zastępca sekretarza generalnego odpowiedzialny za zarządzanie Sekretariatem Generalnym. Sekretarz generalny i zastępca sekretarza generalnego są mianowani przez Radę stanowiącą jednomyślnie.

Rada decyduje o organizacji Sekretariatu Generalnego.

3. Rada uchwała swój regulamin wewnętrzny. W celu zastosowania artykułu 255 ustęp 3 Rada opracowuje w tym regulaminie warunki publicznego dostępu do dokumentów Rady. W celu wykonania niniejszego ustępu Rada określa przypadki, w jakich powinna być uważana za działającą w charakterze prawodawcy, aby umożliwić lepszy dostęp do dokumentów w tych przypadkach, przy zachowaniu skuteczności swojego procesu decyzyjnego. W każdym razie, gdy Rada działa jako prawodawca, wyniki i objaśnienia głosowań, jak również oświadczenia wpisywane do protokołu są jawne.

Artykuł 208 (dawny artykuł 152)

Rada może zażądać od Komisji przeprowadzenia wszelkich analiz, które uzna za pożądane dla realizacji wspólnych celów i przedłożenia jej wszelkich właściwych propozycji.

Artykuł 209 (dawny artykuł 153)

Rada określa, po uzyskaniu opinii Komisji, status komitetów przewidzianych w niniejszym Traktacie.

Artykuł 210 (dawny artykuł 154)

Rada, stanowiąc większością kwalifikowaną, ustala uposażenia, dodatki i emerytury przewodniczącego i członków Komisji oraz prezesa, sędziów, rzeczników generalnych i sekretarza Trybunału Sprawiedliwości. Ustala ona także, stanowiąc tą samą większością, wszelkie należności płatne zamiast wynagrodzenia.

Sekcja 3

Komisja

Artykuł 211 (dawny artykuł 155)

W celu zapewnienia właściwego funkcjonowania i rozwoju wspólnego rynku Komisja:

- czuwa nad stosowaniem postanowień niniejszego Traktatu, jak również środków przyjętych przez instytucje na jego podstawie;

- formułuje zalecenia i wydaje opinie w sprawach będących przedmiotem niniejszego Traktatu, o ile Traktat wyraźnie to przewiduje lub uważa ona to za niezbędne;
- ma własne uprawnienia decyzyjne oraz uczestniczy w formułowaniu aktów Rady i Parlamentu Europejskiego na warunkach przewidzianych w niniejszym Traktacie;
- wykonuje uprawnienia, które Rada jej przyznaje w celu wykonania norm przez nią ustanowionych.

Artykuł 212 (dawny artykuł 156)

Komisja publikuje co roku, nie później niż na miesiąc przed otwarciem sesji Parlamentu Europejskiego, ogólne sprawozdanie z działalności Wspólnoty.

Artykuł 213 (dawny artykuł 157)

1. Komisja składa się z dwudziestu członków, wybieranych ze względu na swoje ogólne kwalifikacje, których niezależność jest niekwestionowana.

Liczba członków Komisji może zostać zmieniona przez Radę stanowiącą jednomyślnie.

Członkami Komisji mogą zostać wyłącznie obywatele Państw Członkowskich.

W skład Komisja wchodzi przynajmniej jeden obywatel Państwa Członkowskiego, ale liczba członków mających obywatelstwo tego samego państwa nie może przekroczyć dwóch.

2. Członkowie Komisji są w pełni niezależni w wykonywaniu swych funkcji, w ogólnym interesie Wspólnoty.

W wykonywaniu swych obowiązków nie zwracają się o instrukcje ani ich nie przyjmują od żadnego rządu lub jakiegokolwiek organu. Powstrzymują się od wszelkich czynności niezgodnych z charakterem ich funkcji. Każde Państwo Członkowskie zobowiązuje się szanować tę zasadę i nie dążyć do wywierania wpływu na członków Komisji przy wykonywaniu przez nich zadań.

Członkowie Komisji nie mogą, podczas pełnienia swych funkcji, wykonywać żadnej innej zarobkowej lub niezarobkowej działalności zawodowej. Obejmując swoje stanowiska, uroczyście zobowiązują się szanować, w trakcie pełnienia funkcji i po ich zakończeniu, zobowiązania z nich wynikające, zwłaszcza obowiązki uczciwości i roztropności przy obejmowaniu pewnych stanowisk lub przyjmowaniu pewnych korzyści po zakończeniu funkcji. W przypadku naruszenia tych zobowiązań przez członka Komisji Trybunał Sprawiedliwości, na wniosek Rady lub Komisji, może orzec, stosownie do okoliczności, o jego dymisji, zgodnie z artykułem 216, lub o pozbawieniu go prawa do emerytury lub innych podobnych korzyści.

Artykuł 214 (dawny artykuł 158)

1. Członkowie Komisji są mianowani, zgodnie z procedurą określoną w ustępie 2, na okres pięciu lat, z zastrzeżeniem, w odpowiednim przypadku, artykułu 201.

Ich mandat jest odnawialny.

2. Rządy Państw Członkowskich nominują za wspólnym porozumieniem osobę, którą zamierzają mianować przewodniczącym Komisji; nominacja ta jest zatwierdzana przez Parlament Europejski.

Rządy Państw Członkowskich, za wspólnym porozumieniem z nominowanym przewodniczącym, nominują inne osoby, które zamierzają mianować członkami Komisji.

Nominowani w ten sposób przewodniczący i pozostali członkowie Komisji podlegają, jako kolegium, zatwierdzeniu przez Parlament Europejski. Po zatwierdzeniu przez Parlament Europejski przewodniczący i pozostali członkowie Komisji zostają mianowani za wspólnym porozumieniem przez rządy Państw Członkowskich.

Artykuł 215 (dawny artykuł 159)

Poza przypadkami normalnej wymiany lub śmierci funkcje członka Komisji kończą się z chwilą jego rezygnacji lub dymisji.

Osoba ta jest zastępowana, na okres pozostający do zakończenia kadencji, przez nowego członka mianowanego za wspólnym porozumieniem przez rządy Państw Członkowskich. Rada, stanowiąc jednomyślnie, może zdecydować, że takie zastępstwo nie jest konieczne.

W przypadku rezygnacji, dymisji lub śmierci przewodniczący jest zastępowany na okres pozostający do zakończenia kadencji. Procedura przewidziana w artykule 214 ustęp 2 ma zastosowanie do zastąpienia przewodniczącego.

Z wyjątkiem przypadku dymisji przewidzianej w artykule 216, członkowie Komisji pełnią swoje funkcje do chwili ich zastąpienia.

Artykuł 216 (dawny artykuł 160)

Jeśli członek Komisji nie spełnia już warunków koniecznych do wykonywania swych funkcji lub dopuścił się poważnego uchybienia, Trybunał Sprawiedliwości może go zdymisjonować, na wniosek Rady lub Komisji.

Artykuł 217 (dawny artykuł 161)

Komisja może mianować jednego lub dwóch wiceprzewodniczących spośród swoich członków.

Artykuł 218 (dawny artykuł 162)

1. Rada i Komisja konsultują się wzajemnie i ustalają za wspólnym porozumieniem metody współpracy.
2. Komisja uchwała swój regulamin wewnętrzny w celu zapewnienia, że zarówno Komisja, jak i jej służby funkcjonują zgodnie z postanowieniami niniejszego Traktatu. Zapewnia ona publikację tego regulaminu.

Artykuł 219 (dawny artykuł 163)

Komisja działa pod politycznym kierownictwem jej przewodniczącego.

Komisja podejmuje uchwały większością liczby członków przewidzianej w artykule 213.

Posiedzenia Komisji mogą ważnie odbywać się tylko wówczas, gdy obecna jest taka liczba członków, jaka jest określona w jej regulaminie wewnętrznym.

Sekcja 4

Trybunał Sprawiedliwości

Artykuł 220 (dawny artykuł 164)

Trybunał Sprawiedliwości czuwa nad poszanowaniem prawa w wykładni i stosowaniu niniejszego Traktatu.

Artykuł 221 (dawny artykuł 165)

Trybunał Sprawiedliwości składa się z piętnastu sędziów.

Trybunał Sprawiedliwości obraduje na posiedzeniach plenarnych. Może jednak tworzyć izby złożone z trzech, pięciu lub siedmiu sędziów, bądź w celu przeprowadzenia niektórych czynności dowodowych, bądź rozstrzygania niektórych kategorii spraw, na warunkach przewidzianych w ustanowionym w tym celu regulaminie.

Trybunał Sprawiedliwości obraduje na posiedzeniach plenarnych, gdy Państwo Członkowskie lub instytucja Wspólnoty, które są stroną w postępowaniu, tego zażądają.

Jeżeli Trybunał Sprawiedliwości tego zażąda, Rada, stanowiąc jednomyślnie, może zwiększyć liczbę sędziów oraz wprowadzić niezbędne zmiany w drugim i trzecim akapicie niniejszego artykułu oraz w drugim akapicie artykułu 223.

Artykuł 222 (dawny artykuł 166)

Trybunał Sprawiedliwości jest wspomagany przez ośmiu rzeczników generalnych. Jednakże dziewiąty rzecznik generalny jest mianowany na okres od 1 stycznia 1995 roku do 6 października 2000 roku.

Zadaniem rzecznika generalnego jest publiczne przedstawianie, przy zachowaniu całkowitej bezstronności i niezależności, uzasadnionych wniosków w sprawach przedłożonych Trybunałowi Sprawiedliwości, w celu wsparcia go w wykonywaniu zadania powierzonego mu w artykule 220.

Jeżeli Trybunał Sprawiedliwości tego zażąda, Rada, stanowiąc jednomyślnie, może zwiększyć liczbę rzeczników generalnych i wprowadzić niezbędne zmiany w artykule 223 akapit trzeci.

Artykuł 223 (dawny artykuł 167)

Sędziowie i rzecznicy generalni są wybierani spośród osób o niekwestionowanej niezależności i mających kwalifikacje wymagane w ich państwach do zajmowania najwyższych stanowisk sądowych lub są prawnikami o uznanej kompetencji; są oni mianowani za wspólnym porozumieniem przez rządy Państw Członkowskich na okres sześciu lat.

Co trzy lata następuje częściowe odnowienie składu sędziowskiego. Przemienne dotyczy ono ośmiu i siedmiu sędziów.

Co trzy lata następuje częściowe odnowienie składu rzeczników generalnych. Dotyczy ono za każdym razem czterech rzeczników generalnych.

Ustupający sędziowie i rzecznicy generalni mogą być mianowani ponownie.

Sędziowie wybierają spośród siebie na okres trzech lat prezesa Trybunału Sprawiedliwości. Jego mandat jest odnawialny.

Artykuł 224 (dawny artykuł 168)

Trybunał Sprawiedliwości mianuje swojego sekretarza i określa jego status.

Artykuł 225 (dawny artykuł 168a)

1. Przy Trybunale Sprawiedliwości tworzy się sąd zobowiązany do rozpoznawania w pierwszej instancji niektórych kategorii skarg określonych zgodnie z warunkami przewidzianymi w ustępie 2, z zastrzeżeniem prawa odwołania się do Trybunału Sprawiedliwości ograniczonego do kwestii prawnych, na warunkach

określonych przez statut. Sąd Pierwszej Instancji nie jest właściwy do rozpoznawania pytań prejudycjalnych przedkładanych na mocy artykułu 234.

2. Na żądanie Trybunału Sprawiedliwości i po konsultacji z Parlamentem Europejskim oraz Komisją, Rada, stanowiąc jednomyślnie, określa kategorie skarg, o których mowa w ustępie 1, oraz skład Sądu Pierwszej Instancji, jak również przyjmuje niezbędne zmiany i przepisy uzupełniające Statut Trybunału Sprawiedliwości. Z zastrzeżeniem odmiennej decyzji Rady, postanowienia niniejszego Traktatu dotyczące Trybunału Sprawiedliwości, a zwłaszcza postanowienia Protokołu w sprawie Statutu Trybunału Sprawiedliwości, stosuje się do Sądu Pierwszej Instancji.

3. Członkowie Sądu Pierwszej Instancji są wybierani spośród osób o niekwestionowanej niezależności i mogących zajmować stanowiska sądowe; są oni mianowani za wspólnym porozumieniem przez rządy Państw Członkowskich na okres sześciu lat. Co trzy lata następuje częściowe odnowienie składu. Ustupający członkowie mogą być mianowani ponownie.

4. Sąd Pierwszej Instancji ustanawia swój regulamin proceduralny w porozumieniu z Trybunałem Sprawiedliwości. Wymaga on jednomyślnego zatwierdzenia przez Radę.

Artykuł 226 (dawny artykuł 169)

Jeśli Komisja uzna, że Państwo Członkowskie uchybiło jednemu z zobowiązań, które na nim ciąży na mocy niniejszego Traktatu, wydaje ona uzasadnioną opinię w tym przedmiocie, po uprzednim umożliwieniu temu Państwu przedstawienia swych uwag.

Jeśli Państwo to nie zastosuje się do opinii w terminie określonym przez Komisję, może ona wnieść sprawę do Trybunału Sprawiedliwości.

Artykuł 227 (dawny artykuł 170)

Każde Państwo Członkowskie może wnieść sprawę do Trybunału Sprawiedliwości, jeśli uznaje, że inne Państwo Członkowskie uchybiło jednemu z zobowiązań, które na nim ciąży na mocy niniejszego Traktatu.

Zanim Państwo Członkowskie wnieś przeciwko innemu Państwu Członkowskiemu skargę opartą na zarzucanym naruszeniu zobowiązania, które na nim ciąży na podstawie niniejszego Traktatu, powinno wnieść sprawę do Komisji.

Komisja wydaje uzasadnioną opinię, po umożliwieniu zainteresowanym Państwom przedstawienia na zasadzie spornej uwag pisemnych i ustnych.

Jeśli Komisja nie wyda opinii w terminie trzech miesięcy od wniesienia sprawy, brak opinii nie stanowi przeszkody we wniesieniu sprawy do Trybunału Sprawiedliwości.

Artykuł 228 (dawny artykuł 171)

1. Jeśli Trybunał Sprawiedliwości stwierdza, że Państwo Członkowskie uchybiło jednemu z zobowiązań, które na nim ciąży na mocy niniejszego Traktatu, Państwo to jest zobowiązane podjąć środki, które zapewnią wykonanie wyroku Trybunału Sprawiedliwości.

2. Jeśli Komisja uznaje, że dane Państwo Członkowskie nie podjęło takich środków, wydaje, po umożliwieniu temu Państwu przedstawienia uwag, uzasadnioną opinię precyzującą punkty, w których Państwo Członkowskie nie zastosowało się do wyroku Trybunału Sprawiedliwości.

Jeśli dane Państwo Członkowskie nie podjęło środków, które zapewnią wykonanie wyroku Trybunału w terminie określonym przez Komisję, może ona wnieść sprawę do Trybunału Sprawiedliwości. Czyniąc to, wskazuje ona wysokość ryczałtu lub okresowej kary pieniężnej do zapłacenia przez dane Państwo Członkowskie, jaką uzna za odpowiednią do okoliczności.

Jeżeli Trybunał Sprawiedliwości stwierdza, że dane Państwo Członkowskie nie zastosowało się do jego wyroku, może na nie nałożyć ryczałt lub okresową karę pieniężną.

Procedura ta nie narusza artykułu 227.

Artykuł 229 (dawny artykuł 172)

Rozporządzenia uchwalone wspólnie przez Parlament Europejski i Radę, i przez Radę, na mocy postanowień niniejszego Traktatu, mogą przyznać Trybunałowi Sprawiedliwości nieograniczone prawo orzekania w odniesieniu do kar przewidzianych w tych rozporządzeniach.

Artykuł 230 (dawny artykuł 173)

Trybunał Sprawiedliwości kontroluje legalność aktów uchwalonych wspólnie przez Parlament Europejski i Radę, aktów Rady, Komisji i EBC, innych niż zalecenia i opinie, oraz aktów Parlamentu Europejskiego zmierzających do wywarcia skutków prawnych wobec podmiotów trzecich.

W tym celu Trybunał jest właściwy do orzekania w zakresie skarg wniesionych przez Państwo Członkowskie, Radę lub Komisję, podnoszących zarzut braku kompetencji, naruszenia istotnych wymogów proceduralnych, naruszenia niniejszego Traktatu lub jakiegokolwiek reguły prawnej związanej z jego stosowaniem lub nadużycia władzy.

Trybunał Sprawiedliwości jest właściwy, na tych samych warunkach, do orzekania w zakresie skarg wniesionych przez Parlament Europejski, przez Trybunał Obrachunkowy i przez EBC, zmierzających do zapewnienia ochrony ich prerogatyw.

Każda osoba fizyczna lub prawna może wnieść, na tych samych warunkach, skargę na decyzje, których jest adresatem oraz na decyzje, które mimo przyjęcia w formie rozporządzenia lub decyzji skierowanej do innej osoby dotyczą jej bezpośrednio i indywidualnie.

Skargi przewidziane w niniejszym artykule powinny być wniesione w terminie dwóch miesięcy, stosownie do przypadku, od daty publikacji aktu lub jego notyfikowania skarżącemu lub, w razie ich braku, od daty powzięcia przez niego wiadomości o tym akcie.

Artykuł 231 (dawny artykuł 174)

Jeżeli skarga jest zasadna, Trybunał Sprawiedliwości orzeka o nieważności danego aktu.

Jednakże w odniesieniu do rozporządzeń, Trybunał Sprawiedliwości, jeśli uzna to za niezbędne, wskazuje, jakie skutki rozporządzenia, o którego nieważności orzekł, powinny być uważane za ostateczne.

Artykuł 232 (dawny artykuł 175)

Jeśli Parlament Europejski, Rada lub Komisja, z naruszeniem niniejszego Traktatu, zaniechają działania, Państwa Członkowskie i inne instytucje Wspólnoty mogą wnieść skargę do Trybunału Sprawiedliwości w celu stwierdzenia tego naruszenia.

Skarga ta jest dopuszczalna tylko wtedy, gdy dana instytucja została uprzednio wezwana do działania. Jeśli w terminie dwóch miesięcy od tego wezwania instytucja nie zajęła stanowiska, skarga może być wniesiona w ciągu następnych dwóch miesięcy.

Każda osoba fizyczna lub prawna może wnieść sprawę do Trybunału Sprawiedliwości, na warunkach określonych w poprzednich akapitach, stawiając zarzut jednej z instytucji Wspólnoty, iż zaniechała wydania aktu skierowanego do niej, innego niż zalecenie lub opinia.

Trybunał Sprawiedliwości jest właściwy do orzekania, na tych samych warunkach, w zakresie skarg wniesionych przez EBC w dziedzinach podlegających jego kompetencji lub wniesionych przeciwko niemu.

Artykuł 233 (dawny artykuł 176)

W przypadku orzeczenia o nieważności aktu przyjętego przez instytucję lub instytucje lub stwierdzenia, iż zaniechanie przez nie działania jest sprzeczne z niniejszym Traktatem, są one zobowiązane do podjęcia środków, które zapewnią wykonanie wyroku Trybunału Sprawiedliwości.

Zobowiązanie to nie narusza zobowiązania, jakie może wynikać z zastosowania artykułu 288 akapit drugi.

Niniejszy artykuł stosuje się również do EBC.

Artykuł 234 (dawny artykuł 177)

Trybunał Sprawiedliwości jest właściwy do orzekania w trybie prejudycjalnym:

- a) o wykładni niniejszego Traktatu;
- b) o ważności i wykładni aktów przyjętych przez instytucje Wspólnoty i EBC;
- c) o wykładni statutów organów utworzonych aktem Rady, gdy te statuty to przewidują.

W przypadku gdy pytanie z tym związane jest podniesione przed sądem jednego z Państw Członkowskich, sąd ten może, jeśli uzna, że decyzja w tej kwestii jest niezbędna do wydania wyroku, zwrócić się do Trybunału Sprawiedliwości z wnioskiem o rozpatrzenie tego pytania.

W przypadku gdy takie pytanie jest podniesione w sprawie zawisłej przed sądem krajowym, którego orzeczenia nie podlegają zaskarżeniu według prawa wewnętrznego, sąd ten jest zobowiązany wnieść sprawę do Trybunału Sprawiedliwości.

Artykuł 235 (dawny artykuł 178)

Trybunał Sprawiedliwości jest właściwy do orzekania w sporach dotyczących odszkodowań określonych w artykule 288 akapit drugi.

Artykuł 236 (dawny artykuł 179)

Trybunał Sprawiedliwości jest właściwy do orzekania w każdym sporze między Wspólnotą i jej pracownikami, w granicach i na warunkach określonych w regulaminie pracowniczym lub warunkach zatrudnienia.

Artykuł 237 (dawny artykuł 180)

Trybunał Sprawiedliwości jest właściwy do orzekania, w poniższych granicach, w sporach dotyczących:

- a) wykonywania zobowiązań Państw Członkowskich, wynikających ze Statutu Europejskiego Banku Inwestycyjnego. W tym zakresie Rada Dyrektorów Banku ma uprawnienia przyznane Komisji przez artykuł 226;
- b) środków przyjętych przez Radę Gubernatorów Europejskiego Banku Inwestycyjnego. W tym zakresie każde Państwo Członkowskie, Komisja i Rada Dyrektorów Banku mogą wnieść skargę na warunkach przewidzianych w artykule 230;

- c) środków przyjętych przez Radę Dyrektorów Europejskiego Banku Inwestycyjnego. Skargi na te środki mogą być wniesione, na warunkach określonych w artykule 230, tylko przez Państwa Członkowskie lub Komisję i jedynie w związku z naruszeniem procedur przewidzianych w artykule 21 ustępy 2 i 5-7 Statutu Banku;
- d) wykonywania przez krajowe banki centralne zobowiązań wynikających z niniejszego Traktatu i Statutu ESBC. W tym zakresie Rada EBC dysponuje wobec krajowych banków centralnych uprawnieniami przyznanymi Komisji wobec Państw Członkowskich przez artykuł 226. Jeśli Trybunał Sprawiedliwości stwierdza, że krajowy bank centralny uchybił jednemu ze zobowiązań, które na nim ciąży na mocy niniejszego Traktatu, bank ten jest zobowiązany podjąć środki, które zapewnią wykonanie wyroku Trybunału Sprawiedliwości.

Artykuł 238 (dawny artykuł 181)

Trybunał Sprawiedliwości jest właściwy do orzekania na mocy klauzuli arbitrażowej umieszczonej w umowie prawa publicznego lub prywatnego, zawartej przez Wspólnotę lub w jej imieniu.

Artykuł 239 (dawny artykuł 182)

Trybunał Sprawiedliwości jest właściwy do orzekania w każdym sporze między Państwami Członkowskimi, związanym z przedmiotem niniejszego Traktatu, jeśli spór ten jest mu przedłożony na mocy kompromisu.

Artykuł 240 (dawny artykuł 183)

Z zastrzeżeniem właściwości Trybunału Sprawiedliwości określonej niniejszym Traktatem, spory, których stroną jest Wspólnota, nie są z tego tytułu wyłączone spod jurysdykcji sądów krajowych.

Artykuł 241 (dawny artykuł 184)

Bez względu na upływ terminu przewidzianego w artykule 230 piąty akapit, każda strona może, w postępowaniu dotyczącym rozporządzenia uchwalonego wspólnie przez Parlament Europejski i Radę lub rozporządzenia Rady, Komisji, lub EBC, podnieść zarzuty określone w artykule 230 drugi akapit, w celu powołania się przed Trybunałem Sprawiedliwości na niemożność stosowania tego rozporządzenia.

Artykuł 242 (dawny artykuł 185)

Skargi wniesione do Trybunału Sprawiedliwości nie mają skutku zawieszającego. Jednakże Trybunał Sprawiedliwości może, jeśli uzna, że okoliczności tego wymagają, zarządzić zawieszenie wykonania zaskarżonego aktu.

Artykuł 243 (dawny artykuł 186)

W sprawach, które rozpatruje, Trybunał Sprawiedliwości może zarządzić niezbędne środki tymczasowe.

Artykuł 244 (dawny artykuł 187)

Orzeczenia Trybunału Sprawiedliwości podlegają wykonaniu na warunkach określonych w artykule 256.

Artykuł 245 (dawny artykuł 188)

Statut Trybunału Sprawiedliwości jest określony w odrębnym protokole.

Rada, stanowiąc jednomyślnie na żądanie Trybunału Sprawiedliwości i po konsultacji z Komisją i Parlamentem Europejskim, może zmienić postanowienia tytułu III Statutu.

Trybunał Sprawiedliwości uchwała swój regulamin proceduralny. Wymaga on jednomyślnego zatwierdzenia przez Radę.

Sekcja 5

Trybunał Obrachunkowy

Artykuł 246 (dawny artykuł 188a)

Trybunał Obrachunkowy sprawuje kontrolę rachunków.

Artykuł 247 (dawny artykuł 188b)

1. Trybunał Obrachunkowy składa się z piętnastu członków.

2. Członkowie Trybunału Obrachunkowego są wybierani spośród osób, które wchodzi lub wchodziły w swych krajach w skład organów kontroli zewnętrznej lub mających szczególne kwalifikacje do zajmowania tego stanowiska. Ich niezależność musi być niekwestionowana.

3. Członkowie Trybunału Obrachunkowego są mianowani na okres sześciu lat przez Radę, stanowiącą jednomyślnie po konsultacji z Parlamentem Europejskim.

Członkowie Trybunału Obrachunkowego mogą być mianowani ponownie.

Wybierają oni spośród siebie, na okres trzech lat, prezesa Trybunału Obrachunkowego. Jego mandat jest odnawialny.

4. Członkowie Trybunału Obrachunkowego są w pełni niezależni w wykonywaniu swych funkcji, w ogólnym interesie Wspólnoty.

W wykonywaniu swych obowiązków nie zwracają się o instrukcje ani ich nie przyjmują od żadnego rządu lub jakiegokolwiek organu. Powstrzymują się od wszelkich czynności niezgodnych z charakterem ich funkcji.

5. Członkowie Trybunału Obrachunkowego nie mogą podczas pełnienia swych funkcji wykonywać żadnej innej zarobkowej lub niezarobkowej działalności zawodowej. Obejmując stanowiska, uroczyście zobowiązują się szanować, w trakcie pełnienia funkcji i po ich zakończeniu, zobowiązania z nich wynikające, zwłaszcza obowiązki uczciwości i roztropności przy obejmowaniu pewnych stanowisk lub przyjmowaniu pewnych korzyści po zakończeniu funkcji.

6. Poza przypadkami normalnej wymiany lub śmierci, funkcje członka Trybunału Obrachunkowego kończą się z chwilą jego rezygnacji lub dymisji, orzeczonej przez Trybunał Sprawiedliwości zgodnie z ustępem 7.

Osoba ta jest zastępowana na okres pozostający do zakończenia mandatu.

Z wyjątkiem przypadku dymisji, członkowie Trybunału Obrachunkowego pełnią swoje funkcje do chwili ich zastąpienia.

7. Członkowie Trybunału Obrachunkowego mogą być zwolnieni z funkcji lub pozbawieni prawa do emerytury bądź innych podobnych korzyści tylko wówczas, gdy Trybunał Sprawiedliwości stwierdzi, na żądanie Trybunału Obrachunkowego, że przestali odpowiadać wymaganym warunkom lub czynić zadość zobowiązaniom wynikającym z ich urzędu.

8. Rada, stanowiąc większością kwalifikowaną, ustala warunki zatrudnienia prezesa i członków Trybunału Obrachunkowego, a zwłaszcza ich uposażeń, dodatków i emerytur. Ustala ona także, stanowiąc tą samą większością, wszelkie należności płatne zamiast wynagrodzenia.

9. Postanowienia Protokołu w sprawie przywilejów i immunitetów Wspólnot Europejskich, które mają zastosowanie do sędziów Trybunału Sprawiedliwości, stosuje się także do członków Trybunału Obrachunkowego.

Artykuł 248 (dawny artykuł 188c)

1. Trybunał Obrachunkowy kontroluje rachunki wszystkich dochodów i wydatków Wspólnoty. Kontroluje również rachunki wszystkich dochodów i wydatków wszystkich organów utworzonych przez Wspólnotę, w zakresie, w jakim akt założycielski nie wyklucza takiej kontroli.

Trybunał Obrachunkowy przedkłada Parlamentowi Europejskiemu i Radzie oświadczenie o wiarygodności rachunków, jak również legalności i prawidłowości operacji leżących u ich podstaw, które jest publikowane w Dzienniku Urzędowym Wspólnot Europejskich.

2. Trybunał Obrachunkowy kontroluje legalność i prawidłowość dochodów i wydatków oraz upewnia się co do należytego zarządzania finansami. Czyniąc to, sygnalizuje w szczególności wszelkie nieprawidłowości.

Kontrolę dochodów przeprowadza się zarówno na podstawie założeń dochodowych, jak i płatności przekazanych Wspólnocie.

Kontrolę wydatków przeprowadza się zarówno na podstawie podjętych zobowiązań, jak i dokonanych wypłat.

Kontrole te mogą być przeprowadzane przed zamknięciem rozliczeń w danym roku budżetowym.

3. Kontrola dotyczy dokumentów, a w razie potrzeby przeprowadzana jest na miejscu w innych instytucjach Wspólnoty, w pomieszczeniach każdego organu zarządzającego dochodami i wydatkami w imieniu Wspólnoty oraz w Państwach Członkowskich, w tym w pomieszczeniach każdej osoby fizycznej lub prawnej otrzymującej płatności z budżetu. Kontrolę w Państwach Członkowskich przeprowadza się w powiązaniu z krajowymi instytucjami kontrolnymi lub, jeśli nie mają one niezbędnych uprawnień, z właściwymi służbami krajowymi. Trybunał Obrachunkowy oraz krajowe instytucje kontrolne Państw Członkowskich współpracują na zasadzie wzajemnego zaufania, zachowując swoją niezależność. Instytucje te lub służby zawiadamiają Trybunał Obrachunkowy, czy zamierzają uczestniczyć w kontroli.

Inne instytucje Wspólnoty, organy zarządzające dochodami i wydatkami w imieniu Wspólnoty, osoby fizyczne lub prawne otrzymujące płatności z budżetu oraz krajowe instytucje kontrolne bądź, jeśli nie mają one niezbędnych uprawnień, właściwe służby krajowe, przekazują Trybunałowi Obrachunkowemu, na jego żądanie, wszelkie dokumenty lub informacje niezbędne do wykonywania jego zadania.

W odniesieniu do działalności Europejskiego Banku Inwestycyjnego związanej z zarządzaniem dochodami i wydatkami wspólnotowymi, prawo dostępu Trybunału do informacji posiadanych przez Bank jest regulowane umową zawartą między Trybunałem, Bankiem oraz Komisją. W przypadku braku umowy Trybunał ma wszakże dostęp do informacji niezbędnych do przeprowadzania kontroli dochodów i wydatków wspólnotowych zarządzanych przez Bank.

4. Trybunał Obrachunkowy sporządza roczne sprawozdanie po zamknięciu każdego roku budżetowego. Sprawozdanie to jest przysyłane innym instytucjom Wspólnoty i publikowane w Dzienniku Urzędowym Wspólnot Europejskich, wraz z odpowiedziami tych instytucji na uwagi Trybunału Obrachunkowego.

Ponadto Trybunał Obrachunkowy może przedstawiać w każdej chwili swoje uwagi, zwłaszcza w formie sprawozdań specjalnych w poszczególnych sprawach oraz wydawać opinie na żądanie jednej z pozostałych instytucji Wspólnoty.

Przyjmuje on swoje sprawozdania roczne, sprawozdania specjalne lub opinie większością członków wchodzących w jego skład.

Pomaga on Parlamentowi Europejskiemu i Radzie w wykonywaniu ich funkcji kontrolnych w zakresie wykonania budżetu.

ROZDZIAŁ 2

POSTANOWIENIA WSPÓLNE DLA WIELU INSTYTUCJI

Artykuł 249 (dawny artykuł 189)

W celu wykonania swych zadań oraz na warunkach przewidzianych w niniejszym Traktacie, Parlament Europejski wspólnie z Radą, Rada i Komisja uchwalają rozporządzenia i dyrektywy, podejmują decyzje, wydają zalecenia i opinie.

Rozporządzenie ma zasięg ogólny. Wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich Państwach Członkowskich.

Dyrektywa wiąże każde Państwo Członkowskie, do którego jest kierowana, w odniesieniu do rezultatu, który ma być osiągnięty, pozostawia jednak organom krajowym swobodę wyboru formy i środków.

Decyzja wiąże w całości adresatów, do których jest kierowana.

Zalecenia i opinie nie mają mocy wiążącej.

Artykuł 250 (dawny artykuł 189a)

1. Jeśli, na mocy niniejszego Traktatu, Rada wydaje akt na wniosek Komisji, akt stanowiący zmianę projektu Rada może przyjąć wyłącznie jednomyślnie, z zastrzeżeniem artykułu 251 ustępy 4 i 5.

2. Dopóki Rada nie podjęła działań, Komisja może zmienić swój projekt w każdej chwili w toku procedur prowadzących do przyjęcia aktu wspólnotowego.

Artykuł 251 (dawny artykuł 189b)

1. W przypadku gdy w niniejszym Traktacie czyni się odwołanie do niniejszego artykułu w celu przyjęcia aktu, stosowana jest następująca procedura.

2. Komisja przedstawia projekt Parlamentowi Europejskiemu i Radzie.

Rada, stanowiąc większością kwalifikowaną po uzyskaniu opinii Parlamentu Europejskiego,

- jeśli przyjmuje wszystkie poprawki zawarte w opinii Parlamentu Europejskiego, może uchwalić akt zmieniony w ten sposób;
- jeśli Parlament Europejski nie proponuje żadnej poprawki, może uchwalić projektowany akt;
- w innych przypadkach uchwała wspólne stanowisko i przekazuje je Parlamentowi Europejskiemu. Rada informuje w pełni Parlament Europejski o powodach, które doprowadziły ją do uchwalenia wspólnego stanowiska. Komisja informuje w pełni Parlament Europejski o swoim stanowisku.

Jeśli w terminie trzech miesięcy od tego przekazania Parlament Europejski:

- a) zatwierdzi wspólne stanowisko lub nie wypowiada się, dany akt uważa się za uchwalony zgodnie z tym wspólnym stanowiskiem;
- b) odrzuci bezwzględną większością głosów swoich członków wspólne stanowisko, projektowany akt uważa się za nieprzyjęty;
- c) zaproponuje bezwzględną większością swoich członków poprawki do wspólnego stanowiska, zmieniony tekst jest przesyłany do Rady i Komisji, która wydaje opinię w przedmiocie tych poprawek.

3. Jeśli w terminie trzech miesięcy od otrzymania poprawek Parlamentu Europejskiego Rada, stanowiąc większością kwalifikowaną, przyjmuje wszystkie te poprawki, akt uważa się za uchwalony w postaci wspólnego stanowiska zmienionego w ten sposób; jednakże Rada stanowi jednomyślnie w sprawie poprawek, które stały się przedmiotem negatywnej opinii Komisji. Jeśli Rada nie przyjmie wszystkich poprawek, przewodniczący Rady w porozumieniu z przewodniczącym Parlamentu Europejskiego zwołuje komitet pojednawczy w terminie sześciu tygodni.

4. Komitet pojednawczy, w którego skład wchodzi członkowie Rady lub ich przedstawiciele oraz taka sama liczba przedstawicieli Parlamentu Europejskiego, ma za zadanie doprowadzić do porozumienia w sprawie wspólnego projektu większością kwalifikowaną członków Rady lub ich przedstawicieli oraz większością głosów przedstawicieli Parlamentu Europejskiego. Komisja uczestniczy w pracach komitetu pojednawczego i podejmuje wszelkie niezbędne inicjatywy na rzecz zbliżenia stanowisk Parlamentu Europejskiego i Rady. W celu wywiązania się z tego zadania komitet pojednawczy analizuje wspólne stanowisko na podstawie poprawek zgłoszonych przez Parlament Europejski.

5. Jeśli w terminie sześciu tygodni od jego zwołania komitet pojednawczy zatwierdzi wspólny projekt, Parlament Europejski i Rada mają termin sześciu tygodni od tego zatwierdzenia na uchwalenie danego aktu zgodnie ze wspólnym projektem, jeśli chodzi o Parlament Europejski – bezwzględną większością oddanych głosów, a jeśli chodzi o Radę – większością kwalifikowaną. Jeżeli jedna z tych dwóch instytucji nie zatwierdzi proponowanego aktu w przewidzianym terminie, uważa się go za nieprzyjęty.

6. W przypadku gdy komitet pojednawczy nie zatwierdzi wspólnego projektu, proponowany akt uważa się za nieprzyjęty.

7. Terminy trzech miesięcy i sześciu tygodni przewidziane w niniejszym artykule są przedłużone najwyżej, odpowiednio, o miesiąc i o dwa tygodnie, z inicjatywy Parlamentu Europejskiego lub Rady.

Artykuł 252 (dawny artykuł 189c)

W przypadku gdy w niniejszym Traktacie czyni się odwołanie do niniejszego artykułu w celu przyjęcia aktu, stosowana jest następująca procedura:

- a) Rada, stanowiąc większością kwalifikowaną na wniosek Komisji i po uzyskaniu opinii Parlamentu Europejskiego, uchwała wspólne stanowisko;
- b) wspólne stanowisko Rady jest przekazywane Parlamentowi Europejskiemu. Rada i Komisja w pełni informują Parlament Europejski o powodach, które doprowadziły Radę do przyjęcia wspólnego stanowiska, jak również o stanowisku Komisji.

Jeśli w terminie trzech miesięcy od przekazania wspólnego stanowiska Parlament Europejski zatwierdzi je lub jeśli nie wypowie się w tym terminie, Rada ostatecznie uchwała akt, zgodnie ze wspólnym stanowiskiem;

- c) Parlament Europejski w terminie trzech miesięcy, o którym mowa w punkcie b), może bezwzględną większością głosów swoich członków zaproponować poprawki we wspólnym stanowisku Rady. Może również, taką samą większością, odrzucić wspólne stanowisko Rady. Wynik głosowania jest przesyłany Radzie i Komisji.

Jeśli Parlament Europejski odrzucił wspólne stanowisko Rady, Rada może stanowić w drugim czytaniu wyłącznie jednomyślnie.

- d) Komisja ponownie rozpatruje, w terminie miesiąca, projekt, na podstawie którego Rada uchwaliła wspólne stanowisko, biorąc pod uwagę poprawki proponowane przez Parlament Europejski.

Komisja przesyła Radzie, w tym samym czasie, co swój powtórnie rozpatrzony projekt, poprawki Parlamentu Europejskiego, których nie uwzględniła, wyrażając swoją opinię w tym przedmiocie. Rada może przyjąć te poprawki jednomyślnie.

- e) Rada, stanowiąc większością kwalifikowaną, przyjmuje projekt powtórnie rozpatrzony przez Komisję.

Rada może zmienić projekt powtórnie rozpatrzony przez Komisję wyłącznie jednomyślnie.

- f) w przypadkach określonych w literach c), d) i e) Rada jest zobowiązana stanowić w terminie trzech miesięcy. W przypadku braku decyzji w tym terminie, wniosek Komisji uważa się za nieprzyjęty.

- g) okresy określone w literach b) i f) mogą być przedłużone za wspólnym porozumieniem między Radą i Parlamentem Europejskim najwyżej o miesiąc.

Artykuł 253 (dawny artykuł 190)

Rozporządzenia, dyrektywy i decyzje przyjęte wspólnie przez Parlament Europejski i Radę, jak również takie akty przyjęte przez Radę albo Komisję, są uzasadniane i odnoszą się do wniosków lub opinii, które były wymagane zgodnie z niniejszym Traktatem.

Artykuł 254 (dawny artykuł 191)

1. Rozporządzenia, dyrektywy i decyzje przyjęte zgodnie z procedurą określoną w artykule 251 są podpisywane przez przewodniczącego Parlamentu Europejskiego i przewodniczącego Rady oraz publikowane w Dzienniku Urzędowym Wspólnot Europejskich. Wchodzą one w życie z dniem w nich określonym lub, w jego braku, dwudziestego dnia po ich publikacji.

2. Rozporządzenia Rady i Komisji, jak również dyrektywy tych instytucji, które są skierowane do wszystkich Państw Członkowskich, są publikowane w Dzienniku Urzędowym Wspólnot Europejskich. Wchodzą one w życie z dniem w nich określonym lub, w jego braku, dwudziestego dnia po ich publikacji.

3. Inne dyrektywy, jak również decyzje, są notyfikowane ich adresatom i stają się skuteczne wraz z tą notyfikacją.

Artykuł 255 (dawny artykuł 191a)

1. Każdy obywatel Unii i każda osoba fizyczna lub prawna mająca miejsce zamieszkania lub siedzibę w Państwie Członkowskim ma prawo dostępu do dokumentów Parlamentu Europejskiego, Rady i Komisji, z zastrzeżeniem zasad i warunków określonych zgodnie z ustępami 2 i 3.

2. Zasady ogólne i ograniczenia, które z uwagi na interes publiczny lub prywatny regulują korzystanie z tego prawa dostępu do dokumentów, są określone przez Radę, stanowiącą zgodnie z procedurą określoną w artykule 251, w ciągu dwóch lat od wejścia w życie Traktatu z Amsterdamu.

3. Każda instytucja wskazana powyżej opracowuje w swoim regulaminie wewnętrznym przepisy szczególne dotyczące dostępu do jej dokumentów.

Artykuł 256 (dawny artykuł 192)

Decyzje Rady lub Komisji, które nakładają zobowiązanie pieniężne na podmioty inne niż Państwa stanowią tytuł wykonawczy.

Postępowanie egzekucyjne jest regulowane przez przepisy procedury cywilnej obowiązujące w Państwie, na terytorium którego ma ono miejsce. Klauzula wykonalności jest nadawana, bez jakiegokolwiek kontroli innej niż weryfikacja autentyczności tytułu, przez wyznaczony w tym celu przez rząd Państwa Członkowskiego organ krajowy, o którym zostanie powiadomiona Komisja i Trybunał Sprawiedliwości.

Po dopełnieniu tych formalności na wniosek zainteresowanego, może on przystąpić do egzekucji zgodnie z ustawodawstwem krajowym, wnosząc sprawę bezpośrednio do właściwego organu.

Postępowanie egzekucyjne może być zawieszone wyłącznie na mocy orzeczenia Trybunału Sprawiedliwości. Jednakże, kontrola prawidłowości przeprowadzenia egzekucji podlega właściwości sądów krajowych.

ROZDZIAŁ 3

KOMITET EKONOMICZNO-SPOŁECZNY

Artykuł 257 (dawny artykuł 193)

Ustanawia się Komitet Ekonomiczno-Społeczny o charakterze doradczym.

Komitet złożony jest z przedstawicieli różnych grup życia gospodarczego i społecznego, zwłaszcza producentów, rolników, przewoźników, pracowników, kupców, rzemieślników, wolnych zawodów oraz opinii publicznej.

Artykuł 258 (dawny artykuł 194)

Liczbę członków Komitetu Ekonomiczno-Społecznego ustala się następująco:

Belgia	12
Dania	9
Niemcy	24
Grecja	12
Hiszpania	21
Francja	24
Irlandia	9
Włochy	24
Luksemburg	6

Niderlandy	12
Austria	12
Portugalia	12
Finlandia	9
Szwecja	12
Zjednoczone Królestwo	24.

Członkowie Komitetu są mianowani na okres czterech lat przez Radę, stanowiącą jednomyślnie. Ich mandat jest odnawialny.

Członków Komitetu nie wiąże żadna instrukcja. Są w pełni niezależni w wykonywaniu swych funkcji, w ogólnym interesie Wspólnoty.

Rada, stanowiąc większością kwalifikowaną, określa diety członków Komitetu.

Artykuł 259 (dawny artykuł 195)

1. W celu mianowania członków Komitetu każde Państwo Członkowskie kieruje do Rady listę zawierającą dwukrotnie większą liczbę kandydatów w stosunku do liczby miejsc przyznanych jego obywatelom.

Skład Komitetu powinien uwzględniać potrzebę zapewnienia odpowiedniej reprezentacji różnym grupom życia gospodarczego i społecznego.

2. Rada konsultuje się z Komisją. Może ona zasięgnąć opinii organizacji europejskich reprezentujących różne sektory gospodarcze i społeczne zainteresowane działalnością Wspólnoty.

Artykuł 260 (dawny artykuł 196)

Komitet wybiera spośród swoich członków przewodniczącego i prezydium na okres dwóch lat.

Uchwala on swój regulamin wewnętrzny.

Komitet jest zwoływany przez przewodniczącego na żądanie Rady lub Komisji. Może również zbierać się z inicjatywy własnej.

Artykuł 261 (dawny artykuł 197)

Komitet składa się z sekcji wyspecjalizowanych w zakresie głównych dziedzin objętych niniejszym Traktatem.

Funkcjonowanie sekcji wyspecjalizowanych odbywa się w ramach ogólnych kompetencji Komitetu. Sekcje wyspecjalizowane nie mogą być konsultowane niezależnie od Komitetu.

W ramach Komitetu mogą także być ustanawiane podkomitety z zadaniem opracowania, w poszczególnych kwestiach lub w określonych dziedzinach, projektów opinii, które są przedkładane pod obrady Komitetu.

Regulamin wewnętrzny określa sposoby powoływania oraz przepisy kompetencyjne dotyczące sekcji wyspecjalizowanych i podkomitetów.

Artykuł 262 (dawny artykuł 198)

Komitet jest obowiązkowo konsultowany przez Radę lub Komisję w przypadkach przewidzianych w niniejszym Traktacie. Może być konsultowany przez te instytucje, w przypadkach gdy uznają to za stosowne. Może on wydawać opinie z własnej inicjatywy, w przypadkach gdy uzna to za stosowne.

Rada lub Komisja wyznaczają Komitetowi, jeśli uznają to za niezbędne, termin na dostarczenie opinii, który nie może być krótszy niż miesiąc od daty skierowania do przewodniczącego zawiadomienia w tej sprawie. Po upływie wyznaczonego terminu brak opinii nie stanowi przeszkody w podjęciu dalszych działań.

Opinia Komitetu i opinia sekcji wyspecjalizowanej, jak również protokół z obrad, są przesyłane Radzie i Komisji.

Komitet może być konsultowany przez Parlament Europejski.

ROZDZIAŁ 4

KOMITET REGIONÓW

Artykuł 263 (dawny artykuł 198a)

Ustanawia się komitet o charakterze doradczym, składający się z przedstawicieli wspólnot regionalnych i lokalnych, zwany dalej „Komitetem Regionów”.

Liczbę członków Komitetu Regionów ustala się następująco:

Belgia	12
Dania	9
Niemcy	24
Grecja	12
Hiszpania	21
Francja	24
Irlandia	9
Włochy	24
Luksemburg	6
Niderlandy	12
Austria	12
Portugalia	12
Finlandia	9
Szwecja	12
Zjednoczone Królestwo	24.

Członkowie Komitetu oraz w równej liczbie zastępcy członków są mianowani na okres czterech lat przez Radę, stanowiącą jednomyślnie, na wniosek odpowiednich Państw Członkowskich. Ich mandat jest odnawialny. Nie mogą być oni równocześnie członkami Parlamentu Europejskiego.

Członków Komitetu nie wiąże żadna instrukcja. Są w pełni niezależni w wykonywaniu swych funkcji, w ogólnym interesie Wspólnoty.

Artykuł 264 (dawny artykuł 198b)

Komitet Regionów wybiera spośród swoich członków przewodniczącego i prezydium na okres dwóch lat.

Uchwała on swój regulamin wewnętrzny.

Komitet jest zwoływany przez przewodniczącego na żądanie Rady lub Komisji. Może również zbierać się z inicjatywy własnej.

Artykuł 265 (dawny artykuł 198c)

Komitet Regionów jest konsultowany przez Radę lub Komisję w przypadkach przewidzianych w niniejszym Traktacie oraz we wszelkich innych przypadkach, w szczególności gdy mają związek ze współpracą transgraniczną, o ile jedna z tych dwóch instytucji uzna to za stosowne.

Rada lub Komisja wyznaczają Komitetowi, jeśli uznają to za niezbędne, termin na dostarczenie opinii, który nie może być krótszy niż miesiąc od daty skierowania do przewodniczącego zawiadomienia w tej sprawie. Po upływie wyznaczonego terminu brak opinii nie stanowi przeszkody w podjęciu dalszych działań.

W przypadku gdy Komitet Ekonomiczno-Społeczny jest konsultowany na mocy artykułu 262, Komitet Regionów jest informowany przez Radę lub Komisję o żądaniu wydania opinii. Komitet Regionów może, jeśli uzna, że wchodzi w grę specyficzne interesy regionalne, wydać opinię w tym przedmiocie.

Komitet Regionów może być konsultowany przez Parlament Europejski.

Może on wydawać opinie z własnej inicjatywy w przypadkach gdy uzna to za stosowne.

Opinia Komitetu, jak również protokół z obrad są przysyłane Radzie i Komisji.

ROZDZIAŁ 5

EUROPEJSKI BANK INWESTYCYJNY

Artykuł 266 (dawny artykuł 198d)

Europejski Bank Inwestycyjny ma osobowość prawną.

Członkami Europejskiego Banku Inwestycyjnego są Państwa Członkowskie.

Statut Europejskiego Banku Inwestycyjnego stanowi przedmiot protokołu załączonego do niniejszego Traktatu.

Artykuł 267 (dawny artykuł 198e)

Zadaniem Europejskiego Banku Inwestycyjnego jest przyczynianie się, poprzez odwołanie się do rynku kapitałowego i zasobów własnych, do zrównoważonego i stałego rozwoju wspólnego rynku w interesie Wspólnoty. W tym celu Bank, nie dążąc do osiągania zysków, udziela pożyczek i gwarancji, które sprzyjają finansowaniu poniższych projektów we wszystkich sektorach gospodarki:

- a) projektów zmierzających do rozwoju regionów mniej rozwiniętych;

- b) projektów modernizacji lub przekształcania przedsiębiorstw lub tworzenia nowych dziedzin działalności, wynikających ze stopniowego ustanawiania wspólnego rynku, które z uwagi na swoje rozmiary lub charakter nie mogą być całkowicie sfinansowane z różnych środków dostępnych w poszczególnych Państwach Członkowskich;
- c) projektów stanowiących przedmiot wspólnego zainteresowania kilku Państw Członkowskich, które z uwagi na swoje rozmiary lub charakter nie mogą być całkowicie sfinansowane z różnych środków dostępnych w poszczególnych Państwach Członkowskich.

Wykonując swoje zadania Bank ułatwia finansowanie programów inwestycyjnych w powiązaniu z pomocą funduszy strukturalnych i innych instrumentów finansowych Wspólnoty.

TYTUŁ II

POSTANOWIENIA FINANSOWE

Artykuł 268 (dawny artykuł 199)

Wszystkie dochody i wydatki Wspólnoty, w tym dotyczące Europejskiego Funduszu Społecznego, powinny stanowić przedmiot preliminarza na każdy rok budżetowy i być wpisane do budżetu.

Wydatki administracyjne wynikłe dla instytucji w związku z postanowieniami Traktatu o Unii Europejskiej dotyczącymi wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa oraz współpracy w dziedzinach wymiaru sprawiedliwości i spraw wewnętrznych obciążają budżet. Wydatki operacyjne wynikłe w związku z wprowadzaniem w życie tych postanowień, mogą, na warunkach w nich określonych, obciążać budżet.

Budżet powinien być zrównoważony w odniesieniu do dochodów i wydatków.

Artykuł 269 (dawny artykuł 201)

Bez uszczerbku dla innych dochodów budżet jest finansowany całkowicie z zasobów własnych.

Rada, stanowiąc jednomyślnie na wniosek Komisji i po konsultacji z Parlamentem Europejskim, uchwała przepisy dotyczące systemu zasobów własnych Wspólnoty, których przyjęcie zaleca Państwom Członkowskim, zgodnie z ich odpowiednimi wymogami konstytucyjnymi.

Artykuł 270 (dawny artykuł 201a)

W celu zapewnienia dyscypliny budżetowej Komisja nie przedkłada projektu aktu wspólnotowego, nie zmienia swych projektów i nie przyjmuje środków wykonawczych, które mogą mieć odczuwalny wpływ na budżet, bez zagwarantowania, że taki projekt lub środek może być sfinansowany w granicach zasobów własnych Wspólnoty, wynikających z przepisów ustanowionych przez Radę na mocy artykułu 269.

Artykuł 271 (dawny artykuł 202)

O ile rozporządzenie uchwalone na mocy artykułu 279 nie stanowi inaczej, wydatki wpisane do budżetu są dozwolone w czasie trwania roku budżetowego.

Zgodnie z warunkami określonymi na mocy artykułu 279, środki inne niż dotyczące wydatków personalnych, które nie zostaną wykorzystane na koniec roku budżetowego, mogą być przeniesione wyłącznie na następny rok budżetowy.

Wydatki klasyfikowane są w rozdziały grupujące wydatki według ich charakteru i przeznaczenia, oraz dzielone dalej, w miarę potrzeby, zgodnie z rozporządzeniem uchwalonym na mocy artykułu 279.

Wydatki Parlamentu Europejskiego, Rady, Komisji i Trybunału Sprawiedliwości są przedmiotem odrębnych części budżetu, bez uszczerbku dla szczególnych zasad odnoszących się do niektórych wydatków wspólnych.

Artykuł 272 (dawny artykuł 203)

1. Rok budżetowy rozpoczyna się 1 stycznia i kończy 31 grudnia.

2. Każda instytucja Wspólnoty sporządza przed 1 lipca swój preliminarz wydatków. Komisja łączy te preliminarze we wstępny projekt budżetu. Dołącza do tego opinię, która może zawierać różne warianty preliminarzy.

Wstępny projekt budżetu obejmuje prognozę dochodów i wydatków.

3. Komisja przedkłada wstępny projekt budżetu Radzie najpóźniej 1 września roku, który poprzedza rok, w którym budżet ma być wykonywany.

Rada konsultuje Komisję i, w stosownym przypadku, inne zainteresowane instytucje za każdym razem, kiedy zamierza odstąpić od wstępnego projektu budżetu.

Rada, stanowiąc większością kwalifikowaną, uchwała projekt budżetu i przedkłada go Parlamentowi Europejskiemu.

4. Projekt budżetu jest przedkładany Parlamentowi Europejskiemu najpóźniej 5 października roku, który poprzedza rok, w którym budżet ma być wykonywany.

Ma on prawo, stanowiąc większością głosów swoich członków, zmienić projekt budżetu i zaproponować Radzie, stanowiąc bezwzględną większością oddanych głosów, poprawki do projektu co do wydatków wynikających obowiązkowo z niniejszego Traktatu lub z aktów uchwalonych zgodnie z nim.

Jeśli w terminie 45 dni od chwili przedłożenia projektu budżetu Parlament Europejski wyrazi zgodę, budżet jest ostatecznie uchwalony. Jeśli w tym terminie Parlament Europejski nie zmienił projektu budżetu, ani nie zaproponował do niego poprawek, budżet uważa się za ostatecznie uchwalony.

Jeśli w tym terminie Parlament Europejski przyjął zmiany lub zaproponował poprawki, projekt budżetu ze zmianami lub proponowanymi poprawkami jest przesyłany do Rady.

5. Po rozważeniu projektu budżetu z Komisją i, w stosownych przypadkach, z innymi zainteresowanymi instytucjami, Rada stanowi zgodnie z następującymi warunkami:

- a) Rada może, stanowiąc większością kwalifikowaną, zmodyfikować każdą zmianę przyjętą przez Parlament Europejski;
- b) w odniesieniu do proponowanych poprawek:
 - jeśli poprawka proponowana przez Parlament Europejski nie spowoduje zwiększenia ogólnej kwoty wydatków instytucji, zwłaszcza przez to, że zwiększenie wydatków byłoby wyraźnie kompensowane jedną lub większą liczbą proponowanych poprawek polegających na odpowiednim zmniejszeniu wydatków, Rada może, stanowiąc większością kwalifikowaną, odrzucić proponowaną poprawkę. W razie braku decyzji o jej odrzuceniu proponowana poprawka jest przyjęta;

- jeśli poprawka proponowana przez Parlament Europejski powoduje zwiększenie ogólnej kwoty wydatków instytucji, Rada może, stanowiąc większością kwalifikowaną, zaakceptować proponowaną poprawkę. W razie braku decyzji o jej akceptacji proponowana poprawka jest odrzucana;
- jeśli, zgodnie z jednym z dwóch poprzednich akapitów, Rada odrzuciła proponowaną poprawkę, może ona, stanowiąc większością kwalifikowaną, bądź utrzymać kwotę znajdującą się w projekcie budżetu, bądź określić inną kwotę.

Projekt budżetu jest modyfikowany stosownie do proponowanych poprawek zaakceptowanych przez Radę.

Jeśli, w terminie 15 dni od chwili przedłożenia projektu budżetu, Rada nie zmodyfikowała żadnej ze zmian przyjętych przez Parlament Europejski i jeśli proponowane poprawki przez niego przedstawione zostały zaakceptowane, budżet uważa się za ostatecznie uchwalony. Rada informuje Parlament Europejski, że nie zmodyfikowała żadnej ze zmian i że proponowane poprawki zostały zaakceptowane.

Jeśli w tym terminie Rada zmodyfikowała jedną lub więcej zmian przyjętych przez Parlament Europejski lub jeśli proponowane poprawki przez niego przedstawione zostały odrzucone lub zmodyfikowane, zmodyfikowany projekt budżetu jest ponownie przekazywany do Parlamentu Europejskiego. Rada przedstawia Parlamentowi Europejskiemu wynik swoich obrad.

6. W terminie 15 dni od chwili przedłożenia projektu budżetu Parlament Europejski, poinformowany o biegu nadanym proponowanym przez niego poprawkom, może, stanowiąc większością głosów swoich członków i trzech piątych oddanych głosów, zmieniać lub odrzucać poprawki do jego zmian dokonane przez Radę i, w konsekwencji, uchwała budżet. Jeśli w tym terminie Parlament Europejski nie podjął uchwały, budżet uważa się za ostatecznie uchwalony.

7. W przypadku gdy procedura przewidziana w niniejszym artykule została zakończona, przewodniczący Parlamentu Europejskiego stwierdza, że budżet jest ostatecznie uchwalony.

8. Jednakże Parlament Europejski, stanowiąc większością głosów swoich członków i dwóch trzecich oddanych głosów, może z ważnych powodów odrzucić projekt budżetu i zażądać, aby został mu przedłożony nowy projekt.

9. Dla całości wydatków innych niż wynikające obowiązkowo z niniejszego Traktatu lub z aktów uchwalonych zgodnie z nim, maksymalna stopa wzrostu w stosunku do wydatków tej samej natury wykonywanych w bieżącym roku budżetowym jest ustalana corocznie.

Komisja, po konsultacji z Komitetem Polityki Gospodarczej, ustala maksymalną stopę, biorąc pod uwagę:

- tendencję wielkości produktu narodowego brutto we Wspólnocie;
- średnie zmiany budżetów Państw Członkowskich; oraz
- tendencję kosztów utrzymania w poprzednim roku budżetowym.

Maksymalna stopa jest komunikowana przed 1 maja wszystkim instytucjom Wspólnoty. Zobowiązane są one do jej poszanowania w trakcie procedury budżetowej, z zastrzeżeniem postanowień czwartego i piątego akapitu niniejszego ustępu.

Jeśli w odniesieniu do wydatków innych niż wynikające obowiązkowo z niniejszego Traktatu lub z aktów uchwalonych na jego mocy, rzeczywista stopa wzrostu w projekcie budżetu przyjętym przez Radę jest wyższa od połowy maksymalnej stopy, Parlament Europejski w wykonaniu swojego prawa wnoszenia zmian, może zwiększyć jeszcze całkowitą kwotę tych wydatków do wysokości nie przekraczającej połowy maksymalnej stopy.

W przypadku gdy Parlament Europejski, Rada lub Komisja uznają, że działania Wspólnot wymagają przekroczenia stopy ustalonej według procedury określonej w niniejszym ustępie, nowa stopa może być ustalona w drodze porozumienia między Radą, stanowiącą większością kwalifikowaną, a Parlamentem Europejskim, stanowiącym większością głosów swoich członków i trzech piątych oddanych głosów.

10. Każda instytucja wykonuje uprawnienia, które są jej przyznane niniejszym artykułem, w poszanowaniu postanowień niniejszego Traktatu oraz aktów uchwalonych na jego mocy, zwłaszcza dotyczących zasobów własnych Wspólnot oraz równowagi dochodów i wydatków.

Artykuł 273 (dawny artykuł 204)

Jeśli na początku roku budżetowego budżet nie był jeszcze poddany głosowaniu, wydatki mogą być dokonywane miesięcznie na rozdział lub inną jednostkę podziału, według przepisów rozporządzenia wydanego w wykonaniu artykułu 279, w granicach jednej dwunastej środków przyznanych w budżecie w poprzednim roku budżetowym na każdą pozycję budżetu, z zastrzeżeniem, iż nie może to spowodować pozostawienia do dyspozycji Komisji środków w kwocie przewyższającej jedną dwunastą środków przewidzianych w przygotowywanym projekcie budżetu.

Rada, stanowiąc większością kwalifikowaną i z zastrzeżeniem poszanowania innych warunków określonych w poprzednim akapicie, może upoważnić do dokonywania wydatków przekraczających jedną dwunastą.

Jeśli decyzja dotyczy wydatków innych niż wynikające obowiązkowo z Traktatu lub aktów uchwalonych na jego mocy, Rada przekazuje ją niezwłocznie do Parlamentu Europejskiego; w terminie 30 dni Parlament Europejski, stanowiąc większością głosów swoich członków i trzech piątych oddanych głosów, może podjąć inną decyzję w sprawie wydatków w części przekraczającej jedną dwunastą kwoty określonej w pierwszym akapicie. Ta część decyzji Rady jest zawieszona do czasu podjęcia decyzji przez Parlament Europejski. Jeśli w tym terminie Parlament Europejski nie podjął decyzji odmiennej od decyzji Rady, ta ostatnia uważana jest za ostatecznie uchwaloną.

Decyzje określone w drugim i trzecim akapicie przewidują niezbędne środki w zakresie zasobów pozwalających na stosowanie niniejszego artykułu.

Artykuł 274 (dawny artykuł 205)

Komisja wykonuje budżet zgodnie z przepisami rozporządzeń wydanych na podstawie artykułu 279, na własną odpowiedzialność i w granicach przyznanych środków, zgodnie z zasadą należytego zarządzania finansami. Państwa Członkowskie współpracują z Komisją w celu zapewnienia, aby środki były wykorzystywane zgodnie z zasadami należytego zarządzania finansami.

Rozporządzenia przewidują szczegółowe sposoby, według których każda instytucja uczestniczy w wykonywaniu swych własnych wydatków.

W ramach budżetu Komisja może, w granicach i na warunkach określonych w rozporządzeniach wydanych w wykonaniu artykułu 279, przenosić środki z rozdziału do rozdziału bądź z podrozdziału do podrozdziału.

Artykuł 275 (dawny artykuł 205a)

Komisja przedkłada corocznie Radzie i Parlamentowi Europejskiemu rozliczenia za poprzedni rok budżetowy odnoszące się do wykonania budżetu. Komisja przekazuje im także bilans finansowy przedstawiający aktywa i pasywa Wspólnoty.

Artykuł 276 (dawny artykuł 206)

1. Parlament Europejski, na zalecenie Rady, która stanowi większością kwalifikowaną, udziela Komisji absolutorium z wykonania budżetu. W tym celu Rada i Parlament kolejno badają rachunki i bilans finansowy określone w artykule 275, roczne sprawozdanie Trybunału Obrachunkowego, wraz z odpowiedziami kontrolowanych instytucji na uwagi Trybunału Obrachunkowego, oświadczenie o wiarygodności określone w artykule 248 ustęp 1 drugi akapit, jak również odpowiednie sprawozdania specjalne Trybunału Obrachunkowego.

2. Przed udzieleniem Komisji absolutorium lub w jakichkolwiek innych celach pozostających w związku z wykonywaniem jego uprawnień w dziedzinie realizacji budżetu, Parlament Europejski może żądać przesłuchania Komisji w sprawie wykonywania wydatków lub funkcjonowania systemów kontroli finansowej. Komisja przedkłada Parlamentowi Europejskiemu, na jego żądanie, wszelkie niezbędne informacje.

3. Komisja podejmuje wszelkie działania w celu uwzględnienia uwag towarzyszących decyzjom o absolutorium i innych uwag Parlamentu Europejskiego dotyczących wykonywania wydatków, jak również komentarzy towarzyszących zaleceniom odnoszącym się do absolutorium przyjętym przez Radę.

Na żądanie Parlamentu Europejskiego lub Rady Komisja składa sprawozdanie co do środków podjętych w kontekście tych uwag i komentarzy, a zwłaszcza co do instrukcji udzielonych służbom odpowiedzialnym za wykonanie budżetu. Sprawozdania te są również przesyłane do Trybunału Obrachunkowego.

Artykuł 277 (dawny artykuł 207)

Budżet jest ustanawiany w jednostkach rozliczeniowych określonych zgodnie z przepisami rozporządzenia przyjętego w wykonaniu artykułu 279.

Artykuł 278 (dawny artykuł 208)

Komisja może, z zastrzeżeniem, iż poinformuje o tym właściwe władze zainteresowanych Państw Członkowskich, przelewać w walucie jednego z Państw Członkowskich aktywa, które posiada w walucie innego Państwa Członkowskiego, w zakresie koniecznym do ich wykorzystania w celach, na które są one przeznaczone w niniejszym Traktacie. Komisja unika w miarę możliwości dokonywania takich przelewów, jeśli ma dostępne lub dające się zgromadzić aktywa w walutach, których potrzebuje.

Komisja komunikuje się z każdym z Państw Członkowskich za pośrednictwem organu, który one wyznaczają. W wykonywaniu operacji finansowych korzysta ona z usług banku emisyjnego zainteresowanego Państwa Członkowskiego lub innej instytucji finansowej przez niego uznanej.

Artykuł 279 (dawny artykuł 209)

Rada, stanowiąc jednomyślnie na wniosek Komisji i po konsultacji z Parlamentem Europejskim oraz po zasięgnięciu opinii Trybunału Obrachunkowego:

- a) uchwała rozporządzenia finansowe określające w szczególności procedurę, która ma być przyjęta do ustanowienia i wykonywania budżetu oraz przedstawiania i weryfikacji rozliczeń;
- b) określa sposoby i procedurę, według których dochody budżetowe przewidziane w ramach systemu zasobów własnych Komisji są pozostawione do dyspozycji Komisji oraz określa środki, które powinny być stosowane, w razie potrzeby, w celu zaspokojenia potrzeb gotówkowych;
- c) określa reguły i organizuje kontrolę odpowiedzialności kontrolerów finansowych, intendentów i księgowych.

Artykuł 280 (dawny artykuł 209a)

1. Wspólnota i Państwa Członkowskie zwalczają nadużycia finansowe i wszelkie inne działania nielegalne naruszające interesy finansowe Wspólnoty za pomocą środków podejmowanych zgodnie z niniejszym artykułem, które mają skutek odstraszający i zapewniają skuteczną ochronę w Państwach Członkowskich.
2. Państwa Członkowskie podejmują takie same środki do zwalczania nadużyć finansowych naruszających interesy finansowe Wspólnoty, jakie podejmują do zwalczania nadużyć finansowych naruszających ich własne interesy finansowe.
3. Z zastrzeżeniem innych postanowień niniejszego Traktatu, Państwa Członkowskie koordynują swoje działania zmierzające do ochrony interesów finansowych Wspólnoty przed nadużyciami finansowymi. W tym celu organizują z Komisją ścisłą i regularną współpracę między właściwymi władzami.
4. Rada, stanowiąc zgodnie z procedurą określoną w artykule 251, po konsultacji z Trybunałem Obrachunkowym, uchwala niezbędne środki w dziedzinach zapobiegania nadużyciom finansowym naruszającym interesy finansowe Wspólnoty i zwalczania tych nadużyć w celu zapewnienia skutecznej i równoważnej ochrony w Państwach Członkowskich. Środki te nie dotyczą ani stosowania krajowego prawa karnego, ani krajowej administracji wymiaru sprawiedliwości.
5. Komisja, we współpracy z Państwami Członkowskimi kieruje corocznie do Parlamentu Europejskiego i Rady sprawozdanie w sprawie środków podjętych w celu wykonania niniejszego artykułu.

CZĘŚĆ SZÓSTA

POSTANOWIENIA OGÓLNE I KOŃCOWE

Artykuł 281 (dawny artykuł 210)

Wspólnota ma osobowość prawną.

Artykuł 282 (dawny artykuł 211)

W każdym z Państw Członkowskich Wspólnota posiada zdolność prawną i zdolność do czynności prawnych o najszerszym zakresie przyznanym przez ustawodawstwa krajowe osobom prawnym; może ona zwłaszcza nabywać lub zbywać mienie ruchome i nieruchome oraz stawać przed sądem. W tym zakresie jest ona reprezentowana przez Komisję.

Artykuł 283 (dawny artykuł 212)

Rada, stanowiąc większością kwalifikowaną na wniosek Komisji i po konsultacji z innymi zainteresowanymi instytucjami, uchwala regulamin pracowniczy urzędników Wspólnot Europejskich oraz warunki zatrudnienia innych pracowników Wspólnot.

Artykuł 284 (dawny artykuł 213)

W celu wypełnienia zadań, które są jej powierzone, Komisja może zbierać wszelkie informacje i dokonywać wszelkich niezbędnych weryfikacji w granicach i na warunkach określonych przez Radę zgodnie z postanowieniami niniejszego Traktatu.

Artykuł 285 (dawny artykuł 213a)

1. Z zastrzeżeniem artykułu 5 Protokołu w sprawie Statutu Europejskiego Systemu Banków Centralnych i Europejskiego Banku Centralnego, Rada, stanowiąc zgodnie z procedurą określoną w artykule 251, uchwala środki w celu tworzenia statystyk, jeżeli jest to konieczne do wykonywania działań Wspólnoty.

2. Tworzenie statystyk odbywa się w poszanowaniu bezstronności, rzetelności, obiektywizmu, niezależności naukowej, efektywności pod względem kosztów oraz poufności informacji statystycznych; nie powinno to pociągać za sobą nadmiernych obciążeń dla podmiotów gospodarczych.

Artykuł 286 (dawny artykuł 213b)

1. Począwszy od 1 stycznia 1999 roku, akty wspólnotowe dotyczące ochrony osób fizycznych w odniesieniu do przetwarzania danych osobowych oraz swobodnego przepływu tych danych mają zastosowanie do instytucji i organów ustanowionych niniejszym Traktatem lub na jego podstawie.

2. Przed nadejściem daty określonej w ustępie 1 Rada, stanowiąc zgodnie z procedurą określoną w artykule 251, ustanawia niezależny organ kontrolny odpowiedzialny za nadzorowanie stosowania tych aktów wspólnotowych do instytucji i organów wspólnotowych oraz, w odpowiednim przypadku, przyjmuje wszelkie inne właściwe przepisy.

Artykuł 287 (dawny artykuł 214)

Członkowie instytucji Wspólnoty, członkowie komitetów, jak również urzędnicy i inni pracownicy Wspólnoty są zobowiązani, również po zaprzestaniu pełnienia swoich funkcji, nie ujawniać informacji objętych ze względu na swój charakter tajemnicą zawodową; a zwłaszcza informacji dotyczących przedsięwzięć i ich stosunków handlowych lub kosztów własnych.

Artykuł 288 (dawny artykuł 215)

Odpowiedzialność umowna Wspólnoty podlega prawu właściwemu dla danej umowy.

W dziedzinie odpowiedzialności pozaumownej Wspólnota powinna naprawić, zgodnie z zasadami ogólnymi, wspólnymi dla praw Państw Członkowskich, szkody wyrządzone przez jej instytucje lub jej pracowników przy wykonywaniu ich funkcji.

Poprzedni akapit stosuje się na tych samych zasadach do szkód spowodowanych przez EBC lub jego pracowników przy wykonywaniu ich funkcji.

Odpowiedzialność osobistą pracowników wobec Wspólnoty określają przepisy ich regulaminu pracowniczego lub mających zastosowanie warunków zatrudnienia.

Artykuł 289 (dawny artykuł 216)

Siedzibę instytucji Wspólnoty określa wspólne porozumienie rządów Państw Członkowskich.

Artykuł 290 (dawny artykuł 217)

System językowy instytucji Wspólnoty określa Rada stanowiąc jednomyślnie, bez uszczerbku dla postanowień regulaminu Trybunału Sprawiedliwości.

Artykuł 291 (dawny artykuł 218)

Wspólnota korzysta na terytorium Państw Członkowskich z przywilejów i immunitetów koniecznych do wykonywania jej zadań, na warunkach określonych w Protokole z 8 kwietnia 1965 roku w sprawie przywilejów i immunitetów Wspólnot Europejskich. Jest tak również w przypadku Europejskiego Banku Centralnego, Europejskiego Instytutu Walutowego i Europejskiego Banku Inwestycyjnego.

Artykuł 292 (dawny artykuł 219)

Państwa Członkowskie zobowiązują się nie poddawać sporów dotyczących wykładni lub stosowania niniejszego Traktatu procedurze rozstrzygania innej niż w nim przewidziana.

Artykuł 293 (dawny artykuł 220)

Państwa Członkowskie w miarę potrzeby podejmują między sobą rokowania w celu zapewnienia swoim obywatelom:

- ochrony osób, jak również korzystania z praw i ich ochrony na warunkach przyznanych przez każde Państwo własnym obywatelom;
- zniesienia podwójnego opodatkowania wewnątrz Wspólnoty;
- wzajemnego uznania spółek w rozumieniu artykułu 48 akapit drugi, utrzymania osobowości prawnej w przypadku przeniesienia siedziby z kraju do kraju oraz możliwości łączenia spółek podlegających ustawodawstwu różnych krajów;
- uproszczenia formalności dotyczących wzajemnego uznawania i wykonywania orzeczeń sądowych i arbitrażowych.

Artykuł 294 (dawny artykuł 221)

Państwa Członkowskie przyznają traktowanie narodowe obywatelom innych Państw Członkowskich w odniesieniu do udziału finansowego w kapitale spółek w rozumieniu artykułu 48, bez uszczerbku dla stosowania innych postanowień niniejszego Traktatu.

Artykuł 295 (dawny artykuł 222)

Niniejszy Traktat nie przesądza w niczym zasad prawa własności w Państwach Członkowskich.

Artykuł 296 (dawny artykuł 223)

1. Postanowienia niniejszego Traktatu nie stanowią przeszkody w stosowaniu następujących reguł:

- a) żadne Państwo Członkowskie nie ma obowiązku udzielania informacji, których ujawnienie uznaje za sprzeczne z podstawowymi interesami jego bezpieczeństwa;
- b) każde Państwo Członkowskie może podejmować środki, jakie uważa za konieczne w celu ochrony podstawowych interesów jego bezpieczeństwa, a które odnoszą się do produkcji lub handlu bronią, amunicją lub materiałami wojennymi; środki takie nie mogą negatywnie wpływać na warunki konkurencji na wspólnym rynku w odniesieniu do produktów, które nie są przeznaczone wyłącznie do celów wojskowych.

2. Rada, stanowiąc jednomyślnie na wniosek Komisji, może wprowadzać zmiany do sporządzonej przez siebie 15 kwietnia 1958 roku listy produktów, do których mają zastosowanie postanowienia ustępu 1 lit. b).

Artykuł 297 (dawny artykuł 224)

Państwa Członkowskie konsultują się ze sobą w celu wspólnego podjęcia działań niezbędnych, aby środki do podjęcia których Państwo Członkowskie może być skłonięte w przypadku poważnych zaburzeń wewnętrznych zagrażających porządkowi publicznemu, w przypadku wojny, poważnego napięcia międzynarodowego stanowiącego groźbę wojny lub w celu wypełnienia zobowiązań przyjętych przez nie w celu utrzymania pokoju i bezpieczeństwa międzynarodowego nie miały wpływu na funkcjonowanie wspólnego rynku.

Artykuł 298 (dawny artykuł 225)

Jeżeli środki podjęte w przypadkach przewidzianych w artykułach 296 i 297 powodują zakłócenie warunków konkurencji na wspólnym rynku, Komisja bada z zainteresowanym Państwem sposoby dostosowania tych środków do zasad ustanowionych w niniejszym Traktacie.

Na zasadzie odstępstwa od procedury przewidzianej w artykułach 226 i 227, Komisja lub każde Państwo Członkowskie mogą wnieść bezpośrednio do Trybunału Sprawiedliwości skargę, jeżeli uznają, że inne Państwo Członkowskie nadużywa uprawnień przewidzianych w artykułach 296 i 297. Trybunał Sprawiedliwości orzeka z wyłączeniem jawności.

Artykuł 299 (dawny artykuł 227)

1. Niniejszy Traktat stosuje się do Królestwa Belgii, Królestwa Danii, Republiki Federalnej Niemiec, Republiki Greckiej, Królestwa Hiszpanii, Republiki Francuskiej, Irlandii, Republiki Włoskiej, Wielkiego Księstwa Luksemburga, Królestwa Nederlandów, Republiki Austrii, Republiki Portugalskiej, Republiki Finlandii, Królestwa Szwecji oraz Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej.

2. Postanowienia niniejszego Traktatu stosują się do francuskich departamentów zamorskich, Azorów, Madery i Wysp Kanaryjskich.

Jednakże, biorąc pod uwagę strukturalną sytuację gospodarczą i społeczną francuskich departamentów zamorskich, Azorów, Madery i Wysp Kanaryjskich, pogorszoną ich oddaleniem, charakterem wyspiarskim, niewielkimi rozmiarami, trudną topografią i klimatem, ich zależnością gospodarczą od niewielkiej liczby produktów, podczas gdy trwałość i łączne występowanie tych czynników poważnie szkodzą ich rozwojowi, Rada, stanowiąc większością kwalifikowaną na wniosek Komisji i po konsultacji z Parlamentem Europejskim, przyjmuje specyficzne środki zmierzające w szczególności do określenia warunków stosowania niniejszego Traktatu do tych regionów, w tym wspólnych polityk.

Rada, przyjmując środki określone w drugim akapicie, uwzględnia takie dziedziny, jak polityki celne i handlowe, polityka fiskalna, strefy wolnocłowe, polityki w dziedzinach rolnictwa i rybołówstwa, warunki zaopatrzenia w surowce i dobra konsumpcyjne pierwszej potrzeby, pomoc państwową i warunki dostępu do funduszy strukturalnych oraz programów horyzontalnych Wspólnoty.

Rada przyjmuje środki określone w drugim akapicie, biorąc pod uwagę szczególne cechy charakterystyczne i ograniczenia regionów peryferyjnych, bez podważania integralności i spójności wspólnotowego porządku prawnego, w tym rynku wewnętrznego i wspólnych polityk.

3. Szczególne zasady stowarzyszania określone w części czwartej niniejszego Traktatu stosują się do krajów i terytoriów zamorskich, których lista zawarta jest w załączniku II do niniejszego Traktatu.

Niniejszy Traktat nie ma zastosowania do krajów i terytoriów zamorskich utrzymujących szczególnie stosunki ze Zjednoczonym Królestwem Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej, które nie są umieszczone na wymienionej liście.

4. Postanowienia niniejszego Traktatu stosują się do terytoriów europejskich, za których stosunki zewnętrzne odpowiedzialne jest Państwo Członkowskie.

5. Postanowienia niniejszego Traktatu stosują się do Wysp Alandzkich, zgodnie z postanowieniami Protokołu nr 2 do Aktu dotyczącego warunków przystąpienia Republiki Austrii, Republiki Finlandii i Królestwa Szwecji.

6. Na zasadzie odstępstwa od ustępów poprzednich:

- a) niniejszy Traktat nie ma zastosowania do Wysp Owczych;
- b) niniejszy Traktat nie ma zastosowania do stref suwerennych Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej na Cyprze;
- c) niniejszy Traktat stosuje się do wysp Kanału La Manche i Wyspy Man tylko w zakresie niezbędnym do zapewnienia stosowania ustaleń dotyczących tych wysp, zawartych w traktacie dotyczącym przystąpienia nowych Państw Członkowskich do Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej oraz Europejskiej Wspólnoty Energii Atomowej podpisanym 22 stycznia 1972 roku.

Artykuł 300 (dawny artykuł 228)

1. W przypadku gdy postanowienia niniejszego Traktatu przewidują zawarcie umów między Wspólnotą a jednym lub większą liczbą państw albo organizacji międzynarodowych, Komisja przedstawia zalecenie Radzie, która ją upoważnia do rozpoczęcia niezbędnych rokowań. Komisja prowadzi rokowania w konsultacji ze specjalnymi komitetami wyznaczonymi przez Radę w celu wsparcia jej w tym zadaniu i w ramach dyrektyw, jakie Rada może do niej kierować.

W wykonywaniu uprawnień przyznanych jej niniejszym ustępem Rada stanowi większością kwalifikowaną, z wyjątkiem przypadków przewidzianych w ustępie 2 pierwszy akapit, w których Rada stanowi jednomyślnie.

2. Z zastrzeżeniem uprawnień przyznanych Komisji w tej dziedzinie, o podpisaniu, któremu może towarzyszyć decyzja o tymczasowym stosowaniu przed wejściem w życie, jak również o zawarciu umów decyduje Rada, stanowiąca większością kwalifikowaną na wniosek Komisji. Rada stanowi jednomyślnie, gdy umowa dotyczy dziedziny, w której do przyjęcia przepisów wewnętrznych wymagana jest jednomyślność, jak również gdy chodzi o umowy określone w artykule 310.

Na zasadzie odstępstwa od reguł ustępu 3, te same procedury mają zastosowanie do decyzji o zawieszeniu stosowania umowy, jak również do ustalenia stanowisk, które mają być zajęte w imieniu Wspólnoty w organie utworzonym przez umowę opartą na artykule 310, gdy organ ma przyjąć decyzje mające skutki prawne, z wyjątkiem decyzji uzupełniających lub zmieniających ramy instytucjonalne umowy.

Parlament Europejski jest natychmiast i w pełni informowany o każdej decyzji podjętej na mocy niniejszego ustępu, dotyczącej tymczasowego stosowania lub zawieszenia umów lub ustalenia stanowiska wspólnotowego w organie stworzonym przez umowę opartą na artykule 310.

3. Rada zawiera umowy po konsultacji z Parlamentem Europejskim, z wyjątkiem umów określonych w artykule 133 ustęp 3, włącznie z przypadkami, gdy umowa dotyczy dziedziny, w której do przyjęcia wewnętrznych przepisów wymagana jest procedura określona w artykule 251 lub określona w artykule 252. Parlament Europejski wyraża swoją opinię w terminie, który może ustalić Rada, stosownie do pilności sprawy. W przypadku braku opinii w tym terminie Rada może stanowić samodzielnie.

Na zasadzie odstępstwa od postanowień poprzedniego akapitu, umowy określone w artykule 310, inne umowy, które tworzą specyficzne ramy instytucjonalne poprzez organizację procedur współpracy, umowy mające istotne implikacje budżetowe dla Wspólnoty oraz umowy powodujące zmianę aktu przyjętego według procedury określonej w artykule 251 są zawierane po uzyskaniu zgody Parlamentu Europejskiego.

Rada i Parlament Europejski mogą, w pilnych przypadkach, uzgodnić termin wyrażenia zgody.

4. Zawierając umowę, Rada może, na zasadzie odstępstwa od ustępu 2, upoważnić Komisję do zatwierdzania poprawek w imieniu Wspólnoty, gdy umowa przewiduje, że poprawki te powinny być przyjęte według procedury uproszczonej lub przez organ utworzony przez tę umowę; Rada może dołączyć do takiego upoważnienia pewne warunki specyficzne.

5. W przypadku gdy Rada zamierza zawrzeć umowę zmieniającą niniejszy Traktat, zmiany takie powinny być najpierw przyjęte zgodnie z procedurą określoną w artykule 48 Traktatu o Unii Europejskiej.

6. Rada, Komisja lub Państwo Członkowskie mogą zasięgać opinii Trybunału Sprawiedliwości w sprawie zgodności przewidywanej umowy z postanowieniami niniejszego Traktatu. Jeśli opinia Trybunału Sprawiedliwości jest negatywna, umowa może wejść w życie wyłącznie na warunkach określonych w artykule 48 Traktatu o Unii Europejskiej.

7. Umowy zawarte zgodnie z warunkami określonymi w niniejszym artykule wiążą instytucje Wspólnoty oraz Państwa Członkowskie.

Artykuł 301 (dawny artykuł 228a)

Jeżeli wspólne stanowisko lub wspólne działanie przyjęte na podstawie postanowień Traktatu o Unii Europejskiej dotyczących wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa przewidują działanie Wspólnoty zmierzające do zerwania lub ograniczenia w części lub w całości stosunków gospodarczych z jednym lub większą liczbą państw trzecich, Rada, stanowiąc większością kwalifikowaną na wniosek Komisji, podejmuje niezbędne pilne środki.

Artykuł 302 (dawny artykuł 229)

Komisja jest zobowiązana zapewnić utrzymanie wszelkich właściwych stosunków z organami Organizacji Narodów Zjednoczonych i jej organizacjami wyspecjalizowanymi.

Komisja utrzymuje także właściwe stosunki ze wszystkimi organizacjami międzynarodowymi.

Artykuł 303 (dawny artykuł 230)

Wspólnota ustanawia wszelkie właściwe formy współpracy z Radą Europy.

Artykuł 304 (dawny artykuł 231)

Wspólnota ustanawia ścisłą współpracę z Organizacją Współpracy Gospodarczej i Rozwoju; szczegóły tej współpracy są ustalane za wspólnym porozumieniem.

Artykuł 305 (dawny artykuł 232)

1. Postanowienia niniejszego Traktatu nie zmieniają postanowień Traktatu ustanawiającego Europejską Wspólnotę Węgla i Stali, zwłaszcza jeśli chodzi o prawa i obowiązki Państw Członkowskich, kompetencje instytucji tej Wspólnoty oraz ustalonych przez ten Traktat reguł funkcjonowania wspólnego rynku węgla i stali.

2. Postanowienia niniejszego Traktatu nie stanowią odstępstwa od postanowień Traktatu ustanawiającego Europejską Wspólnotę Energii Atomowej.

Artykuł 306 (dawny artykuł 233)

Postanowienia niniejszego Traktatu nie wykluczają istnienia lub powstania związków regionalnych między Belgią i Luksemburgiem, jak również między Belgią, Luksemburgiem i Niderlandami, w zakresie, w jakim cele tych związków regionalnych nie są osiągnięte w wyniku zastosowania niniejszego Traktatu.

Artykuł 307 (dawny artykuł 234)

Postanowienia niniejszego Traktatu nie naruszają praw i obowiązków wynikających z umów zawartych przed 1 stycznia 1958 roku lub, wobec Państw przystępujących, przed datą ich przystąpienia, między jednym lub większą liczbą Państw Członkowskich z jednej strony a jednym lub większą liczbą państw trzecich z drugiej strony.

W zakresie, w jakim umowy te nie są zgodne z niniejszym Traktatem, dane Państwo lub Państwa Członkowskie zastosują wszelkie właściwe środki w celu wyeliminowania stwierdzonych niezgodności. W razie potrzeby Państwa Członkowskie udzielają sobie wzajemnie pomocy dla osiągnięcia tego celu i w odpowiednim przypadku przyjmują wspólną postawę.

Przy stosowaniu umów, o których mowa w pierwszym akapicie, Państwa Członkowskie uwzględniają fakt, że korzyści uzgodnione w niniejszym Traktacie przez każde Państwo Członkowskie wiążą się integralnie z ustanowieniem Wspólnoty i z tego tytułu są nierozdzielnie związane z utworzeniem wspólnych instytucji, powierzeniem im kompetencji i przyznaniem takich samych korzyści przez wszystkie pozostałe Państwa Członkowskie.

Artykuł 308 (dawny artykuł 235)

Jeżeli działanie Wspólnoty okaże się niezbędne do osiągnięcia, w ramach funkcjonowania wspólnego rynku, jednego z celów Wspólnoty, a niniejszy Traktat nie przewidział kompetencji do działania wymaganego w tym celu, Rada, stanowiąc jednomyślnie na wniosek Komisji i po konsultacji z Parlamentem Europejskim, podejmuje właściwe działania.

Artykuł 309 (dawny artykuł 236)

1. Jeżeli zdecydowano o zawieszeniu prawa do głosowania przedstawiciela rządu Państwa Członkowskiego, zgodnie z artykułem 7 ustęp 2 Traktatu o Unii Europejskiej, prawo to jest również zawieszone w odniesieniu do niniejszego Traktatu.

2. Poza tym, jeżeli istnienie poważnego i stałego naruszenia przez Państwo Członkowskie zasad wyrażonych w artykule 6 ustęp 1 Traktatu o Unii Europejskiej stwierdzono zgodnie z artykułem 7 ustęp 1 tego Traktatu, Rada, stanowiąc większością kwalifikowaną, może zdecydować o zawieszeniu niektórych praw wynikających ze stosowania niniejszego Traktatu dla tego Państwa Członkowskiego. Rada uwzględnia przy tym możliwe skutki takiego zawieszenia dla praw i obowiązków osób fizycznych i prawnych.

Zobowiązania, które ciążyą na tym Państwie Członkowskim na mocy niniejszego Traktatu, pozostają w każdym przypadku wiążące dla tego Państwa.

3. Rada może następnie, stanowiąc większością kwalifikowaną, zdecydować o zmianie lub uchyleniu środków podjętych na podstawie ustępu 2, w przypadku zmiany sytuacji, która doprowadziła do ich ustanowienia.

4. Podejmując decyzje przewidziane w ustępach 2 i 3, Rada stanowi nie biorąc pod uwagę głosów przedstawiciela rządu danego Państwa Członkowskiego. Na zasadzie odstępstwa od artykułu 205 ustęp 2, większość kwalifikowana oznacza taki sam udział głosów ważonych danych członków Rady, jak ustalony w artykule 205 ustęp 2.

Niniejszy ustęp stosuje się również w przypadku zawieszenia prawa do głosowania zgodnie z ustępem 1. W tych przypadkach decyzja wymagająca jednomyślności podejmowana jest bez głosu przedstawiciela rządu danego Państwa Członkowskiego.

Artykuł 310 (dawny artykuł 238)

Wspólnota może zawrzeć z jednym lub większą liczbą państw lub organizacji międzynarodowych umowy tworzące stowarzyszenie, charakteryzujące się wzajemnością praw i obowiązków, wspólnymi działaniami i szczególnymi procedurami.

Artykuł 311 (dawny artykuł 239)

Protokoły załączone do niniejszego Traktatu za wspólnym porozumieniem Państw Członkowskich stanowią jego integralną część.

Artykuł 312 (dawny artykuł 240)

Niniejszy Traktat zawiera się na czas nieograniczony.

POSTANOWIENIA KOŃCOWE

Artykuł 313 (dawny artykuł 247)

Niniejszy Traktat podlega ratyfikacji przez Wysokie Umawiające się Strony, zgodnie z ich odpowiednimi wymogami konstytucyjnymi. Dokumenty ratyfikacyjne zostaną złożone do depozytu Rządowi Republiki Włoskiej.

Niniejszy Traktat wchodzi w życie pierwszego dnia miesiąca następującego po złożeniu do depozytu dokumentu ratyfikacyjnego przez Państwo-Sygnatariusza, które jako ostatnie spełni tę formalność. Jeżeli jednak złożenie to ma miejsce w okresie krótszym niż 15 dni przed rozpoczęciem następnego miesiąca, wejście w życie Traktatu jest odłożone do pierwszego dnia drugiego miesiąca po dacie złożenia do depozytu.

Artykuł 314 (dawny artykuł 248)

Niniejszy Traktat został sporządzony w jednym oryginalnym egzemplarzu w językach francuskim, niderlandzkim, niemieckim, włoskim, przy czym teksty w każdym z tych języków są na równi autentyczne. Zostaje on złożony do depozytu w archiwum Rządu Republiki Włoskiej, który przekaze uwierzytelniony odpis każdemu z rządów pozostałych Państw-Sygnatariuszy.

Na mocy Traktatów o Przystąpieniu, teksty niniejszego Traktatu w językach angielskim, duńskim, fińskim, greckim, hiszpańskim, irlandzkim, portugalskim i szwedzkim są również autentyczne.

W dowód czego niżej wymienieni pełnomocnicy złożyli swoje podpisy pod niniejszym Traktatem.

Sporządzono w Rzymie, dwudziestego piątego marca roku tysiąc dziewięćset pięćdziesiątego siódmego.

P.H. SPAAK

J. Ch. SNOY ET D'OPPUERS

ADENAUER

HALLSTEIN

PINEAU

M. FAURE

Antonio SEGNI

Gaetano MARTINO

BECH

Lambert SCHAUS

J. LUNS

J. LINTHORST HOMAN

ZAŁĄCZNIK I

LISTA,

o której mowa w artykule 32 Traktatu

LISTA,

o której mowa w artykule 32 Traktatu

- 1 - Numer nomenklatury brukselskiej	- 2 - Opis produktów
DZIAŁ 1	Zwierzęta żywe
DZIAŁ 2	Mięso i podroby jadalne
DZIAŁ 3	Ryby, skorupiaki, mięczaki i inne bezkręgowce wodne
DZIAŁ 4	Produkty mleczarskie; jaja ptasie; miód naturalny; jadalne produkty pochodzenia zwierzęcego, gdzie indziej niewymienione ani niewłączone
DZIAŁ 5	
05.04	Jelita, pęcherze i żołądki zwierząt (z wyjątkiem rybich), całe lub w kawałkach, świeże, chłodzone, mrożone, solone, w solance, suszone lub wędzone:
05.15	Produkty pochodzenia zwierzęcego, gdzie indziej niewymienione ani niewłączone; martwe zwierzęta objęte działami 1 lub 3, nienadające się do spożycia przez ludzi:
DZIAŁ 6	Żywe drzewa i inne rośliny; bulwy, korzenie i podobne; cięte i ozdobne liście
DZIAŁ 7	Warzywa oraz niektóre korzenie i bulwy jadalne
DZIAŁ 8	Owoce i orzechy jadalne; skórki owoców cytrusowych lub melonów
DZIAŁ 9	Kawa, herbata i przyprawy, z wyjątkiem herba mate (pozycja Nr 09.03)
DZIAŁ 10	Zboża
DZIAŁ 11	Produkty przemysłu młynarskiego; sód; skrobię; inulina; gluten pszeniczny
DZIAŁ 12	Nasiona i owoce oleiste; ziarna, nasiona i owoce różne; rośliny przemysłowe i lecznicze; słoma i pasza
DZIAŁ 13	
ex 13.03	Pektyna
DZIAŁ 15	
15.01	Ślonina i inny przetworzony tłuszcz wieprzowy; przetworzony tłuszcz drobiowy
15.02	Nieprzetworzone tłuszcze wołowe, owcze i koźle; lój (łącznie z "premier jus") wytwarzany z tych tłuszczów
15.03	Stearyna z tłuszczu, oleju i łój; olej z tłuszczu, oliwy i łój, nieemulgowany, niemieszany i niepreparowany
15.04	Tłuszcze i oleje z ryb i ssaków morskich, oczyszczane lub nie
15.07	Tłuszcze roślinne, płynne lub stałe, surowe, rafinowane lub oczyszczane
15.12	Tłuszcze i oleje zwierzęce oraz roślinne, uwodorniane, rafinowane lub nie, ale bez dalszej przeróbki
15.13	Margaryna, sztuczna słonina i inne preparowane tłuszcze jadalne
15.17	Pozostałości po oczyszczaniu substancji tłuszczowych i wosków zwierzęcych lub roślinnych

- 1 - Numer nomenklatury brukselskiej	- 2 - Opis produktów
DZIAŁ 16	Przetwory z mięsa, ryb lub skorupiaków, mięczaków i innych bezkręgowców wodnych
DZIAŁ 17	
17.01	Cukier trzcinowy lub buraczany i chemicznie czysta sacharoza, w postaci stałej:
17.02	Inne rodzaje cukru; syropy cukrowe; miód syntetyczny (zmieszany z naturalnym lub nie); karmel
17.03	Melasa, odbarwiona lub nie
17.05*	Cukry, syropy, aromatyzowana melasa lub z dodatkiem barwników (w tym cukier waniliowy lub wanilina), z wyjątkiem soków owocowych z dodatkiem cukru w jakichkolwiek proporcjach
DZIAŁ 18	
18.01	Ziarna kakaowe, całe lub łamane, surowe lub palone
18.02	Kakaowe łuski, łupiny, osłonki i inne odpady z kakao
DZIAŁ 20	Przetwory z warzyw, owoców, orzechów lub innych części roślin
DZIAŁ 22	
22.04	Moszcz winogronowy, fermentujący lub z fermentacją zatrzymaną w inny sposób niż przez dodanie alkoholu
22.05	Wino ze świeżych winogron; moszcz winogronowy z fermentacją zatrzymaną przez dodanie alkoholu
22.07	Inne napoje na bazie fermentacji (np. jabłecznik, wino z gruszek i miód pitny)
ex 22.08*	Alkohol etylowy, denaturowany lub nie, o jakiegokolwiek mocy, otrzymywany z produktów rolnych, o których mowa w załączniku I do Traktatu, z wyłączeniem wódek, likierów i innych napojów spirytusowych, złożone preparaty alkoholowe (znane jako „skoncentrowane ekstrakty”) do wyrobu napojów.
ex 22.09*	
ex 22.10*	ocet i jego substytuty
DZIAŁ 23	Pozostałości i odpady przemysłu spożywczego; gotowa pasza dla zwierząt
DZIAŁ 24	
24.01	Tytoń nieprzetworzony; odpady tytoniowe:
DZIAŁ 45	
45.01	Korek naturalny surowy; odpady korka; korek kruszony, granulowany lub mielony:
DZIAŁ 54	
54.01	Len surowy lub przetworzony ale nieprzędzony; pakuły i odpady lniane (w tym skrawki workowe lub rozwłóknianie)
DZIAŁ 57	
57.01	Konopie naturalne (<i>Cannabis sativa</i>), surowe lub przetworzone ale nieprzędzone; pakuły i odpady z konopi naturalnych (w tym liny oraz skrawki workowe lub rozwłóknianie)
*Pozycja dodana artykułem 1 rozporządzenia nr 7a Rady Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej z 18 grudnia 1959 roku (Dz.U. 7 z 30.1.1961, str. 71/61).	

Załącznik II

Kraje i terytoria zamorskie objęte postanowieniami części IV Traktatu

- Grenlandia,
- Nowa Kaledonia oraz terytoria zależne,
- Polinezja Francuska,
- Francuskie Terytoria Południowe i Antarktyczne,
- Wyspy Wallis i Futuna,
- Mayotte,
- Saint Pierre i Miquelon,
- Aruba,
- Antyle Niderlandzkie:
 - Bonaire,
 - Curaçao,
 - Saba,
 - Sint Eustasius,
 - Sint Maarten.,
- Anguilla,
- Kajmany,
- Falklandy,
- Georgia Południowa i Wyspy Sandwich Południowy,
- Montserrat,
- Pitcairn,
- Święta Helena i terytoria zależne
- Brytyjskie Terytorium Antarktyczne,
- Brytyjskie Terytorium Oceanu Indyjskiego,
- Wyspy Turks i Caicos,
- Brytyjskie Wyspy Dziewicze,
- Bermudy.